

**UCHWAŁA NR XXV/188/21
RADY GMINY RYPIN**

z dnia 23 marca 2021 r.

w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 i pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i poz. 1378) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, poz.471, poz.782, poz. 1086, poz. 1378 i z 2021r. poz. 11) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin.

§ 2. Integralną częścią uchwały jest:

1) tekst studium:

- a) załącznik nr 1 – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
- b) załącznik nr 2 – kierunki zagospodarowania przestrzennego,

2) rysunki studium:

- a) załącznik nr 3 – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego (mapa w skali 1:25000),
- b) załącznik nr 4 – kierunki polityki przestrzennej (mapa w skali 1:25000)

3) załącznik nr 5 – rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag złożonych do projektu studium.

§ 3. Podstawę opracowania stanowi uchwała Nr XIX/128/2016 Rady Gminy Rypin z dnia 19 grudnia 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin.

§ 4. Studium obejmuje obszar gminy w jej granicach administracyjnych.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się wójtowi gminy.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

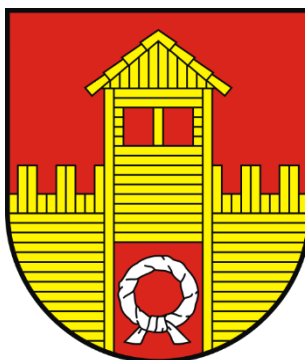
Wiesława Sokółowska

WÓJT GMINY RYPIN

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXV/188/21

Rady Gminy Rypin

z dnia 23 marca 2021 r.

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RYPIN

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Rypin, wrzesień-październik 2019
(zaktualizowane w zakresie Dz.U.)

Spis treści

I. WPROWADZENIE	5
1. Podstawa opracowania	5
2. Cel, zakres i metoda opracowania	5
3. Wykaz opracowań i materiałów wykonanych na potrzeby studium lub wykorzystanych dla potrzeb studium.....	6
4. Ogólna charakterystyka gminy	8
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENENGO GMINY RYPIN.....	10
1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.....	10
1.1. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne – stan prawny.....	10
1.1.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	10
1.1.2. Obowiązujące plany miejscowe	11
1.1.3. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu	14
1.2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu	16
1.2.1. Tereny mieszkaniowe – stan mieszkalnictwa.....	17
1.2.2. Tereny produkcyjno-usługowe.....	18
1.2.3. Tereny zieleni rekreacji i wypoczynku.....	18
1.2.4. Stan infrastruktury technicznej.....	18
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	19
3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	21
3.1. Zasoby środowiska przyrodniczego	21
3.1.1. Budowa geologiczna, geomorfologia, rzeźba terenu.....	21
3.1.2. Gleby	23
3.1.3. Warunki hydrologiczne (wody powierzchniowe, wody podziemne)	24
3.1.4. Klimat.....	26
3.1.5. Flora	28
3.1.6. Fauna.....	30
3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna	32
3.2.1. Typy siedliskowe lasów	32
3.2.2. Funkcje lasów.....	32
3.3. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	33
3.4. Stan zagrożenia środowiska	36
3.4.1. Zagrożenia i stan gleb	36
3.4.2. Przekształcenia powierzchni ziemi i zagrożenie występowania masowych ruchów ziemi.....	37
3.4.3. Zagrożenia i stan powietrza.....	37
3.4.4. Klimat akustyczny.....	39
3.4.5. Zagrożenia i stan wód	40
3.4.6. Zagrożenia i stan lasów	48
3.5. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	48
4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	49
4.1. Rys historyczny.....	49
4.2. Zasoby środowiska kulturowego	50
4.2.1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków	50
4.2.2. Zabytki nieruchome niewpisane do rejestru zabytków ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków.....	51
4.2.3. Zabytki archeologiczne niewpisane do rejestru zabytków ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków.....	54
4.3. Walory środowiska kulturowego.....	67
4.4. Miejsca pamięci narodowej.....	67
4.5. Stan zagrożenia środowiska kulturowego	67
4.6. Dobra kultury współczesnej	67

5. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określonych przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych	68
6. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem	68
6.1. Potencjał demograficzny	68
6.1. Sytuacja na rynku pracy	72
6.2. Infrastruktura społeczna	73
6.2.1. Ochrona zdrowia i opieka społeczna	73
6.2.2. Oświata i wychowanie	74
6.2.3. Kultura	74
6.2.4. Sport i rekreacja	75
7. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	76
7.1. Charakterystyka zagrożeń i stanu bezpieczeństwa	76
7.2. Jednostki odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa	77
8. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy	78
8.1. Analiza dokumentów strategicznych	78
8.2. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	83
8.2.1. Analiza ekonomiczna	83
8.2.1.1. Rolnictwo	83
8.2.1.2. Podmioty gospodarcze i przedsiębiorczość	84
8.2.1.3. Turystyka i agroturystyka	85
8.2.1.4. Wnioski	85
8.2.2. Analiza środowiskowa	85
8.2.3. Analiza społeczna	85
8.3. Prognoza demograficzna	87
8.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	87
8.4.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę	88
8.4.2. Oszacowanie chłonności położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej	89
8.4.3. Oszacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy	91
8.4.4. Określenie możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	93
8.5. Wnioski zgłaszane przez mieszkańców	93
8.6. Tereny wskazane w obowiązującym SUIKZP gminy Rypin do rozwoju zabudowy	93
9. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów	95
10. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	96
10.1. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody	96
10.2. Obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków	98
10.3. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych	98
11. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	98
12. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla	99
12.1. Udokumentowane złoża kopalin	99
12.2. Zasoby wód podziemnych	100
12.3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla	100
13. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	101
14. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	104
14.1. Uwarunkowania wynikające z istniejącego systemu transportowego	104

14.1.1. Układ drogowy	104
14.1.2. Komunikacja kolejowa.....	108
14.1.3. Komunikacja autobusowa	108
14.1.4. Parkowanie pojazdów	108
14.1.5. Zaplecze techniczne motoryzacji	109
14.2. Uwarunkowania wynikające z istniejącej infrastruktury technicznej.....	109
14.2.1. Zaopatrzenie w wodę	109
14.2.2. Gospodarka ściekowa.....	112
14.2.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną	115
14.2.4. Odnawialne źródła energii	116
14.2.5. Zaopatrzenie w gaz.....	119
14.2.6. Gospodarka odpadami	119
14.2.7. Zaopatrzenie w ciepło	119
14.2.8. Telekomunikacja i teleinformatyka	120
14.2.1. Rurociąg ropy naftowej wraz ze stacją pomp.....	120
15. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	120
16. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.....	122
Spis rysunków	123
Spis tabel.....	123

I. WPROWADZENIE

1. Podstawa opracowania

Niniejsze Studium stanowi zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin” przyjętego Uchwałą Nr 128/01 Rady Gminy Rypin z dnia 26 czerwca 2001 roku sporządzonego na podstawie nieobowiązującej już ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 z późn. zm.).

Studium zostało sporządzone zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (upzp) oraz na podstawie Uchwały Nr XIX/128/2016 Rady Gminy Rypin z dnia 19 grudnia 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium.

2. Cel, zakres i metoda opracowania

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowane zostało dla całego obszaru gminy Rypin, która w granicach administracyjnych zajmuje powierzchnię około 132 km². Określa ono politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające spełnienie zadań własnych gminy w zakresie ładu przestrzennego, komunikacji i infrastruktury technicznej.

Decyzja o podjęciu prac nad zmianą Studium wyniknęła przede wszystkim z potrzeby doprowadzenia do zgodności treści ww. dokumentu z dynamicznie zmieniającym się w naszym kraju prawodawstwem. W ciągu siedemnastu lat obowiązywania dokumentu uległo zmianie szereg ustaw związanych z tematyką kształtowania przestrzeni.

Obowiązujące Studium sporządzone zostało na podstawie nieobowiązującej już ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, która w bardzo ograniczonym zakresie określała formę studium oraz tok prac nad jego sporządzeniem. Koncentrowała się przede wszystkim na zakresie problematyki studium nakładając równocześnie obowiązek badania, przez zarząd gminy „spójności” rozwiązań projektowych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „z polityką przestrzenną gminy” określoną w studium.

Obowiązująca od 11 lipca 2003 r. ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadziła zasadnicze zmiany dotyczące toku formalno-prawnego sporządzania studium, określiła jego formę a także zmieniła zakres jego problematyki. Wymagany zakres projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w części tekstowej i graficznej określony został w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2004 Nr 118 poz. 1233).

Studium uchwalone przez radę gminy nie jest aktem prawa miejscowego. Jest „aktem kierownictwa wewnętrznego” gminy wykorzystywanym przy podejmowaniu decyzji w zakresie działań dotyczących polityki przestrzennej gminy oraz stanowi podstawę do koordynacji planów miejscowych. Ustalenia studium realizowane są poprzez plany miejscowe i są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu tych planów.

Studium powinno być komplementarne wobec strategii rozwoju lokalnego oraz programów i planów rozwoju gminy – wyznacza ramy przestrzenne realizacji ich ustaleń.

Szczegółowy zakres studium określa ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Ww. rozporządzenie w paragrafie 4, pkt 1. przedstawia wymaganą zawartość projektu studium. Powinno ono zawierać:

- 1) część określającą uwarunkowania, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, przedstawioną w formie tekstowej i graficznej;

- 2) część tekstową zawierającą ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy;
- 3) rysunek przedstawiający w formie graficznej ustalenia, określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, a także granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy;
- 4) uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu studium.

Pierwszy etap prac nad studium obejmował wstępną analizę zapisów obowiązującego studium oraz ocenę aktualności posiadanych materiałów planistycznych.

Drugi etap to sporządzenie diagnozy stanu obejmującej wieloaspektowe rozpoznanie i ocenę uwarunkowań rozwoju gminy Rypin na podstawie aktualnie dostępnych opracowań i materiałów.

Trzeci etap obejmował ocenę kierunków i zasad rozwoju przestrzennego gminy przyjętych w obowiązującym studium.

Czwarty etap związany był z opracowaniem celów, zasad rozwoju, kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz formułowaniem zapisu ustaleń studium.

W toku prac nad studium, w zakresie najtrudniejszych i kontrowersyjnych tematów, odbyły się spotkania z pracownikami Urzędu Gminy, na których zaprezentowane i przedyskutowane zostały poszczególne grupy zagadnień.

Uwarunkowania rozwoju i szczegółowe ustalenia dotyczące kierunków i zasad rozwoju przestrzennego gminy zapisane zostały w tekście studium stanowiącym załącznik nr 1 i nr 2 do uchwały Rady Gminy Rypin w sprawie uchwalenia Studium oraz na rysunkach problemowych w skali 1:25 000: uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego stanowiącym załącznik nr 3 oraz kierunki i polityka przestrzenna gminy Rypin stanowiącym załącznik nr 4 do uchwały.

3. Wykaz opracowań i materiałów wykonanych na potrzeby studium lub wykorzystanych dla potrzeb studium

- Opracowanie ekofizjograficzne wykonane na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin, lipiec 2018 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin, przyjęte Uchwałą Nr 128/01 Rady Gminy Rypin z dnia 26 czerwca 2001 roku oraz materiały wejściowe sporządzone do ww. studium;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego, Kujawsko - Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, czerwiec 2003;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego, Kujawsko - Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, czerwiec 2019;
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego Plan modernizacji 2020+, Uchwała Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr XLI/693/13 z dnia 21.10.2013 r.;
- Strategia rozwoju gminy Rypin na lata 2003-2018;
- Projekt Programu ochrony środowiska dla gminy Rypin na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024;
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Rypin;
- Program rewitalizacji gminy Rypin na lata 2016-2023;
- Program ochrony środowiska dla gminy Rypin – projekt z czerwca 2018 r.;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2016 r. - Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2017 r. oraz Raporty... z lat wcześniejszych;
- Informacja o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2016 r. - Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2017 r. oraz Informacje... z lat wcześniejszych;
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31 XII 2018 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa (<http://surowce-mineralne.pgi.gov.pl/index.htm>);
- Bank Danych Lokalnych (BDL) www.stat.gov.pl;
- Odnawialne źródła energii – zasoby i możliwości wykorzystania na terenie województwa kujawsko-pomorskiego – KPBPPiR we Włocławku, 2010;
- Przyroda Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Bydgoszcz, 2001 r.;
- Raport o stanie przyrody województwa kujawsko-pomorskiego. Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Bydgoszcz 2004;
- Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018;
- Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028;
- Obwieszczenie nr XIV/1/15 z 23 listopada 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą na lata 2018-2023”; brak danych za 2016 r.;
- Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Kujawsko – Pomorskiego, KPBPPiR we Włocławku, 2004 r.;
- Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2016, WIOŚ Bydgoszcz, 2017 r. oraz Roczne oceny ... z lat wcześniejszych;
- Program zwiększania lesistości i zadrzewień w latach 2001-2020, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Bydgoszcz 2001 r.;
- Pięcioletnia ocena stanu akustycznego województwa kujawsko-pomorskiego za lata 2012-2016, WIOŚ Bydgoszcz 2017;
- Marszelewski W., Burak Sz., Solarczyk A., Jeziora województwa kujawsko-pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wydział Ochrony Środowiska, Bydgoszcz 2000;
- Warunki przyrodnicze produkcji rolnej w województwie włocławskim, IUNG Puławy 1989r.;
- Kondracki J., Geografia fizyczna Polski, PWN Warszawa 1980;
- Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, red. A. S. Kleczkowski, AGH Kraków 1990;
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2005 r. wraz z aktualizacjami;
- Poradnik dotyczący gospodarki ściekowej w kontekście wykonywania krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2010;
- Strona internetowa Urzędu Gminy Rypin <http://www.bip.rypin.pl/>;
- Strona www Starostwa Powiatowego w Rypinie <http://www.powiatrypinski.pl/>,

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

- Materiały i obserwacje własne z wizji lokalnej;
- <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000>;
- <https://www.igipz.pan.pl/Regiony-geobotaniczne-zgik.html>;
- http://www.lasy.gov.pl/publikacje/copy_of_gospodarka-lesna/hodowla/regionalizacja-przyrodniczo-lesna-polski-2010-1/view;
- <http://www.imgw.pl/>;
- https://www.researchgate.net/publication/289247395_Typy_i_podtypy_gleb_Wojewodztwo_kujawsko-pomorskie_Map%C3%B3wka_1:1_000_000.

4. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Rypin położona jest we wschodniej części województwa kujawsko – pomorskiego. Pod względem administracyjnym należy do powiatu rypińskiego. Gmina zajmuje powierzchnię około 132 km² i należy do gmin średniej wielkości wśród gmin wiejskich w województwie kujawsko - pomorskim. Wydzielono tu 24 sołectwa i 30 miejscowości zgodnie z poniższą tabelą:

Tabela 1 Sołectwa i miejscowości wydzielone w gminie Rypin

Lp.	Nazwa sołectwa	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa
1	Balin	Balin
2	Borzymin	Borzymin
3	Cetki	Cetki
4	Czyżewo	Czyżewo, Rakowo
5	Dębiany	Dębiany
6	Dylewo	Dylewo
7	Głowińsk	Głowińsk, Ławy
8	Godziszewy	Godziszewy
9	Jasin	Jasin, Kwiatkowo
10	Kowalki	Kowalki
11	Linne	Linne
12	Marianki	Marianki
13	Podole	Podole
14	Puszcza Rządowa	Puszcza Rządowa, Puszcza Miejska
15	Rusinowo	Rusinowo
16	Rypałki Prywatne	Rypałki Prywatne
17	Sadłowo	Sadłowo
18	Nowe Sadłowo	Nowe Sadłowo, Sadłowo Rumunki
19	Sikory	Sikory
20	Starorypin Prywatny	Starorypin Prywatny, Iwany
21	Starorypin Rządowy	Starorypin Rządowy
22	Stawiska	Stawiska
23	Stępowo	Stępowo
24	Zakrocz	Zakrocz

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy w Rypinie

Gmina podzielona jest na 28 obrębów geodezyjnych: 0001 Balin, 0002 Borzymin, 0003 Cetki, 0004 Czyżewo, 0005 Dębiany, 0006 Dylewo, 0007 Głowińsk, 0008 Godziszewy, 0009 Iwany, 0010 Jasin, 0011 Kowalki, 0012 Kwiatkowo, 0013 Linne, 0014 Ławy, 0015 Marianki, 0016 Nowe Sadłowo, 0017 Puszcza Miejska, 0018 Puszcza Rządowa, 0019 Rusinowo, 0020 Rypałki Prywatne, 0021 Sadłowo, 0022 Sadłowo Rumunki, 0023 Sikory, 0024 Starorypin Prywatny, 0025 Starorypin Rządowy, 0026 Stawiska, 0027 Stępowo, 0028 Zakrocz.

Gmina graniczy z 7 innymi gminami:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

- od północnego zachodu z gminą Wąpielsk (powiat brodnicki),
- od zachodu z gminą Brzuze (powiat rypiński),
- od południa z gminą Rogowo (powiat rypiński),
- od wschodu z gminą Skrwilno (powiat rypiński),
- od północy z gminą Osiek i Świedziebnia (powiat brodnicki),

a swoim obszarem otacza Miasto Rypin (powiat rypiński).

Ludność faktycznie zamieszkała w gminie Rypin wg stanu na 31.12.2017 r. wynosiła 7 711 mieszkańców.

Znaczną część powierzchni gminy stanowią użytki rolne (11025 ha, co daje 83,7%), lasy zajmują 1149 ha (8,7%). Wśród użytków rolnych główną część stanowią grunty orne, które charakteryzują się dużą wartością użytkową (dominują gleby IV i III klasy bonitacyjnej). Pomimo tak wielu gruntów o wysokiej wartości, nie brakuje terenów, które będą mogły stanowić podstawę dla lokalizacji inwestycji.

Przez teren gminy, ze wschodu na zachód oraz z północy na południowy wschód i południowy zachód, przebiegają drogi publiczne kategorii wojewódzkiej. Pozostałe drogi to drogi publiczne kategorii powiatowej i gminnej oraz drogi wewnętrzne.

Rysunek 1 Położenie gminy Rypin na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu rypińskiego

Źródło: Opracowanie własne

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENEGO GMINY RYPIN

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

1.1. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne – stan prawny

Prowadzenie polityki w zakresie gospodarowania przestrzenią i zapewnienie ładu przestrzennego jest zadaniem własnym gminy, wynikającym z ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 2020r., poz. 293 ze zm.), w celu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym określenia lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, wójt gminy sporządza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zwane dalej studium. Dokument ten, zgodnie z art. 9 pkt 5 wspomnianej wyżej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie jest aktem prawa miejscowego, tylko opracowaniem kierunkowym, stanowiącym wyraz polityki przestrzennej władz samorządowych gminy. Zgodnie z art. 14 pkt 8 tej ustawy, aktami prawa miejscowego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, przy sporządzaniu których, poprzez wymóg zachowania zgodności ze studium (art. 9 pkt 4 ww. ustawy), uwzględnia się politykę przestrzenną gminy. Powyższe sprawia, że jest ono prawem wewnętrznym gminy wiążącym władze oraz podporządkowane jej organy i jednostki, w podejmowanych decyzjach w zakresie działań dotyczących polityki przestrzennej na terenie gminy dla realizacji określonych celów.

Obowiązującym prawem miejscowym są wszystkie plany miejscowe i zmiany planów uchwalone po 1 stycznia 1995 r. (nawet sporządzone na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym), niezależnie od tego, jaki zakres ustaleń i stopień szczegółowości ustaleń określono w tych planach. Obowiązujące plany miejscowe są obecnie bezpośrednią podstawą do sporządzania dokumentacji budowlanych i ubiegania się o decyzje o pozwoleniu na budowę, wydawaną bezpośrednio przez starostę powiatu.

Opisany stan prawny sprawił, że wiele gmin w Polsce pozostało z niewielkim pokryciem swojej powierzchni obowiązującymi planami miejscowymi. Ustawodawca przewidział możliwość lokalizacji inwestycji w przypadku braku planu miejscowego. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla lokalizacji inwestycji celu publicznego i dla zmiany zagospodarowania terenu polegającej na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, obowiązują procedury uzyskiwania decyzji:

- o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (określone w art. 50),
- o warunkach zabudowy (określone w art. 59).

Decyzje te wydaje wójt na wniosek inwestora dla konkretnie zdefiniowanego zamierzenia inwestycyjnego. Problemem mającym często swoje odzwierciedlenie w przestrzeni jest brak regulacji w aktualnym prawodawstwie odnośnie zachowania zgodności wydawanej decyzji ze studium.

1.1.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gmina Rypin posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin uchwalone przez Radę Gminy Rypin w dniu 26 czerwca 2001 r. (uchwała nr 128/01),

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

sporządzone na podstawie nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym.

Ustawa z 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym zgodnie z którą sporządzone zostało obecnie obowiązujące studium w ograniczonym zakresie określała formę tego dokumentu oraz tok prac nad jego sporządzeniem. Koncentrowała się przede wszystkim na zakresie problematyki studium nakładając równocześnie obowiązek badania, przez zarząd gminy, „spójności” rozwiązań projektowych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „z polityką przestrzenną gminy” określoną w studium.

Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.) wprowadziła zasadnicze zmiany dotyczące toku formalno-prawnego nad sporządzeniem studium, określiła jego formę, a także zmieniła zakres jego problematyki. Wymagany zakres projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w części tekstowej i graficznej określony został w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2004 Nr 118 poz. 1233).

Zasadniczą zmianę toku sporządzania studium wprowadziła również ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 51 ust. 1 w związku z art. 46 pkt. 1 ww. ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko obowiązującej od dnia 15 listopada 2008 r., wprowadzone zostały zmiany w art. 11 pkt 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany opracowuje się obligatoryjnie prognozę oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ustaleń studium.

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin należy uznać za zasadniczo niezgodne z przepisami odrębnymi, a przede wszystkim ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1.1.2. Obowiązujące plany miejscowe

Do dnia 31 grudnia 2003 r. na obszarze gminy obowiązywał Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin (Uchwała Nr XXII/36/80 Gminnej Rady Narodowej z dnia 28 marca 1980 r. / Dz. Urz. Województwa Włocławskiego nr 7, poz. 91 z dnia 15.04.1988 r.). Dokument ten zgodnie z art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stracił ważność z końcem 2003 roku.

Obowiązujące na obszarze gminy plany miejscowe to:

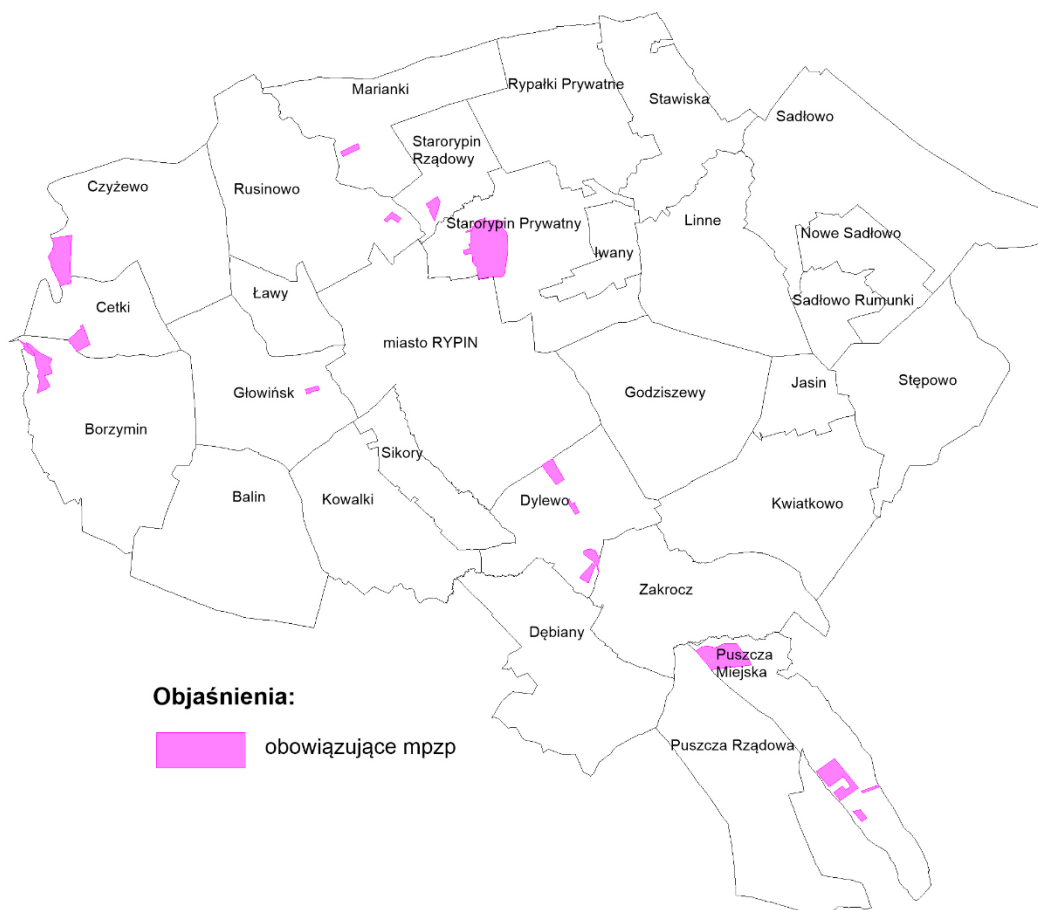
1. Uchwała nr 75/95 Rady Gminy w Rypinie z dnia 27 września 1995 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych położonych nad jeziorem Czarownica wieś Borzymin. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 10 z dnia 22 listopada 1995 r. poz. 74
2. Uchwała nr 103/96 Rady Gminy w Rypinie z dnia 29 czerwca 1996 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych położonych nad jeziorem Długie wieś Rakowo. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 14 z dnia 9 września 1995 r. poz. 111
3. Uchwała nr 105/96 Rady Gminy w Rypinie z dnia 29.06.1996 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie zmiany funkcji

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

- dla gruntu rolnego na tereny pod urządzenia infrastruktury technicznej związanej z budową pośredniej stacji pomp na „Pomorskim rurociągu Ropy Naftowej” w Puszczy Miejskiej wraz z dosyłowymi liniami elektroenergetycznymi 110 kV. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 11, poz. 97 z dnia 14.08.1996 r.
4. Uchwała nr 12/98 RADY GMINY RYPIN z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla budynków mieszkalnych jednorodzinnych położonych we wsi Cetki gm. Rypin działki o numerach ewidencyjnych 34/1, 34/2, 34/3, 35, 104 i część działki nr 36. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 27, poz. 183 z dnia 1999-04-21
 5. Uchwała nr 171/02 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 czerwca 2002 w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin w części wsi Marianki obejmującego teren o funkcji mieszkalno-rolnej na funkcję przemysłowo-usługową wielofunkcyjną. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 90, poz. 1848 z dnia 2002-07-26
 6. Uchwała nr XVIII/126/08 RADY GMINY RYPIN z dnia 2 września 2008 w sprawie zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obejmującym fragment wsi Dylewo. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 127, poz. 2029 z dnia 2010-10-09
 7. Uchwała nr XXII/159/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin, obejmującego fragment wsi Dylewo, działkę o nr ewidencyjnym 131/1, przeznaczoną pod funkcję produkcyjno-usługową. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 36, poz. 785 z dnia 2009-04-17
 8. Uchwała nr XXII/160/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin. Plan obejmuje fragment wsi Dylewo, działkę o nr ewidencyjnym 37, przeznaczoną pod funkcję produkcyjno-usługową. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 36, poz. 786 z dnia 2009-04-17
 9. Uchwała nr XXII/161/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin. Plan obejmuje fragment wsi Głowińsk, działkę o numerze ewidencyjnym 265, z przeznaczeniem pod funkcję mieszkaniowo-usługową. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 36, poz. 787 z dnia 2009-04-17
 10. Uchwała nr XXVI/194/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 11 sierpnia 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w fragmencie wsi Rusinowo na działkach o nr ewidencyjnych: 326/8 i 481/4. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 123, poz. 2054 z dnia 2009-12-07
 11. Uchwała nr XXVII/199/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 22 września 2009 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Rakowo sołectwo Czyżewo, działki o nr ewidencyjnych: 367/2 i 367/3. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 123, poz. 2055 z dnia 2009-12-07
 12. Uchwała nr XXXVII/255/10 RADY GMINY RYPIN z dnia 29 września 2010 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin dla wybranego obszaru położonego w miejscowości Puszcza Miejska. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 214, poz. 2985 z dnia 2010-12-30
 13. Uchwała nr XXXVII/257/10 RADY GMINY RYPIN z dnia 29 września 2010 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin dla wybranego obszaru położonego w miejscowości Puszcza Miejska (działki o nr ewidencyjnych 90, 106 i 121/7. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 214, poz. 2986 z dnia 2010-12-30

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

14. Uchwała nr IV/24/11 RADY GMINY RYPIN z dnia 15 lutego 2011 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Starorypin Rządowy. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 153, poz. 1295 z dnia 2011-07-11
15. Uchwała nr XXIV/141/12 RADY GMINY RYPIN z dnia 28 grudnia 2012 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Cetki. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Poz. 380 z dnia 2013-01-15
16. Uchwała nr XXIV/142/12 RADY GMINY RYPIN z dnia 28 grudnia 2012 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego we wsi Rakowo, sołectwo Czyżewo. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Poz. 381 z dnia 2013-01-15
17. Uchwała nr X/78/15 RADY GMINY RYPIN z dnia 20 listopada 2015 w sprawie w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Starorypin Prywatny. Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2015 r., poz. 3723 z dnia 2015-11-30
18. Uchwałą nr XXIV/160/17 RADY GMINY RYPIN z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Borzymin nad Jeziorem Czarownica

Rysunek 2 Obszary objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Źródło: Opracowanie własne

Z powyższego wynika, że w gminie Rypin nieznaczne tylko obszary objęte są miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Żaden z ww. planów nie został w pełni zrealizowany, a realizacja części z nich nie została w ogóle rozpoczęta.

Gospodarka przestrzenna w gminie nie jest prowadzona w sposób planowany lecz doraźny, w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy.

1.1.3. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

Przez inwestycję celu publicznego, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 5 upzp, należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym i wojewódzkim), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 z późn. zm.).

W prowadzonym przez gminę rejestrze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do końca 2017 roku figurują łącznie 102 pozycje. Wydane decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wynikały z bieżących potrzeb gminy.

Wśród wszystkich wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dominowały decyzje dotyczące elektroenergetyki (budowy, przebudowy sieci linii SN i nn, a także budowy lub wymiany stacji transformatorowych) – stanowiły one ok. 40% wszystkich wydanych decyzji, prowadzone były od 2007 roku, niemal każdego roku, łącznie w 20 obrębach. Obejmowały prace modernizacyjne, przebudowę linii napowietrznych na kablowe, a także budowę stacji transformatorowych i linii nn dla zasilania w energię nowo powstającej zabudowy.

Kolejną, najliczniejszą grupę stanowiły inwestycje w infrastrukturę społeczną (ok. 20%) i obejmowały m.in. przebudowy świetlic wiejskich, budowę placu zabaw, urządzeń rekreacyjnych i boiska „orlik”. Inwestycje tego typu są głównie związane z możliwością pozyskania środków UE dedykowanych na te cele. A następną, decyzje dotyczące oświaty (ok. 14%) - rozbudowy szkół i zmian adaptacyjnych ich pomieszczeń.

Planowane inwestycje w zakresie komunikacji stanowiły ok. 8% wydanych decyzji i dotyczyły głównie przebudowy i modernizacji dróg gminnych w tym ich poszerzenia.

Inwestycje telekomunikacyjne polegające na ułożeniu kablowej sieci telefonicznej miały miejsce tylko w 2003 roku gdyż wraz z rozwojem telefonii cyfrowej zmalało zapotrzebowanie na telefonię analogową. W gminie wydano natomiast decyzje cp na dwa maszty telefonii cyfrowej (w obrębie Rusinowo i Sadłowo). łącznie decyzje na inwestycje telekomunikacyjne stanowiły ok. 5% wydanych decyzji.

Wśród wydanych decyzji, inwestycje polegające na budowie sieci kanalizacyjnej stanowiły ok. 6% decyzji i miały miejsce łącznie w 12 obrębach. Gmina nadal posiada znaczące potrzeby w tym zakresie.

Wydanych zostało sześć decyzji dla inwestycji związanych z zaopatrzeniem w wodę (ok. 5,8% decyzji). Obejmowały one modernizację stacji uzdatniania wody w Starorypinie Prywatnym oraz budowę i modernizację sieci wodociągowej w obrębie Kowalki.

Inne inwestycje dotyczyły budowy schroniska dla bezpańskich psów (nierealizowana), budowy instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów w Regionalnym Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych "Rypin", poprawy efektywności energetycznej budynku pałacu w Sadłowie oraz zmiany sposobu użytkowania poddasza pałacu na sale wystawowe.

Istnienie sieci gazowej i możliwość włączenia się do niej delimituje inwestycje związane z budową nowych odcinków dla zaopatrzenia mieszkańców w gaz. Jedynie Starorypin Prywatny posiada taką możliwość, stąd marginalny udział tego typu inwestycji we wszystkich decyzjach (1%).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Starorypin Prywatny jest obrębem, na obszar którego wydano decyzje o ustaleniu lokalizacji celu publicznego dla najbardziej różnorodnych przedsięwzięć. Dotyczyły one wszystkich rodzajów przedsięwzięć wskazanych powyżej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, na etapie ich wydawania nie jest wymagane badanie zgodności z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Przedsięwzięcia, których dotyczyły wydane decyzje, zwłaszcza w zakresie infrastruktury oraz modernizacji istniejących obiektów, są zwykle wcale lub mało widoczne w przestrzeni natomiast znacząco wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców gminy.

W przypadku braku planu miejscowego zmiana zagospodarowania terenu polegająca na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, a także zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części dokonywana jest w oparciu o ustalenia decyzji o warunkach zabudowy.

W prowadzonym przez gminę rejestrze decyzji o warunkach zabudowy, od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do końca 2017 roku figuruje łącznie 1480 pozycji. Wśród wydanych decyzji ustalających warunki zabudowy 484 decyzje dotyczyły przedsięwzięć polegających na zagospodarowaniu terenu lub budowie obiektów o nowej, innej niż dotychczasowa na danym terenie funkcja. Stanowiły one 32,7% wydanych decyzji.

Najwięcej decyzji o warunkach zabudowy dla nowej zabudowy lub nowego zagospodarowania terenu wydano w obrębach: Kowalki, Godziszewy, Sikory, Rusinowo, Głowińsk, Sadłowo i dotyczyły one w większości budowy nowych budynków mieszkalnych w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej. W jednym obrębie, Sadłowo Rumunki, w latach 2003-2017 nie wydano żadnej decyzji o warunkach zabudowy dla nowej zabudowy lub nowego zagospodarowania terenu.

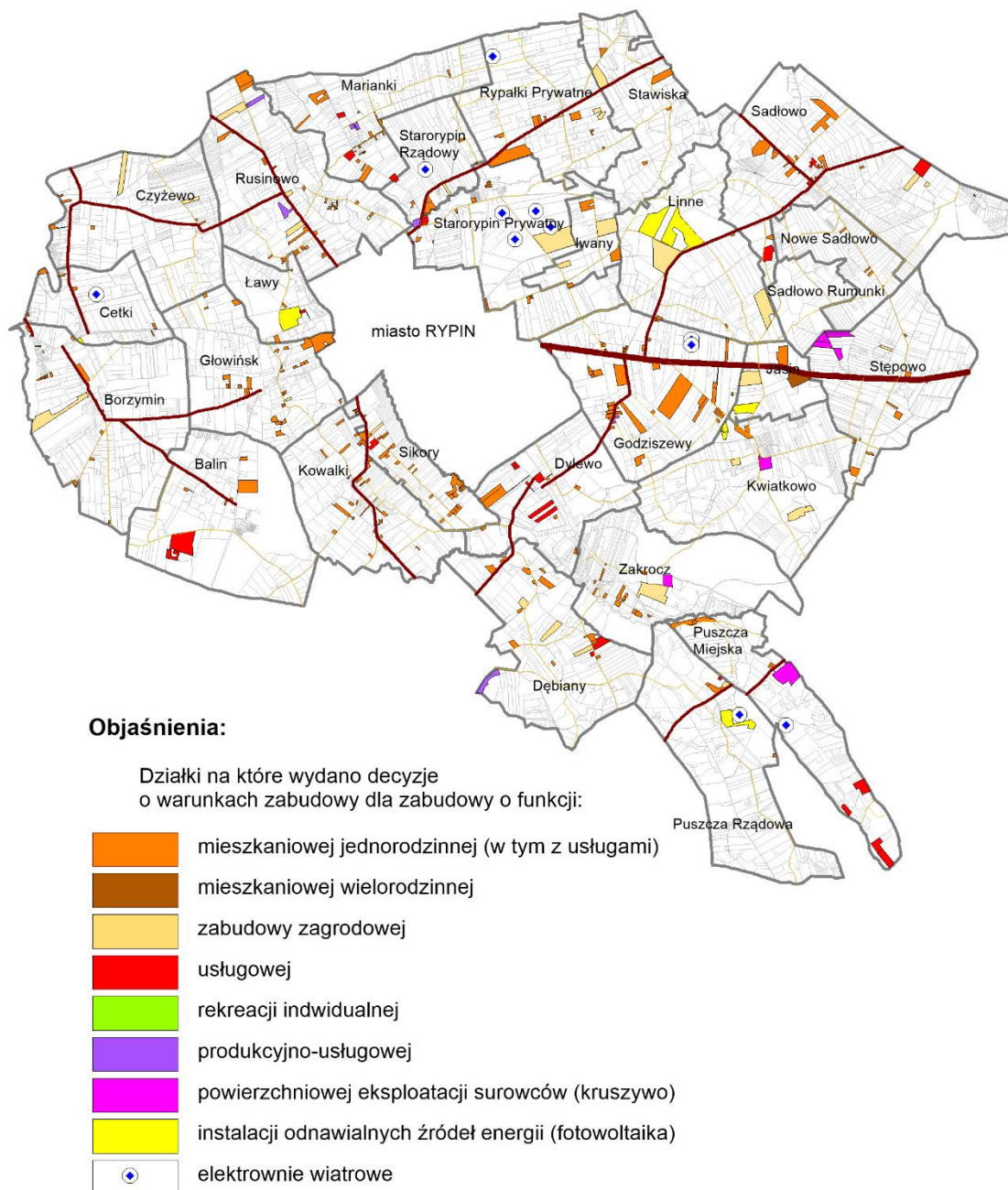
Wśród innych decyzji o warunkach zabudowy wymienić należy decyzje na urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii w tym zwłaszcza elektrownie wiatrowe oraz na biogazownie i farmy fotowoltaiczne (łącznie 14 decyzji na OZE).

Gmina posiada znaczne zasoby kruszyw naturalnych - na budowę kopalń w celu ich eksploatacji wydano łącznie 8 decyzji.

Wśród decyzji na zabudowę usługową obok budynków handlowo-usługowych warto zwrócić uwagę na obiekty o funkcji gastronomicznej, konferencyjnej, rekreacyjnej (w Balinie, Mariankach, Sadłowie, Starorypinie Rządowym i Sikorach), a także na obiekty związane z obsługą komunikacji (stacje autogazu, myjnie, warsztaty samochodowe).

Zabudowa o charakterze produkcyjno-usługowym lokalizowana była głównie w obrębach Dębiany, Dylewo i Godziszewy (przetwórstwo spożywcze) oraz Kowalki, Marianki, Rusinowo i Godziszewy (m.in. przetwórstwo tworzyw sztucznych, produkcja konstrukcji stalowych).

Stwierdza się, że zabudowa mieszkaniowa w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy rozwija się pomimo posiadania przez gminę obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w tym z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową. Powstają w ten sposób osiedla budynków mieszkalnych, w których występować mogą typowe problemy związane z nieuwzględnianiem na etapie ich planowania potrzeb zbiorowych, w tym w zakresie komunikacji (wąskie, nieutwardzone drogi), infrastruktury technicznej czy dostępu do usług i infrastruktury społecznej.

Rysunek 3 Lokalizacja wydanych decyzji o warunkach zabudowy dla nowych inwestycji w gminie Rypin (w latach 2003-2017)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie rejestrów decyzji prowadzonych przez Gminę Rypin

1.2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu

Gmina Rypin jest gminą wiejską o charakterze rolniczym z dobrymi warunkami do dalszego rozwoju rolnictwa. W strukturze przestrzennej dominują użytki rolne, zajmujące 83,8% powierzchni gminy. Grunty zurbanizowane i zabudowane stanowią 3,5% powierzchni. Na tereny te składają się przede wszystkim tereny komunikacyjne (75,6% terenów zurbanizowanych, co stanowi 2,6% powierzchni gminy). Tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej,

rekreacyjnej stanowią 16,3% powierzchni zurbanizowanej co stanowi zaledwie 0,57% powierzchni gminy.¹

1.2.1. Tereny mieszkaniowe – stan mieszkalnictwa

Gmina Rypin z uwagi na swoje położenie nie ma wykształconego jednego centralnego ośrodka mieszkaniowego i usługowego, jak to ma zwykle miejsce w gminach wiejskich. Otacza ona miasto Rypin, będące ośrodkiem powiatowym, stanowiącym centrum usług również dla mieszkańców gminy Rypin.

W obszarze gminy Rypin zabudowa mieszkaniowa i usługowa jest rozproszona, a większe skupiska występują głównie we wsiach sołeckich. Wyraźnie widoczna jest większa koncentracja zabudowy w zachodniej części gminy, w której występuje gęsta sieć dróg powiatowych i wojewódzkich. Wschodnia część gminy charakteryzuje się zabudową rozproszoną. Największe skupiska zabudowy występują we wsiach Kowalki, Marianki, Borzymin, Sadłowo, Rusinowo, Starorypin Prywatny, Zakrocz, Stępowo. Zabudowie mieszkaniowej towarzyszą podstawowe usługi publiczne i infrastruktura społeczna, co obrazuje zamieszczony w rozdziale 6.2. rysunek 14. Zabudowa usługowa występuje również poza miejscami koncentracji zabudowy mieszkaniowej; stanowi ją drobny handel a także większe obiekty jak stacje paliw, domy weselne, restauracje itp.

Największe skupisko zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej występuje w Balinie i Starorypinie Prywatnym, co związane jest z funkcjonującymi tu w przeszłości Państwowymi Gospodarstwami Rolnymi. Pojedyncze budynki mieszkalne wielorodzinne zlokalizowane są w Czyżewie i Rusinowie.

Zasoby mieszkaniowe gminy Rypin na koniec 2016 r. wynosiły (wg BDL) 2073 mieszkania o łącznej powierzchni użytkowej 184 929 m², co daje średnią powierzchnię mieszkania 89,2 m². Jest to wskaźnik korzystniejszy niż w powiecie rypińskim, w którym przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 77,2 m². Jednak pod względem przeciętnej liczby osób przypadającej na jedno mieszkanie sytuacja w gminie Rypin jest gorsza niż w powiecie rypińskim, przypada tu średnio 3,64 osoby na mieszkanie, przy 3,19 w powiecie rypińskim. Większa jest również liczba osób przypadających na jedną izbę – odpowiednio 0,85 w gminie Rypin i 0,8 w powiecie rypińskim.

W ciągu ostatnich 10 lat pobudowano 206 mieszkań, co daje wysoki średni roczny przyrost liczby mieszkań wynoszący 20,6. Jest to największy, po mieście Rypin przyrost liczby mieszkań w całym powiecie rypińskim.

Tabela 2 Zasoby mieszkaniowe w latach 2007-2016 [szt.]

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
POWIAT RYPIŃSKI	12 998	13 108	13 247	13 228	13 387	13 511	13 601	13 686	13 773	13 858
Rypin - miasto	5 684	5 738	5 834	5 740	5 832	5 903	5 925	5 952	5 980	6 024
Brzuze	1 549	1 566	1 575	1 592	1 599	1 613	1 625	1 631	1 641	1 646
Rogowo	1 307	1 321	1 334	1 341	1 350	1 367	1 379	1 389	1 398	1 405
Rypin	1 867	1 883	1 895	1 939	1 963	1 975	2 002	2 027	2 054	2 073
Skrwilno	1 562	1 569	1 574	1 595	1 612	1 618	1 629	1 642	1 650	1 656
Wąpielsk	1 029	1 031	1 035	1 021	1 031	1 035	1 041	1 045	1 050	1 054

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

¹ Wg danych udostępnionych przez Starostę Rypińskiego

1.2.2. Tereny produkcyjno-usługowe

Zabudowa produkcyjno-usługowa koncentruje się w sąsiedztwie miasta Rypin, głównie przy drogach wylotowych z miasta. Są to niewielkie zakłady produkcyjne różnych branż, zwykle nieuciążliwe lub o nieznacznej uciążliwości dla okolicznych mieszkańców.

W obszarze gminy zlokalizowane są również zakłady stanowiące pewne zagrożenia bądź uciążliwości dla mieszkańców. Są to: rozlewnia gazu GASPOL (zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej) oraz Biogazownia (stwarzająca uciążliwości odorowe), obydwa zakłady zlokalizowane są w Starorypinie Prywatnym, Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych oraz stacja pomp na rurociągu naftowym PERN w Puszczy Miejskiej.

W gminie Rypin występują duże gospodarstwa produkcji rolnej. Należy do nich zaliczyć dawne PGR w Balinie i Starorypinie Prywatnym, a także gospodarstwa w Borzyminie, Linnem.

W obszarze gminy Rypin, w obrębie Stępowo, Sadłowo Rumunki, Zakrocze i Puszcza Miejska eksploatowane są metodą odkrywkową kruszywa naturalne. Kopalnie te powodują znaczne przekształcenia terenu, a po zakończeniu eksploatacji podlegają rekultywacji.

1.2.3. Tereny zieleni rekreacji i wypoczynku

Gmina Rypin posiada obszary o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych, posiadające predyspozycje do rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej. Należą do nich tereny w zachodniej części gminy, nad Jeziolem Długim i nad Jeziolem Czarownica. Znaczna ich część objęta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co powinno zapewnić właściwe ich zagospodarowanie. Powstają tam głównie budynki rekreacji indywidualnej. Obecnie przy tych zbiornikach wodnych nie funkcjonuje baza turystyczna, ale przewidziane są tereny pod ogólnodostępne plaże, tereny sportowe i rekreacyjne.

W większości sołectw istnieje infrastruktura sportowo rekreacyjna – boiska, place zabaw, a także siłownie napowietrzne (rysunek 14).

Wśród terenów zieleni mogących służyć rekreacji i wypoczynkowi wymienić należy lasy, które w gminie występują w południowo-wschodniej części w rejonie wsi Kwiatkowo, Puszczy Miejskiej i Zakrocza. Niewielkie kompleksy leśne występują także w północnej części gminy – głównie w rejonie Rusinowa oraz we wschodniej – w rejonie Sadłowa. Podobne funkcje pełnią parki podworskie zlokalizowane w 9 miejscowościach. Należy jednak zaznaczyć, że w części z nich zatarty został układ kompozycyjny i zredukowany starodrzew, co sprawia, że nie wszystkie wykorzystywane są obecnie jako miejsca rekreacji i wypoczynku okolicznych mieszkańców. Zachowane w dobrym stanie parki podworskie zlokalizowane są w Rusinowie, Starorypinie, Sadłowie i Linnem.

1.2.4. Stan infrastruktury technicznej

Łączna długość sieci wodociągowej na terenie gminy liczyła na koniec 2017 r. 193,4 km (dane wg GUS). Średnia zwodociągowania dla gminy wynosiła 95,7%. W gminie działają 4 gminne ujęcia wody wraz ze stacjami uzdatniania.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy na koniec 2017 r. wynosiła 28,7 km (dane GUS). Stopień skanalizowania (korzystający z kanalizacji w ogóle ludności) gminy Rypin wynosi 14,8%. Część gminy Rypin położona jest w obrębie aglomeracji (kanalizacyjnej) Rypin, obejmującej wsie: Balin, Głowińsk, Kowalki, Ławy, Rusinowo, Starorypin Prywatny, Marianki, Sikory. Ścieki z terenu aglomeracji są odprowadzane do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w mieście Rypin o średniej przepustowości hydraulicznej 3946 m³/dobę.

W gminie Rypin na koniec 2016 r. z gazu przewodowego korzystało tylko 7 odbiorców.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

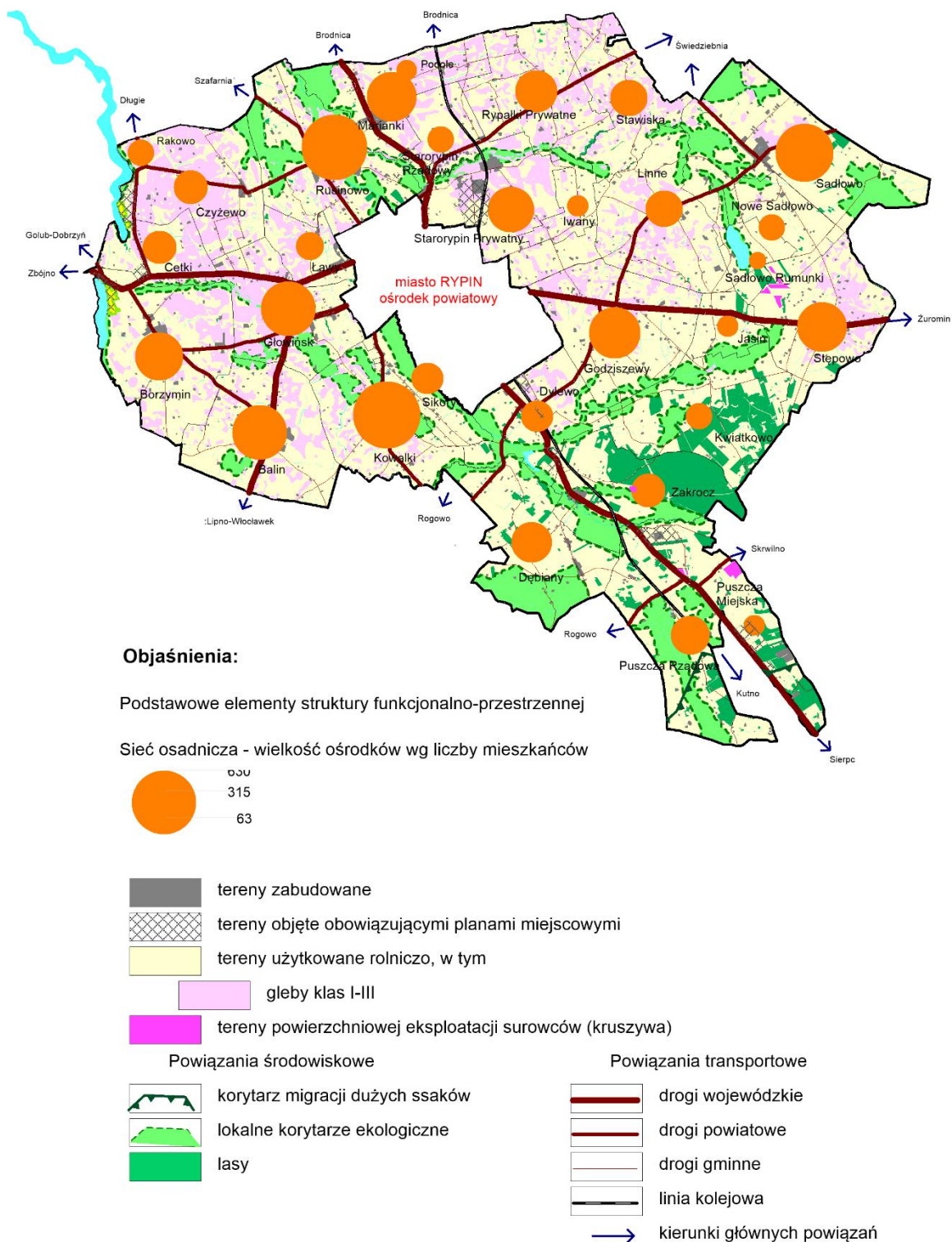
Odpady unieszkodliwiane są w ramach Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (region 2 wschodni) z regionalnymi instalacjami przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w Osnowie (gmina Chełmno), Niedźwiedziu (gm. Dębowa Łąka), Puszczy Miejskiej (gm. Rypin) i Lipnie (gm. Lipno).

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez ład przestrzenny należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno - gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne.

Strukturę przestrzenną gminy Rypin kształtuje położenie, jej rolniczy charakter oraz warunki naturalne. Gmina Rypin otacza swoim obszarem miasto Rypin, stanowiące ośrodek powiatowy, będący dla mieszkańców gminy centrum usługowym, a także rynkiem pracy. Największe pod względem liczby ludności miejscowości (Kowalki i Rusinowo) zlokalizowane są w sąsiedztwie miasta Rypin. Również, w okolicach miasta, wzdłuż głównych ciągów transportowych, a zwłaszcza w kierunku Brodnicy i Sierpca, rozwijają się tereny produkcyjno-usługowe.

Wsie sołeckie są bardzo zróżnicowane pod względem liczby ludności; największa, Kowalki, liczące 621 mieszkańców, jest ponad dziesięciokrotnie większa od najmniejszej, liczącej 57 mieszkańców wsi Sadłowo Rumunki. Średnia liczba ludności w miejscowościach gminy wynosi 252 osoby. Większość wsi sołeckich posiada wyposażenie w podstawowe usługi i obiekty infrastruktury społecznej.

Rysunek 4 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Rypin

Źródło: Opracowanie własne

Układ przestrzenny wsi w większości oparty jest na układzie wielodrożnicowym lub ulicowym. W centrum wsi znajduje się zwykle małe centrum usługowe, w dalszej odległości usytuowana jest zabudowa zagrodowa, czasami przemieszana z zabudową mieszkaniową jednorodinną.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Gmina jest dobrze skomunikowana, przebiegają przez nią cztery drogi wojewódzkie i pięć dróg powiatowych. Gmina posiada również dobrze rozwiniętą, gęstą sieć publicznych dróg gminnych.

W przestrzeni gminy wyróżniają się: korytarz ekologiczny migracji dużych ssaków, a także mniejsze, związane głównie z występowaniem gleb hydromorficznych. Gmina nie jest bogata w lasy, koncentrują się one w południowej części gminy.

Zagospodarowanie przestrzeni gminy odbywa się w zasadzie wyłącznie w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy, które z założenia (art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) powinny dopuszczać wprowadzenie nowej funkcji i nowego zagospodarowania terenu wyłącznie wówczas, gdy planowane zamierzenie stanowi kontynuację tzw. „dobrego sąsiedztwa”. Nowa zabudowa powinna swoimi parametrami nawiązywać do istniejącej już w jej sąsiedztwie zabudowy. Analiza wydanych w gminie Rypin decyzji o warunkach zabudowy dla nowej zabudowy wskazuje, że zabudowa mieszkaniowa rozwija się głównie w miejscowości Kowalki, Godziszewy, Głowińsk, Rusinowo, Sikory i Sadłowo. Część z decyzji dotyczy budowy zespołów budynków mieszkalnych jednorodzinnych, część dość licznych (8-12 budynków). Decyzje o warunkach zabudowy na zabudowę produkcyjno-usługową wydane były w obrębach Rusinowo i Dylewo.

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy należy uznać za ukształtowaną, nie wymagającą większych korekt. Zachowany jest ład przestrzenny – zabudowa lokalizowana jest zasadniczo w sposób zwarty, bez nadmiernego rozproszenia, nawiązująca do istniejącego sąsiedztwa i uwzględniająca funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Rozwijające się od setek (a właściwie tysięcy) lat osadnictwo na obszarze gminy Rypin spowodowało głębokie zmiany w pierwotnym krajobrazie. Wytrzebiecie lasów, zmiany w sieci hydrograficznej, a także rozwój osadnictwa wiejskiego, przekształciły pierwotne środowisko nadając mu wyraźne cechy antropogeniczne.

3.1. Zasoby środowiska przyrodniczego

Czynnikiem determinującym i kierującym działalność człowieka jest ilość oraz jakość zasobów środowiska. Podstawą gospodarowania tymi dobrami jest ich rozpoznanie oraz racjonalne nimi zarządzanie. Na obszarze gminy Rypin, od tysięcy lat silnie wykorzystywano zasoby środowiska przyrodniczego dla celów gospodarczych, a zwłaszcza dla prowadzenia działalności rolniczej. Obserwowana od kilkadziesiąt lat intensyfikacja tych procesów, odbija się coraz wyraźniej na stanie środowiska. Należy podkreślić, że obszar gminy nie stanowi samodzielnej i wyodrębnionej jednostki przyrodniczej, ale jest elementem całościowego systemu przyrodniczego. Elementy środowiska występujące na terenie gminy ściśle powiązane są z sąsiednimi obszarami.

3.1.1. Budowa geologiczna, geomorfologia, rzeźba terenu

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski opracowaną przez Jerzego Kondrackiego, gmina Rypin leży na obszarze prowincji Niziny Środkowoeuropejskiej, w obszarze Pojezierza Południowobałtyckich. Schodząc na niższy stopień podziału, gmina mieści się w makroregionie Pojezierza Chełmińskiego-Dobrzyńskiego. Północna, zachodnia i centralna część gminy przynależy do mezoregionu Pojezierze Dobrzyńskie. Krajobraz tego mezoregionu miejscami jest silnie pagórkowaty. Niewiele jest tu jezior. Natomiast południowo-wschodnia część gminy wchodzi

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

w skład mezoregionu Równina Urszulewska. Równinę tą cechuje znaczne zalesienie (m.in. Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy).

Gmina posiada klasyczne cechy rzeźby młodoglacjalnej. Na ukształtowanie powierzchni gminy Rypin wpływ miała głównie działalność lądolodu i wód subglacjalnych oraz akumulacyjna i erozyjna działalność wód roztopowych. Do podstawowych jednostek geomorfologicznych tego obszaru gminy należą: wysoczyzna morenowa, rynna Rypienicy oraz równina sandru dobrzyńskiego.

W krajobrazie dominuje płaska i falista wysoczyzna morenowa zbudowana z glin i piasków zwałowych. Pod względem hipsometrycznym przeważają wysokości wynoszące około 110-130 m n.p.m. Generalnie wysokości obniżają się z północnego wschodu na południowy zachód. Deniwelacja wynosi 70 m (od 77,5 do 157,6 m n.p.m.). Orografię terenu ożywiają pagórki i wzgórza moren czołowych. Licznie występują również formy wklęsłe, a zwłaszcza bezodpływowe zagłębienia wytopiskowe. Zagłębienia po wytopiskach brył martwego lodu typu „oczka” spotykane są najliczniej w Balinie, Czyżewie i Kowalkach. W wyniku działalności wodnolodowcowej powstały rynny, które zajęły wody rzek, mniejszych cieków oraz jezior rynnowych (m.in. jezioro Czarownica i jezioro Długie). Jedną z rynien zajęła rzeka Rypienica. Rozcina ona wysoczyznę morenową wcinając się w otaczający teren na głębokość 20-25 m. Rynna Rypienicy przybiera krętą formę o szerokości do 1,5 km.

W południowo-wschodniej części gminy (mezoregion Równina Urszulewska) występują formy marginalnie związane z postojem krawędzi ostatniego lądolodu. Na południe od Zakrocza i Dylewa ciągnie się rozległa równina sandrowa. Sandr zbudowany jest z polodowcowych osadów piaszczysto-żwirowych o lekko falistej rzeźbie. Znajdują się tu zarówno niewielkie pagórki moren czołowych akumulacyjnych, liczne drobne zagłębienia wytopiskowe oraz płytkie formy rynnowe.

W rzeźbie terenu występują także równiny torfowe i jeziorne. Równiny torfowe związane są z dnem Rypienicy, a jeziorne mieszczą się w okolicach Czyżewa.

Charakter budowy geologicznej stanowi silną determinantę walorów i zasobów przyrodniczych danego obszaru. Z uwagi na to, iż województwo kujawsko-pomorskie usytuowane jest w strefie granicznej dwóch wielkich jednostek geologicznych Europy (przebiega tu granica pomiędzy platformą prekambryjską wschodniej Europy i platformą paleozoiczną środkowej Europy) budowa geologiczna gminy Rypin posiada znamiona tych jednostek i czasu w jakim powstawały.

Budowę geologiczną wierzchniej warstwy obszaru gminy stanowią utwory plejstoceny reprezentowane przede wszystkim przez gliny morenowe oraz różnofrakcyjne piaski zalegające na glinach.

Wysoczyzna morenowa Pojezierza Dobrzyńskiego zbudowana jest z glin i piasków zwałowych. Występują tu również osady zastoiskowe i wodnolodowcowe. Osady te i gliny zwałowe odsłaniają się na powierzchniowych zboczach rynny Rypienicy na północ od Rypina. Lokalnie gliny zwałowe przykryte są przez piaski, żwiry i głązy lodowcowe oraz gliny spływowe.

Równina Urszulewska jest równiną sandrową. Sandr ten zbudowany jest z polodowcowych osadów piaszczysto-żwirowych o lekko falistej rzeźbie. W okolicach Dylewa i Zakrocza występują oprócz piasków i żwirów również głązy i gliny spływowe moren czołowych oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe powstałe podczas recesji ostatniego lądolodu. W dnach rynien subglacjalnych oraz w dnach licznych dolinek denudacyjnych i zagłębieniach bezodpływowych występują osady holoceny. Obejmują one głównie piaski i mułki jeziorne, kredy jeziorne i gytie, torfy oraz namuły i deluwia.

Na obszarze gminy Rypin występują udokumentowane złoża piasków i żwirów.

3.1.2. Gleby

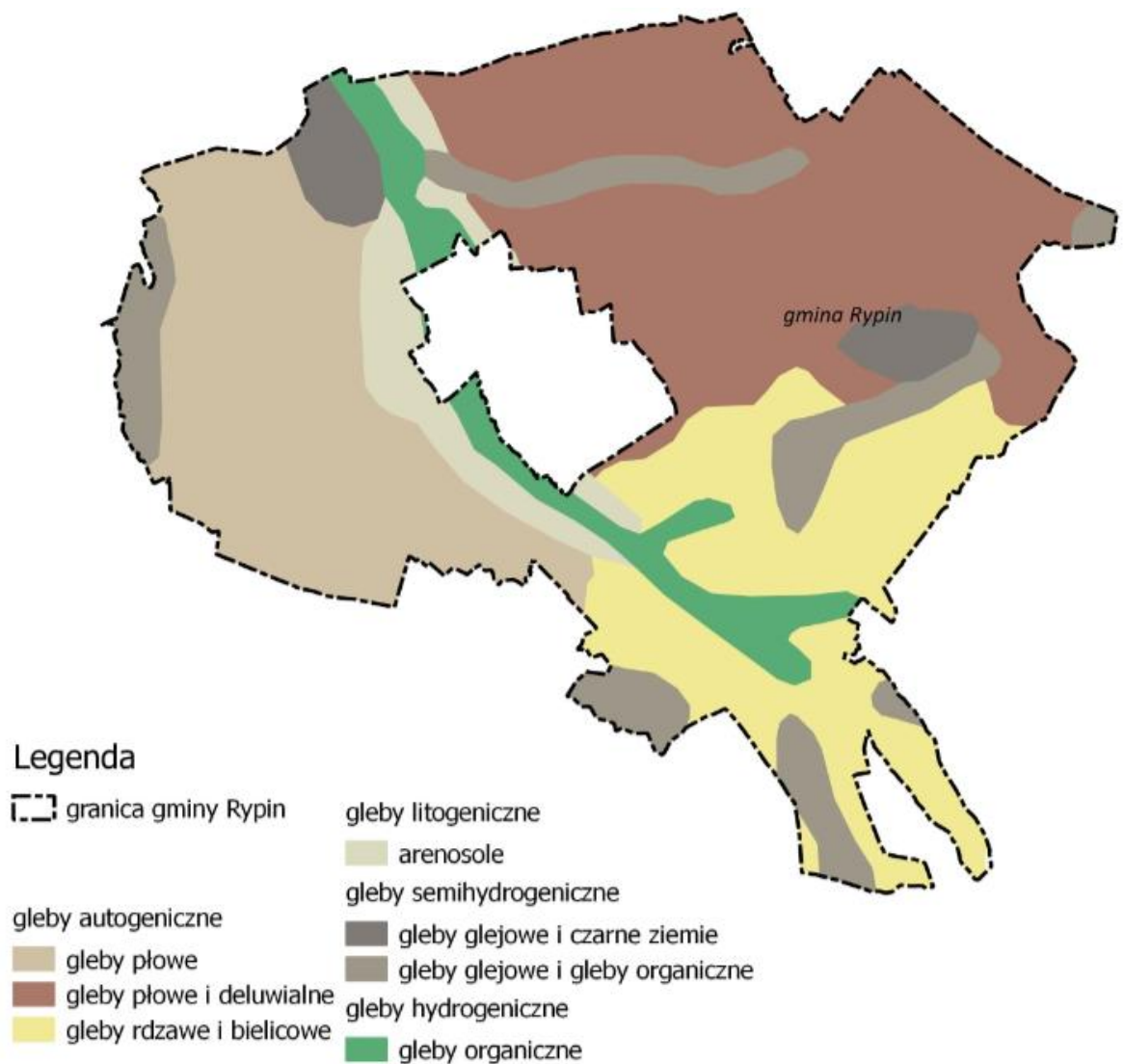
Grunty orne zajmują 85,18% powierzchni gminy Rypin. Występują tu gleby brunatne, płowe, rdzawe oraz bielcowe. Najwartościowsze gleby brunatne i płowe wykształciły się na terenach wysoczyzny morenowej. Rozmieszczone są nierównomiernie na terenie całej gminy, lecz największe ich kompleksy występują w północnej i środkowej części gminy. Tego typu gleby powstały z glin morenowych i piasków gliniastych. Zaliczane są one do gleb żyznych zasobnych w składniki pokarmowe o dobrych stosunkach wodno-powietrznych. Bonitacyjnie należą do klas IIIa – IVb, a pod względem rolniczej przydatności tworzą kompleksy żytnie bardzo dobre i pszenne dobre. Z tego też względu intensywnie rozwija się na nich rolnictwo.

We wschodniej części gminy występują znacznie uboższe gleby bielicoziemne (bielcowe i rdzawe). Wykształciły się one na lekkich i ubogich sandrach piaszczystych i żwirowych. Bonitacyjnie przynależą do V i VI klasy. Zaliczane są do kompleksów o średniej i niskiej przydatności rolniczej (kompleksy żytnie słabe i żytnio-łubinowe). Często poziom wód gruntowych jest tu wysoki. Tego typu gleby są trudne w uprawie rolniczej. Ze względu na swoje właściwości gleby te preferowane są do użytkowania nierolniczego, a głównie do zalesiania.

Z dolinami rzek i cieków wodnych oraz w obniżeniach terenu obszarom podmokłym towarzyszą torfy, namuły oraz mady rzeczne. Największe powierzchnie gleb bagiennych (torfowych) i pobagiennych (murszowych) występują w dnach obniżeń rynnowych doliny Rypienicy oraz dnach rynien subglacialnych zajętych przez jeziora. Pobliskie tereny wykorzystywane są głównie jako użytki zielone średnie i słabe.

Na obszarze gminy Rypin stosunkowo największą powierzchnię zajmują gleby IV (ok. 46%) i III klasy bonitacyjnej (ok. 25%). Najsłabsze gleby należące do V i VI klasy bonitacyjnej zajmują ok. 28%. Brakuje natomiast najbardziej wartościowych dla rolnictwa gleb I i II klasy bonitacyjnej.

Należy zauważyć, że w gminie ze względu na zróżnicowaną orografię terenu prace agrotechniczne mogą być utrudnione. Urozmaicona rzeźba terenu sprzyja natomiast niekorzystnym zjawiskom erozji powodującym stopniową degradację fizyczną i chemiczną gleb. Jedynie około ¼ gleb podlega ochronie na podstawie przepisów prawnych, w skutek czego wartość użytkowa gleb nie stanowi bariery dla rozwoju przestrzennego gminy.

Rysunek 5 Gmina Rypin - mapa glebowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Internetowego Atlasu Województwa Kujawsko-Pomorskiego (<http://atlas.kujawsko-pomorskie.pl/maps/app/map>)

3.1.3. Warunki hydrologiczne (wody powierzchniowe, wody podziemne)

Sieć hydrograficzna gminy jest stosunkowo słabo rozwinięta. Gmina Rypin położona jest w obrębie dorzecza Wisły oraz dwóch regionów wodnych: Regionie Wodnym Dolnej i Środkowej Wisły. Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2018 r. nowym podziałem, siedziby Nadzoru Wodnego dla gminy Rypin mieszczą się w Rypinie, Sierpcu oraz w Golubiu-Dobrzyniu. Zarząd Zlewni mieści się w Toruniu oraz we Włocławku. Gmina podlega pod Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku i Warszawie.

Gmina Rypin leży w dorzeczu zlewni rzeki Rypienicy, która odprowadza wody do Drwęcy. Jedynie niewielki, północno-wschodni fragment gminy leży w dorzeczu Skrwy.

Osią hydrograficzną gminy jest rzeka Rypienica. Jest ona lewostronnym dopływem Drwęcy. Źródła rzeki znajdują się w okolicach wsi Skudzawy (wg innych źródeł we wsi Stępowo). Na cieku zlokalizowane są 3 młyny wodne: w Modlinie, Kamionce i Dylewie. W Kamionce znajduje się mała elektrownia wodna. Koryto rzeki ma charakter naturalny. Na odcinku między Dylewem a Rypinem rzeka silnie meandruje. Podłoże rzeki jest piaszczysto-żwirowe. W dnie występują torfy o znacznej

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

miąższości. W bezpośrednim sąsiedztwie cieków znajdują się grunty rolne oraz łąki, pastwiska i lasy. Jest ona odbiorcą oczyszczonych ścieków z mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Rypinie oraz ścieków ze Spółdzielni Mleczarskiej ROTR. Przepływa przez miasto Rypin. Rzeka posiada 10 głównych dopływów – strug. Zasilana jest przez wody podziemne (w górnym biegu) oraz przez liczne ciek i rowy melioracyjne. Ze względu na sąsiedztwo znacznych powierzchni terenów rolniczych, rzeka jest potencjalnie silnie narażona na zanieczyszczenia z tych terenów.

Rzeka odwadnia północną część Pojezierza Dobrzyńskiego odprowadzając wody do Drwęcy. Odprowadza ona także nadmiar wody z jezior znajdujących się w jej dorzeczu: Sadłowskiego, Czarownicy, Łączonka, Trąbińskiego, Długiego, Kiełpińskiego oraz Warpalice.

Rzeka wykorzystywana jest turystycznie – organizowane są na niej spływy kajakami (na niektórych odcinkach tylko okresowo). Środkowy i dolny odcinek rzeki wraz z doliną położony jest w obszarze chronionego krajobrazu „Dolina Drwęcy”.

Oprócz rzeki Rypienicy na terenie gminy występują także inne mniejsze ciek często nie posiadające nazw oraz rowy melioracyjne. Ważną rolę w systemie hydrograficznym gminy odgrywają znajdujące się tu jeziora: Czarownica, Długie² oraz Sadłowskie.

Jezioro Czarownica nazywane jest również jeziorem Borzymowskim. Od zachodu bezpośrednio graniczy z gminą Brzuze. Wody jeziora zajęły długą (1350 m) i wąską (w najszerszym miejscu zbiornik ma 205 m szerokości) rynną polodowcową. Podobnie jak inne jeziora rynnowe charakteryzuje się ono znaczną głębokością (maksymalna 14,7 m; średnia 6,7 m) oraz stromymi brzegami. Powierzchnia zbiornika wynosi 23,2 ha co plasuje jezioro na 12. miejscu pod względem wielkości jezior w powiecie rypińskim. Jest ono jeziorem odpływowym, z którego wody poprzez jeziora Łączonka, Trąbin i Długie odprowadzane są rzeką Rypienicą. Zbiornik zasilają natomiast niewielkie dopływy w postaci okolicznych cieków. Pod względem kryteriów rybackich jezioro zaliczono do typu leszczowego. Jezioro jest własnością Skarbu Państwa. Użytkownikiem jeziora jest Polski Związek Wędkarski Zarząd Okręgu Mazowsze.

Kolejnym jeziorem mieszczącym się na terenie gminy jest Jezioro Sadłowskie. Wody jeziora zajmują powierzchnię 21,3 ha. Jest płytkim zbiornikiem ze średnią głębokością 1,9 m (maksymalna 2,8 m). Posiada słabo rozwiniętą linię brzegową. Jest jeziorem przepływowym zasilanym przez dwa niewielkie ciek. Wody odprowadzane są w północnej części zbiornika do Rypienicy. Użytkownikiem jest Polski Związek Łowiecki, który odpowiada za gospodarkę rybacką.

Jezioro Długie należy do jezior rynnowych. Długość zbiornika sięga 6400 m, a szerokość 150 – 250 m. Średnia głębokość wynosi 6,4 m (maksymalna 18 m). Ze względu na swoje wymiary jezioro jest jednym z największych zbiorników w powiecie. Wody jeziora charakteryzują się dobrą przezroczystością (ok. 3 m). Jest jeziorem przepływowym, z którego nadmiar wód odprowadza Rypienica. Jezioro zasilają niewielkie ciek powierzchniowe oraz wody podziemne. Podobnie jak przy wcześniej omówionych zbiornikach wodnych największym zagrożeniem jest intensywnie rozwijające się rolnictwo oraz typowo rolniczy charakter zlewni z 90% gruntów ornych w bezpośrednim sąsiedztwie wód. Częściową ochronę zapewniają zadrzewienia i zakrzewienia porastające zachodnie brzegi jeziora.

Pod względem turystycznym tereny przyjeziorne są umiarkowanie zasiedlone. Rozproszona zabudowa letniskowa znajduje się po wschodniej części jeziora (w gminie Rypin zwłaszcza we wsi Cetki i Rakowo).

Użytkownikiem jeziora jest Polski Związek Wędkarski Zarząd Okręgu Toruńskiego.

Oprócz wspomnianej rzeki Rypienicy i jezior, w gminie występują także nieliczne inne mniejsze oczka wodne, które urozmaicają krajobraz. Obszary podmokłe występują w postaci łąk,

² Jezioro Długie administracyjnie należy do gminy Wąpielsk jednak południowy i częściowo wschodni brzeg jeziora leży na granicy z gminą Rypin

kompleksów łąkowo-bagiennych oraz drobnych mokradel. W niektórych z tych obniżeni spotykane są torfy. Obszary podmokłe regulują stosunki wodne poprzez zapewnienie większej ich stabilności. Bardzo korzystnie oddziałują na pobliską roślinność. Na terenach rolnych sąsiadujących z obszarami podmokłymi nawet w okresach nasilonej suszy glebowej, utrzymują się zadowalające warunki wegetacyjne. Tereny podmokłe są również swoistymi filtrami, które oczyszczają wodę opadową infiltrującą w głąb ziemi. Jednak ze względu na stosunkowo niewielkie powierzchnie obszarów podmokłych w gminie Rypin, ich oddziaływanie jest ograniczone do małych powierzchni.

Ponadto spośród innych elementów sieci hydrograficznej wymienić należy niewielkie stawy (występujące nielicznie przy zabudowie zagrodowej) oraz inne zbiorniki służące również funkcjom rekreacyjnym (np. w Balinie czy w Sadłowie).

Wody podziemne występują na obszarze gminy na kilku poziomach wodonośnych. Pierwszy z nich tworzą wody gruntowe wierzchówkowe, które spotykane są na głębokości kilku metrów poniżej poziomu terenu. Cechą wód tego piętra są znaczne wahania zwierciadła oraz okresowe zanikanie. Płytkie zaleganie tych wód powoduje, że po dużych opadach lub roztopach powstają okresowe mokradła na powierzchni terenu. Głębiej zalegają wody wgłębne. Ich związek z powierzchnią jest ograniczony z uwagi na występowanie wśród utworów słabo przepuszczalnych. Zmniejsza się zasilanie tych wód, zwiększa natomiast ich odporność na zanieczyszczenia. Najgłębiej zalegają wody głębinowe. Są one dobrze izolowane od powierzchni ziemi poprzez utwory nieprzepuszczalne. Na terenie gminy występują wszystkie ww. piętra wodonośne wiekowo związane z trzeciorzędem oraz z czwartorzędem. Wody czwartorzędowe stanowią największe zasoby wód podziemnych. Są one podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę. Podstawowym źródłem zasiania wód podziemnych są opady atmosferyczne, z których prawie 20% infiltruje w głąb powodując ciągłą wymianę.

Podstawowe znaczenie użytkowe mają wody czwartorzędowego oraz paleogeńsko - neogeńskiego piętra wodonośnego. Warunki występowania trzeciorzędowych utworów wodonośnych (znaczna izolacja) oraz wysoka odporność na zanieczyszczenia antropogeniczne nie wymagają podjęcia działań dla ustanowienia obszaru ochrony zbiornika.

Jedynie w niewielkim fragmencie południowo-wschodniej części gminy Rypin, w obrębie Puszczy Miejskiej, znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 215 „Subniecka Warszawska”. Średnia głębokość zbiornika wynosi 160 m, a całkowita powierzchnia: 51 000 km². Wiekowo wody pochodzą z paleogenu i neogenu. Zbiornik ten nie ma opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej.

Istotnym źródłem zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych gminy Rypin są zanieczyszczenia obszarowe z terenów intensywnego rolnictwa. W wyniku zachodzących przemian w rolnictwie, prowadzących do wzrostu intensywności i koncentracji produkcji rolnej może nastąpić wzrost zanieczyszczeń obszarowych z terenów rolniczych. Spowodować to może przyspieszenie eutrofizacji wód powierzchniowych. Na jakość zasobów wodnych główny wpływ ma także niewłaściwy sposób odprowadzania ścieków sanitarnych i związana z tym nie do końca uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa gminy.

3.1.4. Klimat

Zgodnie z podziałem Polski na regiony klimatyczne Alojzego Wosia (1999), gmina Rypin mieści się we wschodniej części Regionu Chełmińskiego-Toruńskiego. Spośród innych regionów wyróżnia się on nieco większą częstotliwością występowania dni z bardzo ciepłą pogodą i z dużym zachmurzeniem. Średnio w ciągu roku występuje tu ponad 16 dni z tego typu pogodą. Również częściej występują tu dni z przymrozkami bardzo chłodne, z dużym zachmurzeniem i bez opadów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Według podziału W. Okołowicza gmina przynależy do dzielnicy klimatycznej mazurskiej. Na obszarze gminy występuje typowy dla Polski klimat przejściowy. Za zmienną pogodę tego terenu odpowiadają wilgotne masy powietrza oceanicznego napływające z zachodu oraz suchego powietrza kontynentalnego ze wschodu.

Cechą charakterystyczną klimatu panującego w gminie jest niedobór opadów atmosferycznych. Ich roczna suma mieści się w przedziale 480 – 680 mm (średnio 568 mm). Miesiącem o największych opadach jest lipiec, a o najniższych – luty. W okresie wegetacyjnym ilość około 350 mm opadów jest zdecydowanie za niska w stosunku do potrzeb wodnych roślin. Niedobór wody opadowej w tym okresie wynosi ok. 150-200 mm. Deficyt opadów dla gminy waha się od 100 do 150 mm. Ogólnym trendem jest obniżanie się rocznych sum opadów. W ostatnich latach opady są niższe w porównaniu z okresem lat 70-tych o około 70-100 mm. Klimatyczny bilans wodny, czyli ujemna różnica pomiędzy opadami a parowaniem, średnio dla obszaru gminy wynosi 200mm. Również w klimatycznym bilansie wodnym rolnictwa (sporządzonym za okres 1970-2015)³ obszar gminy Rypin cechuje się niedoborami wody, lecz należy zauważyć, że nie są to duże niedobory. Okres wegetacyjny roślin wynosi 216 – 220 dni. Zauważalny jest trend wydłużania się okresu wegetacyjnego. Związany jest on bezpośrednio ze zmianami termicznymi cech klimatu Polski. W rezultacie występują korzystniejsze warunki uprawy roślin ciepłolubnych. Taka sytuacja stwarza również możliwość wcześniejszego siewu roślin oraz rozpoczynania prac agrotechnicznych. Sprzyja ona również uprawie międzyplonów i poplonów ścierniskowych.

Średnia roczna temperatura kształtuje się w okolicach 7,6 stopnia, przy czym maksymalna średnia temperatura występuje w lipcu (17,6 st. C), a minimalna średnia temperatura w styczniu (-2,6 st. C). Termiczne lato (średnia dobową temperaturą powietrza powyżej 15°C trwa tu średnio przez 90 dni, natomiast termiczna zima (temperatura średnia dobową poniżej 0°C) przez średnio 91 dni. Termiczna wiosna i termiczna jesień trwają po około 60 dni. Po około miesiącu trwają przedwiosnie i przedzimie. Średnio w roku 50-55 dni jest pogodnych (zachmurzenie do 20% nieba), a 120-130 dni jest pochmurnych (zachmurzenie 80-100%). Dni pogodne najczęściej występują wiosną (głównie w marcu) i jesienią (w październiku), a dni pochmurne późną jesienią i w zimie. Ustłonecznieniem określanym jest czas bezpośredniego dopływu promieniowania słonecznego do powierzchni Ziemi. Na jego wielkość wpływa długość dnia oraz zachmurzenie ogólne nieba. Średnie dzienne nastłonecznienie waha się od 0,8 godz./dobę w grudniu do 8,2 godz./dobę w czerwcu. W skali roku średnie dzienne nastłonecznienie wynosi 4,4 godz. Dominują wiatry z kierunku zachodniego, rzadziej z południa i z północy. Zgodnie z Atlasem Klimatu Polski (Lorenc 2005 [za:] Komentarz do mapy sozologicznej w skali 1:50 000 Arkusz N-34-99-D Rypin) przeważają wiatry o dość znacznych prędkościach (średnio 3,5-4,0 m/sek). Na mapie zasobów wiatru prof. H. Lorenc gmina Rypin mieści się w III z V stref. W związku z powyższym na terenie gminy, podobnie jak i na terenie całego województwa, występują korzystne warunki dla rozwoju energetyki wiatrowej. Zmieniający się klimat jest przyczyną występowania groźnych zjawisk pogodowych, a w szczególności suszy, wiatrów huraganowych oraz gradu.

Ze względu na odmienne pokrycie terenu w różnych częściach gminy (lasy, tereny podmokłe, tereny skupionej zabudowy) czy lokalne zróżnicowania rzeźby terenu (często znaczne zróżnicowanie wysokościowe), na jej terenie występują różnice odnośnie poszczególnych składników klimatu. Modyfikacje termiczne sięgają mogą nawet kilku stopni. Zwłaszcza różne ekspozycje zboczy powodują powstawanie znacznych różnic termicznych. W zagłębieniach terenu powstają natomiast inwersje termiczne; zalegają w nich masy chłodnego powietrza. W obniżeniach tych często tworzą się mgły.

³ Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, str. 336

3.1.5. Flora

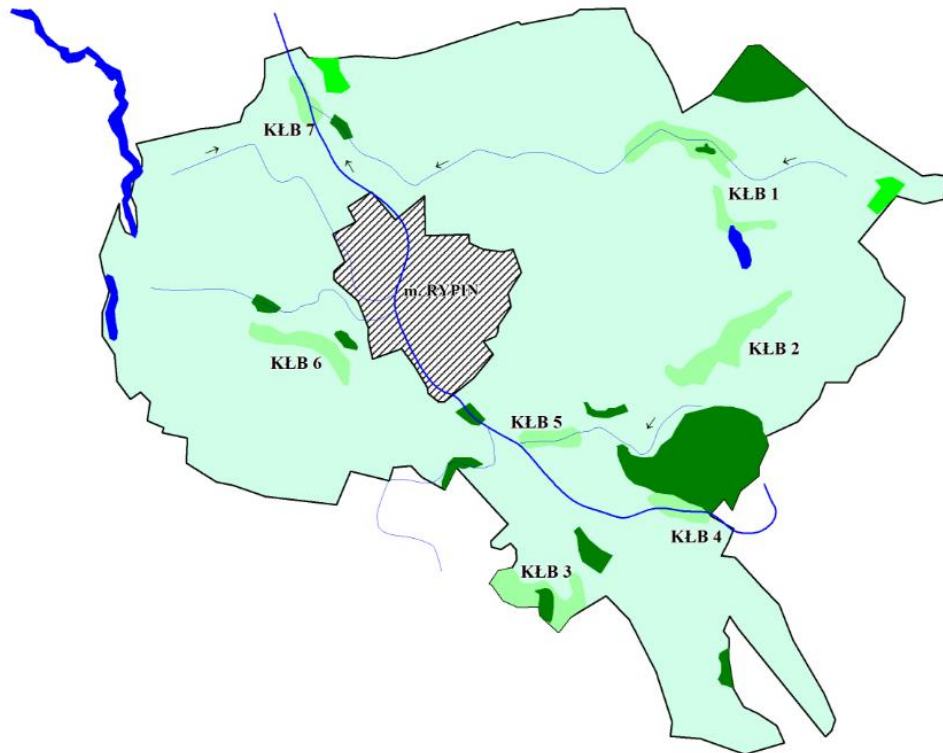
Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną J. M. Matuszkiewicza (1993 r.), gmina Rypin mieści się w Dziale Mazowiecko-Poleskim, Poddziale Mazowieckim, Krainie Chełmińsko-Dobrzyńskiej. Schodząc na niższy stopień podziału gmina wchodzi w skład Okręgu Rypińskiego. Wschodnia część gminy przynależy do Podokręgu Świedziebniańskiego, zaś zachodnia część do Podokręgu Ostrowicko-Kikolskiego. Natomiast południowa część gminy mieści się w Podokręgu Skępskim przynależącym do Okręgu Dobrzyńsko-Skępskiego. Kraina Chełmińsko-Dobrzyńska wykazuje cechy przejściowe do działu Pomorskiego. Odznacza się m.in. występowaniem kontynentalnych borów sosnowych w odmianie sarmackiej, grądów w odmianie mazowieckiej, wyspowym pojawianiem się grądów pomorskich i lasów bukowych.

Szata roślinna terenu gminy jest stosunkowo uboga. Głównym czynnikiem kształtującym obecny stan roślinności gminy jest rolnictwo. Zasoby środowiska gminy Rypin od najdawniejszych czasów były intensywnie wykorzystywane na potrzeby gospodarki rolnej. Na terenach uprawowych pojawiły się i znacznie rozprzestrzeniły gatunki synantropijne. Szczególnie niepożądane są zbiorowiska chwastów w uprawach roślinnych, tj. skrzyp polny, gorczyca polna, mak polny, wilczomlec, jasnota, przetacznik, wiosnowka, rzodkiewnik. Na florę wpłynęły również przeprowadzone prace melioracyjne, w wyniku których zwierciadło wody uległo znacznemu obniżeniu. Oprócz najliczniejszych agrocenoz pól uprawnych, w gminie Rypin występują także inne ekosystemy cechujące się znaczną różnorodnością gatunkową. Dużą bioróżnorodnością charakteryzują się fitocenozy naturalne i półnaturalne zwłaszcza łąkowe w pobliżu rzeki Rypienicy. Znacznie częściej spotykane są jednak zbiorowiska półnaturalne i antropogeniczne. Na terenie gminy występują także fitocenozy wodne oraz leśne.

Lasy na terenie gminy rozmieszczone są nierównomiernie. Większe kompleksy leśne znajdują się zwłaszcza w południowo-wschodniej części gminy w rejonie wsi Kwiatkowo, Puszczy Miejskiej i Zakrocza. Niewielkie kompleksy leśne występują także w północnej części gminy – głównie w rejonie Rusinowa oraz we wschodniej – w rejonie Sadłowa. Poza wyżej wymienionymi połaciami lasów, w gminie nie występują większe ich kompleksy. Przy niskim udziale lasów (8,7%) w ogólnej powierzchni gminy, znaczną rolę ogrywają także zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne i przydrożne stanowiące enklawy przyrodnicze. Zadrzewienia te są najczęściej niewielkimi zespołami zieleni rozmieszczonymi na terenie całej gminy. Wzdłuż dróg lokalnych i polnych oraz rowów remigracyjnych występują ciągi szpalerowe, kępy drzew i krzewów. Zadrzewienia takie pełnią funkcje przyrodnicze i ochronne. Stanowią ostoję dla drobnej fauny. Podnoszą walory estetyczno-krajobrazowe. Wpływają także na lokalny mikroklimat oraz regulują stosunki wodne. Enklawy zieleni ograniczają negatywne zjawiska związane z procesami erozji eolicznej i wodnej na niezalesionych terenach uprawowych. Obecnie obserwowane są niekorzystne tendencje likwidowania zwłaszcza zadrzewień śródpolnych oraz miedz. Przyczynia się to do pogarszania stosunków wodnych terenów rolniczych. Nawet niewielkie enklawy zieleni stanowią ostoję dla zwierząt oraz spełniają funkcję gleboochroną i wiatrochroną.

Bogaty skład florystyczny cechuje również łąki i pastwiska (10,8%). Oprócz przeważających traw jednoliściennych, turzyc i roślin motylkowych występują tam także zioła pastwne i rośliny dwuliścienne. Na obszarze gminy wyodrębniono 7 głównych kompleksów łąkowo-bagiennych. Występują one głównie wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, a zwłaszcza wzdłuż Rypienicy. Łąki te są użytkowane ekstensywnie. Oprócz funkcji gospodarczej spełniają one bardzo ważną funkcję ekologiczną. Są one swoistym ekosystemem pełniącym rolę biocenotyczną, klimatyczną, glebotwórczą, hydrologiczną i hydrosanitarną. Kompleksy te stanowią również ostoję dla licznych gatunków zwierząt.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Rysunek 6 Kompleksy łąkowo-bagienne

Źródło: Materiały wejściowe do studium – środowisko przyrodnicze, Z. Brenda

Bardzo ważną rolę spełniają tereny podmokłe i bagienne. Są one stale lub okresowo zalewane. Tereny bagienne tworzą przede wszystkim silnie nawodnione torfowiska. Są one naturalnymi i potężnymi zbiornikami retencyjnymi wody, wpływającymi hamująco, a zarazem regulująco na odpływ wód powierzchniowych ze zlewni oraz wód podziemnych znajdujących się w sąsiedztwie torfowiska (bagna). Inną ważną rolę, jaką pełnią torfowiska, jest ich rola sanitarna. Torfowiska pełnią doniosłą rolę jako magazyny ogromnej ilości materii organicznej. Torf jest znakomitym filtrem, który przeciwdziała skutkom stosowania chemicznych środków ochrony roślin, oczyszcza ścieki przemysłowe itp. Kompleksy łąkowo – bagienne stanowią również ostoję dla wielu gatunków zwierząt. Dotyczy to zwłaszcza licznej fauny wodnej (głównie płazy), odgrywającej ważną funkcję w łańcuchu pokarmowym i stanowiącej pożywienie dla takich zwierząt jak ptaki i drobne ssaki. Ze względu na niewielkie obszary terenów bagiennych w gminie ich rola jest znacznie ograniczona.

Na uwagę zasługuje również roślinność przydomowa, towarzysząca głównie zabudowie zagrodowej, tj. sady i ogrody. Powierzchnia sadów w gminie jest niewielka (74 ha) i dotyczy jedynie bezpośredniego sąsiedztwa zabudowy. Są to z reguły kilkunastoarowe obiekty o charakterze przyzagrodowym. Pomimo, że sady są obiektami typowo antropogenicznymi, wykorzystywanymi dla produkcji, to jednak stanowią istotny element regulacyjny środowiska. Dotyczy to zwłaszcza ich funkcji glebochronnej i wiatrochronnej. Sady stanowią także miejsca czasowego pobytu i żerowania drobnej fauny, a zwłaszcza ptaków. Zabudowie towarzyszą również ogrody.

Szatę florystyczną tworzą także tereny zieleni urządzonej. Jej powstanie związane jest z dążeniem społeczności lokalnej do poprawienia naruszonej równowagi biologicznej w środowisku. Należą do nich parki wiejskie, zieleń cmentarzy, a także zieleń przy obiektach sportowych, szkołach, kościołach itp. (będąca zielenią towarzyszącą i ochronną) - tworzy ona dla tych obiektów tło przyrodniczo-krajobrazowe.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Cenne okazy florystyczne związane są także z pozostałościami dawnych parków dworskich. Na terenie gminy Rypin tego typu parki znajdują się w 9 miejscowościach: Balin-Wyręba, Kowalki, Linne, Marianki, Rakowo, Rusinowo, Sadłowo, Starorypin, Stępowo. Mimo często poważnych przekształceń i odstępstw od pierwotnych założeń, niektóre z nich prezentują się stosunkowo korzystnie. Występują tam głównie rodzime gatunki wyróżniające się na tle otaczających terenów rolnych. Często drzewostan parków tworzy swoistą dominantę krajobrazową wyróżniającą się na tle rolniczo użytkowanych obszarów. Zwraca się w nich uwagę nie tylko na cenny starodrzew, ale również na układ kompozycyjny. Najlepiej zachowanym spośród tego typu obiektów jest zrewaloryzowany park w Sadłowie. W parku tym doceniono bogaty drzewostan wyznaczając kilka pomników przyrody. Natomiast przykładowo w Kowalkach oraz w Stępowie starodrzew uległ znacznemu zniszczeniu; drzewostan został silnie zredukowany, a układ kompozycyjny zatarty. Wymagają one podjęcia odpowiednich działań odtworzeniowych.

Na szczególną uwagę i ochronę wśród flory tego obszaru zasługują drzewa uznane za pomniki przyrody. Okazy te zostały szerzej omówione w rozdziale 10.1. Ważnym elementem systemu przyrodniczego gminy są korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym. Korytarze te związane są głównie z ciekami powierzchniowymi i występującymi w ich obrębie łąkami. Rozmieszczone są nierównomiernie na terenie gminy. Pasmowo wydzielone zostały w układzie wschód-zachód oraz w osi północ-południe. Ponadto na terenie gminy Rypin, w obrębie Puszczy Miejskiej, przebiega niewielki fragment korytarza „Północno-Centralnego”. Jest to korytarz migracji dużych ssaków o znaczeniu regionalnym wyznaczony przez PAN w Białowieży.

W występujących na terenie gminy jeziorach rynnowych ze względu na niesprzyjające dla roślinności ukształtowanie dna, tylko niewielki procent powierzchni zwierciadła wody porastają wynurzone rośliny wodne tj. trzcina pospolita, pałka wąskolistna i szerokolistna, manna mielec, tatarak czy sitowie. Roślinność zanurzoną reprezentuje moczarka kanadyjska, rogatek sztywny, rdzestnica przeszyta i połyskująca oraz grązel żółty i grzybień biały.

Należy mieć także na uwadze ogólną wielkość powierzchni terenów biologicznie czynnych. Tereny te porośnięte są trwałą szatą roślinną, bez względu na jej rodzaj i miejsce występowania. Wpływają na regulację stosunków wodnych i mikroklimat. Ograniczają także zjawisko erozji wietrznej.

3.1.6. Fauna

Występujący na terenie gminy świat zwierzęcy nie różni się zbytnio od typowej fauny Niżu Polskiego. Spotykane są tu zwłaszcza gatunki pospolite, które powszechnie występują na terenie wschodniej części województwa. W związku z dominującym w gminie rolnictwem, faunę tego obszaru reprezentują zwłaszcza gatunki związane z biocenozami polnymi.

Na terenach podmokłych, bagiennych oraz w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych występują typowe dla tego środowiska gatunki. Z grupy płazów na terenie gminy spotykane są np. traszki zwyczajne i grzebieniaste, ropuchy szare i zielone i paskówki, a także żaby: brunatna, wodna, jeziorowa, śmieszka czy moczarowa. Gatunki te związane są ze wspomnianym już środowiskiem wodnym i łąkowym. Spośród coraz rzadziej występujących gatunków spotykane są tu ginący gatunek kumaka nizinnego czy rzekotka drzewna. Wszystkie płazy znajdują się pod ochroną.

W zbiornikach wodnych gminy występują pospolite dla Polski ryby. Jezioro Długie i jezioro Czarownica ze względu na strome brzegi zakwalifikowane są do typu leszczowego pod względem rybackim. Występują tu leszcze, szczupaki, płocie, liny, ukleje, okonie, krąpie, karasie srebrzyste i złote, wzręgi, sielawy, karpie, sandacze, węgorze, sieje, amury, sumy. Gatunkami sztucznie wprowadzonymi do niektórych zbiorników są: amur biały, tołpyga biała i tołpyga pstra.

Ziemia Dobrzyńska leży w naturalnym zasięgu sielawy i siei. W rzekach poławiają się takie gatunki jak: jaź, jelec, kleń, sum, boleń, rzadziej brzanna i rozpióra. Gatunkami coraz rzadziej spotykanymi

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

są: kietb, koza i ciernik. Rypienica jest miejscem rozrodu, coraz mniej licznego w Polsce, minoga rzeczno i strumieniowego. Spotykane są w niej różne gatunki ryb, w tym m.in. łososiowate.

Na terenie gminy spotkać można bardzo licznie reprezentowane owady, także gatunki chronione, jak np. biegacz złoty, paż żeglarz czy czerwończyk nieparek. Z mięczaków występują tu m.in. ślimak winniczek, małże, błotniarka pospolita, pomrów wielki. Spośród grupy gadów na uwagę zasługuje żółw błotny. Unikatywne siedlisko tego żółwia stwierdzono w Kowalkach. Choć aktualnie brak udokumentowanych dowodów występowania tego gatunku, jednak zachowany biotop stanowi potencjalne miejsce odtworzenia kolonii rozrodzyczej. Z racji wyjątkowego charakteru tego obszaru rozważane było ustanowienie tu rezerwatu przyrody.

Ptaki związane są z różnymi siedliskami. Na obszarach polnych występują skowronki, kuropatwy czy bażanty. Obszary podmokłe, ciek wodny oraz jeziora są miejscem przebywania różnorodnych ptaków. Oprócz różnych gatunków kaczek tereny gminy są siedliskiem bytowania łabędzi, kormoranów, perkozów, łysek, batalionów, czapli siwej, błotniaka stawowego. W okresach przelotu zatrzymują się tu łabędź krzykliwy i czarnodzioby, orzeł przedni, sokół wędrowny oraz gęsi. Dogodnymi miejscami siedliskowymi są zwłaszcza podmokłe łąki i rozlewiska rzek oraz pasy wzdłuż jezior. Spotykane są tu m.in. czaple, bąki, żurawie, rybitwy, mewy, kokoszki, derkacze czy brodziec krzykliwy. Z kolei inne gatunki bytują w lasach, np. sowa uszatka, pustułka czy krogulce. Przy siedzibach ludzkich bytują np. sikory, zięby, jaskółki czy szczygły.

Spośród licznej grupy występujących na obszarze gminy ssaków wymienić można m.in. różne gatunki nietoperzy, lisy, norki, sarny, łosie, dziki, szczury. Przy ciekach wodnych występują bobry ponownie intrudowane od lat 70. XX w. w okolicach Okalewa i Skrwilna oraz wzdłuż rzeki Okalewki i jeziora Skrwilna. W wyniku działalności bobrów często dochodziło do podtopień pól i łąk oraz strat w lasach. Część podtopionych łąk w miejscach występowania bobra wykupił Ośrodek Hodowli Zwierzyny Polskiego Związku Łowieckiego w Sadłowie. W gminie Rypin bobry spotykane są przy Rypienicy na odcinku Dylewo-Sikory oraz w Rusinowie. Populacja bobrów systematycznie wzrasta. Należy zaznaczyć, że do 2004 r. bóbr europejski był gatunkiem podlegającym ścisłej ochronie, a obecnie jest częściowo chroniony.

Stosunkowo nowym zagrożeniem dla rodzimej fauny jest pojawienie się obcych gatunków zwierząt: norki amerykańskiej i jenota. Zwierzęta te nie mają naturalnych wrogów, szybko przystosowują się do zastanych warunków, co skutkuje stopniowym wzrostem ich liczebności.

W związku z obecnie częstym negatywnym zjawiskiem likwidowania miedzi między polami, zniszczeniu ulegają również siedliska bytowania drobnych zwierząt.

3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

3.2.1. Typy siedliskowe lasów

Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną Polski (Matuszkiewicz 2002) obszar gminy znajduje się w Krainie Chełmińsko-Dobrzyńskiej.

Powiat rypiński cechuje średnia spośród wszystkich powiatów województwa lesistość wynosząca zaledwie 20,6% (średnia lesistość dla kraju w 2015 r. 29,5%, a dla województwa kujawsko-pomorskiego 20,1%). Lasy w gminie Rypin zajmują 1149 ha, co stanowi 8,7% ogólnej powierzchni gminy. Na pozostałym obszarze dominuje bezleśna rolnicza przestrzeń produkcyjna. Spośród całkowitej powierzchni zajętej przez lasy, 623 ha stanowią lasy Skarbu Państwa, a 526 ha (45,8%) - lasy prywatne. Lasy rozmieszczone są nierównomiernie na terenie gminy. Większe kompleksy leśne znajdują się zwłaszcza w południowo-wschodniej części gminy w rejonie wsi Kwiatkowo, Puszczy Miejskiej i Zakrocza. Niewielkie kompleksy leśne występują także w północnej części gminy – głównie w rejonie Rusinowa oraz we wschodniej – w rejonie Sadłowa. Na obszarze wysoczyzny morenowej lasy praktycznie nie występują.

Lasy Państwowe na terenie gminy znajdują się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu. Gospodarkę leśną na tych terenach prowadzi Nadleśnictwo Skrwilno. Lasy stanowiące własność prywatną nadzorowane są przez Starostwo Powiatowe w Rypinie. Podstawowym dokumentem dotyczącym gospodarowania w kompleksach leśnych Lasów Państwowych jest plan urządzania lasu. Określa się w nim m.in. przyrodnicze i ekonomiczne warunki gospodarki leśnej, cele i zasady polityki leśnej oraz sposoby realizacji zidentyfikowanych zadań. Zasady gospodarki leśnej dotyczącej lasów prywatnych zawarte są w uproszczonych planach urządzania lasów.

Skład gatunkowy lasów został silnie przebudowany przez człowieka (zwłaszcza w wyniku prowadzonej coraz intensywniejszej gospodarki rolnej). Lasy w gminie charakteryzują się stosunkowo niewielkim zróżnicowaniem gatunkowym. W Nadleśnictwie Skrwilno dominują ubogie siedliska borowe, na których występują głównie monokultury sosnowe o przeciętnych walorach ekologicznych. Zasadniczym gatunkiem lasotwórczym jest sosna (80%). Znacznie mniejszy udział stanowią natomiast inne charakterystyczne dla występujących tu siedlisk gatunki liściaste, tj. olsze, brzozy, dęby. Inne gatunki jak m.in. buk, świerk, modrzew zajmują łącznie niewielką powierzchnię, bo 3%. Z udziałem gatunków lasotwórczych ściśle związane są siedliska leśne. W efekcie dominuje bór mieszany świeży (57%). Na kolejnym miejscu jest las mieszany świeży (13%), las mieszany wilgotny (7%), las świeży (6%), ols, bór świeży i bór mieszany wilgotny (każdy po 5%) oraz inne siedliska o niewielkim udziale. Struktura wiekowa występującego tu drzewostanu jest niekorzystna – największe powierzchnie zajmują drzewostany młodszych klas, natomiast stosunkowo niewielkie tereny porastają najstarsze drzewa, które są najbardziej odporne na degradację.

3.2.2. Funkcje lasów

Funkcje lasu można podzielić na dwie grupy: produkcyjne i pozaprodukcyjne. Funkcja produkcyjna (gospodarcza) lasów polega na ich trwałym użytkowaniu poprzez pozyskiwanie drewna i surowców nieдрzewnych. Wiąże się z tym również gospodarka łowiecka. W efekcie lasy stanowią źródło pozyskiwania dochodów.

Do funkcji pozaprodukcyjnych zaliczają się funkcje społeczne oraz funkcje ekologiczne. Funkcja społeczna lasów polega na wykorzystywaniu ich jako miejsca do rekreacji i wypoczynku. Siedliska

te wpływają również korzystnie na warunki zdrowotne społeczeństwa i dostarczają przeżyć estetycznych. Lasy mogą być również wykorzystywane w celach edukacyjnych.

Funkcje ekologiczne (ochronne) wyrażają się wpływem tych lasów na otoczenie. Zbiorowiska te są siedliskiem życia i rozwoju organizmów roślinnych i zwierzęcych. W efekcie posiadają ważne znaczenie w ochronie bioróżnorodności gatunków. Lasy odgrywają również istotną rolę w regulacji stosunków wodnych i mikroklimatycznych. Drzewostany leśne pochłaniają ogromne ilości dwutlenku węgla, ograniczają stężenie wielu innych zanieczyszczeń gazowych oraz filtrują powietrze z pyłów. Poprzez zdolność retencjonowania wody, korzystnie wpływają na bilans wodny najbliższej okolicy. Przyczyniają się one również do ochrony gleb przed erozją. W oparciu o zapisy ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. wyznaczane są m.in. lasy ochronne. W gminie Rypin część lasów w rejonie wsi Zakrocz uzyskała status lasów ochronnych (wodochronne).

3.3. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Dominującą i podstawową funkcją gminy jest rolnictwo. Intensyfikacja gospodarki rolnej możliwa jest dzięki najczęściej sprzyjającym warunkom środowiskowym. Aż 71% powierzchni gminy zajmują gleby wysokich klas bonitacyjnych III i IV, które są szczególnie przydatne dla uprawy roślinnej. Panują tu także w miarę sprzyjające warunki klimatyczne (zwłaszcza łagodny klimat oraz dobre nasłonecznienie). Miejscami duże zróżnicowanie wysokościowe utrudnia prace agrotechniczne w rolnictwie. Czynnikiem ograniczającym uzyskiwaną wielkość produkcji roślinnej jest niewystarczająca ilość opadów atmosferycznych w sezonie wegetacyjnym.

Do uwarunkowań pozaprzrodniczych wpływających na stan rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej zalicza się:

- ilość odbiorców pierwotnej produkcji rolnej wraz z możliwą wielkością skupu;
- istnienie bazy przetwórczej i przechowalniczej dla produkcji rolnej;
- występowanie zaplecza okołorolniczego, a w szczególności dostawców nawozów sztucznych i środków ochrony roślin oraz zaplecza maszynowego.

Użytki rolne w gminie Rypin zajmują 84% powierzchni (11 050 ha) stanowiąc dominującą formę użytkowania ziemi. W grupie użytków rolnych ponad 85% stanowią grunty orne.

Tabela 3 Zestawienie użytków rolnych w gminie Rypin w 2017 roku

Rodzaj użytku rolnego	Powierzchnia [ha]	Udział procentowy [%]
1	2	3
Grunty orne	9412	85,18
Sady	74	0,67
Łąki trwałe	725	6,56
Pastwiska trwałe	473	4,28
Grunty rolne zabudowane	275	2,49
Grunty pod stawami	3	0,03
Grunty pod rowami	86	0,78
Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	2	0,02

Źródło: Opracowano na podstawie danych z Urzędu Gminy w Rypinie

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego zebranymi podczas Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r., na obszarze gminy Rypin funkcjonowało 960 gospodarstw rolnych. Trzy

gospodarstwa nie stanowiły własności indywidualnej. Struktura agrarna⁴ gospodarstw przedstawia się średnio korzystnie. Gospodarstwa gminne cechuje nadal stosunkowo duże rozdrobnienie. W strukturze obszarowej indywidualnych gospodarstw rolnych znaczny udział zajmują gospodarstwa małe (do 5 ha). W 2010 r. 18% wszystkich gospodarstw stanowiły gospodarstwa do 1 ha włącznie, a blisko 26% gospodarstwa w przedziale 1 – 5 ha. Łącznie do 10 ha działały aż 642 gospodarstwa w gminie (67%). Udział gospodarstw powyżej 15 ha wynosił ponad 19% ogólnej liczby zinwentaryzowanych gospodarstw. Gospodarstwa powyżej 15 ha stanowią najsilniejszą grupę gospodarstw rolnych, a zarazem najbardziej rozwojową. Gospodarstwa takie zdolne są do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej. Od 2002 r. obserwuje się zmniejszenie liczby gospodarstw rolnych o 1/4 liczebności. W efekcie liczba gospodarstw w poszczególnych przedziałach wielkościowych również uległa zmniejszeniu. W 2010 r. średnia wielkość gospodarstw rolnych wynosiła 10,78 ha. Biorąc pod uwagę jedynie gospodarstwa indywidualne przeciętna wielkość gospodarstwa była zbliżona i wynosiła 10,40 ha. Średnio użytki rolne w gospodarstwie zajmowały powierzchnię 9,70 ha (9,38 ha wśród gospodarstw indywidualnych), a użytki rolne w dobrej kulturze 9,59 ha (9,26 ha wśród gospodarstw indywidualnych). Poniższa tabela przedstawia porównanie struktury wielkościowej gospodarstw w gminie Rypin wg Powszechnych Spisów Rolnych w latach 2002 i 2010.

Tabela 4 Liczba i struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w gminie Rypin wg Powszechnych Spisów Rolnych w 2002 i 2010 roku [szt.]

Powierzchnia	2002	2010
1	2	3
Liczba gospodarstw rolnych ogółem	1269	960
Liczba gospodarstw indywidualnych	1267	957
do 1 ha włącznie	328	175
powyżej 1 ha razem	939	782
1 – 5 ha	294	246
5 – 10 ha	291	221
10 – 15 ha	161	133
15 ha i więcej	193	182

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Większość gospodarstw prowadziło produkcję wielokierunkową bez wyraźnie określonej specjalizacji. 774 spośród wszystkich gospodarstw zajmowało się produkcją roślinną. Największe arealy zajmowały uprawa pszenżyta i mieszanek zbożowych. Na wielkość poszczególnych rodzajów zasiewów wpływa przede wszystkim jakość gleb. Zwierzęta gospodarskie utrzymywano w 620 gospodarstwach rolnych. Najliczniej hodowano drób, trzodę chlewną i bydło. Pogłowie zwierząt w sztukach dużych w 2010 r. wynosiło 12 220 sztuk. Spośród wszystkich gospodarstw rolnych w 2010 roku, 592 z nich (62%) posiadało ciągnik/ciągniki. Łącznie w gospodarstwach tych zinwentaryzowano 933 ciągników (2002 – 831 sztuk).

⁴ Struktura agrarna – stan produkcyjnych jednostek rolniczych określający także udział zaklasyfikowanych do różnych grup według własności ziemi, wielkości powierzchni gospodarstw rolnych i rozproszenia gruntów w ogólnej liczbie gospodarstw

Tabela 5 Rodzaj zasiewów w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Rypin wg Powszechnych Spisów Rolnych w 2002 i 2010 roku [ha]

Rodzaj zasiewów	Powierzchnia [ha]	
	2002	2010
1	2	3
ogółem	7 962,85	7 545,49
zboża razem	6 597,91	5 458,25
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	6 141,90	5 324,27
pszenica ozima	565,38	597,36
pszenica jara	398,04	103,32
żyto	1 157,76	602,91
jęczmień ozimy	58,89	105,57
jęczmień jary	641,00	491,35
owies	75,63	142,15
pszenżyto ozime	832,82	1 554,06
pszenżyto jare	186,09	151,09
mieszanki zbożowe ozime	83,04	156,32
mieszanki zbożowe jare	2 143,25	1 420,14
gryka, proso i inne zbożowe	1,70	<i>bd</i>
kukurydza na ziarno	95,61	132,01
kukurydza na zielonkę	358,70	<i>bd</i>
ziemniaki	415,76	78,31
uprawy przemysłowe	<i>bd</i>	*
buraki cukrowe	334,62	139,68
rzepak ozimy	105,60	<i>bd</i>
rzepak jary	7,30	<i>bd</i>
rzepak i rzepik razem	<i>bd</i>	260,09
strączkowe jadalne	26,40	<i>bd</i>
strączkowe jadalne na ziarno razem	<i>bd</i>	9,32
okopowe pastewne	51,52	<i>bd</i>
warzywa gruntowe	24,53	*
truskawki	9,25	<i>bd</i>

bd – brak danych dla jednostki gminnej

* - tajemnica statystyczna

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Tabela 6 Liczba zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych ogółem na terenie gminy Rypin wg Powszechnych Spisów Rolnych w 2002 i 2010 roku [szt.]

Rodzaj zwierząt gospodarskich	2002	2010
-------------------------------	------	------

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

1	2	3
bydło	6 219	8 307
trzoda chlewna	21 158	19 098
konie	79	66
drób	221 939	96 082
owce	*	<i>bd</i>
kozy	81	<i>bd</i>

bd – brak danych dla jednostki gminnej

* - tajemnica statystyczna

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Największe gospodarstwa rolno-hodowlane dotyczą zwłaszcza terenów PGR (Starorypin, Balin). Oprócz nich w różnych częściach gminy usytuowane są większe gospodarstwa rolnicze, a zwłaszcza w Głowińsku, Linne i Borzyminie.

3.4. Stan zagrożenia środowiska

Rozwój społeczno-gospodarczy wywiera dużą presję na środowisko przyrodnicze, poprzez postępujące procesy urbanizacji, intensywną gospodarkę rolną i działalność produkcyjno-usługową. Stwarza to liczne zagrożenia dla środowiska. Również procesy naturalne wywierają wpływ na stan środowiska.

3.4.1. Zagrożenia i stan gleb

Na stan gleb wpływają zarówno procesy naturalne, jak i działalność człowieka. W gminie Rypin rolnictwo wywiera największy wpływ na gleby.

Dużym zagrożeniem naturalnym dla gleb są różnego rodzaju erozje. Na obszarze gminy najistotniejsze znaczenie ma erozja eoliczna, czyli wywiewanie najwartościowszych glebowych cząstek organicznych i mineralnych. Wiatry powodują szybsze parowanie i w związku z tym nadmierne przesuszenie powierzchni ziemi. Przy małych opadach zjawisko to przybiera na sile. W efekcie stopniowo zachodzi proces degradacji fizycznej i wyjąławiania gleby. Ze względu na niską lesistość gminy, występowanie odsoniętych i wyniesionych obszarów wysoczyznowych oraz brak większych kompleksów zadrzewień śródpolnych, gleby na obszarze gminy są szczególnie narażone na erozję wietrzną. Do natężenia zjawiska erozji wietrznej przyczynia się również niewłaściwa gospodarka rolna i wodna, nadmierne wykorzystywanie terenów uprawowych oraz wycinanie lasów i zadrzewień.

Kolejne zagrożenie przeobrażenia gleb niesie za sobą wspomniana już niewystarczająca ilość opadów oraz coraz częściej obserwowane zjawisko suszy. Erozja wodna dotyczy głównie stref krawędziowych i stoków wzdłuż rzeki Rypienicy, mniejszych cieków wodnych oraz wzdłuż brzegów jezior. Jednak ze względu na charakter sieci hydrologicznej gminy oraz niewielkie przepływy w ciekach, erozja wodna stanowi potencjalne źródło zagrożenia. Zintensyfikowane procesy erozji wodnej dotyczą również terenów o dużych spadkach tj. pagórki morenowe. Erozja tego typu towarzyszyć może gwałtownym opadom atmosferycznym, nawet w odniesieniu do terenów o mniejszych spadkach, w podłożu których zalegają utwory gliniaste. Wówczas zachodzi zjawisko rozpylania gleby, a także wyfukiwania poziomego orno-próchnicznego. W konsekwencji właściwości gleby ulegają pogorszeniu, co skutkuje zmniejszoną żyznością i urodzajnością. W dolinie Rypienicy gleby narażone są na zawodnienie.

Największe zagrożenie związane jest z dominującym w gminie rolnictwem. Intensywna gospodarka rolna prowadzi do dehumifikacji i zmęczenia gleby (degradacja biologiczna).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Istnieje duże niebezpieczeństwo spadku zawartości substancji organicznej. Ponadto w konsekwencji szeroko stosowanych środków ochrony roślin i nawozów, gleba może zmienić swoje właściwości (degradacja chemiczna). Istnieje zagrożenie zakwaszenia, alkalizacji, zasolenia, skażenia pestycydami i metalami ciężkimi itd. Do zakwaszenia gleb przyczyniają się również związki azotu i siarki z atmosfery (kwaśne deszcze). Negatywną konsekwencją zakwaszenia jest obniżenie przyswajalności mikroelementów, co bezpośrednio wpływa na jakość i ilość uzyskiwanych plonów. Ze względu na stosunkowo dobrą jakość powietrza w gminie, ryzyko zanieczyszczenia gleb z tego źródła ma jedynie potencjalne znaczenie. Lokalne zanieczyszczenia gleb z tytułu zanieczyszczenia powietrza występować mogą również wzdłuż tras komunikacyjnych (zwłaszcza o największym natężeniu ruchu).

Również szeroko stosowane nawozy oraz środki ochrony roślin stanowią istotne zagrożenie dla gleb. Znaczna część tych składników dostaje się do gleby. Dostarczane nawozy nie są w całości przyswajane przez rośliny, a dłuższe ich stosowanie powoduje ich kumulację w glebie.

Wśród innych potencjalnych źródeł zagrożeń dla gleb wymienić należy niewłaściwie przeprowadzone melioracje, eksploatację kopalni oraz późniejsze prace rekultywacyjne. Ze względu na eksploatację zasobów kopalni na terenie gminy, powierzchnia ziemi ulega przekształceniu i degradacji. Po zakończonej eksploatacji miejsca powyrobiskowe powinny zostać odpowiednio zrehabilitowane z uwzględnieniem najbardziej optymalnego kierunku rekultywacji dla poszczególnych terenów. Na obszarze gminy Rypin eksploatacja kopalni (kruszyw naturalnych) jest jednak rozwinięta na niewielką skalę.

Ze względu na stały rozwój mieszkalnictwa oraz intensyfikację rolnictwa udział silnie przekształconych gleb antropogenicznych ulega zwiększeniu. Zagrożenie antropogeniczne związane jest także z pomniejszaniem ogólnej powierzchni gleb. W gminie niebezpieczeństwo to ma niewielkie znaczenie i dotyczy najczęściej nowego budownictwa (głównie mieszkaniowego). Istnieje również zagrożenie zanieczyszczenia gleb gruzem ze zrujnowanych budynków i nawierzchni betonowych, jak również odpadami z różnego typu budownictwa. Zanieczyszczenie dotyczyć może również niewłaściwie składowanych śmieci i nieodpowiedniego magazynowania odchodów zwierzęcych. Należy podkreślić, że zanieczyszczenia te występują jedynie lokalnie. W efekcie zadziałania powyższych czynników, wartość użytkowa gleb ulega zmniejszeniu.

3.4.2. Przekształcenia powierzchni ziemi i zagrożenie występowania masowych ruchów ziemi

Na terenie gminy brak jest udokumentowanych terenów narażonych na występowanie naturalnych zagrożeń geologicznych.

Zgodnie z „Mapą osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi” wykonaną w ramach Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej na terenie gminy Rypin nie występują takie obszary.

3.4.3. Zagrożenia i stan powietrza

Wymogi dotyczące redukcji zanieczyszczeń powietrza (w tym zwłaszcza dwutlenku węgla) ustalają różnego szczebla dokumenty. Wśród nich są dokumenty międzynarodowe, jak np. Protokół z Kioto, dokumenty Unii Europejskiej – Pakiet klimatyczno-energetyczny wraz z szeregiem dotyczących go dyrektyw i decyzji, Strategia UE - Europa 2020 oraz szereg różnych konwencji, dyrektyw unijnych, programów i komunikatów. Priorytetowym celem wszystkich tych opracowań jest przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz prowadzenie zrównoważonej polityki energetycznej. Zapisy tych aktów transportowane są do prawodawstwa polskiego. Na poszczególnych szczeblach funkcjonowania administracji krajowej, tworzone są różne dokumenty, które bezpośrednio lub silnie pośrednio nawiązują do ochrony powietrza.

W kontekście gospodarki niskoemisyjnej najważniejsze są postanowienia Strategii „Europa 2000” transponujące założenia Pakietu Klimatyczno-Energetycznego „3x20”.

W Protokole z Kioto państwa uprzemysłowione, w tym Polska, zobowiązały się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Wśród objętych porozumieniem gazów będących przyczyną globalnego ocieplenia znalazły się: dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, sześćiofluorek siarki, fluorowęglowodory, perfluorowęglowce. W pierwszym etapie obowiązywania protokołu Polska zobowiązała się do redukcji emisji gazów cieplarnianych o 6% w latach 1988-2008. Postawiony cel osiągnęła z nawiązką. W kolejnym etapie nasz kraj zobowiązał się do dalszej redukcji emisji CO₂ o 20% do 2020 roku.

Na jakość powietrza w gminie wpływają zwłaszcza lokalne źródła emisji zanieczyszczeń. Są to najczęściej zanieczyszczenia punktowe. Oddziaływanie zanieczyszczeń przenoszonych spoza terenu gminy, a zwłaszcza z miasta Rypina jest stosunkowo niewielkie. Stan powietrza pogarsza się w sezonie grzewczym. Nadal w wielu gospodarstwach domowych używa się tradycyjnego systemu ogrzewania opartego na paliwach kopalnianych (węglowych). Zły stan techniczny urządzeń grzewczych również przyczynia się do zwiększenia emisji. Jeszcze do niedawna praktykowane było spalanie odpadów z gospodarstw domowych. Czynniki te wraz z zimowymi niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi (inwersje temperatury, temperatura poniżej -10 st. C, słaby wiatr) powodują, że w sezonie grzewczym wzrasta emisja pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu. Warunki aerosanitarne ulegają wówczas wyraźnemu pogorszeniu.

Obszar gminy cechuje się umiarkowanym nagromadzeniem lokalnych emitorów zanieczyszczeń powietrza (pyłowych i gazowych). W gminie „niska emisja” pochodząca z sektora komunalno-bytowego (indywidualne gospodarstwa) jest znaczącym źródłem zanieczyszczenia powietrza. Ze względu na niewielki udział innych niż rolnictwo form działalności, emitory z zakładów przetwórczych i usługowych są w dużo mniejszym stopniu źródłem zanieczyszczeń.

Wśród obserwowanych na terenie gminy zanieczyszczeń powietrza są także odory wynikające z prowadzonej działalności rolniczej. Dotyczą one głównie dużych gospodarstw rolnohodowlanych (np. w Balinie, Borzyminie, Głowińsku), istniejącej biogazowni czy Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych. Ze względu na bliskie sąsiedztwo funkcjonującej na terenie miasta oczyszczalni ścieków, istnieje możliwość przenoszenia z wiatrem odorów ściekowych na obszar gminy wiejskiej. Tego typu przedsiębiorstwa i gospodarstwa stwarzają przede wszystkim uciążliwość dla najbliższego otoczenia, szczególnie w okresie wiosennym i letnim.

Przy ciągle wzrastającej liczbie samochodów osobowych, coraz większym problemem staje się ruch pojazdów (głównie samochodów osobowych). Oprócz zanieczyszczeń powstających w wyniku spalania paliw, istotna jest także emisja pyłów w efekcie ścierania opon, hamulców czy nawierzchni drogowych. Zagrożenia liniowe dotyczą zwłaszcza dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy.

W 2016 roku pod względem bilansu emisji punktowej (emisja substancji ze źródeł energetycznych i technologicznych w sposób zorganizowany), jakość powietrza w powiecie rypińskim przedstawiała się dobrze. Ze względu na emisję SO₂, NO₂, CO w odniesieniu do średniej powiatowej, powiat cechuje jedna z najniższych emisji w regionie. Natomiast pod względem emisji SO₂ (zarówno na osobę jak i jednostkę powierzchni) i NO₂ (na osobę) powiat rypiński cechuje stosunkowo mała lub średnia emisja w porównaniu do innych powiatów w regionie. W porównaniu do pozostałych powiatów emisja pyłu w powiecie rypińskim (zarówno w przeliczeniu na osobę jak i jednostkę powierzchni) kształtuje się na średnim poziomie.

Monitoring środowiska na terenie całego województwa kujawsko-pomorskiego prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. W regionie wydzielono cztery strefy ze względu na przekroczenia dopuszczalnych substancji w powietrzu. We wszystkich tych strefach prowadzi się klasyfikację pod kątem ochrony zdrowia. Jedynie w strefie kujawsko-pomorskiej prowadzi się również klasyfikację pod kątem ochrony roślin.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Gmina Rypin wchodzi w skład strefy kujawsko-pomorskiej dla której obowiązują programy ochrony powietrza ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych stężeń pyłu PM10, benzenu, arsenu, bezno(a)pirenu i ozonu. Należy zaznaczyć, że przekroczeń tych nie odnotowano bezpośrednio na obszarze gminy. Celem tych aktów jest wskazywanie działań służących poprawie stanu powietrza i osiągnięcia dopuszczalnych poziomów substancji. Dodatkowymi dokumentami służącymi zapewnieniu odpowiedniej ochrony powietrza są plany działań krótkoterminowych wprowadzane ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczeń wartości docelowych substancji. Wg przeprowadzonych badań pod kątem ochrony powietrza pod kątem zdrowia ludzi, wszystkie strefy w województwie (w tym kujawsko-pomorska z gminą Rypin) zakwalifikowano do strefy C. Oznacza to, że stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji lub przekraczają poziomy docelowe jeśli margines tolerancji nie został określony. Pod względem SO₂, NO_x i O₃ analizowanych ze względu na ochronę roślin, strefę kujawsko-pomorską zakwalifikowano do najlepszej klasy jakości.

Uprawnione jest zatem twierdzenie, że emisje pyłów i gazów nie mają znacznego niekorzystnego wpływu na ogólny stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w gminie. Warto zauważyć prowadzone od kilku lat działania na rzecz zmiany systemu ogrzewania z tradycyjnych opartych o paliwach kopalnianych (węglowych) na przyjazne środowisku (olejowe, gazowe). Niestety wysokie koszty paliw ekologicznych hamują te procesy. W odniesieniu do tzw. „niskiej emisji” energetycznej, szczególnie na obszarach o skoncentrowanej zabudowie, należy w dalszym ciągu propagować i wspierać stosowanie paliw ekologicznych.

Ważnym działaniem w zakresie poprawy stanu powietrza atmosferycznego jest również modernizacja dróg, przede wszystkim urządzenie nawierzchni utwardzonej na drogach gminnych. Przez teren gminy przebiegają drogi publiczne kategorii wojewódzkiej, powiatowej i gminnej oraz drogi wewnętrzne (gminne nie ujęte w wykazie dróg gminnych).

Podczas przeprowadzonej w 2012 r. przez gminę inwentaryzacji na jej terenie zinwentaryzowano 5038,427 Mg wyrobów azbestowych, z czego do unieszkodliwienia pozostało 4793,940 Mg wyrobów azbestowych (wg Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Rypin). W blisko 98% właścicielem wyrobów azbestowych są osoby prywatne. Usuwanie i wymiana wyrobów zawierających azbest jest zadaniem długotrwałym ze względu na ich dużą ilość, a także wysokość potrzebnych środków finansowych. W latach 2009-2015 Gmina Rypin dofinansowywała utylizację wyrobów zawierających azbest ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W gminie Rypin nie znajdują się punkty pomiarowe PEM, w których analizuje się promieniowanie elektromagnetyczne. Na najbliższych takich stanowiskach w Wąpielsku, Rogowie i Skrwilnie nie stwierdzono w 2016 r. przekroczeń norm promieniowania elektromagnetycznego (podobnie jak w pozostałych punktach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego).

3.4.4. Klimat akustyczny

Hałas uważany jest za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko. Stanowi on dużą uciążliwość dla człowieka. Jego oddziaływanie może powodować częściową lub całkowitą utratę słuchu. Może przyczyniać się on ponadto do nadciśnienia, zaburzeń nerwowych czy zaburzeń w układzie kostno-naczyniowym. Ponadto hałas wpływa negatywnie na komfort życia człowieka, powoduje złe samopoczucie i zmęczenie.

W gminie Rypin największy udział ma hałas samochodowy, szczególnie uciążliwy zwłaszcza wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych - dróg wojewódzkich:

- nr 534 Grudziądz-Rypin,
- nr 557 Lipno-Rypin,
- nr 560 Brodnica-Bielsk,
- nr 563 Rypin-Mława.

Do czynników wpływających na wielkość emisji hałasu komunikacyjnego należą m.in.:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

- wielkość natężenia ruchu,
- struktura pojazdów wraz z ich stanem technicznym,
- rodzaj i stan techniczny dróg,
- organizacja ruchu drogowego,
- charakter otaczających terenów (zabudowa, lasy, tereny rolnicze).

Administracyjnie drogami wojewódzkimi przebiegającymi przez teren gminy Rypin gospodaruje Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy. Podlega mu sześć Rejonów Dróg Wojewódzkich. Droga nr 557 podlega pod Rejon Dróg Wojewódzkich we Włocławku, a drogi o numerach 534, 560 i 563 – pod Rejon Dróg Wojewódzkich w Wąbrzeźnie.

W 2015 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy przeprowadził badania pomiaru ruchu na podległych mu drogach. W granicach gminy Rypin na drodze wojewódzkiej nr 534 wyznaczono 1 odcinek pomiarowy (Ostrowite-Rypin), na drodze nr 557 – 1 odcinek pomiarowy (Rypin-Lipno), na drodze nr 560 – 3 punkty pomiarowe (Osiek-Rypin; Rypin/przeście/- na terenie miasta Rypin; Rypin-gr. woj.) oraz na drodze nr 563 – 1 odcinek (Rypin-gr. woj.). Uzyskane w wyniku badania dane wskazały na znaczne obciążenie komunikacyjne (o ruchu pojazdów większym niż średnia dla drogi wojewódzkiej na Kujawach i Pomorzu wynosząca 3166 pojazdów/dobę) drogi nr 560 (Osiek-Rypin – 5678 poj./dobę oraz Rypin/przeście/- 5481 poj./dobę), drogi nr 534 – 4736 poj./dobę oraz drogi nr 563 – 4171 poj./dobę. Na pozostałych drogach wojewódzkich przebiegających przez gminę Rypin panowało mniejsze natężenie ruchu. Najmniejszą ruchliwość pojazdów zanotowano na odcinku Rypin-Lipno na drodze nr 557 (2833 poj./dobę). W porównaniu do wcześniejszego badania natężenia ruchu pojazdów silnikowych z 2010 r. na wszystkich analizowanych odcinkach dróg wojewódzkich (poza odcinkiem drogi nr 557 Rypin-Lipno) odnotowano wzrost obciążenia komunikacyjnego. Najczęściej wzrost ten był znaczny i sięgał nawet 20% więcej.

Wyniki przeprowadzanych badań natężenia ruchu jednoznacznie wskazują wzrastające obciążenie ruchem komunikacyjnym. W każdym z punktów pomiarowych wykazano, że największy ruch generują samochody osobowe i ciężarowe. Pozostałe rodzaje transportu znacznie rzadziej generowały ruch. Uciążliwość akustyczna dotyczy w szczególności terenów zabudowy mieszkaniowej bezpośrednio przyległej do tych dróg. W efekcie badań monitoringowych, dla dróg notujących znaczne przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, uchwalone zostały programy ochrony przed hałasem. Programy te nie wskazują jednak odcinków dróg przebiegających przez teren gminy Rypin.

Na terenie gminy nie zastosowano rozwiązań technicznych mających na celu minimalizowanie oddziaływania źródeł komunikacyjnych hałasu (np. ekranów akustycznych). Na obszarze gminy może również pojawić się problem hałasu pochodzący z zakładów prowadzących działalność gospodarczą jak również w miejscu lokalizacji generatorów energii wiatrowej. Potencjalnym źródłem hałasu są także zakłady produkcyjne i usługowe oraz infrastruktura techniczna znajdująca się na terenie gmin sąsiednich, a w szczególności miasta Rypina. Marginalne znaczenie ma hałas dotyczący eksploatowanej linii kolejowej nr 33.

Zagrożenie niosą za sobą również obiekty wytwarzające pole elektromagnetyczne tj.: obiekty elektroenergetyczne (tj. stacje i linie wysokiego napięcia), obiekty radiokomunikacyjne (tj. stacje bazowe telefonii komórkowej). W otoczeniu stacji telefonii komórkowej przekroczenia wartości dopuszczalnych występują na poziomie anten w odległości do kilkudziesięciu metrów. Obiekty takie ze względu na większe niż sąsiadująca zabudowa wysokości, wpływają na estetykę krajobrazu. Należy zauważyć, że poziom promieniowania w tle tych urządzeń i instalacji pozostaje wielokrotnie niższy od natężeń przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki. Dominanty te na płaskim terenie pozbawionym lasów widoczne są w odległości kilku kilometrów.

3.4.5. Zagrożenia i stan wód

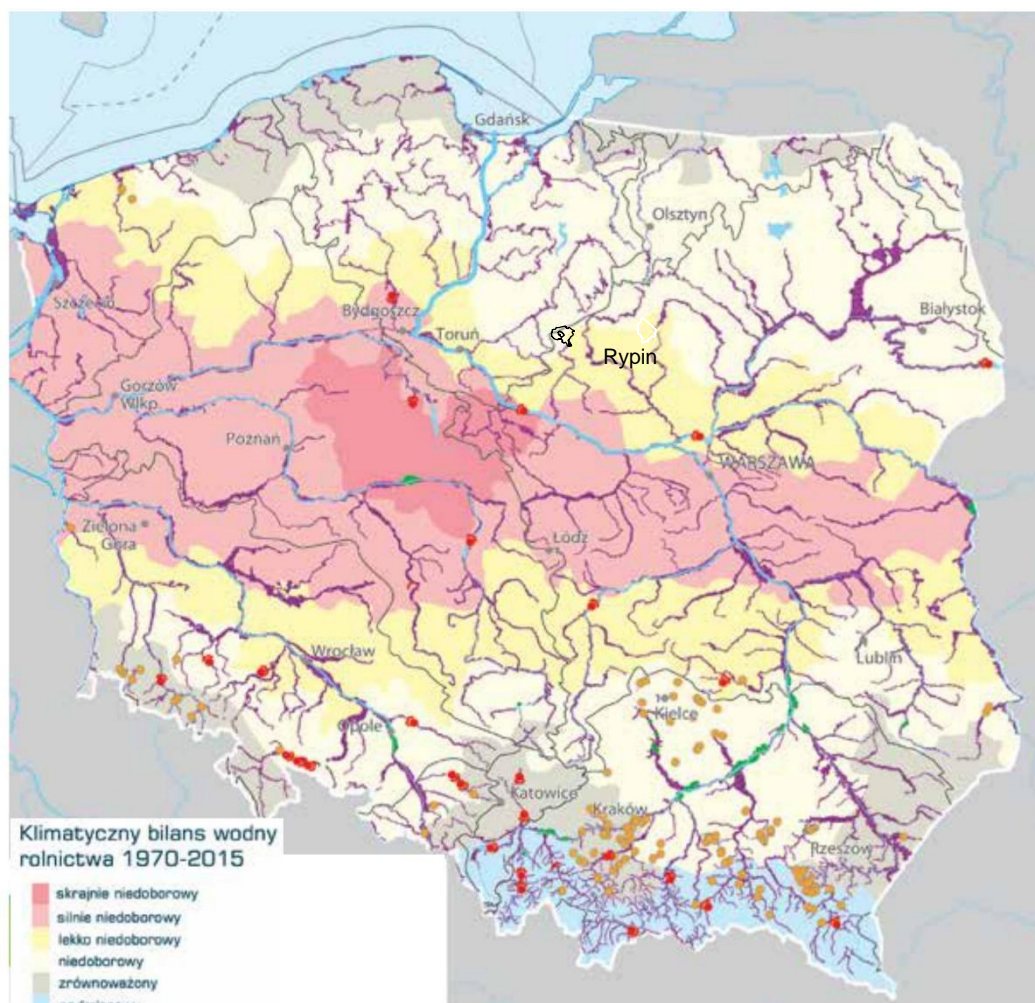
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Na stosunki wodne wpływają uwarunkowania klimatyczne oraz działalność człowieka. Stan czystości wód uzależniony jest w głównej mierze od zanieczyszczeń punktowych i obszarowych oraz sposobu gospodarowania w poszczególnych zlewniach. Zanieczyszczenia punktowe dotyczą zaniedbań w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej. Zanieczyszczenia obszarowe powstają zwłaszcza w wyniku rolniczego wykorzystania terenu. Głównymi źródłami tego typu zanieczyszczeń są mineralne i organiczne nawozy stosowane do uprawy roślin, wprowadzane do wód ładunki ze zlewni rolniczych, choć przeważają niekiedy zanieczyszczenia trafiające wraz ze ściekami przemysłowymi lub bytowo-gospodarczymi.

Zgodnie z mapą zagrożenia powodziowego na terenie objętym studium znajdują się niewielkie fragmenty obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 100 lat (1%) od rzeki Rypienicy. Przeznaczenie terenu obejmującego obszary szczególnego zagrożenia powodzią, to głównie tereny lasów, łąk i pastwisk oraz nieużytki. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Rypienicy wprowadza się bezwzględny zakaz nowej zabudowy. Na obszarach tych obowiązują przepisy ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 ze zm).

Zgodnie z klimatycznym wskaźnikiem wodnym (KBW) w wieloleciu 1970-2015 czyli różnicą między sumą opadów a sumą ewapotranspiracji potencjalnej w danym okresie, teren gminy Rypin przedstawia się średnio korzystnie tle kraju (rysunek nr 7). Występują tu niedobory opadów. Teren ten zagrożony jest deficytem wody oraz czasowym występowaniem zjawiska suszy. W efekcie okresowo dochodzi do obniżenia poziomu wód gruntowych, nasila się erozja wietrzna, a roślinność narażona jest na duży stres związany z niedoborem wody. Badania PIG-PIB wskazują kontynuację tendencji obniżania się zwierciadła wód podziemnych w województwie. Ochronę przed suszą prowadzi się w oparciu o plany przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy oraz plany przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych. Obecnie trwają prace nad opracowaniem tych dokumentów⁵. Będą one zawierały działania ograniczające zjawisko suszy oraz minimalizujące jego negatywne skutki.

⁵ dla regionów wodnych przyjęto dokumenty: Projekt Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły przygotowany (przyjęty) przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie obwieszczeniem z dnia 24 lipca 2017 r. oraz projekt Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Dolnej Wisły wraz ze wskazaniem obszarów najbardziej narażonych na jej skutki sporządzony i poddany do publicznej wiadomości obwieszczeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 30 listopada 2015r.; prace nad opracowaniem planów przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy nadal trwają i przewidziane są do realizacji do 2020 r.; za przygotowanie planów przeciwdziałania skutkom suszy w dorzeczach odpowiedzialny jest Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej

Rysunek 7 Klimatyczny bilans wodny rolnictwa

Źródło: Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Monitoring wód na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. Zgodnie z Raportem o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2016 roku, górny odcinek Rypienicy sklasyfikowany jest jako potok nizinny piaszczysty, a dolny – jako rzeka nizinna żwirowa. Typ potok nizinny piaszczysty jest najpowszechniej występującym typem wód w województwie. To na ogół niewielkie cieki, które są podatne na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego lub komunalnego. Z przeprowadzonych przez WIOŚ w latach 2013-2015 badań rzeki Rypienicy wynika, że w punkcie badania w Strzygach wody mają III klasę czystości oraz umiarkowany stan/potencjał ekologiczny. Natomiast na stanowisku przy ujściu do Drwęcy wody zakwalifikowano do II klasy czystości. Pod względem fizykochemicznym wody rzeki spełniały wymogi II klasy.

W 1999 r. WIOŚ przeprowadził badanie wód jeziora Czarownica. Pod względem potencjału ekologicznego zakwalifikowano je do III klasy jakości. Zły stan wód odnotowano pod względem średniego nasycenia hypolimnionem tlenu, obecnością fosforanów i przewodnością elektrolityczną. Niekorzystny jest także wskaźnik objętości jeziora w odniesieniu do linii brzegowej (zaledwie 0,54). Zbiornik zaliczono do II podatności jeziora na degradację (jeziora o przeciętnych warunkach naturalnych, dość odporne na wpływy zewnętrzne). Głównym źródłem zanieczyszczeń wód jeziora jest intensywnie rozwijające się rolnictwo wraz z możliwością spływu zanieczyszczeń z sąsiednich terenów pól uprawnych. Nieco mniejszym zagrożeniem są tereny lotniskowe zlokalizowane głównie od strony północno-wschodniej.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Przeprowadzone w 2004 r. badania jeziora Sadłowskiego wykazały wysokie stężenie związków azotu i fosforu oraz znaczną zawartość substancji mineralnych. Najgorsze wskaźniki wody jeziora uzyskały pod względem azotu mineralnego, azotu całkowitego i przewodności elektrolitycznej. Wysokie stężenia tych substancji wynikają z bezpośredniego otoczenia jeziora – pól uprawnych wraz z pobliskimi gospodarstwami rolnymi. Bardzo niekorzystnie oceniono średnią głębokość jeziora, stosunek objętości jeziora do długości linii brzegowej masy jeziora, procent stratyfikacji wód oraz iloraz powierzchni dna czynnego i objętości epilimnionu. Ostatecznie zakwalifikowano je do III klasy czystości.

Według badań WIOŚ jezioro Długie zaliczono do bardzo podatnych na degradację. Głównym powodem jest bardzo długa linia brzegowa przy stosunkowo małej objętości wody oraz niski stopień stratyfikacji. W wyniku przeprowadzonych w 2015 r. przez WIOŚ badań oceniono stan/potencjał ekologiczny jeziora jako umiarkowany (klasa III). Wpłynął na to gwałtowny spadek zawartości tlenu od 5-6 m głębokości, śladowe ilości tlenu przy dnie, wysoka koncentracja fosforanu i fosforu ogólnego w warstwie naddennej. Pod względem elementów biologicznych stan zbiornika zakwalifikowano jako dobry. Na przestrzeni ostatnich 16 lat nastąpiła niewielka poprawa jakości wód.

Istotnym źródłem zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych gminy Rypin są zanieczyszczenia obszarowe z terenów intensywnego rolnictwa. Stosowane przez rolników środki ochrony roślin oraz nawozy mineralne i sztuczne są tylko częściowo przyswajane przez rośliny. W efekcie pozostała nieprzyswojona część przedostaje się do wód gruntowych i powierzchniowych. Bogate w biogeny (głównie związki azotu i fosforu) wody przyczyniają się także do eutrofizacji okolicznych cieków i zbiorników wodnych. Niebezpieczeństwo zanieczyszczeń wiąże się również z hodowlą zwierząt poprzez niewłaściwe składowanie obornika i gnojowicy, a także zbyt duże lub zbyt częste stosowanie go na polach. Na zanieczyszczenia pochodzące z rolnictwa potencjalnie narażone są wszystkie występujące w gminie cieki i zbiorniki wodne. W ich zlewniach dominują pola uprawne. Duże stężenie związków azotu spływających z rolniczych terenów wykazują zwłaszcza wody jeziora Sadłowskiego.

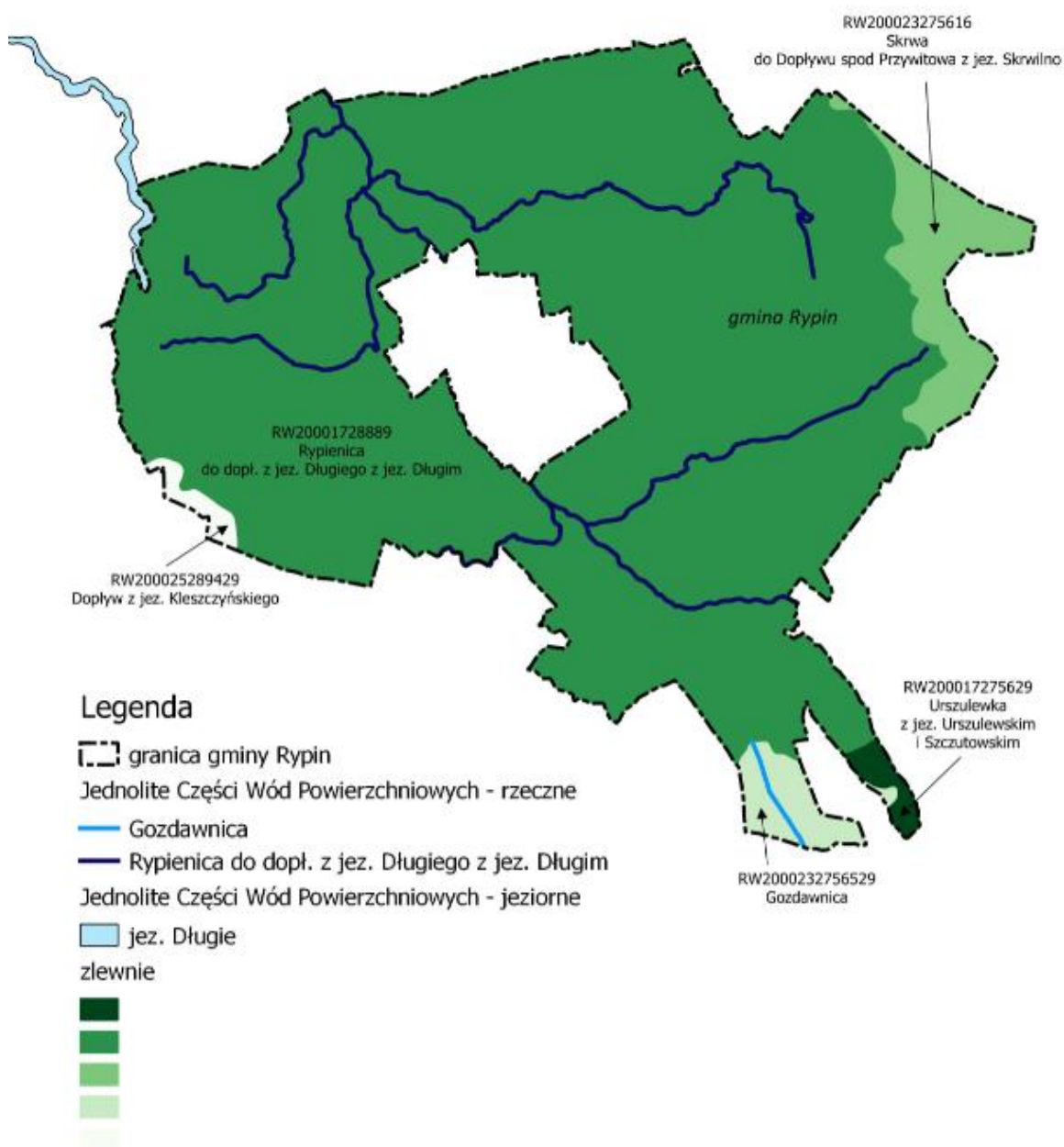
Kolejnym czynnikiem negatywnie wpływającym na jakość i stan wód jest nie do końca uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa. Przy stopniu zwodociągowania wynoszącym 95,7%, stopień skanalizowania to jedynie 14,8%. Z punktu ekonomicznego inwestycja polegająca na skanalizowaniu wszystkich budynków w gminie, byłaby zupełnie nieopłacalna i nieekonomiczna z uwagi na dość duży stopień rozproszenia zabudowy. Rzeka Rypienica jest odbiorcą oczyszczonych wód z komunalnej oczyszczalni ścieków w mieście Rypinie oraz z lokalnych zakładów przemysłowych. Ze względu na wzrastającą liczbę przydomowych oczyszczalni ścieków, punktowe zrzuty ścieków do wód lub ziemi są coraz rzadziej spotykane. Na terenie gminy nie występują podmioty produkujące ścieki technologiczne na dużą skalę. Istotny wpływ na poziom wód ma wielkość poboru wody – zarówno na cele konsumpcyjne ludności, jak i cele związane z rolnictwem.

Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadziła wymogi związane z jakością wód. Stan wód powierzchniowych i podziemnych określa się na podstawie oceny tzw. Jednolitych Części Wód (JCW). Priorytetem w zakresie gospodarowania wodami jest osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód. JCW zostały wydzielone w celu ochrony zasobów wody wyznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz jednolitego podejścia do gospodarki wodnej.

Na obszarze gminy Rypin obowiązuje aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911), zgodnie z którą prawie cały obszar JCW powierzchniowych w gminie zagrożony jest nieosiągnięciem celów środowiskowych. Zdecydowana większość JCW powierzchniowych (81,8%) i znacznie mniejsza część JCW podziemnych (27,5%) obszaru gminy zagrożona jest nieosiągnięciem celów środowiskowych. W

odniesieniu do wód powierzchniowych niezagrożone są jedynie niewielkie fragmenty w południowo-zachodniej i południowo-wschodniej części gminy.

Wśród JCWP występujących na terenie gminy Rypin, JCW Długie (k. Rypina) o kodzie PLLW20201 jest niezagrożona, natomiast JCW Gozdawnica o kodzie PLRW2000232756529, JCW Rypienica do dopł. z jez. Długiego z jez. Długim o kodzie PLRW20001728889, Skrwa do dopływu pod Przywitowa z jez. Skrwilno o kodzie RW200023275616, Urszulewka z jez. Urszulewskim i Sztutowskim o kodzie RW200017275629, Dopływ z jez. Kleszczyńskiego o kodzie 200025289429, są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Rysunek 8 Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)

Źródło: Opracowanie własne

Wody podziemne stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Ustawa Prawo wodne i Ramowa Dyrektywa Wodna nakładają na państwa członkowskie UE

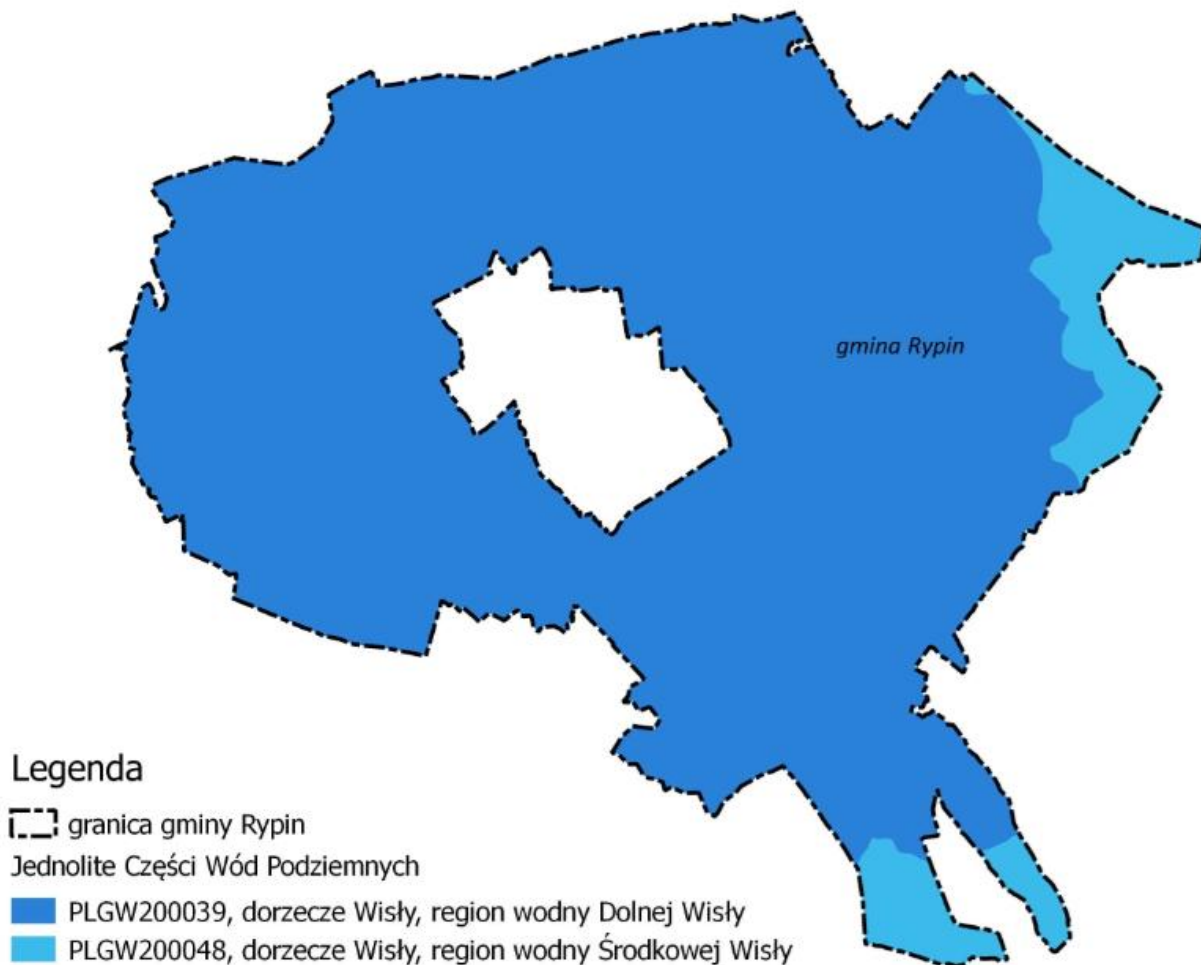
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

obowiązek ochrony przed ich degradacją zasobową i jakościową co wymaga opracowania i wdrożenia programów ochrony wód podziemnych w celu osiągnięcia i utrzymania ich dobrego stanu.

Państwowy Instytut Geologiczny prowadzi krajowy monitoring wód podziemnych. Wody podziemne weryfikowane są zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych (JCWPd). JCWPd wprowadzone zostały przez Ramową Dyrektywę Wodną i oznaczają określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Do końca 2015 roku obowiązywał podział na 161 JCWPd. Według nowego podziału na lata 2016 – 2021 wyznaczono 172 JCWPd. Gmina Rypin mieści się w regionie wodnym Dolnej Wisły oraz Środkowej Wisły. W gminie nie przeprowadzono badań określających jakość wód podziemnych.

Ponad 90% powierzchni gminy położone jest na obszarze jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem JCWPd PLGW 230039 (nazwa JCWPd 39) zaliczonym do regionu wodnego Dolnej Wisły, obszar dorzecza Wisły. Tylko niewielkie fragmenty we wschodniej i południowej części gminy położone są na obszarze jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem JCWPd PLGW 230048 (nazwa JCWPd 48) zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły, obszar dorzecza Wisły.

Celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczenie wprowadzania do nich zanieczyszczeń, zapobieganie pogorszeniu ich jakości, poprawa ich stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. Stan ilościowy i chemiczny JCWPd 39 oceniono jako dobry. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych. Dla wód będących w co najmniej dobrym stanie ekologicznym i chemicznym celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu.

Rysunek 9 Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Źródło: Opracowanie własne

Jedynie w niewielkim fragmencie południowo-wschodniej części gminy Rypin, w obrębie Puszczy Miejskiej, znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 215 „Subniecka Warszawska”. Jest to zbiornik o nieudokumentowanych zasobach. Średnia głębokość zbiornika wynosi 160 m, a całkowita powierzchnia: 51 000 km². Wiekowo wody pochodzą z paleogenu i neogenu. Zbiornik ten nie ma opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej.

Obszar GZWP 215 Subniecka Warszawska charakteryzują następujące parametry:

- szacunkowe zasoby dyspozycyjne – 500,9 tys. m³ /dobę
- wskaźnik zasobów dyspozycyjności – 125 m³ /dobę/km²
- miąższość poz. wód > 40 m.

Warunki występowania trzeciorzędowych utworów wodonośnych (znaczna izolacja) oraz wysoka odporność na zanieczyszczenia antropogeniczne nie wymagają podjęcia działań dla ustanowienia obszaru ochrony zbiornika.

Rysunek 10 Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 215

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/gzwp/4749-mapa-glownych-zbiornikow-wod-podziemnych-stan-na-01-01-2017-r/file.html>

Cały obszar gminy Rypin uznany jest za obszar szczególnie narażony, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych należy ograniczyć⁶. Aktualnie nie został jeszcze opracowany program działań mający na celu minimalizację odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Do najbardziej widocznych zmian stosunków wodnych tego obszaru należy zmniejszanie się powierzchni i zanik jezior w XIX i XX w. W XX w. degradacja jezior na Pojezierzu Dobrzyńskim należała do największych w porównaniu do pozostałych pojezierzy północno-wschodniej części Polski. Głównym źródłem zanieczyszczeń były zakłady przemysłowe, a zwłaszcza funkcjonujące wówczas cukrownie.

Bezpośrednie zagrożenie powodzią stanowi rzeka Rypienica. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego, prawdopodobieństwo zagrożenia powodziowego jest wysokie.

Dla rzeki Rypienicy obowiązuje wykonane na zlecenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku w ramach prac nad Studium Ochrony Przeciwpowodziowej Regionu Wodnego w latach 2004/2005 opracowanie pt. „Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia obszarów zalewowych” etap II - Rypienica. Opracowanie wyznacza strefy bezpośredniego zagrożenia powodziowego od wody 1% i 10% (stuletniej i dziesięcioletniej). Obszary szczególnego zagrożenia powodzią od wody 1% wskazano na załączniku graficznym w skali 1:25000. Podstawą do wyznaczenia granic stref były punkty pomiarowe przekrojów poprzecznych oraz podkład mapowy ze szczególnym uwzględnieniem informacji o rzeźbie terenu doliny rzeki tj. warstwic i pikiet wysokościowych.

Kierunkowe działanie w ww. terenach musi skupiać się na ochronie istniejącej zabudowy poprzez wykonanie budowli zabezpieczających – wałów ochronnych. Natomiast w stosunku do obszarów obecnie niezabudowanych, a planowanych do zagospodarowania, na ścisłym przestrzeganiu

⁶ Na mocy art. 102-112 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne zmianie uległ sposób realizacji wymagań Dyrektywy azotanowej w Polsce. Zgodnie z nowymi zapisami opracowuje się i wdraża na terenie całego kraju jeden program działań, przyjmowany przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia, bez konieczności wyznaczania OSN. Ww. przepisy weszły w życie z dniem następującym po ogłoszeniu ww. ustawy w Dzienniku Ustaw.

wymogów ustawy Prawo wodne oraz wymogów i zaleceń zawartych w ww. Studium ochrony przeciwpowodziowej wyznaczającym obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią (zgodnie z obowiązującymi przepisami obszary szczególnego zagrożenia powodzią) dla rzeki Rypienicy.

3.4.6. Zagrożenia i stan lasów

Czynnikami kształtującymi stan i jakość zbiorowisk leśnych są w znacznej mierze warunki klimatyczne. Zwłaszcza niedostatek opadów stanowi duże zagrożenie dla drzewostanu. Drzewostan jest osłabiony oraz bardziej narażony na pożary. Wykazuje on również mniejszą odporność na inwazje szkodników oraz choroby grzybowe. Ze względu na duży udział drzewostanu sosnowego, istnieje potencjalne zagrożenie ze strony owadów atakujących ten gatunek. Również wszelkiego rodzaju ekstremalne zjawiska pogodowe (np. gwałtowne wiatry huraganowe) wpływają niekorzystnie na funkcjonowanie ekosystemów leśnych.

Istotnym źródłem stałego zagrożenia lasów są emisje przemysłowe do powietrza atmosferycznego w postaci zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Substancje te wpływają na obniżenie produktywności i przyrostu drzewostanów, zwiększają podatność drzew na choroby grzybowe i szkody ze strony owadów. Zanieczyszczenia mogą być przenoszone również z pobliskich zakładów poza granicami gminy, w tym zwłaszcza z miasta Rypina.

Lasy wykorzystywane są jako miejsca do rekreacji i wypoczynku. Nadmierna penetracja turystyczna może nieść za sobą niszczenie szaty roślinnej, odłanianie korzeni drzew, zaśmiecanie lasów, odprowadzanie ścieków i powstawanie pożarów. W gminie Rypin z uwagi na bardzo niski udział lasów w powierzchni ogółem, istnieje potencjalne niebezpieczeństwo nadmiernej penetracji siedlisk leśnych przez mieszkańców.

Potencjalny wpływ na produktywność lasów i przyrost drzewostanu mają również bytujące w nim owady, ssaki i grzyby. W związku z wspomnianym już deficytem wodnym w gminie, bytowaniem ludzi i wypalaniem łąk, zbiorowiska leśne narażone są w dużym stopniu na występowanie pożarów. Lasy Nadleśnictwa Skrwilno zaliczone zostały do II kategorii zagrożenia pożarowego, czyli do lasów o średnim zagrożeniu pożarowym.

Ogólnie należy stwierdzić, że lasy w gminie wykazują mały stopień zdegradowania, a klasy ich uszkodzeń zaliczają się do słabych i średnich. Tereny sąsiadujące z kompleksami leśnymi powinny być zalesiane w celu powiększania istniejących kompleksów.

3.5. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Jedynymi formami ochrony przyrody na terenie gminy Rypin są opisane w rozdziale 14.1 pomniki przyrody.

Z uwagi na ubogość gminy w zakresie lasów oraz terenów zieleni urządzonej, ważnych dla zapewnienia mieszkańcom miejsc wypoczynku i rekreacji niezbędne jest zachowanie w dobrym stanie istniejących parków podworskich, które posiadają zachowane cechy parkowe, tzn. wyróżniają się pod względem florystycznym oraz założeniami architektoniczno-przestrzennymi. Zaliczają się do nich parki:

- Balin-Wyręba – powierzchnia 4,0 ha (pozostałości parku dworskiego z II poł. XIX w.),
- Kowalki – powierzchnia 6,0 ha (park dworski z poł. XIX w., konieczne prace rewaloryzacyjne parku),
- Linne powierzchnia 9,7 ha (park z drugiej połowy XIX w., zachowany starodrzew, dawny układ kompozycyjny założenia nieczytelny, konieczne prace rewaloryzacyjne parku),
- Marianki - powierzchnia 4,0 ha (dawny ogród utrzymany w pierwotnych granicach wyznaczonych szpalerami starodrzewu),
- Rakowo – powierzchnia 4,0 ha (dawny ogród zachowany z nielicznym starodrzewem),

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

- Rusinowo powierzchnia 4,0 ha (park podworski z I poł. XIX w. wpisany do rejestru zabytków dn. 02.06.1986r. pod nr 207/A, park utrzymany w dawnych granicach z bogatym starodrzewem),
- Sadłowo – powierzchnia zabudowy 13,3 ha (park podworski z końca XVIII w. wpisany do rejestru zabytków dn. 24.02.1992r. pod nr 288/A, park utrzymany w dawnych granicach z bogatym starodrzewem, obecnie zrewaloryzowany),
- Starorypin - powierzchnia 5,0 ha (park dworski z II połowy XIX w., park utrzymany jako zwarty maszyn drzewostanu od strony północnej zespołu o nieczytelnym dawnym układzie kompozycyjnym),
- Stępowo – powierzchnia 5,4 ha (park dworski z drugiej połowy XIX w., zachowany dawny park o zredukowanym starodrzewie i zniekształconym dawnym układzie kompozycyjnym).

Mimo poważnych przekształceń i odstępstw od pierwotnych założeń, niektóre z nich prezentują się stosunkowo korzystnie. Szczególnie wysokie walory krajobrazowe prezentuje park w Sadłowie, w którym przeprowadzono prace rewaloryzacyjne. Podstawą parku jest bogaty starodrzew zachowany w bardzo dobrym stanie (wyznaczono tu kilka pomników przyrody). Dodatkowymi wyróżnikami są zbiornik wodny, dawny pałac oraz plac zabaw znajdujący się na terenie parku.

Dla ochrony różnorodności biologicznej niezbędne jest wspieranie produkcji rolnej nienaruszającej równowagi przyrodniczej, w tym rolnictwa ekologicznego.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Rys historyczny

Gmina Rypin historycznie związana jest z Ziemią Dobrzyńską. Pierwsze wzmianki dotyczące ziemi rypińskiej związane są z tzw. falsyfikatem mogileńskim z 1065 r., w którym m.in. wymieniony jest Rypin.

Teren gminy od XI w. należał do nadgranicznego obszaru Państwa Polskiego. Częste najazdy Prusów i Litwinów na ten obszar doprowadziły do jego znacznego wyludnienia, a w 1233 r. do przejściowego zajęcia Ziemi Dobrzyńskiej przez Krzyżaków.

W 1235 r. Ziemia Dobrzyńska znalazła się pod panowaniem dzielnicowych książąt mazowieckich, następnie od połowy XIII w. jako wyodrębniona dzielnicowa część Księstwa Kujawskiego.

Po śmierci Kazimierza Konradowicza Ziemia Dobrzyńska przypadła Siemowitowi - najmłodszemu synowi Kazimierza, którego syn Władysław w 1327 r. odstąpił te ziemie Władysławowi Łokietkowi. W latach 1327 – 1332 Łokietek podjął walkę zbrojną z Krzyżakami, jednak Ziemia Dobrzyńska pozostała w rękach krzyżackich do 1355 r.

Mimo to od połowy XIV w. rozpoczął się postępujący rozwój gospodarczy na tym terenie związany przede wszystkim ze szlakami handlowymi i tranzytem polskich produktów rolnych oraz drewna, wosku i soli. Sprzyjało to rozwojowi miast jako ośrodków handlu i rzemiosła. W tym okresie – w 1345 r. – prawa miejskie uzyskał Rypin. W 1377 r. Ziemię Dobrzyńską przejął Władysław Opolczyk, który w 1393 r. zastawił ją Krzyżakom.

Ziemia ta powróciła do Polski dopiero w 1404 r. na mocy traktatu zawartego w Raciążku, w rzeczywistości jednak dopiero po pokoju toruńskim w 1411 r.

Przełom XIV/XV w. przyniósł ugruntowanie podziałów administracyjnych. Ziemia Dobrzyńska jako wyodrębniona jednostka administracyjna została podporządkowana wojewodom inowrocławskim.

W rzeczywistości cieszyła się znaczną autonomią równą wojewódzkiej. W jej obrębie wydzielono 3 powiaty: dobrzyński, lipnowski i rypiński. Jedyne funkcjonujące na tym terenie starostwo grodzkie miało siedzibę w Bobrownikach, natomiast sejmiki szlacheckie zbierały się w Lipnie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Oдноśnie struktury posiadania ziemi na terenie Ziemi Dobrzyńskiej przeważały małe gospodarstwa szlacheckie obejmujące około 80% areалу. Pierwsza połowa XVI w. to okres kryzysu ekonomicznego, na który nałożyły się następnie w połowie wieku zniszczenia wojenne związane z potopem szwedzkim, wojnami z Rakoczym, rokoszem Lubomirskiego.

Kolejne niepokoje przypadły na pierwsze lata XVIII w. w związku z przemarszem wojsk polskich, szwedzkich, saskich i rosyjskich. W ślad za zniszczeniami i rabunkami wojskowymi przyszyły liczne epidemie. Po 1710 r. sytuacja polityczna zaczęła się normować. Odtąd przez blisko 60 lat Ziemia Dobrzyńska przeżywała okres względnego spokoju. Jednak ogólny brak stabilizacji politycznej nie pozwalał na ekonomiczne dźwignięcie się kraju, a miary zniszczeń dopełniły wydarzenia związane z konfederacją barską.

W 1793 r. w wyniku II rozbioru Ziemia Dobrzyńska znalazła się w granicach tzw. Prus Południowych podporządkowana departamentowi w Piotrkowie Trybunalskim. Początek rządów pruskich wiązał się z okresowym ożywieniem gospodarczym.

Po trzecim rozbiórce w 1795 r. miała miejsce następna zmiana przynależności terytorialnej Ziemi Dobrzyńskiej, którą włączono wówczas w obszar Prus Nowowschodnich, przy czym powiat rypiński znalazł się w obrębie powiatu lipnowskiego. W tym okresie rozwijała się kolonizacja niemiecka na ziemi rypińskiej, przy czym koloniści niemieccy osiedlali się w Głowińsku, Iwanach, Cetkach, Gniazdku. Jednocześnie koloniści niemieccy sprawowali większość urzędów miejskich w Rypinie i okolicy.

W 1797 r. zlikwidowano powiat rypiński, a jego obszar włączony został do powiatu lipnowskiego. W 1807 r. w czasie pościgu wojsk napoleońskich za cofającymi się wojskami rosyjskimi zniszczony został Rypin.

Na mocy pokoju w Tylży z 1807 r. utworzono Księstwo Warszawskie w skład którego weszła również ziemia rypińska. Po klęsce Napoleona w wyniku postanowień Kongresu Wiedeńskiego w 1815 r. utworzono Królestwo Polskie. W 1866 r. ponownie utworzono powiat rypiński.

W drugiej połowie XIX w. następują znaczne przemiany ekonomiczne i społeczne w kraju. Głównym zajęciem ludności w Ziemi Dobrzyńskiej było rolnictwo, przy dużym rozdrobnieniu gospodarstw i znacznej ilości ludności bezrolnej. Na początku XIX w. na terenie Ziemi Dobrzyńskiej było tylko 28% gospodarstw rolniczych samowystarczalnych, 11% chałupników i aż 60% bezrolnych. Łownym szlakiem drogowym w ziemi rypińskiej była wówczas droga Rypin – Lipno – Płock oraz Rypin – Lipno – Włocławek, Rypin – Dobrzyń. W latach 1889 – 1902 wybudowano trakt Rypin – Sierpc i Rypin – Brodnica.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. Ziemia Dobrzyńska należała początkowo do woj. warszawskiego, następnie pomorskiego z wydzielonymi powiatami lipnowskim i rypińskim. Okres dwudziestolecia międzywojennego to ponowne ożywienie gospodarcze, w tym okres rozwoju przemysłu spożywczego obsługującego rolnictwo. W 1933 r. wybudowano linię kolejową Brodnica – Rypin – Radziejów.

We wrześniu 1939 r. cała Ziemia Dobrzyńska znalazła się pod okupacją hitlerowską, spod której uzyskała wyzwolenie w styczniu 1945 r.

W 1945 r. Ziemię Dobrzyńską włączono do woj. bydgoskiego. W 1975 r. weszła w skład nowoutworzonego woj. włocławskiego. Obecnie po reformie administracyjnej kraju przeprowadzonej w 1998 r. gmina Rypin wchodzi w skład województwa Kujawsko-Pomorskiego.

4.2. Zasoby środowiska kulturowego

4.2.1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków

Zasoby zabytkowe gminy, choć skromne ilościowo, związane głównie z omawianą już siecią osadniczą, są dokumentem przemian społeczno-kulturowych, jakie zachodziły na tych terenach w minionych wiekach. Historyczne osady wiejskie zachowały podstawowe elementy dawnego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

rozplanowania i główne dominanty kompozycyjno-przestrzenne, pojedyncze obiekty zabytkowe architektury sakralnej i świeckiej z różnych okresów, a także zespoły miejscowego budownictwa wiejskiego o znacznych wartościach kulturowych.

Zabytki nieruchomości wpisane do rejestru zabytków (obiekty pojedyncze i zespoły obiektów), podlegające ochronie na podstawie art. 7 pkt 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 282 ze zm.).

Tabela 7 Zabytki nieruchomości w gminie Rypin wpisane do rejestru zabytków

MIJSCOWOŚĆ	OBIEKT	CZAS POWSTANIA	REJESTR ZABYTEKÓW
BORZYMIN	GRODZISKO WCZESNOŚREDNIOWIECZNE		1965.09.28 – C/42
DYLEWO	GRODZISKO WCZESNOŚREDNIOWIECZNE		1969.11.24 – C/102
RUSINOWO	ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY:		1986.06.2 – 207/A
	RUINA DWORU – NIE ISTNIEJE	XIX w. POŁ. OK.	
	PARK DWORSKI	XIX w. 1 POŁ.	
SADŁOWO	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO:		
	KOŚCIOŁ PARAFIALNY RZYMSKOKATOLICKI PW. ŚW. JANA CHRZCICIELA NR 9	1752-1756	1927.08.31 – A/189
	DZWONNICA NR 9	1895	
	OGRODZENIE Z BRAMAMI I Z DWOMA BUDYNKAMI NR	XIX w. 4 ĆW.	2004.09.01 – A/189
	CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY WRAZ Z DZIAŁKĄ NR 666	XIX w. POŁ.	
SADŁOWO	ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY:		
	PAŁAC, OB. SZKOŁA NR 51	XIX w. POŁ. OK.	1967.12.1 – A/1197/1
	PARK PAŁACOWY	XVIII/XIX w.	1992.02.24 – A/1197/2
SADŁOWO	GRODZISKO WCZESNOŚREDNIOWIECZNE		1965.12.29 – C/56
STARORYPIN	ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY:		
	PARK DWORSKI	XIX w. POŁ.	1991.09.27 – A/1478
	RZĄDCÓWKA	XIX w. 2 POŁ.	
	SPICHLERZ	1917	
	CZWORAK	1926	
STARORYPIN	GRODZISKO WCZESNOŚREDNIOWIECZNE, GRÓDEK STOŻKOWATY PÓŻNOŚREDNIOWIECZNY		1965.09.14 – C/15

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura we Włocławku (stan na dzień 12.11.2017 r.)

4.2.2. Zabytki nieruchomości niewpisane do rejestru zabytków ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków / wojewódzkiej ewidencji zabytków, podlegają ochronie na podstawie art. 6 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 282 ze zm.) – dziedzictwo kulturowe nie wpisane do rejestru zabytków, wymagające ochrony na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 8 Obiekty zabytkowe w gminie Rypin znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków

MIJSCOWOŚĆ	OBIEKT	CZAS POWSTANIA
BALIN	FIGURA PRZYDROŻNA CHRYSUSA	POCZ. XX w.
BALIN-WYRĘBA	<u>ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY:</u>	
	DWÓR NR 20	XIX w. 2 poł.
	PARK DWORSKI - POZOSTAŁOŚCI	XIX w. 2 poł.
BORZYMIN	KRZYŻ PRZYDROŻNY ŻELAZNY NA POSTUMENCIE Z KAMIENIA – OBOK 4 LIPY	1892
BORZYMIN	DOM NR 2	1932
BORZYMIN	DOM DREWNIANY NR 4	POCZ. XX w.
BORZYMIN	<u>ZAGRODA NR 12</u>	
	DOM DREWNIANO-MUROWANY	XIX/XX w.
	BUDYNEK GOSPODARCZY	POCZ. XX w.
BORZYMIN	DOM DREWNIANY NR 54	XIX/XX w.
CZYŻEWO	SZKOŁA DREWNIANA NR 7C	1929
CZYŻEWO	KAPLICZKA PRZYDROŻNA Z FIGURĄ NMP	POCZ. XX w.
DYLEWO	KRZYŻ PRZYDROŻNY KAMIENNY	1902
GŁOWIŃSK	CMENTARZ EWANGELICKI: HISTORYCZNE NAGROBKI – POZOSTAŁOŚCI, STARODRZEW	XIX w. 2 poł.
GŁOWIŃSK	<u>ZAGRODA NR 21</u>	1931
	DOM	
	BUDYNEK GOSPODARCZY	L. 30-TE XX w.
GŁOWIŃSK	<u>ZAGRODA NR 48</u>	
	DOM	2 poł. XIX w.
	BUDYNEK GOSPODARCZY	POCZ. XX w.
GŁOWIŃSK	KAPLICZKA PRZYDROŻNA Z FIGURĄ NMP	POCZ. XX w.
GODZISZEWY	KAPLICZKA PRZYDROŻNA Z FIGURKĄ NMP	POCZ. XX w.
GODZISZEWY	ALEJA LIPOWA 4-RZĘDOWA	
KOWALKI	<u>ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY:</u>	
	POZOSTAŁOŚCI PARKU DWORSKIEGO	XIX w. poł.
	DROGA BRUKOWANA PROWADZĄCA DO ZESPOŁU	XIX w. k.
	CZWORAK NR 31	XIX w. k.
LINNE	<u>ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY:</u>	
	SPICHLERZ	XIX w. k.
	PARK DWORSKI	XIX w. 2 poł.
ŁAWY	ALEJA JESIONOWA	
ŁAWY	CMENTARZ ŻYDOWSKI	XIX/XX w.
MARIANKI	<u>ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY:</u>	
	DWÓR NR 26	XX w. 1 poł.
	PARK DWORSKI - POZOSTAŁOŚCI	XIX/XX w.
NOWE DĘBIANY	KRZYŻ PRZYDROŻNY	POCZ. XX w.
NOWE SADŁOWO	DOM ZE STODOŁĄ DREWNIANY 7	1870 ok.
PLEBANKA	KRZYŻ PRZYDROŻNY NA COKOLE KAMIENNYM – OBOK 4 KLONY NR	1896
PRĄTNIA (DYLEWO)	MŁYN WODNY MUROWANO-DREWNIANY NR 8	1906
PUSZCZA RZĄDOWA	DOM DREWNIANY 8	XIX w. poł. ok.
RAKOWO	<u>ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY:</u>	
	DWÓR NR 48	XX w. 1 poł.
	SPICHLERZ NR 48	XX w. 1 poł.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

	OBORA NR 48	XX w. 1 poł.
	STARODRZEW	
RUMUNKI	KAPLICZKA PRZYDROŻNA Z FIGURĄ NMP	1948
RUSINOWO	<u>ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY:</u>	
	SPICHLERZ NR 82	XIX w. poł. OK.
	STAJNIA - OBORA	XIX w. 2 poł.
RUSINOWO	ALEJA KASZTANOWA	
RUSINOWO	KRZYŻ PRZYDROŻNY NA COKOLE KAMIENNYM PRZY NR 69	1906
RYPĄŁKI PRYWATNE	DOM DREWNIANY 30	XIX w. 2 ćw.
RYPĄŁKI PRYWATNE	<u>ZAGRODA NR 22:</u>	
	OBORA GLINIANA	
	STODOŁA DREWNIANA	
RYPĄŁKI PRYWATNE	STODOŁA DREWNIANA Z ZAGRODY 23	1880 OK.
SADŁOWO	<u>ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO:</u>	
	PLEBANIA NR 9	k. XIX w.
	D. ORGANISTÓWKA NR 10	k. XIX w.
	STARODRZEW	
SADŁOWO	<u>CMENTARZ PARAFIALNY RZYMSKOKATOLICKI:</u>	XX w. PO CZ.
	CMENTARZ PARAFIALNY Z HISTORYCZNYMI NAGROBKAMI	
	KAPLICA CMENTARNA	1900 OK.
	BRAMA I OGRODZENIE	k. XIX w.
	STARODRZEW	
SADŁOWO	<u>ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY:</u>	
	SPICHLERZ	XIX w. k.
SADŁOWO	ALEJA JESIONOWO-KASZTANOWA	
SADŁOWO	ALEJA JESIONOWA I SZPALER JAWOROWY	
SADŁOWO	ALEJA KASZTANOWA	
SADŁOWO	ALEJA KASZTANOWA – POZOSTAŁOŚĆ	
SADŁOWO	DOM DREWNIANY 16	XIX w. 2 poł.
SADŁOWO	DOM DREWNIANY 29	XIX w. 2 poł.
SADŁOWO	FIGURA CHRYSYUSA (PRZY CMENTARZU)	XX w. 1 poł.
SADŁOWO	KAPLICZKA PRZYDROŻNA Z FIGURĄ NMP PRZY NR 52	PO CZ. XX w.
SADŁOWO	KRZYŻ PRZYDROŻNY KAMIENNY	1914
STARORYPIN	DAWNY DWÓR (PRZEBUDOWANY)	XIX w. poł., XX w.
	KUŹNIA	XIX w. 2 poł.
	MAGAZYN I (D. STODOŁA)	XIX w. 2 poł.
	MAGAZYN II	XIX w. 2 poł.
	OGRODZENIE ZESPOŁU, POZOSTAŁOŚCI	XIX w. 2 poł.
STARORYPIN	ALEJA LIPOWA	
STARORYPIN	ALEJA LIPOWA	
STARORYPIN	DOM DREWNIANY 33	1856 OK.
STARORYPIN	KRZYŻ PRZYDROŻNY KAMIENNY	1927
STĘPOWO	POZOSTAŁOŚCI PARKU DWORSKIEGO	XIX w. k.
STĘPOWO	KAPLICZKA	XX w. 1 poł.
ZAKROCZ	ZAGRODA NR 40: DOM DREWNIANY, OBORA DREWNIANA	1850 OK.

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura we Włocławku (stan na dzień 12.11.2017 r.)

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

4.2.3. Zabytki archeologiczne niewpisane do rejestru zabytków ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Zewidencjonowane zabytki archeologiczne – podlegają ochronie na podstawie art. 6 ust. 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 282 ze zm.) – dziedzictwo kulturowe niewpisane do rejestru zabytków, wymagające ochrony na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 9 Wykaz zabytków archeologicznych na obszarze gminy Rypin, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP)

Lp.	miejsowość	nr stanowiska	nr AZP	nr na AZP	funkcja	kultura	bliższa chronologia	uwagi
1	Czyżewo	1	38-50	1	śląd osadnictwa	k. polska	XV w.	
2	Rakowo	1	38-50	32	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
3	Rakowo	2	38-50	33	śląd osadnictwa	k. polska	XV w.	
4	Rakowo	3	38-50	34	śląd osadnictwa	k. polska	XV w.	
5	Marianki	1	38-51	1	cmentarzysko ciałopalne		Ha-La	archiwalne znana lokalizacja
6	Czyżewo	2	38-51	2	śląd osadnictwa	k. łżycka	IV okres epoki brązu	
7	Czyżewo	3	38-51	3	śląd osadnictwa	k. prapolska	nowożytny XVI-XVII	
8	Czyżewo	4	38-51	4	śląd osadnictwa	k. prapolska	XIII w.	
9	Czyżewo	5	38-51	5	osada	k. prapolska	XII w.	
10	Czyżewo	6	38-51	6	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR	
11	Czyżewo	7	38-51	7	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
12	Czyżewo	8	38-51	8	osada	k. polska	XIV-XV w.	
13	Marianki	2	38-51	9	osada	k. prapolska	XIII w.	
14	Marianki	3	38-51	10	cmentarzysko		wczesny okres epoki żelaza	archiwalne nieznana lokalizacja
15	Marianki	4	38-51	11			wczesne średniowiecze	
16	Marianki	5	38-51	12	osada		nowożytny XVI w.	
17	Marianki	6	38-51	13	osada	k. prapolska	VII-VIII w.	
18	Marianki	7	38-51	14	osada		nowożytny XVII w.	
19	Podole	1	38-51	15	śląd osadnictwa		neolit	
20	Podole	2	38-51	16	śląd osadnictwa		neolit	
21	Podole	3	38-51	17	osada	k. polska	XV w.	
22	Rusinowo	1	38-51	18	śląd osadnictwa		neolit	
23	Rusinowo	2	38-51	19	osada	k. polska	XV w.	
24	Rusinowo	3	38-51	20	śląd osadnictwa	k. pomorska	wczesny okres epoki żelaza	archiwalne nieznana lokalizacja
25	Rusinowo	4	38-51	21	osada	k. pucharów lejkowatych	XII w.	
					osada	k. polska	neolit	
					osada	k. polska	XV w.	
					osada	k. polska	XV w.	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

26	Rusinowo	5	38-51	22	osada	k. polska	XIV w.	
27	Rusinowo	6	38-51	23	osada	k. polska	XIII w.	
28	Rusinowo	7	38-51	24	osada	k. polska	XV w.	
29	Rusinowo	8	38-51	25	śląd osadnictwa		nowożytny XVIII-XIX w.	
30	Rusinowo	9	38-51	26	osada	k. polska	XV w.	
31	Rusinowo	10	38-51	27	osada	k. polska	XV w.	
32	Rusinowo	11	38-51	28	osada	k. polska	XV w.	
33	Rusinowo	12	38-51	29	śląd osadnictwa	k. prapolska	XIII w.	
34	Rusinowo	13	38-51	30	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII w.	
35	Rusinowo	14	38-51	31	śląd osadnictwa	k. prapolska	XIII w.	
36	Rusinowo	15	38-51	32	osada	k. łużycka	halsztat	
					osada	k. polska	XIV w.	
37	Rusinowo	16	38-51	33	śląd osadnictwa	k. łużycka	halsztat	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	XIV w.	
38	Rusinowo	17	38-51	34	osada	k. wielbarska	OR	
					osada	k. polska	XIII w.	
39	Rusinowo	20	38-51	37	śląd osadnictwa	k. polska	XIII w.	
40	Rusinowo	21	38-51	38	osada	k. polska	XIV-XV w.	
41	Rusinowo	22	38-51	39	śląd osadnictwa		neolit	
					osada	k. prapolska	IX w.	
					osada	k. prapolska	XII w.	
					osada	k. prapolska	XIII w.	
42	Rusinowo	23	38-51	40	osada	k. polska	XIV w.	
43	Rusinowo	24	38-51	41	osada	k. polska	XIII w.	
44	Rusinowo	25	38-51	42	osada	k. polska	XV w.	
45	Rusinowo	26	38-51	43	śląd osadnictwa	k. polska	XIII w.	
					śląd osadnictwa		neolit	
46	Rusinowo	27	38-51	44	śląd osadnictwa	k. łużycka	halsztat	
47	Rusinowo	28	38-51	45	śląd osadnictwa	k. polska	XV w.	
48	Rusinowo	29	38-51	46	śląd osadnictwa	k. prapolska	IX w.	
49	Rusinowo	30	38-51	47	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII w.	
50	Rusinowo	31	38-51	48	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII w.	
51	Rypański Prywatne	1	38-51	49	osada	k. prapolska	XII w.	
52	Rypański Prywatne	2	38-51	50	śląd osadnictwa		nowożytny XVI w.	
53	Rypański Prywatne	3	38-51	51	osada		nowożytny XVI w.	
54	Rypański Prywatne	4	38-51	52	osada	k. prapolska	XII w.	
55	Rypański Prywatne	5	38-51	53	śląd osadnictwa		neolit	
56	Rypański Prywatne	6	38-51	54	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	neolit	
					śląd osadnictwa	k. polska	XV w.	
57	Rypański Prywatne	7	38-51	55	śląd osadnictwa	k. prapolska	XIII w.	
58	Buzy	1	38-51	56	osada	k. polska	XIII w.	
59	Buzy	2	38-51	57	śląd osadnictwa	k. prapolska	VIII w.	
60	Buzy	3	38-51	58	śląd osadnictwa	k. pomorska	halsztat	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

61	Buzy	4	38-51	59	osada	k. prapolska	XII w.	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	IX w.	
62	Buzy	5	38-51	60	osada	k. prapolska	XII w.	
63	Starorypin Prywatny	1	38-51	61	grodzisko	k. prapolska/k. polska	IX-XIV w.	
64	Starorypin Prywatny	2	38-51	62	cmentarzysko ciepłopalne			archiwalne nieznana lokalizacja
					osada	k. prapolska	XII w.	
65	Starorypin Prywatny	3	38-51	63	śląd osadnictwa	k. polska	XIII w.	
					śląd osadnictwa	k. łuzycza	halsztat	
66	Starorypin Prywatny	4	38-51	64	osada	k. prapolska	XIII w.	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	XI w.	
67	Starorypin Prywatny	5	38-51	65	śląd osadnictwa	k. polska	XIV w.	
					osada	k. pomorska	halsztat	
68	Starorypin Prywatny	6	38-51	66	osada	k. przeworska	okres lateński	
					osada	k. prapolska	XIII w.	
69	Starorypin Prywatny	7	38-51	67	osada	k. polska	XV w.	
70	Starorypin Prywatny	8	38-51	68	śląd osadnictwa	k. polska	XIII w.	
					śląd osadnictwa	k. wielbarska	okres lateński	
					osada	k. prapolska	XII w.	
71	Starorypin Prywatny	9	38-51	69	osada		nowożytny XVI w.	
72	Starorypin Prywatny	10	38-51	70	osada	k. polska	XIV w.	
73	Starorypin Prywatny	11	38-51	71	osada	k. polska	XIII w.	
74	Starorypin Prywatny	12	38-51	72	osada	k. polska	XV w.	
					śląd osadnictwa		neolit	
					osada	k. łuzycza	IV okres epoki brązu	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	VIII w.	
75	Starorypin Prywatny	13	38-51	73	osada	k. polska	XIII w.	
76	Starorypin Prywatny	14	38-51	74	śląd osadnictwa	k. prapolska	IX w.	
					osada	k. prapolska	VIII w.	
77	Starorypin Prywatny	15	38-51	75	osada	k. prapolska	XI w.	
78	Starorypin Prywatny	16	38-51	76	osada		nowożytny XVII w.	
79	Starorypin Prywatny	17	38-51	77	osada	k. polska	XIV w.	
					osada	k. prapolska	X w.	
80	Starorypin Prywatny	18	38-51	78	osada	k. prapolska	XIII w.	
81	Starorypin Prywatny	19	38-51	79	śląd osadnictwa		epoka brązu	
					osada	k. łuzycza	halsztat	
82	Starorypin Prywatny	20	38-51	80	śląd osadnictwa		nowożytny XVIII w.	
83	Starorypin Rządowy	1	38-51	81	osada	k. polska	XIII-XIV w	
					osada	k. polska	XIII-XIV w	
84	Starorypin Rządowy	2	38-51	82	osada		nowożytny XVI w.	
85	Starorypin Rządowy	3	38-51	83	śląd osadnictwa	k. prapolska	XIII w.	
86	Starorypin	4	38-51	84	osada	k. polska	XV w.	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

	Rządowy							
87	Starorypin Rządowy	5	38-51	85	śląd osadnictwa	k. polska	XIV w.	
88	Starorypin Rządowy	6	38-51	86	osada	k. polska	XIII-XIV w	
89	Starorypin Rządowy	7	38-51	87	śląd osadnictwa	k. łużycka	IV okres epoki brązu	
					śląd osadnictwa	k. polska	XIII w.	
90	Starorypin Rządowy	8	38-51	88	osada	k. polska	XV w.	
					osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
91	Starorypin Rządowy	9	38-51	89	śląd osadnictwa	k. polska	XIV w.	
92	Starorypin Rządowy	10	38-51	90	śląd osadnictwa	k. polska	XIV w.	
93	Starorypin Prywatny	21	38-51	91	śląd osadnictwa	k. polska	XIV w.	
94	Starorypin Prywatny	22	38-51	92	osada		nowożytny XVIII w.	
					osada	k. prapolska	VIII w.	
95	Marianki	8	38-51	93	śląd osadnictwa	k. prapolska	X w.	
96	Plebanka	1	38-52	1	osada	k. prapolska	XII-XIII w.	
97	Plebanka	2	38-52	2	śląd osadnictwa	?	?	
98	Plebanka	3	38-52	3	śląd osadnictwa		neolit	
99	Przybyszynki	1	38-52	4	śląd osadnictwa	k. prapolska	IX-X w.	
100	Sadłowo	1	38-52	5	grodzisko/zamek		XIV/XV-XVII w.	
101	Sadłowo	2	38-52	6	cmentarzysko		OR	archiwalne nieznana lokalizacja
102	Sadłowo	3	38-52	7	osada	k. polska	XV-XVI w.	
103	Sadłowo	4	38-52	8	osada	k. polska	XV-XVI w.	
104	Sadłowo	5	38-52	9	śląd osadnictwa	k. łużycka	epoka brązu	
					śląd osadnictwa	k. polska	XV-XVI w.	
105	Sadłowo	6	38-52	10	śląd osadnictwa		neolit	
106	Sadłowo	7	38-52	11	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
107	Sadłowo	8	38-52	12	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
108	Sadłowo	9	38-52	13	osada	k. polska	XV-XVI w.	
109	Sadłowo	10	38-52	14	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
110	Sadłowo	11	38-52	15	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
111	Sadłowo	12	38-52	16	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
112	Sadłowo	13	38-52	17	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR	
113	Sadłowo	14	38-52	18	śląd osadnictwa	k. polska	XV-XVI w.	
114	Sadłowo	15	38-52	19	śląd osadnictwa	k. łużycka	epoka brązu	
115	Sadłowo	16	38-52	20	śląd osadnictwa		epoka brązu	
116	Sadłowo	17	38-52	21	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	neolit	
					śląd osadnictwa	k. polska	XV-XVI w.	
117	Sadłowo	18	38-52	22	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
118	Sadłowo	19	38-52	23	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
119	Sadłowo	20	38-52	24	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
120	Sadłowo	21	38-52	25	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
121	Sadłowo	22	38-52	26	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
122	Sadłowo	23	38-52	27	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR	
123	Sadłowo	24	38-52	28	śląd osadnictwa	k. pomorska	Ha-La	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

124	Stawiska	1	38-52	29	osada	k. polska	XV-XVI w.	
125	Stawiska	2	38-52	30	osada		nowożytny XVIII-XIX w.	
126	Stawiska	3	38-52	31	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
127	Stawiska	4	38-52	32	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR	
128	Stawiska	5	38-52	33	osada	k. polska	XV-XVI w.	
129	Stawiska	6	38-52	34	śląd osadnictwa		neolit	
130	Sadłowo	25	38-52	35	cmentarzysko	k. grobów skrzynekowych	halsztat	archiwalne nieznana lokalizacja
131	Borzymin	1	39-50	6	grodzisko	k. prapolska	X-XI w.	
132	Borzymin	2	39-50	7	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
133	Borzymin	3	39-50	8	osada		nowożytny XVI w.	
134	Borzymin	4	39-50	9	śląd osadnictwa	k. polska	XV w.	
135	Borzymin	5	39-50	10	osada		nowożytny XVI w.	
136	Borzymin	6	39-50	11	śląd osadnictwa	k. polska	XV w.	
137	Borzymin	7	39-50	12	osada	k. prapolska	XIII w.	
138	Borzymin	8	39-50	13	osada	k. polska	XV w.	
139	Borzymin	9	39-50	14	osada	k. polska	XV w.	
140	Borzymin	10	39-50	15	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
141	Borzymin	11	39-50	16	osada	k. wielbarska	OR	
142	Cetki	1	39-50	32	znalezisko luźne		wczesne średniowiecze	archiwalne nieznana lokalizacja
143	Cetki	2	39-50	33	osada		nowożytny XVI w.	
144	Cetki	3	39-50	34	śląd osadnictwa osada		neolit nowożytny XVI w.	
145	Cetki	4	39-50	35	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
146	Cetki	5	39-50	36	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
147	Cetki	6	39-50	37	osada		nowożytny XVI w.	
148	Cetki	7	39-50	38	osada	k. pomorska /k. łużycka	V okres epoki brązu	
149	Cetki	8	39-50	39	śląd osadnictwa	k. polska	XIV w.	
150	Łączonek	4	39-50	57	śląd osadnictwa		nowożytny XVI w.	
151	Łączonek	5	39-50	58	śląd osadnictwa		wczesna epoka brązu	
152	Łączonek	6	39-50	59	osada	k. prapolska	VIII-IX w	
153	Borzymin	5	39-50	84	śląd osadnictwa	k. pomorska	halsztat	
154	Balin	1	39-51	1	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
155	Balin	2	39-51	2	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
156	Balin	3	39-51	3	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
157	Balin	4	39-51	4	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
158	Balin	5	39-51	5	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
159	Balin	6	39-51	6	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
160	Balin	7	39-51	7	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
161	Balin	8	39-51	8	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
162	Balin	9	39-51	9	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
163	Balin	10	39-51	10	osada	k. prapolska	XIII w.	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

164	Czyżewo	2	39-51	11	osada	k. polska	XIV-XV w.	
165	Dylewo	1	39-51	12	grodzisko	k. polska	XIII-XV w.	
166	Dylewo	2	39-51	13	osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
167	Dylewo	3	39-51	14	śląd osadnictwa	k. trzciniecka	neolit	
					osada	k. prapolska	XII-XIII w.	
168	Dylewo	4	39-51	15	osada	k. prapolska	XII-XIII w.	
169	Dylewo	5	39-51	16	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
170	Dylewo	6	39-51	17	osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
171	Dylewo	7	39-51	18	osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
172	Dylewo	8	39-51	19	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
173	Dylewo	9	39-51	20	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
174	Dylewo	10	39-51	21	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
175	Dylewo	11	39-51	22	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
176	Dylewo	12	39-51	23	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
177	Dylewo	13	39-51	24	osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
178	Dylewo	14	39-51	25	?	?	neolit	
					osada	k. prapolska	XIII w.	
179	Dylewo	15	39-51	26	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
180	Dębiany	1	39-51	27	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
181	Dębiany	2	39-51	28	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
182	Głowińsk	1	39-51	29	osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
183	Głowińsk	2	39-51	30	osada		nowożytny XVI w.	
184	Głowińsk	3	39-51	31	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
185	Głowińsk	4	39-51	32	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
186	Głowińsk	5	39-51	33	osada	k. prapolska	XII-XIII w.	
187	Głowińsk	6	39-51	34	śląd osadnictwa	k. polska	XIII-XIV w	
188	Głowińsk	7	39-51	35	osada	k. prapolska	XII-XIII w.	
					śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
189	Głowińsk	8	39-51	36	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
190	Głowińsk	9	39-51	37	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
191	Głowińsk	10	39-51	38	osada	k. polska	XIV-XV w.	
192	Głowińsk	11	39-51	39	śląd osadnictwa		nowożytny XVII w.	
193	Głowińsk	12	39-51	40	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR	
194	Głowińsk	13	39-51	41	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
195	Głowińsk	14	39-51	42	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit	
					osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
196	Głowińsk	15	39-51	43	śląd osadnictwa		nowożytny XVI w.	
197	Głowińsk	16	39-51	44	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII w.	
					osada		nowożytny XVI-XVII w.	
198	Głowińsk	17	39-51	45	osada	k. wielbarska	OR	
					osada	k. prapolska	XII-XIII w.	
					osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
199	Głowińsk	18	39-51	46	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
200	Głowińsk	19	39-51	47	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
201	Głowińsk	20	39-51	48	osada		nowożytny XVI-XVII w.	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

202	Głowińsk	21	39-51	49	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
203	Gniazdek	1	39-51	50	osada	k. wielbarska	OR	
					osada	k. wielbarska	OR	
204	Gniazdek	2	39-51	51	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
					śląd osadnictwa		neolit	
					osada/cmentarzysko	k. pomorska	Ha-La	
					osada	k. wielbarska	OR	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	XIII w.	
205	Gniazdek	3	39-51	52	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIII w.	
					osada	k. prapolska	XIII w.	
206	Gniazdek	4	39-51	53	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
207	Gniazdek	5	39-51	54	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
208	Godziszewy	17	39-51	55	osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
209	Godziszewy	18	39-51	56	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
210	Kowalki	4	39-51	57	śląd osadnictwa	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
211	Kowalki	5	39-51	58	osada	k. polska	XIV w.	
212	Kowalki	6	39-51	59	?	?	neolit	
213	Kowalki	7	39-51	60	osada	k. prapolska	XII-XIII w.	
214	Kowalki	8	39-51	61	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
215	Kowalki	9	39-51	62	śląd osadnictwa		neolit	
216	Kowalki	10	39-51	63	cmentarzysko	?	?	
217	Kowalki	11	39-51	64	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
218	Kowalki	12	39-51	65	śląd osadnictwa		neolit	
219	Kowalki	13	39-51	66	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
220	Kowalki	14	39-51	67	osada	k. prapolska	XII-XIII w.	
221	Kowalki	15	39-51	68	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
222	Kowalki	16	39-51	69	osada	k. polska	XIV-XV w.	
223	Kowalki	17	39-51	70	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
224	Kowalki	18	39-51	71	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
225	Kowalki	19	39-51	72	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
226	Kowalki	20	39-51	73	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
227	Kowalki	21	39-51	74	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
					śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
228	Ławy	1	39-51	76	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
229	Ławy	2	39-51	77	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
230	Ławy	3	39-51	78	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
					śląd osadnictwa		neolit	
231	Ławy	4	39-51	79	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
					osada	k. prapolska		
232	Ławy	5	39-51	80	śląd osadnictwa	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
233	Ławy	6	39-51	81	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIII w.	
234	Ławy	7	39-51	82	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
235	Ławy	8	39-51	83	osada	k. prapolska	XII-XIII w.	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

					osada	k. wielbarska	OR	
236	Ławy	9	39-51	84	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
237	Ławy	10	39-51	85	śląd osadnictwa	k. polska	XII-XIII w.	
238	Ławy	11	39-51	86	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
					?	?	neolit	
239	Rypin	8	39-51	94	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
240	Rypin	9	39-51	95	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
241	Rypin	16	39-51	102	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
242	Rypin	17	39-51	103	osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
243	Rypin	18	39-51	104	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
244	Rypin	22	39-51	108	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
245	Rypin	24	39-51	110	osada	k. prapolska	XII-XIII w.	
246	Sikory	1	39-51	114	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
247	Sikory	2	39-51	115	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
248	Sikory	3	39-51	116	osada	k. wielbarska	OR	
					osada	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
249	Sikory	4	39-51	117	osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
250	Sikory	5	39-51	118	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
251	Sikory	6	39-51	119	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
252	Sikory	7	39-51	120	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
253	Sikory	8	39-51	121	?	?	neolit	
254	Sikory	9	39-51	122	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
255	Zakroczyń	3	39-51	123	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
256	Zakroczyń	4	39-51	124	śląd osadnictwa	k. prapolska	XIII w.	
257	Zakroczyń	5	39-51	125	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
258	Zakroczyń	6	39-51	126	osada		neolit	
259	Zakroczek	1	39-51	127	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIII w.	
					?	?	neolit	
260	Zakroczek	2	39-51	128	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIII w.	
261	Głowińsk	22	39-51	129	osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
262	Głowińsk	23	39-51	130	osada	k. polska	XIV-XV w.	
263	Czyżewo	3	39-51	131	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
264	Sikory	10	39-51	132	śląd osadnictwa		neolit	
265	Głowińsk	24	39-51	133	osada	k. polska	XV w.	
266	Głowińsk	25	39-51	134	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
267	Rypin	28	39-51	135	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
					cmentarzysko	k. pomorska	wczesny okres epoki żelaza	
268	Kowalki	22	39-51	136	osada	k. prapolska	X-XIII w.	archiwalne nieznana lokalizacja
269	Godziszewy	6	39-51	137	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
270	Godziszewy	7	39-51	138	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
271	Godziszewy	8	39-51	139	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
272	Godziszewy	9	39-51	140	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
273	Iwany	1	39-51	141	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

274	Starorypin Prywatny	23	39-51	142	osada		nowożytny XVIII w.	
275	Starorypin Prywatny	24	39-51	143	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
					osada		nowożytny XVIII-XIX w.	
276	Starorypin Prywatny	25	39-51	144	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
					śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
277	Starorypin Prywatny	26	39-51	145	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
					osada		nowożytny XVIII-XIX w.	
278	Godziszewy	1	39-52	1	cmentarzysko	?	?	archiwalne nieznana lokalizacja
279	Linne	1	39-52	3	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
280	Linne	2	39-52	4	śląd osadnictwa	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	
281	Linne	3	39-52	5	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze - późne średniowiecze XII- XIII w.	
282	Linne	4	39-52	6	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze - późne średniowiecze XII- XIII w.	
283	Linne	5	39-52	7	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
284	Linne	6	39-52	8	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
285	Linne	7	39-52	9	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
286	Linne	8	39-52	10	śląd osadnictwa		neolit	
287	Linne	9	39-52	11	śląd osadnictwa	k. pomorska	halsztat	
					osada		wczesne średniowiecze X- XI w.	
288	Linne	10	39-52	12	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze - późne średniowiecze XII- XIII w.	
289	Linne	11	39-52	13	śląd osadnictwa		neolit/epoka brązu	
290	Linne	12	39-52	14	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze - późne średniowiecze XII- XIII w.	
291	Linne	13	39-52	15	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
292	Linne	14	39-52	16	śląd osadnictwa		pradzieje	
					śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
293	Linne	15	39-52	17	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
294	Linne	16	39-52	18	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
295	Linne	17	39-52	19	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit	
296	Linne	18	39-52	20	śląd osadnictwa	k. pomorska	halsztat	
297	Linne	19	39-52	21	osada	k. pomorska/k. łużycka	halsztat	
298	Linne	20	39-52	22	śląd osadnictwa	k. pomorska	halsztat	
299	Linne	21	39-52	23	grodzisko	?	?	
300	Linne	22	39-52	24	śląd osadnictwa	k. amfor kulistych	neolit	
301	Sadłowo Nowe	1	39-52	25	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
302	Sadłowo Nowe	2	39-52	26	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
303	Sadłowo Nowe	3	39-52	27	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

							y XV-XVI w.	
304	Sadłowo Nowe	4	39-52	28	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XV w.	
305	Sadłowo Nowe	5	39-52	29	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XV w.	
306	Sadłowo Nowe	6	39-52	30	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze XIII w.	
307	Sadłowo Nowe	7	39-52	31	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
308	Sadłowo Nowe	8	39-52	32	osada	k. pomorska	halsztat	
309	Sadłowo Nowe	9	39-52	33	osada	k. amfor kulistych	neolit	
					śląd osadnictwa	k. pomorska	okres lateński	
					śląd osadnictwa		późne średniowiecze XIV w.	
310	Sadłowo Nowe	10	39-52	34	osada	k. pucharów lejgowatych	neolit	
311	Sadłowo Nowe	11	39-52	35	śląd osadnictwa		neolit/epoka brązu	
312	Sadłowo Nowe	12	39-52	36	śląd osadnictwa	k. amfor kulistych	neolit	
313	Sadłowo Nowe	13	39-52	37	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
314	Sadłowo Nowe	14	39-52	38	śląd osadnictwa	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	
315	Sadłowo Nowe	15	39-52	39	śląd osadnictwa	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	
316	Sadłowo Nowe	16	39-52	40	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
317	Godziszewy	2	39-52	53	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
318	Godziszewy	3	39-52	54	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVII w.	
319	Godziszewy	4	39-52	55	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
320	Godziszewy	5	39-52	56	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
321	Godziszewy	6	39-52	57	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
322	Godziszewy	7	39-52	58	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
323	Godziszewy	8	39-52	59	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
324	Godziszewy	9	39-52	60	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze - późne średniowiecze XII-XIII w.	
					osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
325	Godziszewy	10	39-52	61	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
326	Godziszewy	11	39-52	62	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
327	Godziszewy	12	39-52	63	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
328	Godziszewy	13	39-52	64	osada		wczesne średniowiecze - późne średniowiecze XII-XIII w.	
					śląd osadnictwa (smolarnia)		nowożytny XVII-XVIII w.	
329	Godziszewy	14	39-52	65	osada	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

330	Godziszewy	15	39-52	66	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze XIII w.
331	Godziszewy	16	39-52	67	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XIV - XV w.
332	Jasin	1	39-52	68	śląd osadnictwa		neolit/epoka brązu
333	Jasin	2	39-52	69	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIII w.
334	Jasin	3	39-52	70	śląd osadnictwa		neolit/epoka brązu
335	Jasin	4	39-52	71	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.
336	Jasin	5	39-52	72	śląd osadnictwa		nieokreślona
					śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR
					osada		późne średniowiecze XIV - XV w.
337	Stępowo	1	39-52	73	osada	k. pucharów lejkowatych	neolit
					osada	k. wielbarska	OR
					śląd osadnictwa		późne średniowiecze XIV - XV w.
338	Stępowo	2	39-52	74	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.
339	Stępowo	3	39-52	75	osada	k. amfor kulistych	neolit
340	Stępowo	4	39-52	76	osada	k. ceramiki grzebykowo-dołkowej	neolit/epoka brązu
					osada		nowożytny XVII-XVIII w.
341	Stępowo	5	39-52	77	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.
342	Stępowo	6	39-52	78	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XIV - XV w.
343	Stępowo	7	39-52	79	śląd osadnictwa		neolit/epoka brązu
					osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.
344	Stępowo	8	39-52	80	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.
345	Stępowo	9	39-52	81	osada		późne średniowiecze XIV - XV w.
346	Stępowo	10	39-52	82	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.
347	Stępowo	11	39-52	83	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.
348	Stępowo	12	39-52	84	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.
349	Stępowo	13	39-52	85	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.
350	Stępowo	14	39-52	86	grodzisko/dwór		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVII w.
351	Stępowo	15	39-52	87	śląd osadnictwa		nowożytny XVIII-XIX w.
352	Stępowo	16	39-52	88	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.
353	Stępowo	17	39-52	89	osada		późne średniowiecze/nowożytny XIV-XV/XVI w.
354	Stępowo	18	39-52	90	osada		nowożytny XVII-XVIII w.
355	Stępowo	19	39-52	91	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.
356	Stępowo	20	39-52	92	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.
357	Stępowo	21	39-52	93	osada		nowożytny XVI-XVII w.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

358	Stępowo	22	39-52	94	osada/grodzisko		wczesne średniowiecze XIII w.	
359	Stępowo	23	39-52	95	śląd osadnictwa		pradzieje	
360	Czermin	1	39-52	96	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
361	Czermin	2	39-52	97	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
362	Czermin	3	39-52	98	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
363	Czermin	4	39-52	99	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
364	Czermin	5	39-52	100	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
365	Czermin	6	39-52	101	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
366	Czermin	7	39-52	102	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
367	Czermin	8	39-52	103	śląd osadnictwa		neolit	
368	Czermin	9	39-52	104	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
369	Czermin	10	39-52	105	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
370	Czermin	11	39-52	106	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
371	Czermin	12	39-52	107	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
372	Czermin	13	39-52	108	śląd osadnictwa	k. pucharów lejkowatych	neolit	
					śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
373	Czermin	14	39-52	109	śląd osadnictwa	k. pomorska/k. łużycka	Ha-La	
374	Kocioł	1	39-52	110	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
375	Kocioł	2	39-52	111	osada		późne średniowiecze XIII-XIV w.	
376	Kocioł	3	39-52	112	osada	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	
377	Kocioł	4	39-52	113	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR	
					osada		nowożytny XVI-XVII w.	
378	Kocioł	5	39-52	114	śląd osadnictwa	k. lądzielsko-półgarski	neolit	
					śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
379	Kocioł	6	39-52	115	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR	
					śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
380	Kocioł	7	39-52	116	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
381	Kocioł	8	39-52	117	osada	k. pomorska/k. łużycka	Ha-La	
382	Kocioł	9	39-52	118	osada	k. pomorska/k. łużycka	Ha-La	
383	Kocioł	10	39-52	119	śląd osadnictwa	k. wielbarska	halsztat	
384	Kocioł	11	39-52	120	śląd osadnictwa		pradzieje	
385	Kocioł	12	39-52	121	śląd osadnictwa		pradzieje	
386	Kocioł	13	39-52	122	osada	k. wielbarska	OR	
387	Kocioł	14	39-52	123	osada		wczesne średniowiecze XI- XII w.	
388	Dębiany	3	40-51	7	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.	
389	Dębiany	4	40-51	8	śląd osadnictwa		neolit	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

390	Dębiany	5	40-51	9	osada	k. prapolska	XII-XIII w.	
391	Dębiany	6	40-51	10	śląd osadnictwa	k. pomorska	Ha-La	
392	Kowalki	23	40-51	29	śląd osadnictwa	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVI w	
393	Zakrocz	1	40-51	73	osada produkcyjna	?	?	archiwalne nieznana lokalizacja
394	Zakrocz	2	40-51	74	osada		nowożytny XVI-XVII w.	
395	Zakrocz	9	40-51	75	osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
396	Zakrocz	10	40-51	76	osada	k. ceramiki sznurowej	epoka brązu	
					osada		nowożytny XVI-XVIII w.	
397	Zakrocz	11	40-51	77	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIII w.	
398	Zakrocz	1	40-52	1	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
399	Zakrocz	2a	40-52	2	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
					śląd osadnictwa		neolit/epoka brązu	
400	Borowo	7	40-52	40	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVII w.	
401	Puszcza Rządowa	1	40-52	45	śląd osadnictwa		nowożytny XVIII w.	
402	Puszcza Rządowa	2	40-52	46	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
403	Puszcza Rządowa	3	40-52	47	osada	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	
					osada	k. wielbarska	OR	
404	Puszcza Rządowa	4	40-52	48	śląd osadnictwa	k. pomorska/k. łużycka	Ha-La	
					osada		wczesne średniowiecze XI- XII w.	
405	Puszcza Rządowa	5	40-52	49	osada	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	
					śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze XII-XIII w.	
406	Puszcza Rządowa	6	40-52	50	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XV w.	
407	Puszcza Rządowa	7	40-52	51	śląd osadnictwa		nieokreślona	
408	Puszcza Rządowa	8	40-52	52	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze XII-XIII w.	
409	Puszcza Rządowa	9	40-52	53	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XIII-XIV w.	
410	Puszcza Rządowa	10	40-52	54	śląd osadnictwa	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	
411	Puszcza Miejska	1	40-52	55	osada		nowożytny XVII-XVIII w.	
412	Puszcza Miejska	2	40-52	56	osada	k. wielbarska	OR	
					osada		nowożytny XVI-XVII w.	
413	Puszcza Miejska	3	40-52	57	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVI w.	
414	Puszcza Miejska	4	40-52	58	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze XI- XII w.	
415	Puszcza Miejska	5	40-52	59	śląd osadnictwa	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu	
416	Puszcza Miejska	6	40-52	60	śląd osadnictwa	k. ceramiki sznurowej	neolit	

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura we Włocławku (stan na dzień 12.11.2017 r.)

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Zabytki archeologiczne o ustalonej lokalizacji oznaczone zostały na rysunku „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”.

4.3. Walory środowiska kulturowego

Zachowane na terenie gminy obiekty zabytkowe o wartościach kulturowych związanych z ośrodkami wiejskimi, stanowią ważny element w układzie przestrzennym wsi, a także w krajobrazie naturalnym, gdzie w powiązaniu z elementami przyrodniczymi (rzeźba terenu, układy wodne i roślinne) tworzą krajobraz przyrodniczo-kulturowy.

Ochrona krajobrazu przyrodniczo-kulturowego wymaga umiejętnego wprowadzania nowych inwestycji, zabudowy i innych elementów zagospodarowania w sposób nie kolidujący z zachowanymi walorami kulturowymi, przestrzennymi i przyrodniczymi. Powinna być zachowana funkcja rolnicza gminy z ewentualnym wprowadzeniem funkcji turystyczno-rekreacyjnej, przy zachowaniu i ochronie istniejących elementów układów przestrzennych i obiektów oraz ich wykorzystaniu w kształtowaniu programu przestrzennego.

4.4. Miejsca pamięci narodowej

Miejscem pamięci narodowej w myśl zarzuconego już projektu ustawy o miejscach pamięci narodowej jest grób lub cmentarz wojenny; nieruchomość lub obiekt budowlany albo jego pozostałości, upamiętniające postaci lub wydarzenia znaczące dla Narodu i Państwa Polskiego, a w szczególności pomnik, krzyż przydrożny, kapliczka, kopiec, inny obiekt lub przedmiot związany z wydarzeniami lub postaciami znaczącymi dla dziedzictwa Narodu i Państwa Polskiego, a w szczególności tablica pamiątkowa.

W miejscowości Rusinowo znajduje się pomnik ofiar straconych przez hitlerowców w latach 1939-1945.

4.5. Stan zagrożenia środowiska kulturowego

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami szeroko określa pojęcie krajobrazu kulturowego jako przestrzeni historycznie ukształtowanej w wyniku działalności człowieka, zawierającej wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Tak sformułowana definicja, oznacza, iż do pojęcia krajobrazu kulturowego zakwalifikować można zarówno założenia urbanistyczne jak ruralistyczne, a także obiekty architektoniczne wraz z ich otoczeniem i układy zieleni komponowanej.

Na terenie gminy Rypin widoczna jest dbałość o obiekty zabytkowe, w tym parki podworskie.

4.6. Dobra kultury współczesnej

Dobra kultury współczesnej w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 2 pkt 10) są to „niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznaniem dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna”. Brak jest ujednoczonych kryteriów kwalifikacji obiektów do miana dóbr kultury współczesnej. Nie są one zabytkami, zatem nie podlegają rygorom konserwatorskim. Dobra kultury wraz z zabytkami tworzą krajobraz kulturowy gminy. Jest to przestrzeń ukształtowana historycznie w wyniku działalności człowieka obejmująca czynniki cywilizacyjne i elementy przyrodnicze objęte ochroną wyżej wymienionej ustawy.

5. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określonych przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Wymóg ten został wprowadzony Zmianą niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu z dnia 06.10.2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 774) zmieniającą ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 11 września 2015 r.

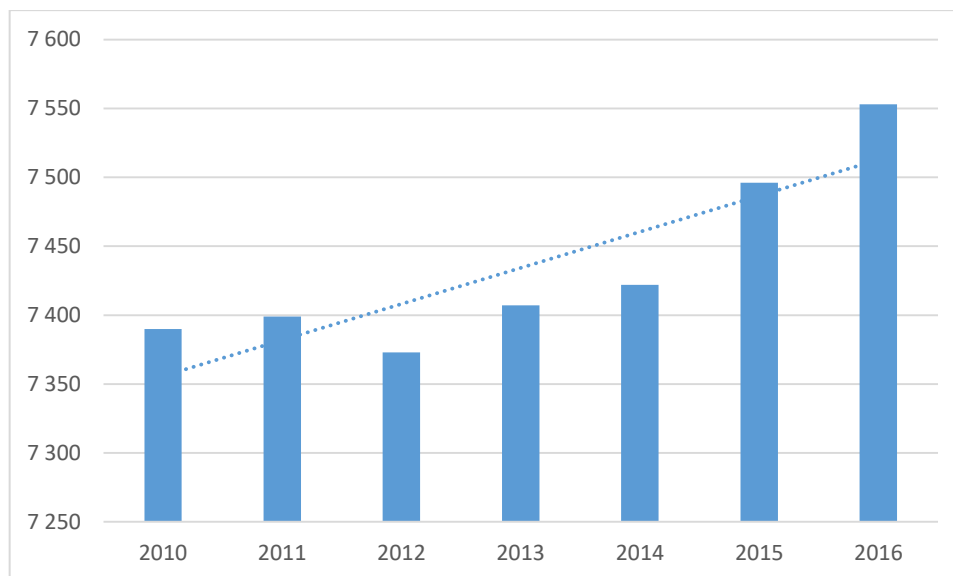
Zgodnie z art. 13 ww. ustawy „Sejmiki poszczególnych województw uchwalą audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy”. Województwo kujawsko-pomorskie nie posiada dotychczas takiego dokumentu, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął uchwałę o przystąpieniu do jego sporządzenia⁷.

6. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem

6.1. Potencjał demograficzny

Gminę Rypin wg danych GUS na dzień 30.06.2018 r. zamieszkiwały 7 752 osoby, co stanowiło 17% liczby ludności powiatu rypińskiego. Od 2010 roku obserwowane jest stałe zwiększanie się liczby ludności w gminie, co przedstawiono na poniższym rysunku. Należy również zaznaczyć, że gmina wyróżnia się pod tym względem wśród wszystkich gmin powiatu rypińskiego. Jako jedyna odnotowała wzrost liczby ludności w okresie 2010-2016.

⁷ Uchwała Nr 7/235/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego wraz z wyznaczeniem jednostki odpowiedzialnej za wykonanie zadania.

Rysunek 11 Zmiany liczby ludności w gminie Rypin w latach 2010-2016

Źródło: Opracowanie własne

Rozkład ludności na terenie gminy Rypin przedstawia rysunek 12, a stan i zmiany liczby ludności w poszczególnych miejscowościach tabela nr 10 i rysunek 13.

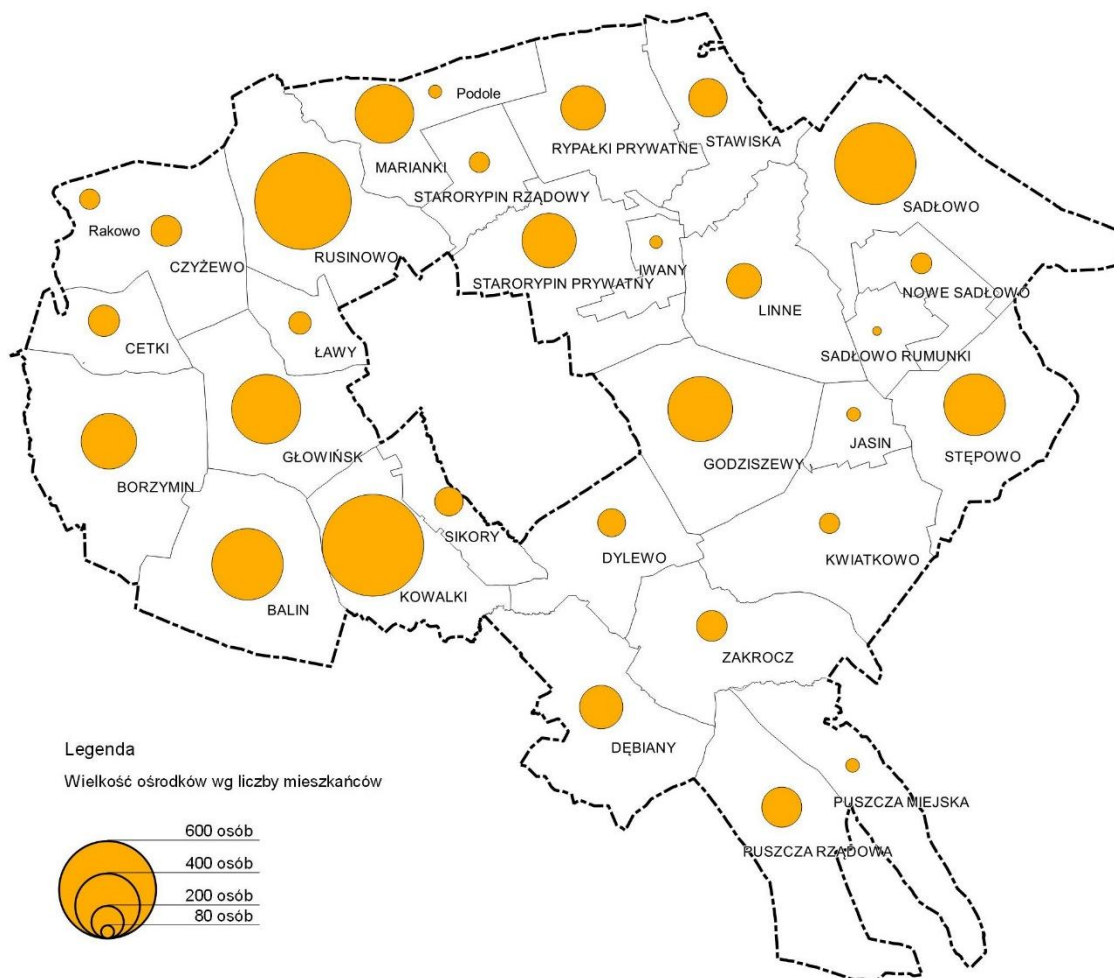
Tabela 10 Ludność (mieszkańcy stali) w poszczególnych obrębach gminy Rypin

Miejscowość	Ludność 31.12.2012	Ludność 30.06.2018	Zmiana liczby ludności 2012-2018
Balin	429	435	6
Borzymin	366	339	-27
Cetki	196	192	-4
Czyżewo	315	312	-3
Dębiany	259	263	4
Dylewo	192	172	-20
Głowińsk	396	429	33
Godziszewy	363	400	37
Iwany	77	78	1
Jasin	69	84	15
Kowalki	594	621	27
Kwiatkowo	130	127	-3
Linne	227	219	-8
Ławy	134	142	8
Marianki	465	443	-22
Nowe Sadłowo	118	128	10
Puszcza Rządowa	256	235	-21
Rusinowo	587	596	9
Rypałki Prywatne	293	274	-19
Sadłowo	504	493	-11
Sadłowo Rumunki	62	57	-5
Sikory	152	178	26

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

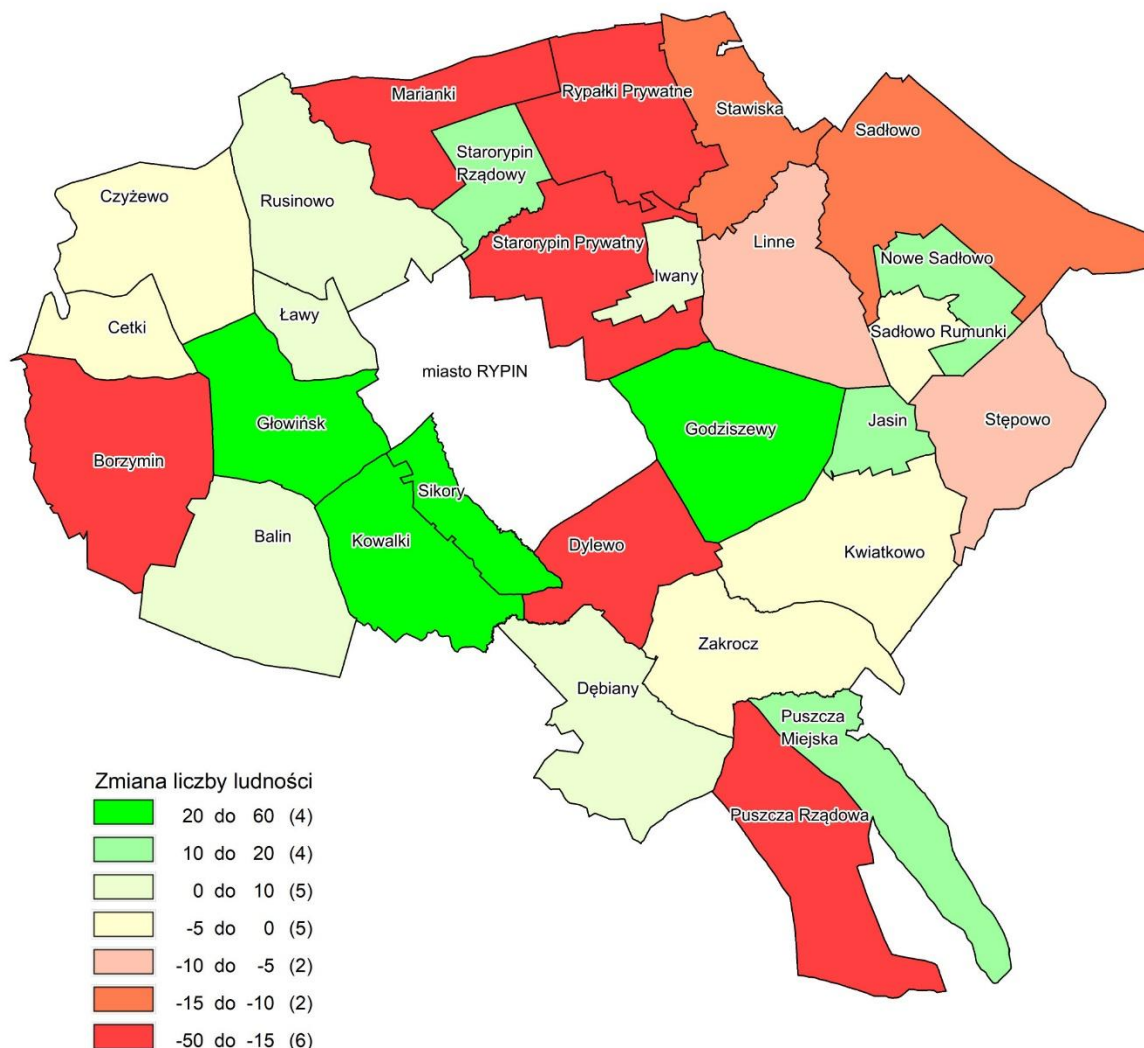
Starorypin Prywatny	352	324	-28
Starorypin Rządowy	112	129	17
Stawiska	244	232	-12
Stępowo	386	376	-10
Zakrocz	194	190	-4
Puszcza miejska	97	84	-13
Razem	7569	7552	-17

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy w Rypinie

Rysunek 12 Rozmieszczenie ludności w gminie Rypin

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy w Rypinie –mieszkańcy stali wg stanu na dzień 30.06.2018

Rysunek 13 Zmiany liczby ludności w gminie Rypin w latach 2012 - 2018

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy w Rypinie

Przeprowadzona analiza wskazuje, że w analizowanym okresie największy przyrost liczby ludności (w liczbach bezwzględnych) wystąpił w obrębach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Rypin (Sikory, Kowalki, Głowińsk i Godziszewy).

Na liczbę ludności w gminie w badanym okresie wpływ miał przyrost naturalny oraz migracje. Obydwa te parametry przyjmują wartości skokowe, ale stale lepsze niż w powiecie rypińskim.

Tabela 11 Zmiany liczby ludności, saldo migracji i przyrost naturalny w gminie Rypin i powiecie rypińskim

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
liczba ludności	powiat	44946	44873	44811	44723	44652	44384	44219
	wg miejsca zamieszkania	gmina	7390	7399	7373	7407	7422	7496
saldo migracji	powiat	-3,1	-3,5	-2,8	-3,2	-3,0	bd	-4,4
	na 1000 osób	gmina	1,9	-0,3	-2,4	0,0	-3,1	bd
przyrost naturalny	powiat	1,8	1,8	1,0	0,1	0,3	-2,4	-1,3
	na 1000 ludności	gmina	3,3	1,5	-0,1	2,2	1,9	2,7

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

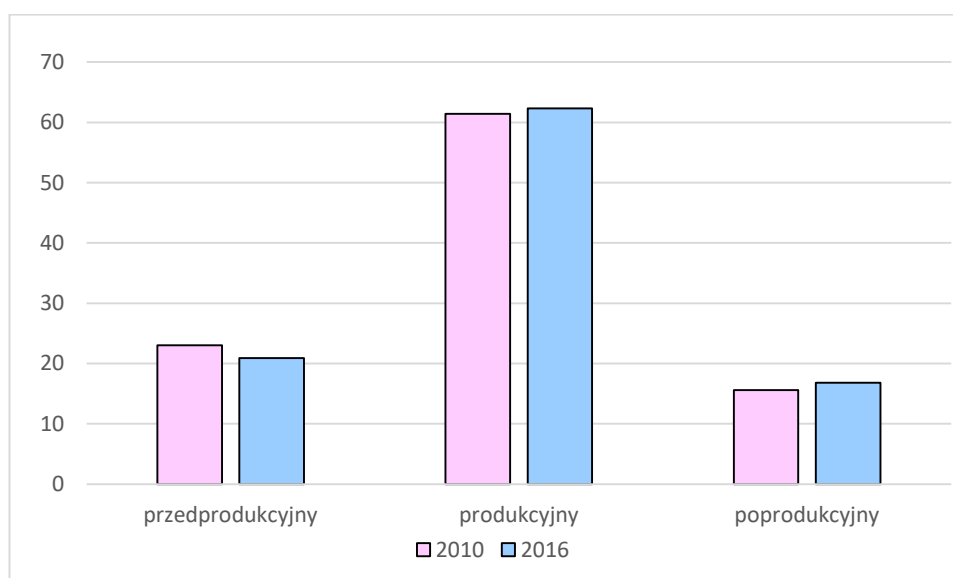
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w gminie przedstawia się podobnie jak w powiecie rypińskim. Obserwowany jest stały spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem. Zjawisko przebiega w gminie mniej dynamicznie niż w powiecie.

Tabela 12 Zmiany liczby ludności, saldo migracji i przyrost naturalny w gminie Rypin i powiecie rypińskim

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
wiek przedprodukcyjny	powiat	21,3	20,9	20,6	20,2	19,9	19,5	19,3
	gmina	23	22,3	22,2	21,3	21,1	21	20,9
wiek produkcyjny	powiat	63	62,9	62,8	62,9	62,6	62,3	61,9
	gmina	61,4	61,8	62	62,6	62,6	62,4	62,3
wiek poprodukcyjny	powiat	15,7	16,2	16,6	17	17,5	18,1	18,8
	gmina	15,6	15,9	15,8	16,1	16,3	16,7	16,8

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Rysunek 14 Ludność w gminie Rypin wg ekonomicznych grup wieku

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

6.1. Sytuacja na rynku pracy

Miejscowy rynek pracy jest niewystarczający w stosunku do potrzeb mieszkańców gminy Rypin. Analiza macierzy dojazdów do pracy⁸ wskazuje, że 636 mieszkańców gminy dojeżdża do pracy poza granicę gminy Rypin.

Stanowi to 8,4% mieszkańców gminy, ale jednocześnie 13,5% mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym. Główny kierunek dojazdów stanowi miasto Rypin (blisko 78% dojeżdżających). Dla około 5% dojeżdżających miejscem pracy jest Brodnica.

Miejsca pracy do których głównie dojeżdżają mieszkańcy gminy Rypin są bardzo dobrze dostępne komunikacyjnie, zarówno transportem indywidualnym (drogi wojewódzkie) jak i transportem zbiorowym (autobusy obsługiwane przez Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy).

Gmina Rypin stanowi również miejsce pracy dla mieszkańców okolicznych gmin, łącznie dojeżdża tu 269 osób, najwięcej z miasta Rypin (blisko 60%).

⁸ Dojazdy do pracy w Polsce – wyniki NSP 2011, GUS

Analiza liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2010 – 2016 wskazuje na rosnącą ogólną liczbę podmiotów funkcjonujących w gminie Rypin – odpowiednio 350 w roku 2010 i 422 podmioty w roku 2016. Wzrost ten był większy niż przeciętnie w województwie kujawsko-pomorskim oraz w powiecie rypińskim. W latach 2012-2016 nastąpił wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą z 292 do 319 osób (o ok. 10%). W gminie dominują małe podmioty gospodarcze, zatrudniające do 9 osób (94% wszystkich podmiotów). Szczegółowa analiza w rozdziale w rozdziale II.8.2.).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Rypin w latach 2010-2016 systematycznie spada – z 513 osób w 2010 roku do 370 osób w 2016 r. Wśród bezrobotnych przeważają kobiety, a ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wzrastał od 61,5% w roku 2010 do 68% w roku 2016.

Udział zarejestrowanych bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym na koniec 2016 r. wynosił 7,9% i był niższy niż w powiecie rypińskim (8,6%) oraz wyższy niż w województwie kujawsko-pomorskim (7,6%). Analizując 10 lat (2006-2016) najwyższy udział bezrobotnych w tej grupie był w 2006 r. i wynosił 17,1%.

Tabela 13 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2006-2016 [%]

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	2	3	4	5	6	7	8
KUJAWSKO-POMORSKIE	10,3	10,3	11,1	11,3	9,6	8,2	7,6
POWIAT RYPIŃSKI	11,9	11,4	12,4	13,0	11,1	9,6	8,6
Rypin – miasto	11,9	11,3	12,2	12,7	11,0	9,2	8,7
Brzuze	12,5	12,3	14,2	14,8	12,3	10,7	9,7
Rogowo	12,1	12,1	12,8	13,3	11,5	9,9	8,2
Rypin	11,3	10,6	11,7	12,4	10,8	8,9	7,9
Skrwilno	11,8	11,7	12,3	12,4	10,5	9,8	8,4
Wąpielsk	12,2	11,0	11,7	13,3	11,0	10,2	8,9

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Bardzo wysoki jest udział bezrobotnych kobiet wśród kobiet w wieku produkcyjnym – wynosił on w 2016 r. 12,2% (mężczyźni 4,4%) i jest zbliżony do udziału bezrobotnych kobiet w ludności w wieku produkcyjnym w powiecie rypińskim (12,3%), ale znacznie wyższy niż w województwie (9,3%).

6.2. Infrastruktura społeczna

Położenie gminy – gmina „obwarzankowa” w stosunku do miasta Rypin, stanowiącego ośrodek powiatowy sprawia, że jest ono również centrum usługowym dla mieszkańców gminy Rypin. W związku z tym w obszarze gminy część usług jest słabiej rozwinięta niż w gminach pozbawionych sąsiedztwa silnego ośrodka usługowego.

6.2.1. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

W miejscowości Sadłowo funkcjonuje Wiejski Ośrodek Zdrowia zapewniający obsługę mieszkańców w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz usług stomatologicznych. Brak jest możliwości zaopatrzenia w leki i preparaty medyczne na terenie gminy. W zakresie specjalistycznych usług medycznych, w tym leczenia szpitalnego oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem, mieszkańcy gminy korzystają głównie w Rypinie, ale także we Włocławku, w Toruniu i Bydgoszczy jak również poza granicami województwa kujawsko-pomorskiego.

W Rypinie, przy siedzibie władz gminy, swą siedzibę ma Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej. W skład ośrodka wchodzi Punkt Interwencji Kryzysowej. W ramach tego punktu funkcjonuje punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie (poradnictwo psychologiczne), terapia psychologiczna oraz punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych. W 2014 r. różnorodną formą pomocy objętych zostało 1314 osób.

6.2.2. Oświata i wychowanie

W gminie Rypin edukację dzieci prowadzi 6 szkół podstawowych. W miejscowości Kowalki funkcjonowało również gimnazjum⁹. Szkoły podstawowe zlokalizowane są w Borzyminie (SP im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego), Kowalkach (SP im. Jana Pawła II), Sadłowie, Starorypinie Rządowym (im. Kornela Makuszyńskiego), Stępowie (im. Marii Skłodowskiej-Curie) oraz w Zakroczu.

Wszystkie szkoły na terenie gminy wyposażone są w pracownie komputerowe. Ponadto funkcjonują w nich salki sportowo-rekreacyjne/sale gimnastyczne. W gminnych placówkach szkolnych funkcjonują także pomieszczenia dla przedszkolaków.

Sieć szkół podstawowych jest korzystna i w pełni zaspakaja potrzeby gminy w tym zakresie. Zauważalna jest troska władz gminy o stan placówek edukacyjnych oraz wykorzystanie alternatywnych źródeł energii w tego typu obiektach. Baza oświatowa jest systematycznie remontowana w miarę występujących potrzeb. Ponadto w wielu obiektach nastąpiła zmiana systemu ogrzewania na ekologiczny. Źródłem ciepła w tych budynkach jest olej opałowy, zrębki drewna czy słoma. W Sadłowie, Kowalkach i Starorypinie zamontowano kolektory słoneczne.

Na terenie gminy Rypin nie funkcjonują żadne placówki szkolnictwa średniego czy wyższego. Absolwenci szkół podstawowych uczęszczają głównie do szkół średnich zlokalizowanych w mieście Rypinie, a w przypadku szkolnictwa wyższego studiuje w uczelniach mieszczących się na terenie województwa bądź w innych regionach kraju.

6.2.3. Kultura

Głównym ośrodkiem w zakresie usług kultury jest miasto Rypin. W obszarze gminy Rypin wśród obiektów i instytucji kultury należy wymienić Gminną Bibliotekę Publiczną w Kowalkach z podległymi filiami w Sadłowie i Borzyminie. Jest ona najważniejszą instytucją kultury w gminie. Biblioteki te mieszczą się w budynkach szkół. Średnio wypożyczenia na jednego czytelnika wnoszą około 23 książki. Najwięcej czytelników zapisanych jest w bibliotece w Kowalkach, a najwięcej wypożyczeń w przeliczeniu na czytelnika odnotowuje się w filii w Sadłowie (prawie 39 książek na czytelnika). Wg danych GUS za 2017 r. księgozbiór w tych bibliotekach wynosi ponad 35 tys. woluminów. Łącznie w do bibliotek zapisanych jest 987 czytelników, co stanowi 12,5% mieszkańców.

Oprócz wspomnianych wyżej bibliotek na terenie gminy Rypin nie występują typowe instytucje prowadzące działalność kulturalną. Różnego typu imprezy i spotkania kulturalne organizowane są w remizach strażackich i świetlicach wiejskich. Remizy OSP mieszczą się w 6 miejscowościach: w Czyżewie, Godziszewach, Kowalkach, Sadłowie, Stępowie oraz w Zakroczu. Dla wiejskich społeczności lokalnych bardzo ważne są również świetlice wiejskie, które są miejscem spotkań oraz zajęć edukacyjnych i kulturalnych nie tylko dla dzieci i młodzieży. Świetlice wiejskie zlokalizowane są w Balinie, Borzyminie, Cętkach (w budowie), Dębianach, Dylewie, Głowińsku, Mariankach, Puszczy Rządowej, Rusinowie, Rypałkach Prywatnych i Starorypinie Prywatnym.

⁹ W roku szkolnym 2017/2018 nastąpiła reforma edukacji, w wyniku której zlikwidowano szkoły gimnazjalne i powrócono do 8-klasowej szkoły podstawowej

Świetlice wiejskie są dla wiejskich społeczności lokalnych bardzo ważne; są miejscem spotkań oraz zajęć edukacyjnych i kulturalnych nie tylko dla dzieci i młodzieży.

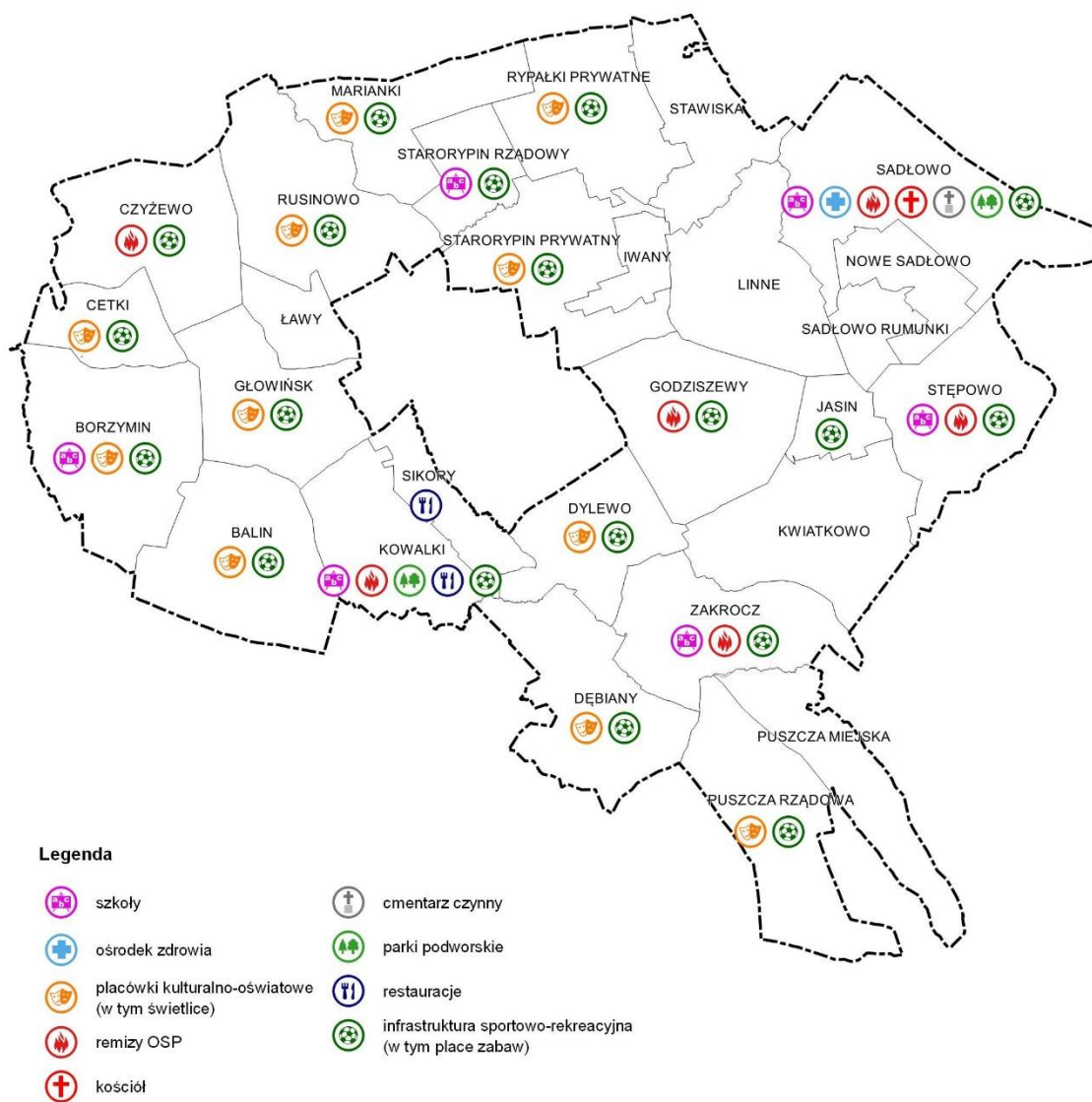
W gminie bardzo licznie działają koła gospodyń wiejskich. Ponad 350 członkiń zrzeszonych jest w 17 tego typu kołach. W niektórych z tych kół powstały zespoły wokalne (Balin, Rypałki). Z racji szerokiej działalności społeczności wiejskich prowadzonej m.in. w świetlicach wiejskich, obiekty te w wielu miejscowościach wyremontowano na potrzeby społeczności lokalnych.

W placówkach oświatowych na terenie gminy funkcjonują zespoły wokalne, muzyczne, teatralne oraz chóry. Ich występy uświetniają różne uroczystości szkolne oraz imprezy środowiskowe.

W pałacu w Sadłowie funkcjonują pracownie artystyczne w zakresie rzeźby, malarstwa, witraży. Prowadzone są tam zajęcia dla uczniów oraz warsztaty dla nauczycieli.

6.2.4. Sport i rekreacja

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna, w tym boiska i place zabaw dla dzieci zlokalizowane są w 19 miejscowościach na terenie gminy: w Mariankach, Rypałkach Prywatnych, Starorypinie Rządowym, Starorypinie Prywatnym, Sadłowie, Stępowie, Godziszewach, Jasinie, Zakroczu,

Rysunek 15 Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej w gminie Rypin

Źródło: Opracowano na podstawie danych z Urzędu Gminy Rypin

Dylewie, Puszczy Rządowej, Dębianach, Kowalkach, Balinie, Głowińsku, Borzyminie, Cętkach, Czyżewie oraz w Rusinowie. Są więc dość łatwo dostępne, a w przyszłości w sąsiedztwie niektórych z nich powstaną siłownie napowietrzne. Przy pałacu w Sadłowie wybudowano kort tenisowy. Obiekty sportowe są systematycznie remontowane i wyposażane w nowe urządzenia.

7. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Gmina nie należy do obszarów, w których zdrowie i życie mieszkańców lub poczucie komfortu zamieszkania, a także mienie, są szczególnie silnie zagrożone. Jako obszar słabo zurbanizowany, gmina pozbawiona jest szeregu patologii typowych dla dużych miast oraz obszarów podmiejskich. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia można podzielić na dwa rodzaje:

- naturalne – wynikające z uwarunkowań przyrodniczych,
- antropogeniczne – będące wynikiem działalności człowieka.

Zapobieganie zagrożeniom w sferze gospodarki przestrzennej możliwe jest w zakresie:

- planowanie nowych lokalizacji zakładów mogących stwarzać zagrożenia na terenach o podobnej funkcji co oznacza utworzenie stref funkcjonalnych, a tym samym pozwala na oddzielenie obszarów przemysłowych od wymagających ochrony terenów mieszkaniowych;
- stworzenie możliwości komunikacji bezkolizyjnej na trasach transportu toksycznych środków przemysłowych (TŚP);
- stosowania przepisów odrębnych (np. ochrony przeciwpożarowej) w planach zagospodarowania przestrzennego.

W większości zagrożeń katastrofalnych nie można przeciwdziałać w sferze planowania przestrzennego, a jedynie można niwelować ich skutki poprzez działanie właściwych służb ratowniczych i szybkiego reagowania.

7.1. Charakterystyka zagrożeń i stanu bezpieczeństwa

Na terenie gminy brak jest udokumentowanych terenów narażonych na występowanie naturalnych zagrożeń geologicznych.

W rejestrze prowadzonym przez Starostę Powiatu Rypińskiego na terenie gminy Rypin nie występują obszary osuwania się mas ziemnych.

Główne rodzaje zagrożeń bezpieczeństwa ludności i mienia na terenie gminy to:

- zdarzenia w ruchu drogowym,
- przestępstwa przeciwko ludności i mieniu (kradzieże, pobicia, włamania, rozboje) – o niewielkim natężeniu,
- przemoc w rodzinie,
- wykroczenia wobec środowiska – zanieczyszczanie wód, dewastacja lasów, nielegalne składowanie odpadów, itp.

Do potencjalnych zagrożeń antropogenicznych można zaliczyć:

- „Pomorski” Rurociąg Produktów Naftowych Płock-Gdańsk przebiegający przez gminę z północy na południe,
- odcinek przesyłowej sieci gazowej z Brodnicy do Rypina,
- linie elektroenergetyczne najwyższego (220kV), wysokiego (110kV), średniego (15kV) napięcia,
- linia kolejowa nr 33 relacji Kutno-Brodnica,
- elektrownie wiatrowe.

Szczególnym rodzajem zagrożeń są tzw. poważne awarie, które zostały zdefiniowane w art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, jako: zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstanie takiego zagrożenia z opóźnieniem. Zdarzenia te charakteryzują się nagłym przebiegiem, niepowtarzalnością, wieloprzyczynowością i różnorodnością skutków. Mogą powodować zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, szkody w środowisku, czy też poważne straty również gospodarcze.

Na terenie gminy Rypin, w miejscowości Starorypin Prywatny zlokalizowana jest biogazownia rolnicza o mocy 1,9 MW, działająca od wiosny 2013 r. oraz rozlewnia gazu płynnego Gaspol. Zakład ten ze względu na magazynowanie gazu płynnego LPG, zakwalifikowany został do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Potencjalnie miejscem wystąpienia awarii związanej z zagrożeniem środowiska naturalnego może być teren stacji paliw płynnych, ze względu na obrót substancjami niebezpiecznymi (dystrybucja paliw oraz substancji naftopochodnych). Potencjalne uszkodzenie lub wyrócenia dowożącej paliwo cysterny może doprowadzić do rozlania się na terenie obiektu od kilku do kilkunastu ton paliwa powodując poważne zagrożenie pożarowe oraz zanieczyszczenie powierzchniowe terenu obiektu dlatego place składowe, parking, teren dystrybucji paliw wraz ze stanowiskiem rozładunkowym cystern samochodowych oraz drogi dojazdowe na terenie stacji paliw powinny być wykonane z wysokimi krawężnikami uniemożliwiającymi rozlewanie się zanieczyszczeń po terenie. Mając jednak na uwadze nowoczesne standardy kontroli obiektów stwarzających potencjalne zagrożenie dla środowiska należy stwierdzić, że ryzyko wystąpienia awarii jest niewielkie.

7.2. Jednostki odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne gminy.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałaniu zagrożeni.

Dla Gminy Rypin jednostkami tymi są: Komenda Powiatowej Policji w Rypinie, która zasięgiem działania obejmuje również teren gminy Rypin oraz Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Rypinie z jednostkami OSP z krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego między innymi w miejscowościach Sadłowo, Kowalki, Czyżewo na terenie gminy Rypin i jednostkami OSP typu „S” między innymi w miejscowościach Godziszewy, Stepowo, Zakrocze na terenie gminy Rypin.

Obszar gminy w wodę do celów gaśniczych zabezpieczony jest z gminnej sieci wodociągowej, poprzez sieć hydrantów, które zainstalowane są na przyłączach wodociągowych oraz końcówkach sieci rozdzielczej.

8. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

8.1. Analiza dokumentów strategicznych

W obowiązującym Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przyjętym uchwałą Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r. wyodrębnione zostały, z uwzględnieniem zróżnicowanych uwarunkowań obszarów, cztery strefy polityki przestrzennej w której ustalono kierunki zagospodarowania.

Gmina Rypin położona jest w III „wschodniej” strefie polityki przestrzennej. Wśród najważniejszych ujętych w Planie działań w tej strefie, dotyczących gminy Rypin, należy wymienić:

- w zakresie **ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego**
 - ochronę ciągów i korytarzy ekologicznych, w tym doliny rzeki Rypienicy,
 - ochronę terenów zalewowych zagrożonych powodzią
 - rozbudowę i odbudowę obiektów małej retencji wód, szczególnie w zlewniach rzek (...) Rypienicy,
- w sferze **ochrony i kształtowania środowiska kulturowego**
 - wspieranie działań konserwatorskich dla zachowania obiektów sakralnych oraz zespołów dworsko-parkowych,
- w sferze związanej z **gospodarką turystyczną** – brak działań dotyczących gminy Rypin,
- dla **produkcji żywności** o wysokiej jakości podnoszącej konkurencyjność obszaru przy wykorzystaniu potencjału przyrodniczego
 - rozwój gospodarstw towarowych (produkujących na rynek) o wykształconej i zróżnicowanej specjalizacji głównie w gminach (...) oraz w oparciu o obrót ziemią własności indywidualnych gospodarstw rolnych, zwłaszcza w gminach: Rypin, (...),
 - rozwój rolnictwa ukierunkowanego na zboża, rośliny przemysłowe (...), produkcja zwierzęca (bydło i trzoda chlewna) wystąpi szczególnie w gminach powiatów: (...) rypińskiego,
 - rozwój i unowocześnianie przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym przetwarzającego surowce lokalne pochodzące z gospodarstw ekologicznych,
 - zmiana użytkowania gruntów niskiej przydatności dla produkcji rolnej zwłaszcza w gminach powiatu (...) rypińskiego pod dolesienia
- najważniejsze zadania w zakresie **komunikacji**
 - budowa CMK po 2020 r. relacji Warszawa-Gdańsk (Sierpc-Rypin-Brodnica-Jabłonowo Pomorskie-Prabuty),
 - przebudowa dróg wojewódzkich do klasy technicznej G (główna): nr 557, 563,
 - przebudowa dróg powiatowych i gminnych oraz linii kolejowych znaczenia regionalnego zapewniających dobrą dostępność siedzib urzędów powiatowych i gminnych,
- w sferze **infrastruktury komunalnej**
 - uporządkowanie gospodarki ściekowej w obszarze gmin wiejskich poprzez budowę oczyszczalni i sieci kanalizacyjnych dla miejscowości o zwartej zabudowie,
 - realizacja przydomowych oczyszczalni ścieków dla zabudowy rozproszonej,
 - bieżącą likwidację „dzikich” wysypisk,
 - likwidację mogiłników w gminach: (...) Rypin.

Gmina Rypin to gmina wiejska, w której działaniami kierunkowymi powinno być zapewnienie obsługi mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza w zakresie: edukacji (na poziomie podstawowym i gimnazjalnym), służby zdrowia (podstawowej opieki zdrowotnej), pomocy społecznej i obsługi rolnictwa oraz stworzenie podstaw dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.

Uszczegółowieniem kierunków zagospodarowania przestrzennego całego województwa jest spis zadań ponadlokalnych realizujących cele publiczne. Wśród wymienionych w Planie zadań obszaru gminy Rypin dotyczą:

Zadania o znaczeniu krajowym

Zad. nr 2 – Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze (zadanie ciągłe, w trakcie realizacji)

Zadania wymagające współpracy z województwami ościennymi

Zad. nr 36 – Powiększenie obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski” (zrealizowane)

zad. Nr 38 - likwidacja źródeł zanieczyszczeń wód w zlewniach Drwęcy (w trakcie realizacji)

Zadania o znaczeniu wojewódzkim

Zad. Nr 47 Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi (zrealizowane)

Zad nr 49 Realizacja obiektów małej retencji wód, w szczególności w zlewniach: (...), Rypienicy (zrealizowane)

Zad nr 51 Likwidacja wszystkich nieczynnych mogilników niespełniających wymogów ochrony środowiska w gminach: (...), Rypin (zrealizowane)

Zad. nr 77 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 534

Zad. nr 79 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 560, w tym budowa obwodnicy m. Rypin

Zad. nr 88 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 557

Zad. nr 100 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 563

Zad. nr 179 Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Brodnica-Sierpc (odstąpiono od realizacji)

Zad. nr 188 Regulacja, naprawa i odbudowa rzek i kanałów: (...), Rypienica (zrealizowane)

W projekcie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego wyodrębnione zostały, z uwzględnieniem zróżnicowanych uwarunkowań, obszary funkcjonalne. Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wydzielono 3 obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym: Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich – Bydgoszcz i Torunia, Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych oraz Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie” a także 7 obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym (o istotnym znaczeniu dla polityki przestrzennej województwa). Naczelną zasadą obowiązującą w każdym, z określonych w województwie kujawsko-pomorskim, obszarze funkcjonalnym, jest zasada koordynowania polityki przestrzennej prowadzonej na wszystkich poziomach w celu realizacji działań służących wzmocnieniu lub optymalnemu wykorzystaniu potencjałów wyróżniających poszczególne obszary lub przełamywaniu zidentyfikowanych w tych obszarach barier rozwojowych. Dla obszarów funkcjonalnych sformułowane zostały zasady zagospodarowania, które stanowią podstawę uzgadniania SUIKZP gminy w zakresie zgodności z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Gmina Rypin wchodzi w skład obszaru funkcjonalnego o znaczeniu ponadregionalnym: wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych. Tereny zakwalifikowane do tego obszaru funkcjonalnego cechują się niskim stanem rozwoju społeczno-gospodarczego. Za główną tego przyczynę wskazano niekorzystne położenie w znacznej odległości od największych ośrodków miejskich, co uniemożliwia m.in. korzystanie z impulsów rozwojowych generowanych przez te miasta. We wschodniej części województwa dużym problemem jest depopulacja lub stagnacja przy braku realnych szans dla zauważalnego wzrostu zaludnienia. Widoczna jest tu znaczna emigracja na tereny bardziej atrakcyjne pod względem gospodarczym i społecznym. W efekcie następuje zaburzenie struktur demograficznych oraz związany z tym brak aktywności gospodarczej znacznej części mieszkańców. Negatywnymi zjawiskami występującymi na tych terenach są: wysokie bezrobocie, niski poziom wykształcenia, duże uzależnienie od systemu pomocy społecznej. Zjawiska te spowalniają lub w wielu przypadkach poważnie ograniczają rozwój

zarówno społeczny jak i gospodarczy. Dla obszaru tego określone zostały następujące zasady zagospodarowania:

- wyposażenie miast i miejscowości wiejskich w usługi publiczne zapewniające prawidłową obsługę ludności w zakresie sfery społecznej, gospodarczej i technicznej;
- odnowa i kształtowanie centrów miast i miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem rewitalizacji;
- kształtowanie przestrzeni publicznych, sprzyjających integracji społecznej i budowaniu lokalnej tożsamości, projektowanych z dbałością o wysokie walory architektoniczno-urbanistyczne oraz uwzględniających potrzeby osób o ograniczonej percepcji lub mobilności;
- zapewnianie przestrzennych warunków dla rozwoju turystyki w oparciu o lokalne walory, tradycję, historię i postacie historyczne;
- wskazywanie obszarów dla rozwoju funkcji produkcyjnej, magazynowej, usługowej w pierwszej kolejności w terenach brownfield;
- ograniczanie możliwości zabudowy niezwiązanej z funkcją rolniczą na obszarach produkcji rolnej dla zachowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej niezbędnej dla rozwoju rolnictwa;
- dopuszczanie lokalizacji obiektów generujących hałas, dokuczliwe zapachy, pole elektromagnetyczne lub inne znaczne uciążliwości dla mieszkańców, wyłącznie w obszarach i w sposób zapewniający zachowanie odpowiednich norm, z uwzględnieniem opinii społeczności lokalnej o ich lokalizacji;
- wskazywanie obszarów do lokalizacji elektrowni wiatrowych, biogazowi i elektrowni fotowoltaicznych z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa oraz stanowiskiem Zarządu Województwa z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie lokalizacji inwestycji odnawialnych źródeł energii na terenie województwa kujawsko-pomorskiego;
- kształtowanie systemów transportowych w sposób zapewniający dostępność do ośrodków powiatowych oraz integrację lokalnych systemów transportu publicznego z systemem regionalnym.

Uszczegółowieniem kierunków zagospodarowania przestrzennego całego województwa jest spis zadań ponadlokalnych realizujących cele publiczne. Wśród wymienionych w Planie zadań obszaru gminy Rypin dotyczą:

Zadania o znaczeniu krajowym:

z zakresu transportu:

- zadanie nr 17 (wiersz 1.58) – modernizacja linii kolejowych (prędkość poniżej 120 km/h): modernizacja linii nr 33

z zakresu ochrony środowiska:

- zadanie nr 20 (wiersz 1.326) – kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych (nadleśnictwa Skrwilno, Włocławek, Miradz, Gołąbki, Solec Kujawski, Bydgoszcz, Dąbrowa, Zamrzenica, Trzebciny, Lutówko)

Zadania o znaczeniu regionalnym:

z zakresu transportu:

- zadanie nr 14 (wiersz 2.20) – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 534 Grudziądz-Wąbrzeźno-Golub-Dobrzyń-Rypin od km 76+705 do km 81+719
- zadanie nr 17 (wiersz 2.23) – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 563 Rypin-Żuromin-Mława od km 2+475 do km 16+656

z zakresu ochrony środowiska:

- zadanie nr 6 (wiersz 2.201) – punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych: modernizacja i budowa infrastruktury PSZOK (nawierzchnie, oświetlenie, wiaty, magazyny); zakup

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

wyposażenia PSZOK (waga, wózek, pojemniki, kontenery); budowa infrastruktury dla celów edukacyjnych

- zadanie nr 7 (wiersz 2.229) – instalacje do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów (w tym przyjmujące zmieszane odpady komunalne): modernizacja sortowni odpadów w celu zwiększenia odzysku surowców (zakup separatorów optycznych, balistycznych, separatorów do metali żelaznych, metali nieżelaznych i perforatora) oraz w celu oddzielenia frakcji odpadów wysokokalorycznych; wykonanie termomodernizacji budynków sortowni wraz z budową zaplecza technicznego, wyposażenie obiektu w solary

- zadanie nr 13 (wiersz 2.269) – inne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych: budowa linii paliw alternatywnych – dobudowa do linii sortowniczej; doposażenie instalacji w maszyny i urządzenia (rozdrabniarka do odpadów wielkogabarytowych, rozdrabniarka do gruzu, sito mobilne, ładowarka, waga, samochody do odbioru odpadów selektywnie zbieranych, kontenery).

Jednym z instrumentów realizacji Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ jest Polityka Terytorialna¹⁰, której celem jest odejście od postrzegania obszarów przez pryzmat granic administracyjnych na rzecz ich indywidualnych potencjałów, barier i wzajemnych zależności. Realizowana jest ona na czterech poziomach, z których dwa pierwsze nie dotyczą gminy Rypin:

- poziom wojewódzki – obejmujący miasta Bydgoszcz i Toruń oraz obszar powiązany z nimi funkcjonalnie (ZIT wojewódzki),
- poziom regionalny i subregionalny – obejmujący miasta: Włocławek, Grudziądz i Inowrocław wraz z obszarami powiązаныmi z nimi funkcjonalnie (OSI miast regionalnych/subregionalnych),
- poziom ponadlokalny (powiatowy) – obejmujący obszar powiatu ziemskiego (Obszary Rozwoju Społeczno-Gospodarczego),
- poziom lokalny – w ramach idei rozwoju lokalnego, kierowanego przez społeczność (RLKS).

Podstawą realizacji Polityki Terytorialnej na każdym jej poziomie jest Strategia Rozwoju przygotowana dla danego obszaru. Dokument taki wskazuje przede wszystkim kierunki i cele rozwojowe dla sfery społecznej i gospodarczej i zawiera przedsięwzięcia infrastrukturalne i społeczne niezbędne dla danego terytorium.

Sporządzona w 2018 r. Strategia obszaru rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu rypińskiego zawiera pięć celów strategicznych:

- konkurencyjne gospodarowanie
- zdrowe i zintegrowane społeczeństwo
- kreowanie systemu kształcenia w oparciu o wymogi rynku pracy
- opieka nad lokalnym dziedzictwem kulturowym
- rozwój infrastruktury technicznej z zachowaniem walorów naturalnych regionu oraz poprawą stanu środowiska

a w nich łącznie 24 cele operacyjne.

Strategia zawiera szereg konkretnie określonych projektów, podzielonych na listę podstawową i rezerwową, które stanowią priorytetowe w tym obszarze inwestycje. Ich realizacja będzie uzależniona od pozyskania środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 lub też środków z innych źródeł.

Na liście podstawowej znalazły się takie inwestycje w gminie Rypin jak:

- poprawa efektywności energetycznej budynku pałacu w Sadłowie
- poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Gminy Rypin
- Budowa ścieżki pieszo – rowerowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 560 Brodnica – Rypin – Sierpc od km 18+958 do km 21+875

¹⁰ Założenia przyjęte Uchwałą Nr 43/1605/13 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 października 2013 r., zmienione Uchwałą Nr 11/346/2016 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16 marca 2016 r.

a z projektów „miękkich” projekty mające na celu poprawę sytuacji osób korzystających z pomocy społecznej, zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz zwiększanie kompetencji nauczycieli.

Na liście rezerwowej znalazły się takie inwestycje w gminie Rypin jak:

- Budowa ścieżki pieszo – rowerowej w ciągu drogi powiatowej nr 2118C Rypin - Rusinowo od km 20+843 do km 22+397
- Remont i modernizacja pałacu w Sadłowie
- Budowa ścieżki pieszo – rowerowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 534 Grudziądz – Golub – Rypin
- Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej
- Dobudowa oddziału przedszkolnego w SP w Borzyminie
- Upowszechnianie edukacji przedszkolnej poprzez doposażenie istniejących oddziałów przedszkolnych w Borzyminie
- Utworzenie muzeum szkolnictwa w budynku po dawnej szkole w Czyżewie

a z projektów „miękkich” – podniesienie jakości kształcenia i wychowania poprzez wyposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz organizację dodatkowych zajęć dla uczniów, aktywizacja społeczno - gospodarcza osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Gmina Rypin wchodzi w skład Lokalnej Grupy Działania „**Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ**” dla której sporządzona została Lokalna strategia rozwoju na lata 2016-2023” (LSR)¹¹. W planie działań, stanowiącym załącznik nr 3 do tej strategii, nie ma adresowanych wprost dla obszaru gminy Rypin działań, a wskazane w nim przedsięwzięcia obejmują:

- Poprawę warunków rozwoju dla powstawania nowych miejsc pracy
- Poprawę infrastruktury publicznej oraz jakości życia
- Rozwój tożsamości lokalnej
- Kształtowanie postaw sprzyjających zaangażowaniu w oddolne inicjatywy lokalne
- Wzrost wykorzystania potencjału społeczno-gospodarczego środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

i realizowane będą w oparciu o środki pozyskane w ramach PROW i RPOWK-P.

Strategia rozwoju gminy Rypin na lata 2014-2020 jako wizję wskazała: „Gmina Rypin jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, inwestowania oraz rozwoju sektora rolno-żywnościowego i turystycznego” oraz trzy priorytetowe kierunki rozwoju gminy:

- Społeczność i usługi publiczne - podniesienie kapitału ludzkiego i społecznego gminy, a także zapewnienie wysokiego standardu usług publicznych dla mieszkańców gminy
- Gospodarka i zrównoważony rozwój - zwiększenie liczby miejsc pracy, a więc ograniczenie bezrobocia poprzez aktywne działania związane z poprawą warunków tworzenia miejsc pracy i zwiększania zatrudnienia, ale celem pośrednim jest także rozwój przedsiębiorczości, rozumiany zarówno jako zwiększanie liczby zarejestrowanych podmiotów, jak i zwiększanie potencjału podmiotów już funkcjonujących w sektorze rolno-spożywczym i około rolniczym
- Infrastruktura techniczna i środowisko naturalne - Zmodernizowane, bezpieczne drogi, sprawnie działająca komunikacja zbiorowa, chodniki i sprawnie działające oświetlenie w każdej wsi wpłyną na poczucie zadowolenia mieszkańców z życia w gminie. Racjonalne rozplanowanie przestrzenne inwestycji, zabudowań, szlaków komunikacyjnych, a także podnoszenie estetyki gminy przekłada się na odczuwany przez mieszkańców komfort życia w gminie

oraz cele strategiczne:

¹¹ Załącznik do uchwały nr 4 Walnego Zebrania Członków „Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ” z dnia 23.07.2018 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

- Wysoka jakość życia mieszkańców oraz dostęp do profesjonalnych sprawnych usług publicznych opartych na wiedzy, zdrowiu oraz tożsamości i dziedzictwie kulturowym
- Wysoka konkurencyjność innowacyjnej gospodarki opartej na nowoczesnym rolnictwie i przetwórstwie spożywczym oraz wzrost przedsiębiorczości z wykorzystaniem potencjału endogenicznego Gminy
- Spójne zagospodarowanie przestrzenne Gminy bogate w infrastrukturę techniczną, wysoki poziom inwestycji oraz ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego.

8.2. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

8.2.1. Analiza ekonomiczna

8.2.1.1. Rolnictwo

Gmina Rypin posiada średnio korzystne warunki do produkcji rolniczej. Z uwagi na zróżnicowaną orografię terenu prace agrotechniczne mogą być utrudnione. W strukturze użytkowania gruntów zdecydowanie dominują grunty rolne; grunty leśne zajmują 8,7%.

Użytki rolne zajmują 84% powierzchni, a w nich największy udział (85,2%) przypada gruntom ornym, 10,8% łąkom i pastwiskom, 2,5% gruntom rolnym zabudowanym.

Najwartościowszymi dla rolnictwa glebami występującymi na terenie gminy są gleby brunatne i płowe. Tworzą one wartościowe dla rolnictwa kompleksy o klasach bonitacyjnych IIIa-IVb. Tego typu gleby rozmieszczone są nierównomiernie na terenie całej gminy, lecz największe ich kompleksy występują w północnej i środkowej części gminy. We wschodniej części gminy występują znacznie uboższe gleby bielicoziemne (bielicowe i rdzawe). Bonitacyjnie przynależą do V i VI klasy.

Na terenie gminy ok. 25% stanowią gleby III klasy bonitacyjnej. Brakuje natomiast gleb I i II klasy. Aż ok. 46% stanowią gleby klasy IV, a gleby niższych klas (V i VI) stanowią ok. 28%.

Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie Rypin kształtuje się w okolicach średniego wskaźnika dla województwa kujawsko-pomorskiego (71 pkt.).

W klimatycznym bilansie wodnym rolnictwa (sporządzonym za okres 1970-2015)¹² obszar gminy Rypin cechuje się niedoborami wody, co powoduje, że nie można w pełni wykorzystać urodzajności pierwotnej gleb dla produkcji roślinnej.

Wg przeprowadzonego w 2010 r. Spisu Rolnego, na obszarze gminy Rypin funkcjonowało 960 gospodarstw rolnych, w tym 98% z nich osiągało dochody z działalności rolniczej (średnia w województwie kujawsko-pomorskim 87,7%). 71 gospodarstw (7,4% wszystkich gospodarstw) uzyskiwało również dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej (średnia w województwie 16,7%).

Powyższe oznacza, że prowadzone w gminie gospodarstwa rolne główne dochody czerpią z działalności rolniczej.

W strukturze gospodarstw wg powierzchni znaczny udział miały gospodarstwa małe (do 5 ha – 43,9%). Udział gospodarstw powyżej 15 ha wynosił w 2010 r. blisko 19,0% ogólnej liczby gospodarstw (średnia w województwie kujawsko-pomorskim to 21,2%).

Gospodarstwa powyżej 15 ha stanowią najsilniejszą grupę gospodarstw rolnych, a zarazem najbardziej rozwojową. Gospodarstwa takie zdolne są do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej. W okresie od 2002 do 2010 r. obserwowane było zmniejszenie liczby gospodarstw rolnych o ok. 1/4 liczebności. W efekcie liczba gospodarstw w poszczególnych przedziałach wielkościowych również uległa zmniejszeniu.

¹² Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, str. 336

Większość gospodarstw prowadziła produkcję wielokierunkową bez wyraźnie określonej specjalizacji. 774 spośród wszystkich gospodarstw zajmowało się produkcją roślinną. Zwierzęta gospodarskie utrzymywano w 620 gospodarstwach rolnych. Najliczniej hodowano drób, trzodę chlewną i bydło.

8.2.1.2. Podmioty gospodarcze i przedsiębiorczość

Analiza liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2010 – 2016 wskazuje na rosnącą ogólną liczbę podmiotów funkcjonujących w gminie Rypin – odpowiednio 350 w roku 2010 i 422 podmioty w roku 2016. Wzrost ten był większy niż przeciętnie w województwie kujawsko-pomorskim oraz w powiecie rypińskim. Dominują podmioty sektora prywatnego. Podmioty sektora publicznego stanowią zaledwie 3% wszystkich podmiotów a ich działalność obejmuje sekcję P (edukacja – 10 podmiotów), sekcję E (dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami – 1 podmiot), sekcję R (działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 1 podmiot).

W analizowanym okresie lekkiemu przesunięciu uległa natomiast struktura podmiotów wg rodzaju prowadzonej działalności (wg sekcji PKD 2007). Największy procentowo spadek nastąpił w sekcji I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi) – 14% oraz w sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) - 12%. Największy przyrost liczby podmiotów gospodarczych odnotowano w sekcji M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) oraz sekcji J (informacja i komunikacja), w których liczba podmiotów wzrosła czterokrotnie. Wysoki wzrost nastąpił również w sekcji Q (opieka zdrowotna i pomoc społeczna) – wzrost o 75%. Należy również zwrócić uwagę na sekcję C (przetwórstwo przemysłowe), w której gmina Rypin odnotowała wyróżniający się na tle całego powiatu wzrost liczby podmiotów o blisko 30%, przy jednoczesnym spadku liczby podmiotów w tej sekcji w mieście Rypin (o ok. 12%), co może świadczyć o dużej atrakcyjności terenów położonych w gminie Rypin dla rozwoju działalności gospodarczych.

Zmiany te korelują ze zmianami w strukturze działalności gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. W latach 2012-2016 nastąpił wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą z 292 do 319 osób (o ok. 10%). Największy przyrost podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne nastąpił w sekcjach S i T (pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników) – ich liczba wzrosła blisko dwukrotnie. Wysoki wzrost odnotowano również w sekcji Q (opieka zdrowotna i pomoc społeczna (wzrost o 75%). Spadek liczby podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne obserwowany jest w sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) – 16% oraz w sekcji I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi) – 14%.

Wskaźniki – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym - są mniejsze do średnich w województwie kujawsko-pomorskim i wynoszą odpowiednio 42 (województwo 68) i 6,8 (województwo 10,9) oraz niższe niż w powiecie rypińskim, w którym wynoszą odpowiednio 59 i 9,5.

Pod względem klas wielkościowych podmiotów gospodarczych (mierzonych liczbą zatrudnionych) funkcjonujących w gminie Rypin w latach 2010-2016 zaszły zmiany polegające na zmniejszeniu się liczby największych w gminie podmiotów, zatrudniających od 50 do 249 osób (z 3 w 2010 r. do 1 w 2016 r.). Podobne zjawisko wystąpiło w powiecie rypińskim. W gminie dominują małe podmioty gospodarcze, zatrudniające do 9 osób (94% wszystkich podmiotów).

8.2.1.3. Turystyka i agroturystyka

Gmina Rypin jest gminą typowo rolniczą, posiada atrakcyjne zasoby przyrodnicze i kulturowe, w oparciu o które może rozwijać się funkcja turystyczna. Baza turystyczna w postaci obiektów oferujących miejsca noclegowe jest słabo rozwinięta. W Sikorach funkcjonuje zajazd – gościniec Sikorka posiadający także restaurację. W Kowalkach zlokalizowana jest Oberża na uboczu, w skład której wchodzi hotel oraz restauracja.

Nie rozwinęła się tu również agroturystyka. Jedynie w terenach położonych w zachodniej części gminy, nad Jeziorem Długim i nad Jeziorem Czarownica koncentruje się zabudowa letniskowa – budynki rekreacji indywidualnej na niewielkich działkach.

W gminie z uwagi na wysokie walory turystyczne wyznaczono szlak turystyczny motorowo – rowerowy o następującym przebiegu: z gminy Brzuze droga przez Cetki, Głowińsk, Miasto Rypin, Dylewo i Zakrocz poprzez Puszcę Rządową do wsi turystycznej Urszulewo z odgałęzieniem na Okalewo, Skrwilno, Skudzawy, Modlin w gminie Skrwilno.

8.2.1.4. Wnioski

Z powyższych analiz wynika, że dominującą i podstawową funkcją ekonomiczną gminy jest i będzie rolnictwo. Obok działalności rolniczej rozwijają się tu różnego rodzaju działalności gospodarcze.

Gmina otacza miasto powiatowe Rypin, jest dobrze skomunikowana, a duży wzrost liczby podmiotów gospodarczych w stosunku do innych gmin powiatu rypińskiego, a zwłaszcza miasta Rypin wskazuje na atrakcyjność gminy do prowadzenia działalności gospodarczych.

W obszarze gminy znajdują się tereny po dawnych Państwowych Gospodarstwach Rolnych, w których mogłyby się rozwijać działalności gospodarcze, zwłaszcza, biorąc pod uwagę profil ekonomiczny gminy, związane z przetwórstwem rolno-spożywczym.

8.2.2. Analiza środowiskowa

W obszarze gminy Rypin nielicznie występują cenne przyrodniczo obiekty objęte formami ochrony przyrody, jak również obszary i obiekty cenne przyrodniczo, krajobrazowo czy kulturowo. Na terenie zabytkowego parku w Sadłowie oraz w Balinie-Wyrębach ustanowionych zostało kilka pomników przyrody. Ponadto niewielki fragment gminy w Puszczy Miejskiej przynależy do Północnego-Centralnego korytarza migracji dużych ssaków o znaczeniu regionalnym.

Cennym naturalnym zasobem gminy są urodzajne gleby, które zdeterminowały rozwój gminy w kierunku rolniczym. Niezbędne jest zachowanie najwartościowszych dla rolnictwa gleb w jak najlepszym stanie – ochrona przed erozją, odpowiednio prowadzona gospodarka rolna, ograniczanie przeznaczania gleb najwyższych klas bonitacyjnych na cele nierolnicze oraz ich ochrona przed zabudową niezwiązaną z funkcją rolniczą.

Stan i zasoby środowiska w gminie Rypin nie stanowią istotnych barier dla rozwoju zabudowy o różnym charakterze (mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej). Chronione przed nią powinny być, jak wspomniano wyżej, gleby wysokich klas bonitacyjnych, obszary wchodzące w skład korytarzy ekologicznych, obejmujących głównie tereny o trudnych warunkach gruntowo-wodnych (gleby hydrogeniczne).

Pewnym utrudnieniem i ograniczeniem dla zabudowy mogą być tereny o złych warunkach gruntowych – obszary podmokłe oraz o zróżnicowanych wysokościach względnych. Niezwykle istotne są również wyznaczone w opracowaniu dla rzeki Rypienicy z 2004/2005 r. strefy bezpośredniego zagrożenia powodziowego od wody 1% i 10% oraz obszary zagrożone powodzią wskazane na mapach zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

8.2.3. Analiza społeczna

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Położenie gminy – gmina „obwarzankowa” w stosunku do miasta Rypin, stanowiącego ośrodek powiatowy sprawia, że jest ono również centrum usługowym dla mieszkańców gminy Rypin. W mieście znajduje się również siedziba władz gminy.

Liczba budynków mieszkalnych w gminie w 2016 r. wynosiła 1768. Przyrost liczby budynków mieszkalnych w gminie Rypin (o 8%) w okresie 2010-2016 był większy niż średni w powiecie rypińskim (5%) i najwyższy spośród wszystkich gmin wchodzących w skład powiatu, również miasta Rypin (5%). Potwierdza to atrakcyjność gminy dla zamieszkania.

W obszarze gminy zabudowa, zarówno mieszkaniowa jak i produkcyjno-usługowa, rozwija się głównie w sąsiedztwie miasta, przy głównych drogach prowadzących do miasta.

Blisko 96% mieszkańców gminy (w 2016r.) korzystało z wodociągów, ale zaledwie 14,8% mieszkańców korzystało z sieci kanalizacji sanitarnej. Jest to najniższy wskaźnik w całym powiecie rypińskim.

Rysunek 16 Zmiany przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie w latach 2006-2016

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

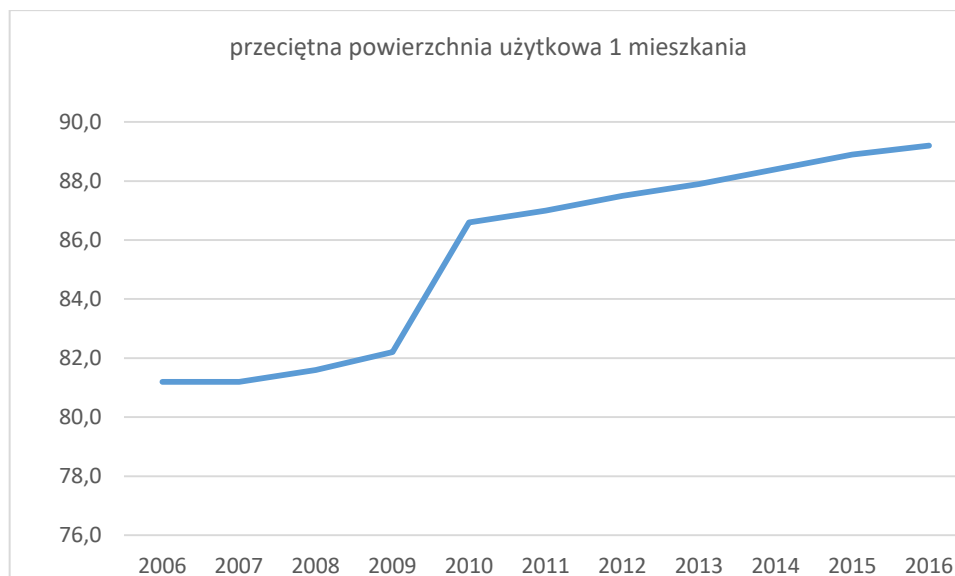
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 89,2m², a na 1 osobę przypada średnio 24,5m² powierzchni.

W ostatnich latach obserwowane są rosnące oczekiwania ludności co do wielkości mieszkań, stosowanych technologii i ich wyposażenia. Zmniejsza się przeciętna liczba osób zamieszkujących jedno mieszkanie (w 2006r. – 4,02, w 2016 r. - 3,64 osoby).

W dalszej analizie, przy określaniu zapotrzebowania na nową zabudowę przyjęto perspektywę 30 lat od roku sporządzenia analiz (2017), czyli do roku 2047 i przyjęto:

- jako dane bazowe – dane za rok 2013, zgodnie z danymi na podstawie których GUS sporządził prognozę ludności ,
- prognozowaną liczbę osób na 1 mieszkanie w roku 2047 – 2,54¹³,
- szacunkowy wzrost powierzchni 1 mieszkania z 87,9 m² w 2013r. do 102,9 m² w 2047 (w oparciu o trend wzrostu powierzchni mieszkań obserwowany w gminie w latach 2010-2016).

¹³ Przyjęto średnią wartość na obszarach wiejskich w 2015 r. podaną przez Eurostat

Rysunek 17 Zmiany przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań w latach 2006-2016

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

8.3. Prognoza demograficzna

Prognoza liczby ludności na lata 2014-2050, sporządzona przez Główny Urząd Statystyczny, obliczona została w oparciu o stan ludności w dniu 31.12.2013 r. Prognozę liczby ludności dla gminy Rypin obliczono na podstawie prognozy dla powiatu rypińskiego.

W dniu 31.12.2013 r. gmina Rypin liczyła 7 407 osób, a powiat rypiński 44 723 osoby. Ludność gminy Rypin stanowiła zatem 16,6% liczby ludności powiatu. Zgodnie z prognozami GUS w 2047 roku powiat rypiński ma zamieszkiwać 37 836 osób, prognozowana liczba ludności w gminie Rypin wyniesie zatem 6281 osoby. W poniższej tabeli zawarto dane dla dwóch wariantów – „A” wynikającego z powyższych wyliczeń oraz „B”, w którym założono, że proces zmniejszania się liczby ludności nie będzie tak gwałtowny i przyjęto niepewność procesów rozwojowych (zgodnie z art. 10 ust. 7 upzp) na poziomie 30%.

Tabela 14 Prognoza liczby ludności na rok 2047

Wariant	Liczba ludności w dniu 31.12.2013	Liczba ludności w 2047 r.	Zmiana liczby ludności
A	7407	6281	-1126
B	7407	7069	-338

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

8.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Ustawodawca w art. 10 upzp określił poszczególne etapy sporządzania bilansu, ale nie określił metody jego sporządzenia. W szczególności nie określił wskaźników jakimi należy się posłużyć między innymi przy obliczaniu chłonności terenów czy też szacowaniu powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje. W związku z tym niniejsze opracowanie ma charakter autorski, a zastosowane w nim wskaźniki wynikają z dostępnych danych, wiedzy i doświadczenia sporządzających.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

8.4.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy

Zabudowa mieszkaniowa

Prognoza demograficzna wskazuje na zmniejszenie liczby mieszkańców o 1126 osób w wariantcie A i o 338 osób w wariantcie B. Prognozowane w obydwu wariantach zmniejszenie liczby mieszkańców oznacza brak potrzeby rezerwowania terenów pod nową zabudowę mieszkaniową. Należy jednak wziąć pod uwagę naturalne procesy polegające na:

- dążeniu ludności do lepszych warunków życia, co wiąże się między innymi z poprawą standardu zamieszkania, w tym wielkością mieszkania
- rozgęszczaniu mieszkań – będące skutkiem sytuacji rodzinnych.

Niezwykle trudno jest określić jakiej części obecnych mieszkańców gminy dotyczyć będą te procesy, w związku z tym w uproszczeniu przyjęto jako punkt wyjścia do dalszych obliczeń, że przeciętna wielkość mieszkania w gminie wynosić będzie 102,9 m² oraz będzie ono zamieszkiwane średnio przez nie więcej niż 2,54 osoby.

Tabela 15 Zapotrzebowanie na nową zabudowę

Rok	Liczba ludności w gminie	Liczba osób /1 mieszkanie	Średnia powierzchnia mieszkania [m ²]	Liczba mieszkań	Całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]
2013	7 407	3,7	87,9	2002	175 976
2047 wariant A	6 281	2,54	102,9	2473	254 472
saldo	-1 126			471	78 496
2047 wariant B	7 069	2,54	102,9	2783	286 371
saldo	-338			781	110 395

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Przeprowadzone obliczenia wskazują, że w gminie może istnieć zapotrzebowanie na 471 (w wariantcie A) do 781 mieszkań (w wariantcie B), co oznacza zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową mieszkań odpowiednio od 78 496 m² do 110 395 m².

Przyjmując, że każde mieszkanie to jeden budynek mieszkalny oraz średnią powierzchnię działki budowlanej w zabudowie mieszkaniowej w gminie Rypin wynoszącą 1300 m²¹⁴, na realizację ww. liczby mieszkań należy przewidzieć od 61 ha (w wariantcie A) do 101,5 ha (w wariantcie B) terenów netto.

Przyjmując szacunkowo udział terenów innych niż mieszkaniowe (m.in. komunikacji, usług, przestrzenie publiczne) na poziomie 15% należy na ww. liczbę mieszkań przewidzieć odpowiednio od 72 ha (w wariantcie A) do 119 ha (w wariantcie B) terenów brutto.

Zabudowa usługowa

Zgodnie z wyliczeniami przeprowadzonymi powyżej, przy założeniu, że planowana nowa zabudowa usługowa stanowić będzie 10% terenów mieszkaniowych, na zabudowę usługową należy przewidzieć od 7,2 ha do 12 ha. Przyjmując intensywność zabudowy 0,3 oznacza to od 21600 m² do 36000 m² powierzchni użytkowej zabudowy.

¹⁴ obliczona na podstawie danych pochodzących z EGiB - jako średnia powierzchnia działek nie większych niż 3000 m², zabudowanych budynkiem mieszkalnym

Zabudowa produkcyjna

Oszacowanie zapotrzebowania na tego typu tereny jest niezwykle trudne, wpływ na to mają przede wszystkim decyzje podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

W obszarze gminy znajdują się tereny po dawnej Spółdzielni Kółek Rolniczych, na których mogą rozwijać się działalności gospodarcze. Tereny te w pierwszej kolejności powinny zostać przeznaczone na ten cel.

Analiza wydawanych w gminie Rypin warunków zabudowy wskazała zainteresowanie lokalizacją zabudowy produkcyjno-usługowej w sąsiedztwie miasta Rypin, głównie przy drogach wylotowych z miasta. Planowana w obszarze gminy obwodnica miasta Rypin może spowodować wzrost tego zainteresowania. Zasadne jest wskazanie nowych terenów pod rozwój funkcji produkcyjno-usługowej zwłaszcza w obrębie Starorypin Prywatny, w sąsiedztwie planowanej obwodnicy oraz położonej w mieście Rypin strefy przemysłowej „Bielawki”. Z uwagi na występujące już w tym rejonie zagospodarowanie (zakłady stanowiące pewne zagrożenia bądź uciążliwości dla mieszkańców - rozlewnia gazu GASPOL, biogazownia oraz elektrownie wiatrowe) wskazanie terenów pod rozwój zabudowy produkcyjno-usługowej stanowiłoby naturalne dopełnienie zainwestowanych już terenów.

W szacowaniu powierzchni nowych terenów do zainwestowania pominięto zabudowę typowo rolniczą uznając, że nowe obiekty o funkcji związanej z produkcją rolną (nowa zabudowa zagrodowa) rozwijać się będą w zależności od potrzeb, niemożliwych do oszacowania, w terenach użytkowanych już rolniczo.

8.4.2. Oszacowanie chłonności położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

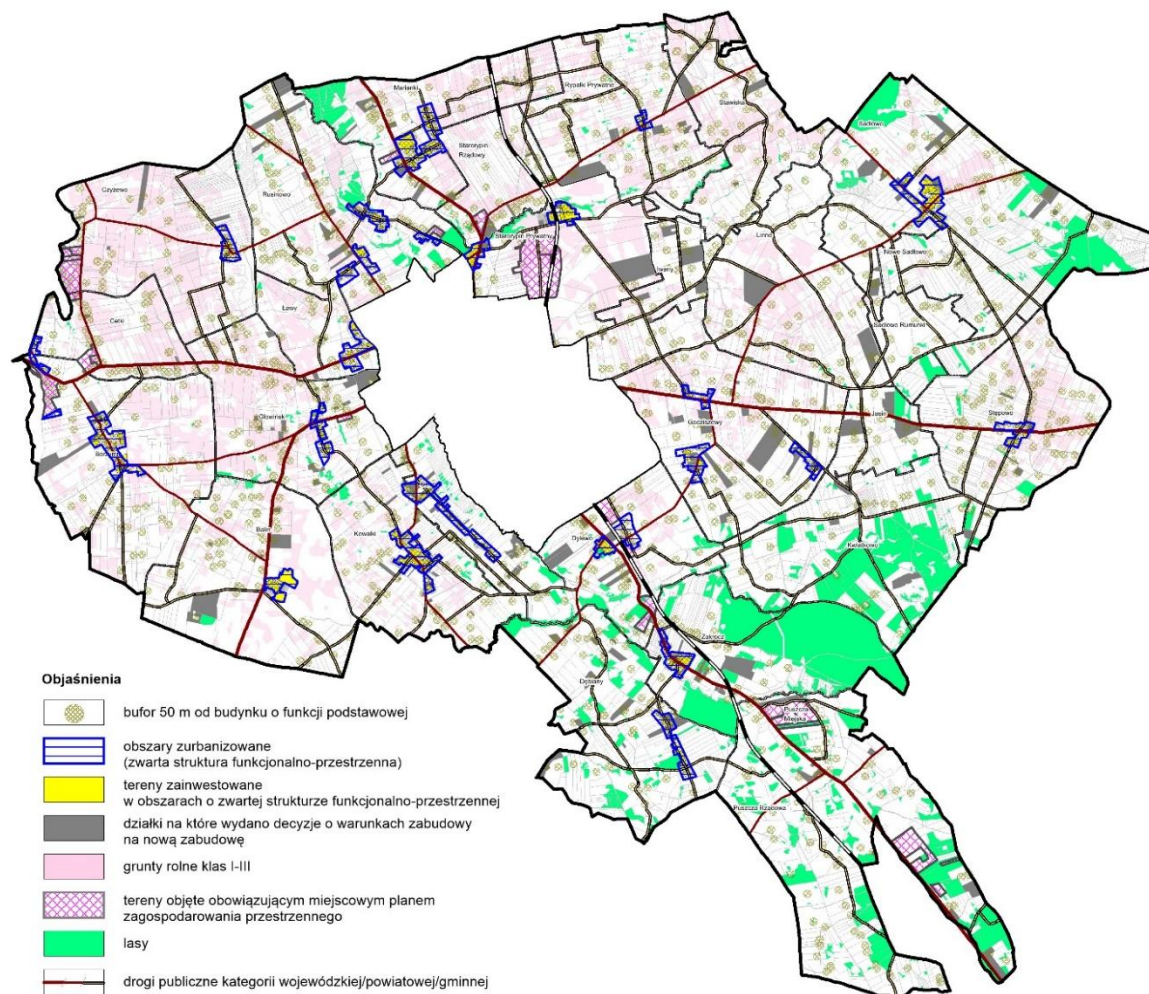
W granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Pojęcie „zwarta struktura funkcjonalno-przestrzenna” nie posiada legalnej definicji, co pozwala na autorskie podejście do jej określenia. Wskazując obszary o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej przyjęto¹⁵, że składają się one z:

- a) terenów o skupionej zabudowie – *rozumianych jako teren wyznaczony poprzez obrys poprowadzony w odległości 50 m od skrajnych krawędzi budynków w którym zawiera się co najmniej 10 budynków niebędących budynkami o funkcji pomocniczej (w szczególności garażowymi, gospodarczymi) a odległość między nimi nie przekracza 100m*
oraz zawartych w nich lub przylegających:
- b) terenów objętych prawomocnymi decyzjami o warunkach zabudowy
- c) innych terenów zabudowanych, przy czym ich powierzchnia nie przekracza 10% powierzchni skupionej zabudowy

Wyniki analiz przedstawiono na rysunku nr 18.

¹⁵ posilkowano się projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z uproszczeniem procesu inwestycyjno-budowlanego (projekt z dnia 20 września 2017 r.) Nr UD300 w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów w rcl.gov.pl

Rysunek 18 Wyznaczenie obszarów o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: opracowanie własne

Powierzchnia obszarów o skupionej zabudowie (powierzchnia wyznaczonych buforów) – 330 ha.

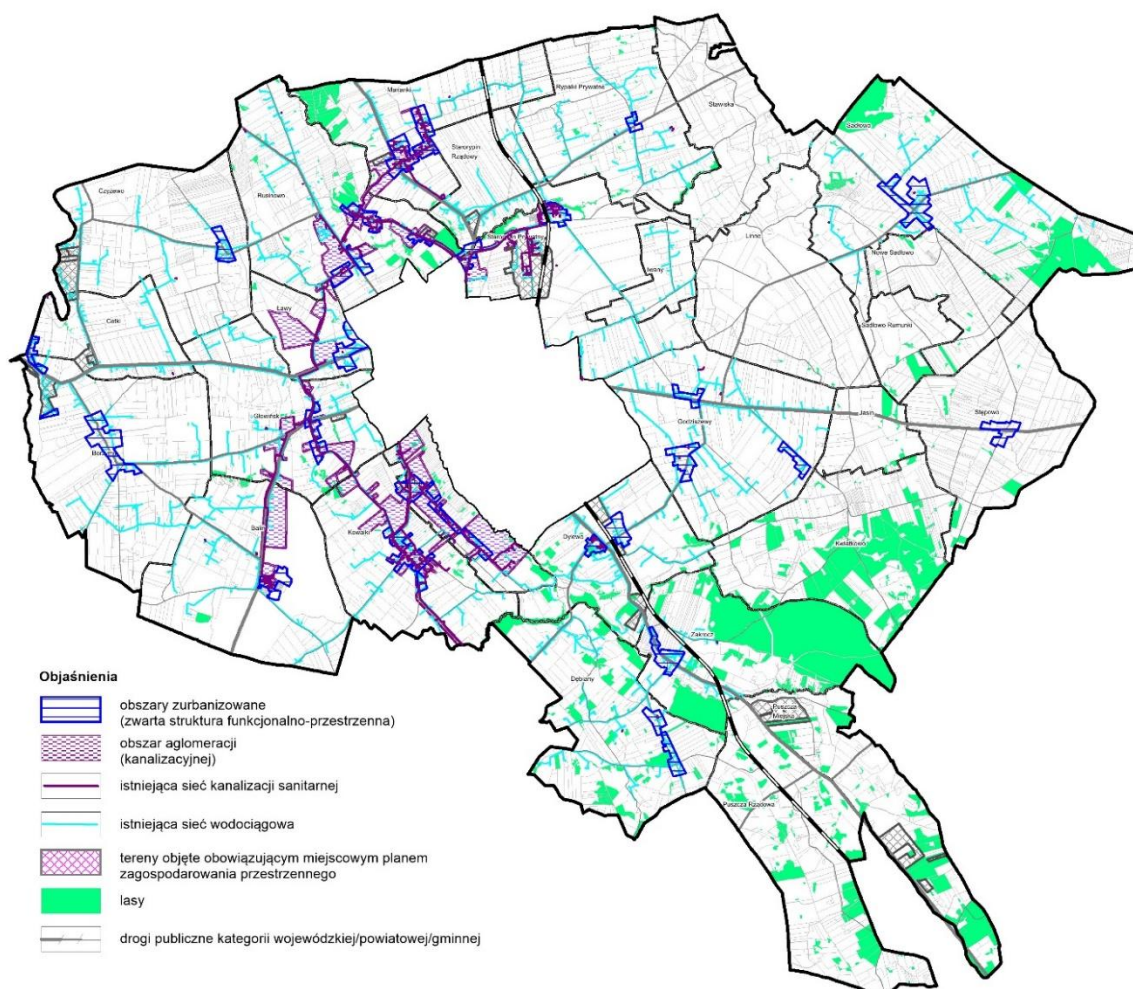
Powierzchnia terenów zurbanizowanych, wyznaczonych zgodnie z wyżej opisaną zasadą – 264 ha, a po odjęciu powierzchni dróg publicznych wchodzących w ich skład – 232 ha, w tym 120 ha gruntów zainwestowanych.

W wyznaczonych obszarach zurbanizowanych pozostaje więc obszar o łącznej powierzchni ok. 112 ha możliwy do zainwestowania pod zabudowę mieszkaniową i usługową. Przewyższa to obliczone wyżej potrzeby gminy w zakresie nowych terenów do zainwestowania (brutto). Przyjmując jak wyżej, że tereny zabudowane netto stanowią ok. 85% terenów brutto oraz średnią powierzchnią działki budowlanej w zabudowie mieszkaniowej 1300 m², na terenach tych można wyznaczyć ok. 730 takich działek.

Wszystkie wyznaczone obszary zurbanizowane są w sposób właściwy wyposażone w infrastrukturę – posiadają dostęp do dróg, możliwość podłączenia do występującej w ich obszarach gminnej sieci wodociągowej. Część z nich jest wyposażona w gminny system kanalizacji sanitarnej, w części funkcjonują już indywidualne systemy odprowadzania ścieków lub też istnieje możliwość rozwiązania w postaci bezodpływowych zbiorników.

W obszarach tych nie występuje zatem potrzeba budowy infrastruktury technicznej oraz dróg przez Gminę Rypin.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Rysunek 19 Obszary zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej na tle istniejących dróg i infrastruktury technicznej

Źródło: Opracowanie własne

8.4.3. Oszacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy

Obowiązujące na terenie gminy Rypin miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wymienione zostały w rozdziale II. 1.1.

Szczegółową analizę dotychczasowego zagospodarowania obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego przeprowadzono w trakcie sporządzania „Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz ocena aktualności studium i planów miejscowych” w 2016 r. Wskazała ona, że mimo iż w gminie Rypin dość duże obszary objęte są miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego jednak żaden z nich nie został w pełni zrealizowany, a realizacja części planów nie została w ogóle rozpoczęta.

W obowiązujących planach miejscowych pozostają następujące rezerwy terenów:

pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową łącznie ok. 68 działek (ok. 16,2 ha)

- w miejscowości Cetki – 5 działek, łączna pow. ok. 1,06 ha

- w miejscowości Dylewo – 28 działek, łączna pow. ok. 7,6 ha

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

- w miejscowości Głowińsk – 6 działek, łączna pow. 1,35 ha
 - w miejscowości Rusinowo – 12 działek, łączna pow. 1,8 ha
 - w miejscowości Starorypin Rządowy – 17 działek, łączna pow. 4,4 ha
- pod zabudowę produkcyjno-usługową ok. 7,8 ha w miejscowości Dylewo.

Należy jednak zwrócić uwagę, że fakt iż od momentu uchwalenia ww. planów do chwili obecnej stopień ich zagospodarowania jest tak niski, świadczy o braku zainteresowania lokalizacją zabudowy w tych właśnie obszarach.

Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3, a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1:

- nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3,
- przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.

Tabela 16 Bilans zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie oraz terenów możliwych do zainwestowania w obszarach zurbanizowanych

	Liczba potrzebnych mieszkań	Całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	Zapotrzebowanie na powierzchnię terenu [ha]
Wariant A			
Zabudowa mieszkaniowa	471	781	61
Zabudowa usługowa			7,2
Razem wariant A			68,2
Wariant B			
Zabudowa mieszkaniowa	296	35319	101,5
Zabudowa usługowa			12
Razem wariant B			113,5
Tereny możliwe do zabudowy w wyznaczonych obszarach zawartej zabudowy (ha)			112
Tereny możliwe do zabudowy w obowiązujących planach miejscowych			16,2
Razem tereny możliwe do zainwestowania			128,2
Bilans= tereny możliwe do zainwestowania razem - potrzeby gminy			
Wariant A			-60,0
Wariant B			-15,3

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

W wyznaczonych obszarach zurbanizowanych występuje więc nadwyżka terenów możliwych do zainwestowania w stosunku do potrzeb gminy B. Liczba mieszkań możliwych do uzyskania na powierzchni 112 ha wynosi ok. 986, przy potrzebach gminy od 471 (wariant A) do 781 (wariant B). Nie występuje zatem potrzeba wyznaczania innych, niż tereny zurbanizowane terenów pod nową zabudowę mieszkaniową i usługową.

8.4.4. Określenie możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Z uwagi na fakt, że:

- wyznaczone obszary zurbanizowane są właściwie skomunikowane i wyposażone w infrastrukturę techniczną
- rozmieszczenie infrastruktury społecznej wynikającej z zadań własnych gminy jest na terenie gminy Rypin już ukształtowane i nie przewiduje się nowych obiektów

nie wystąpi konieczność ponoszenia nakładów finansowych przez gminę na ich budowę.

Odstąpiono zatem od szczegółowej analizy możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

8.5. Wnioski zgłaszane przez mieszkańców

Do Urzędu Gminy Rypin wpłynął jeden wniosek dotyczący ustalenia nowej funkcji terenów w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub planach miejscowych. Jest to wniosek osoby fizycznej dotyczący uwzględnienia w dokumentach planistycznych rozpoznanego i udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego Sadłowo-Rumunki.

8.6. Tereny wskazane w obowiązującym SUIKZP gminy Rypin do rozwoju zabudowy

Wyniki przeprowadzonych analiz zestawione zostały wraz z obszarami wskazanymi w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin do rozwoju funkcji mieszkaniowo-usługowych i produkcyjno-usługowych.

Zgodnie z pismem Ministra Infrastruktury i Budownictwa znak DPP.621.1.2016.RR z dnia 29.04.2016 r. kierowanym do Wojewody Dolnośląskiego i przekazanym do wiadomości wszystkim wojewodom w kraju:

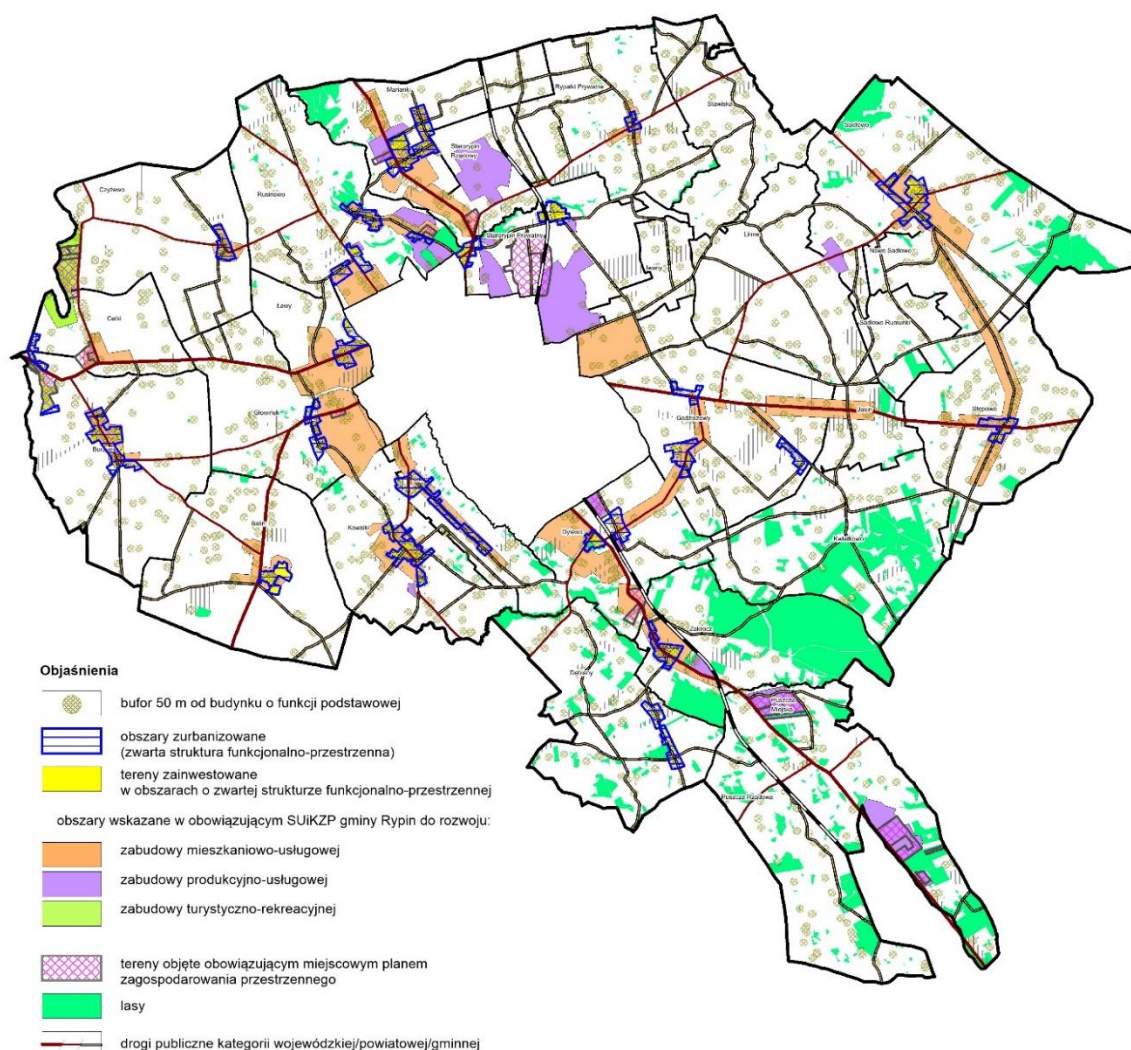
„ustawa (upzp) nie zawiera żadnych bezpośrednich odniesień czy przepisów co do konieczności – bezpośrednio po stwierdzeniu przeznaczania terenów pod zabudowę – zmniejszenia w studiach ich zakresu. Wyjątek można odnaleźć w art. 10 ust. 6 upzp, który nakazuje dostosowanie zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej i społecznej

Interpretacja nowych przepisów wskazująca, że w sytuacji, gdy z bilansu terenów pod zabudowę (wykonanego w ramach prac nad zmianą studium) wynika, że maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę dla danej funkcji jest mniejsze niż suma powierzchni użytkowej zabudowy na obszarach, o których mowa w art. ust. 5 pkt 2 i 3 upzp, gmina jest zobowiązana odpowiednio zmniejszyć w studium powierzchnię obszarów przewidzianych dla danej funkcji zabudowy, nie jest prawidłowa.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Przepisy te nie dopuszczają jedynie – w przypadku, gdy zapotrzebowanie na zabudowę może być w pełni zaspokojone na obszarach objętych planami miejscowymi oraz obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej – przewidywania nowej zabudowy poza tymi obszarami. Pod pojęciem „nowej zabudowy” rozumieć należy zabudowę, która nie była dotąd projektowana w obowiązującym studium.”

Nałożenie ww. informacji pozwoliło na określenie, które z obszarów wyznaczonych w SUIKZP gminy do rozwoju poszczególnych funkcji należy zachować. Należą do nich obszary o funkcji zabudowy mieszkaniowo-usługowej w obrębach: Dylewo, Godziszewy, Jasin, Stępowo, Sadfowo, Głowińsk i Kowalki.

Rysunek 20 Obszary o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej na tle dotychczasowego przeznaczenia terenów w SUIKZP

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza wskazała, że w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej występują rezerwy niezabudowanych terenów przekraczające potrzeby gminy Rypin w zakresie określenia nowych terenów pod zabudowę. Posiadają one dostęp do dróg publicznych, wyposażone są w media infrastruktury technicznej, a cała gmina posiada ukształtowaną infrastrukturę usług publicznych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Wskazane jest, poza określonymi obszarami o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, utrzymanie części przewidzianych w obowiązującym SUIKZP gminy Rypin terenów wskazanych do rozwoju funkcji mieszkaniowo-usługowej i produkcyjno-usługowej, zgodnie z analizą zawartą w pkt 8.6.

Ponadto należy uwzględnić rozwijającą się mimo posiadanych przez gminę terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zabudowę i zainteresowanie inwestorów. Wobec rezygnacji z części terenów pod rozwój zabudowy mieszkaniowo-usługowej wskazywanych w obowiązującym SUIKZP wskazane jest wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniowo-usługową w obszarach koncentracji wydawanych decyzji o warunkach zabudowy.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą zasadne jest utrzymanie części wskazanych w obowiązującym SUIKZP gminy terenów pod zabudowę produkcyjno-usługową oraz wskazanie nowych terenów pod taką działalność, zwłaszcza w sąsiedztwie planowanej obwodnicy oraz terenów strefy przemysłowej zlokalizowanej w mieście Rypin.

Zasadne jest również wyznaczenie terenów rekreacyjnych nad Jeziorem Czarownica. Powinny one umożliwiać budowę budynków rekreacji indywidualnej, ale również stanowić tereny ogólnodostępne dla wypoczynku mieszkańców gminy.

9. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Granice administracyjne obejmują 13 185 ha powierzchni gminy. Do gminnego zasobu nieruchomości (na podstawie art. 24 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹⁶), należą grunty:

(nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy)

- stanowiące własność gminy;
- co do których gmina posiada udział;
- będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy;
- zajęte pod drogi;
- oddane w trwałe zarząd;
- oddane w użytkowanie.

Tabela 17 Struktura własnościowa gruntów

LP.	Wyszczególnienie	Powierzchnia gruntów w ha	Powierzchnia gruntów w %
1	2	3	4
1	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	694	5,26
2	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	44	0,33
3	Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	40	0,30
4	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	340	2,58
5	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w użytkowanie wieczyste	42	0,32
6	Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych oraz grunty, których właściciele są nieznanymi	47	0,36

¹⁶ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami

7	Grunty osób fizycznych	11436	86,73
8	Grunty Spółdzielni	4	0,03
9	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	7	0,05
10	Wspólnoty gruntowe	0	0,00
11	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przeznaczonych w użytkowanie	58	0,44
12	Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0,00
13	Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	7	0,05
14	Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0,00
15	Grunty będące przedmiotem własności i władania osób innych niż wyżej wymienione	466	3,53
	Razem	13185	100,00

Źródło: Opracowano na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Rypinie, stan na 2017r.

10. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

10.1. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

W 2017 r. udział powierzchni obszarów chronionych w powiecie rypińskim wynosił 15,15% i był jednym z niższych wskaźników w całym województwie (16. miejsce wśród powiatów województwa). Wskaźnik ten był również o połowę niższy niż średnia dla województwa (31,7%). Gmina Rypin jest mało zasobna w obiekty przyrodnicze o wysokiej wartości. Brakuje tutaj obszarowych form ochrony przyrody tj. parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody czy obszary Natura 2000.

Na terenie gminy Rypin uznano następujące pomniki przyrody:

1. Jesion wyniosły (*Fexinus excelsior*) zlokalizowany w parku podworskim w Sadłowie utworzony 22.04.1970 r.
2. Lipa drobnoziarnista (*Tilia cordata*) zlokalizowana w parku podworskim w Sadłowie utworzony 22.04.1970 r.
3. Modrzew europejski (*Larix decidua*) zlokalizowany w parku podworskim w Sadłowie utworzony 29.05.1970 r.
4. Jesion wyniosły (*Fexinus excelsior*) zlokalizowany w parku podworskim w Sadłowie utworzony 29.05.1970 r.

Komunikat Nr 1/70 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy z dnia 31 lipca 1970r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody w woj. bydgoskim. (Dz. Urz. WRN w Bydgoszczy).

5. Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – Dąb Julki i Daški, zlokalizowany w obrębie Balin na działce nr ewid. 8/7 stanowiącej własność p. Beaty Kazimierskiej – Korsak utworzony Uchwałą Nr XXXIX/270/10 Rady Gminy Rypin z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 31.12.2010 r., nr 215, poz. 2997).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (art. 45 ust. 10) w stosunku do wymienionych pomników przyrody zabrania się m.in.:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- umieszczenia tablic reklamowych.

Spośród innych form ochrony, w gminie obowiązuje powszechna w kraju ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów prowadzona na podstawie odpowiednich rozporządzeń Ministra Środowiska.¹⁷

Ponadto niektóre gatunki chronione znalazły się w rejestrze gatunków rzadkich i zagrożonych (Polska Czerwona Księga Zwierząt, Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce).

Wymienione w ww. rozporządzeniach gatunki roślin i zwierząt występujące na terenie gminy podlegają ochronie.

Obszar Zielonych Płuc Polski obejmuje 20% powierzchni kraju, w tym 33 gminy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Cały obszar gminy Rypin włączony został do Zielonych Płuc Polski z dniem 25 października 2006 r. Nie jest on obszarem chronionym w myśl ustawy o ochronie przyrody. Ustanowiony został w celu ochrony krajobrazu naturalnego. W ramach prowadzonej na tym terenie zrównoważonej gospodarki ukierunkowanej na potrzeby i walory ochrony środowiska, wyklucza się lokalizację przemysłu uciążliwego dla środowiska.

Ochronie podlegają również dawne parki dworskie i założenia dworsko-parkowe, które zostały wpisane do rejestru zabytków. Obiekty te znajdują się w 9 miejscowościach na terenie gminy: Balinie-Wyrębie, Kowalkach, Linne, Mariankach, Rakowie, Rusinowie, Sadłowie, Starorypinie i Stępowie. Zwraca się w nich uwagę nie tylko na cenny starodrzew, ale również na układ kompozycyjny. Największym i najlepiej zachowanym spośród tego typu obiektów jest zrewaloryzowany park pałacowy w Sadłowie. W niektórych z zachowanych parków podworskich namnożyły się gatunki przypadkowe, co spowodowało zatracenie ich pierwotnych układów kompozycyjnych. Oprócz nieczytelnego lub zniekształconego układu kompozycyjnego, często występujący tam starodrzew jest silnie zredukowany. Jednak w dalszym ciągu są to swoiste enklawy przyrodnicze z dość bogatym składem florystycznym. Wymagają one podjęcia odpowiednich działań pielęgnacyjnych i prac konserwatorskich.

Na terenie gminy Rypin występują lasy ochronne. Przykładem tego typu lasów są lasy wodochronne, których główną funkcją jest ochrona stosunków wodnych na danym terenie, a także ochrona brzegów rzek przed obsuwaniem się i obrywaniem, ochrona przeciwpowodziowa oraz zatrzymywanie zanieczyszczeń doptywających z terenów przylegających do zbiorników wodnych i cieków.

¹⁷ rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 poz. 1409); rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408); rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).

10.2. Obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków

Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków i ewidencji zabytków oraz zabytki archeologiczne niewpisane do rejestru zabytków ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków podlegające ochronie na podstawie Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 282 ze zm.) przedstawione zostały w rozdziale 4 Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Zasoby zabytkowe gminy, choć skromne ilościowo, związane głównie z omawianą już siecią osadniczą, są dokumentem przemian społeczno-kulturowych, jakie zachodziły na tych terenach w minionych wiekach. Historyczne osady wiejskie zachowały podstawowe elementy dawnego rozplanowania i główne dominanty kompozycyjno-przestrzenne, pojedyncze obiekty zabytkowe architektury sakralnej i świeckiej z różnych okresów, a także zespoły miejscowego budownictwa wiejskiego o znacznych wartościach kulturowych.

10.3. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Najwartościowsze gleby zakwalifikowane do klas I-IIIb podlegają na obszarach pozamiejskich bezwzględnej ochronie przed zmianą sposobu użytkowania. Podstawą tej ochrony jest ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych¹⁸. Zgodnie z przepisami ww. ustawy zmiana przeznaczenia gruntów (poza terenem miejskim) stanowiących użytki rolne klas I-III na cele nierolnicze i nieleśne wymaga zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi i uzyskiwana jest na etapie sporządzania planu miejscowego.

Według ww. ustawy ochrona tych gruntów polega na:

- ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi;
- przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej;
- poprawianiu wartości użytkowej gruntów leśnych oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności.

W gminie Rypin grunty klasy III zajmują około 25% ogólnej powierzchni gruntów. Brakuje natomiast gruntów I i II klasy bonitacyjnej. Natomiast lasy stanowią 8,7% powierzchni gminy (1149 ha). Występujące na terenie gminy kompleksy leśne są również chronione na podstawie przepisów ww. ustawy.

11. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy brak jest udokumentowanych terenów narażonych na występowanie naturalnych zagrożeń geologicznych.

¹⁸ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Zgodnie z „Mapą osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi” wykonaną w ramach Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej na terenie gminy Rypin nie występują takie obszary.

12. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

12.1. Udokumentowane złoża kopalin

Zdecydowana większość pozyskiwanych na terenie gminy bogactw naturalnych tj. złoża piasków i żwirów, należy do kopalin pospolitych. Lokalnie występujące złoża surowców tj. kruszyw naturalnych i surowców ilastych eksploatowane są jedynie na lokalne potrzeby. Nie występują tu natomiast złoża o zasobowości na skalę przemysłową.

Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie gminy Rypin udokumentowano 11 złóż piasków i żwirów. Zestawienie tych złóż przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18 Wykaz udokumentowanych złóż kopalin – stan na 31.12.2018 r.

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Zasoby geologiczne bilansowe [tys. ton]	Zasoby przemysłowe [tys. ton]	Wydobycie [tys. ton]
Nowe Sadłowo I	E	132	-	46
Puszcza Miejska II	R	1407	1407	-
Puszcza Miejska III	R	975	-	-
Puszcza Miejska pole AiB	Z	49	-	-
Sadłowo-Rumunki	R	168	-	-
Stępowo IV	Z	82	-	-
Stępowo V	Z	91	-	-
Stępowo VI	Z	44	-	-
Stępowo VII	E	152	-	10
Stępowo VIII	Z	130	-	-
Zakrocz	Z	73	-	-

E – złożo eksploatowane; R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo; Z – złożo, z którego wydobyć zostało zaniechane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bilansu złóż kopalin w Polsce, PIG

W systemie MIDAS Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego figurują dodatkowo złoża Stępowo I, Stępowo II oraz Stępowo III, które zostały skreślone z bilansu zasobów opublikowanym przez PIG.

Mapy geologiczne wskazują, że na terenie powiatu rypińskiego znajdują się pokłady gazu łupkowego. Północny i południowo-wschodni obszar gminy objęty został koncesją na poszukiwanie gazu łupkowego. W latach 2010-2015 poszukiwano i badano wielkości złóż tego gazu. Do chwili obecnej nie udokumentowano zasobów gazu w tym rejonie.

Liczne pokłady gliny występujące na Pojezierzu Dobrzyńskim wykorzystywane były do produkcji cegły. Pod koniec lat 60 XX wieku zamknięto cegielnię w Rusinowie i Gulbinach (gm. Brzuze).

W granicach gminy Rypin występują tereny i obszary górnicze ustanowione decyzjami koncesyjnymi w 13 lokalizacjach, z czego decyzje likwidacyjne wydano dla 4 złóż (Stępowo IV,

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Stępowo V, Stępowo VI oraz Puszcza Miejska Pole A). W 2 złożach („Stępowo II” oraz „Puszcza Miejska Pole A”) zakończone zostały prace rekultywacyjne terenu poeksploatacyjnego. Dla złoża „Stępowo III” decyzją Starosty Rypińskiego ustalono kierunek rolny rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji. Powierzchnia poszczególnych obszarów najczęściej nie przekracza 2 ha. Szczegółowe opisy tych złóż znajdują się w rozdziale 13.

12.2. Zasoby wód podziemnych

Pośród typów wód podziemnych najpowszechniejszymi na terenie gminy są:

- wody gruntowe występujące najpłycej i oddzielone od powierzchni ziemi przepuszczalną strefą ponad zwierciadłem wody (strefa aeracji). Ich zasilanie odbywa się poprzez infiltrujące opady atmosferyczne,
- wody wgłębne znajdujące się w warstwach wodonośnych pokrytych utworami słabo przepuszczalnymi. Związek z powierzchnią jest ograniczony, co zmniejsza zasilanie, ale zwiększa odporność na zanieczyszczenia,
- wody głębinowe będące wodami izolowanymi od powierzchni ziemi większymi kompleksami utworów nieprzepuszczalnych.

Na terenie gminy występują wszystkie ww. piętra wodonośne wiekowo związane z trzeciorzędem oraz z czwartorzędem. Wody czwartorzędowe stanowią największe zasoby wód podziemnych. Są one fundamentalnym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę. Podstawowym źródłem zasiania wód podziemnych są opady atmosferyczne, z których prawie 20% infiltrowuje w głąb powodując ciągłą wymianę.

Jedynie niewielki fragment w południowo-wschodniej części gminy, w obrębie Puszczy Miejskiej, obejmuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 215 „Subniecka Warszawska” o nieudokumentowanych zasobach.

Zbiornik ten nie ma opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej. Podstawowe znaczenie użytkowe mają wody czwartorzędowego oraz paleogeńsko - neogeńskiego piętra wodonośnego. Lustro wody jest napięte, a wody charakteryzują się średnią jakością, lecz dobrą odpornością na zanieczyszczenia antropogeniczne. Warunki występowania trzeciorzędowych utworów wodonośnych (znaczna izolacja) oraz wysoka odporność na zanieczyszczenia antropogeniczne nie wymagają podjęcia działań dla ustanowienia obszaru ochrony zbiornika.

Obecnie gmina jest zwodociągowana w 95,7%. Ujęcia wód znajdują się w 4 lokalizacjach: Sadłowie, Kowalkach, Borzyminie i Starorypinie Prywatnym. Wody pobiera się z czwartorzędowego piętra wodonośnego. Dla studni głębinowych nie zostały wyznaczone strefy ochrony pośredniej. Strefy te mają duże znaczenie w ochronie tych wód. Należy jednak podkreślić, że nie występują konflikty zagrażające czystości wód w sąsiedztwie tych studni. Sprzyjającym dla utrzymania czystości tych wód jest także fakt, że studnie czerpią wody podziemne z dobrze izolowanych poziomów wodonośnych.

12.3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie gminy Rypin nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

13. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

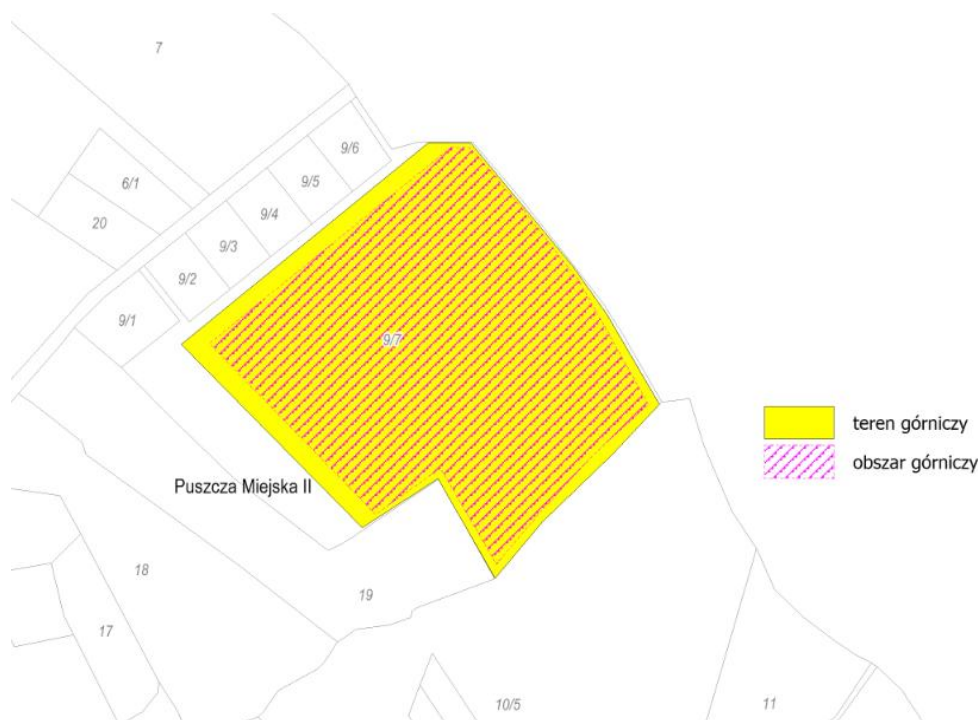
W granicach gminy Rypin występują tereny i obszary górnicze pn. (opracowano na podstawie decyzji Starosty Rypińskiego oraz rejestru obszarów górniczych znajdującego się w Systemie Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS):

- **„Stępowo I”** – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Rypińskiego z dnia 11 kwietnia 2002 r., dotyczy części działki nr 264 w miejscowości Stępowo o powierzchni złoża 1,9758 ha, wielkość zasobów złoża: 226. 211 ton;
- **„Stępowo II”** – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty z dnia 8 stycznia 2003 r., dotyczy części działki nr 265 w miejscowości Stępowo o powierzchni złoża 1,6599 ha, wielkość zasobów złoża: 97955 ton; rekultywacja terenu poeksploatacyjnego złoża została uznana za zakończoną decyzją Starosty Rypińskiego z dnia 6 czerwca 2011 r.;
- **„Stępowo III”** – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Rypińskiego z dnia 5 listopada 2007 r., dotyczy części działki nr 266 w miejscowości Stępowo o powierzchni złoża 1,9707 ha, wielkość zasobów geologicznych (przemysłowych): 131828,0 Mg, wielkość zasobów możliwych do wydobycia (zasoby operatywne) wynosi: 118952,0 Mg; decyzją Starosty Rypińskiego z dnia 3 marca 2008 r. oraz z dnia 13 listopada 2014 r. ustalono kierunek rolnej rekultywacji terenu po eksploatacji złoża „Stępowo III”;
- **„Stępowo IV”** (w tym Stępowo IV/1) - Złoże Stępowo IV: ustanowione decyzją koncesyjną Starosty Rypińskiego z dnia 20 września 2007 r., dotyczy części działki nr 270/1 w miejscowości Stępowo o powierzchni złoża 1,5100 ha, wielkość zasobów geologicznych (przemysłowych) złoża wynosi: 138560,0 Mg, wielkość zasobów możliwych do wydobycia (zasoby operatywne) wynosi: 109674,0 Mg; Złoże Stępowo IV/1 ustanowione decyzją koncesyjną (zmieniającą) Starosty Rypińskiego z dnia 21 stycznia 2009 r., dotyczy działek o nr 270/1, 80, 264; decyzja o likwidacji wydana została przez Starostę Powiatowego w dniu 12 listopada 2014 r.; 3 lutego 2015 r. Starosta wydał decyzję zmieniającą; data likwidacji obszaru i terenu górniczego: 21 stycznia 2009 r. (Stępowo IV) oraz 23 października 2014 r. (Stępowo IV/1);
- **„Stępowo V”** - ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Rypińskiego z dnia 22 września 2008 r., dotyczy części działki nr 267/1 w miejscowości Stępowo o powierzchni złoża 1,82 ha, wielkość zasobów geologicznych (przemysłowych) złoża wynosi: 178.148,0 Mg, wielkość zasobów możliwych do wydobycia (zasoby operatywne) wynosi: 144.841,0 Mg; decyzja o likwidacji wydana została przez Starostę Powiatowego w dniu 12 listopada 2014 r.; data likwidacji obszaru i terenu górniczego: 23 marca 2014 r.;
- **„Stępowo VI”** – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Rypińskiego z dnia 23 lutego 2011 r. dotyczy części działki nr 270/3 w miejscowości Stępowo o powierzchni złoża 0,9187 ha, wielkość zasobów geologicznych (przemysłowych) wynosi 87.676,0 Mg, wielkość zasobów możliwych do wydobycia (zasoby operatywne) wynosi: 72.508,0 Mg; decyzja o likwidacji wydana została przez Starostę Powiatowego w dniu 7 kwietnia 2015 r.; data likwidacji obszaru i terenu górniczego: 12 marca 2015 r.;
- **„Stępowo VII”** – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Rypińskiego z dnia 10 grudnia 2012 r., dotyczy części działki nr 273 w miejscowości Stępowo o powierzchni złoża 1,9965 ha, wielkość zasobów geologicznych możliwych do wydobycia (zasoby operatywne) wynosi: 264.679,0 Mg;
- **„Stępowo VIII”** – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Rypińskiego z dnia 10 grudnia 2012 r., dotyczy części działki nr 274/2 w miejscowości Stępowo o powierzchni złoża 1,4848 ha, wielkość zasobów geologicznych możliwych do wydobycia (zasoby operatywne) wynosi: 195.771 Mg;
- **„Puszcza Miejska Pole A”** – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Rypińskiego z dnia 4 lipca 2006 r.; dotyczy części działek nr 35/4 i 36 w miejscowości Puszcza Miejska

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

o powierzchni złoża 0,9175 ha, wielkość zasobów złoża: 53.110 Mg, wielkość zasobów przemysłowych: 43.503 Mg; decyzja o likwidacji wydana została przez Starostę Powiatowego w dniu 27 kwietnia 2015 r.; data likwidacji obszaru i terenu górniczego: 9 kwietnia 2015 r.; rekultywacja terenu poeksploatacyjnego złoża została uznana za zakończoną decyzją Starosty Rypińskiego z dnia 5 sierpnia 2016 r.;

- **„Puszcza Miejska II”** – ustanowiony decyzją koncesyjną Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2009 r.; dotyczy działki nr 9/7 w miejscowości Puszcza Miejska; powierzchnia obszaru górniczego: 76 418m²; powierzchnia terenu górniczego: 89 085 m²;
- **„Zakrocz”** - ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Rypińskiego z dnia 28 grudnia 2007 r., dotyczy części działki nr 84/1 w miejscowości Zakrocz o powierzchni złoża 1,499 ha, wielkość zasobów geologicznych (przemysłowych) złoża wynosi: 148670,0 Mg, wielkość zasobów możliwych do wydobycia (zasoby operatywne) wynosi: 117206,0 Mg;
- **„Nowe Sadłowo I”** – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Rypińskiego z dnia 19 lipca 2016 r., dotyczy działki nr 174/2 i 173 w miejscowości Sadłowo Nowe oraz działki nr 274/1 w miejscowości Stępowo o łącznej powierzchni złoża 1,9867 ha, wielkość zasobów geologicznych możliwych do wydobycia (zasoby operatywne) wynosi: 167.348,6 Mg;
- **„Sadłowo Rumunki”** – ustanowiony decyzją koncesyjną Starosty Rypińskiego z dnia 1 października 2018 r., dotyczy działki nr 45 w miejscowości Sadłowo Rumunki; powierzchnia obszaru górniczego oraz terenu górniczego: 19 984 m².

Rysunek 21 Obszary i tereny górnicze – Puszcza Miejska II

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bilansu kopalin PIG

Rysunek 22 Obszary i tereny górnicze – Stępowo, Nowe Sądłowo i Sądłowo Rumunki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bilansu kopalin PIG

Rysunek 23 Obszary i tereny górnicze – Zakrocz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bilansu kopalin PIG

14. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

14.1. Uwarunkowania wynikające z istniejącego systemu transportowego

Układ komunikacyjny obszaru gminy Rypin stanowi szkielet układu przestrzennego. Służy zarówno mieszkańcom, jak też przejeżdżającym tranzytem przez obszar gminy.

System komunikacyjny gminy Rypin składa się przede wszystkim z sieci dróg kołowych, a teren gminy łączy się z zewnętrznym układem komunikacyjnym regionu za pomocą czterech dróg wojewódzkich oraz sieci dróg powiatowych. Drogi powiatowe stanowią połączenie między miastami będącymi siedzibami powiatów, siedzibami gmin, a także ze względu na dość niski standard dróg gminnych pomiędzy wsiami i oddalonymi obszarami gminy.

Łączna długość dróg na terenie gminy wynosi ok. 244,3 km, w tym ok. 31,2 km to drogi wojewódzkie, ok. 41,6 km - drogi powiatowe, a ok. 140,3 km - drogi gminne.

14.1.1. Układ drogowy

Drogi wojewódzkie

Przez teren gminy Rypin przebiegają cztery drogi publiczne kategorii wojewódzkiej o łącznej długości przebiegu na terenie gminy Rypin ok. 31,2 km:

- nr 534 Grudziądz-Wąbrzeźno-Golub-Dobrzyń-Rypin – klasy głównej,
- nr 557 Lipno-Rypin – klasy głównej,
- nr 560 Brodnica-Rypin-Sierpc-Bielsk – klasy głównej,
- nr 563 Rypin-Żuromin-Mława – klasy zbiorczej.

Wszystkie drogi wojewódzkie posiadają nawierzchnię twardą (asfaltobeton). Administracyjnie wyżej wymienionymi drogami na terenie Gminy Rypin zarządza Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy. Droga nr 557 podlega pod Rejon Dróg Wojewódzkich we Włocławku, a drogi o numerach 534, 560 i 563 – pod Rejon Dróg Wojewódzkich w Wąbrzeźnie.

Drogi powiatowe

Zgodnie z Uchwałą Nr 26/175/2003 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 09 kwietnia 2003 r. w sprawie nadania drogom publicznym zaliczonym do kategorii dróg powiatowych nowych numerów przez teren gminy Rypin przebiega 15 dróg publicznych kategorii powiatowej, klasy zbiorczej.

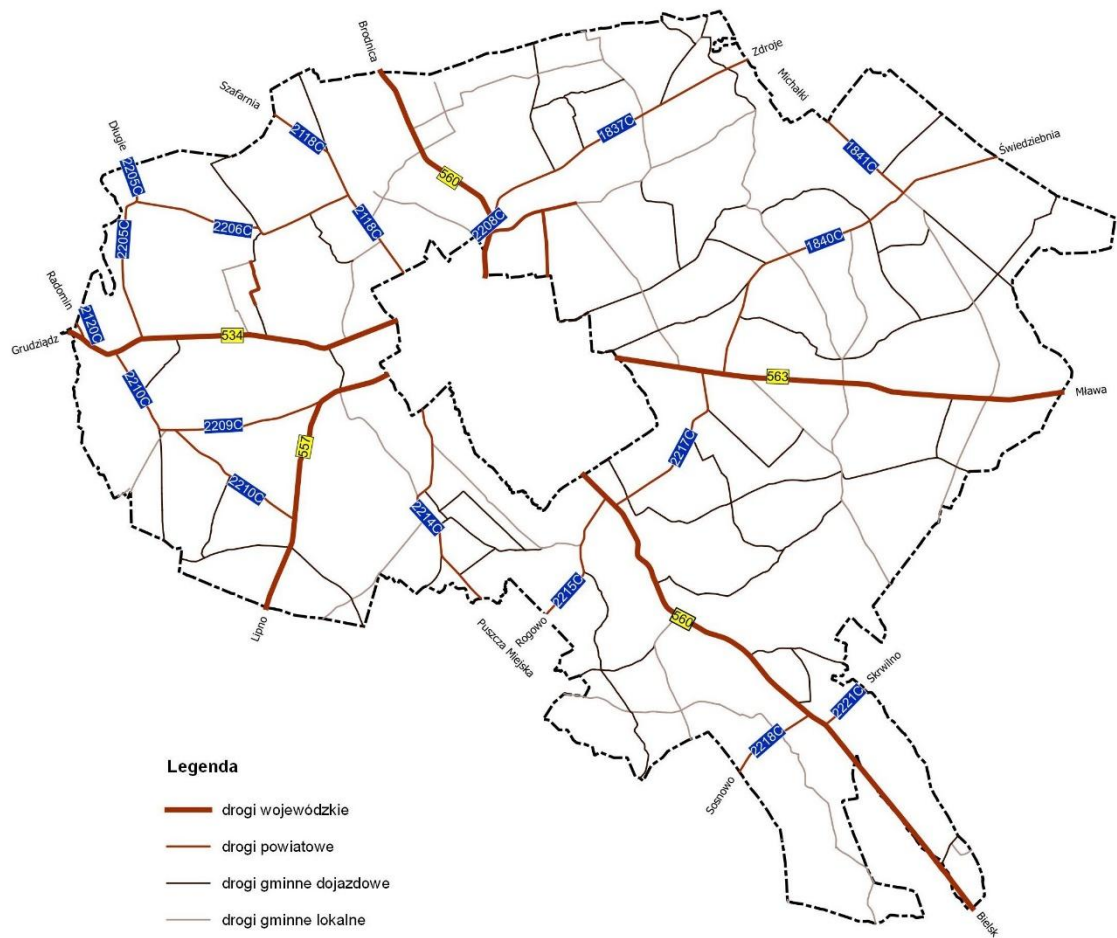
Tabela 19 Wykaz dróg powiatowych

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi	Długość [km]
1	1837C	Zdroje – Górzno- Starorypin	5,098
2	1840C	Świedziebnia – Zasady – Godziszewy	6,241
3	1841C	Michałki – Sadłowo	1,870
4	2118C	Szafarnia – Wąpielsk – Rypin	3,339
5	2120C	Radomin – Gulbiny – Cetki	0,325
6	2205C	Długie – Rakowo – Cetki	3,009
7	2206C	Rakowo – Czyżewo – Rusinowo	3,724
8	2208C	Starorypin Rządowy – Rypin	0,229
9	2209C	Borzynie – Głowińsk	2,500
10	2210C	Cetki – Balin	4,186
11	2214C	Rypin – Pręczi	3,560
12	2215C	Dylewo – Rogowo	2,304
13	2217C	Godziszewy – Dylewo	2,917
14	2218C	Wygoda – Sosnowo	1,415
15	2221C	Puszcza Miejska – Skrwilno	0,874
	Razem		41,591

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rypinie

Łączna długość dróg publicznych kategorii powiatowej na terenie gminy Rypin wynosi 41,591 km (ok. 41,6 km), co stanowi ok. 6,8% wszystkich dróg na terenie gminy.

Administracyjnie drogami powiatowymi na terenie gminy Rypin zarządza Zarząd Dróg Powiatowych w Rypinie.

Rysunek 24 Drogi publiczne kategorii wojewódzkiej, powiatowej i gminnej w gminie Rypin

Źródło: Opracowanie własne

Drogi gminne

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Uchwałą Rady Gminy Rypin Nr XXIV/184/2005 z dnia 06.12.2005r. do kategorii dróg gminnych zaliczono 165 dróg na terenie gminy. Uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 57/611/2003 z dnia 15 października 2003 r. nadano nowe numery. Wykaz dróg stanowiących drogi gminne zgodny z załącznikiem do ww. uchwały zawiera poniższa tabela.

Tabela 20 Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Rypin

Nr drogi	Przebieg drogi	Długość ogółem [km]	w tym o nawierzchni twardej długość [km]	w tym o nawierzchni gruntowej długość [km]	Klasa
120301C	Podole-Starorypin Rządowy	2,220	2,220	0,0	D
120302C	Marianki- Podole-Rypałki Prywatne	3,578	2,478	1,100	L
120303C	Podole – Rypałki Prywatne	1,622	0,0	1,622	D
120304C	Rypałki Prywatny- Rypałki Prywatne	0,996	0,0	0,996	D
120305C	Stawiska- Linne- Jasin- Kwiatkowo	10,718	6,497	4,221	L
120306C	Stawiska - Rypałki Prywatne	1,681	1,321	0,360	D
120307C	Rypałki Prywatny- Stawiska	4,400	4,261	0,139	D
120308C	Starorypin Prywatny- Rypałki	2,715	1,510	1,205	L
120309C	Wiktorowo- Starorypin Prywatny	3,239	2,512	0,710	L
120310C	Linne – Iwany	1,070	1,070	0,0	D
120311C	Linne- Sadłowo - Nowe Sadłowo Rumunki	3,955	1,170	2,785	D
120312C	Zasadki- Sadłowo	1,394	1,394		D
120313C	Rypin-Linne	2,815	0,982	1,833	D
120314C	Linne- Sadłowo Rumunki -Zasady	6,602	2,008	4,594	D
120315C	Sadłowo Rumunki- Jasin	2,313	2,313	0,0	L
120316C	Sadłowo - Stępowo	5,635	4,637	0,998	L
120317C	Sadłowo- Kotowy- Okalewo	2,377	0,469	1,908	D
120318C	Stępowo- Czermin	1,036	0,0	1,036	D
120319C	Dylewo - Kwiatkowo - Stępowo	6,940	2,418	4,522	D
120320C	Godziszewy – Czermin	1,853	1,853	0,0	L
120321C	Godziszewy – Godziszewy	2,145	0,0	2,145	D
120322C	Godziszewy – Kwiatkowo	2,598	0,0	2,598	D
120323C	Zakrocz – Czermin	3,817	0,0	3,817	D
120324C	Kamionka - Skudzawy	1,584	0,0	1,584	D
120325C	Wygoda - Kamionka	0,852	0,0	0,852	D
120326C	Puszcza Miejska- Skudzawy	0,576	0,0	0,576	D
120327C	Puszcza Rządowa - Szczerby	8,247	1,915	6,332	L
120328C	Zakrocz - Dębiany	2,304	2,304	0,0	L
120329C	Pręczi - Dębiany	2,762	0,0	2,762	D
120330C	Dębiany - Borowo	3,517	0,0	3,517	D
120331C	Sikory - Gniazdek	3,197	3,197	0,0	L
120332C	Kowalki - Prątnia	1,909	0,153	1,756	D
120333C	Głowinsk - Kowalki	2,285	2,285	0,0	L
120334C	Kowalki - Prątnia	2,348	0,134	2,214	D
120335C	Kowalki - Kowalki	0,725	0,0	0,725	D
120336C	Kowalki - Lasoty	0,605	0,605	0,0	D
120337C	Kowalki - Nadróż	2,450	2450	0,0	L
120338C	Balin - Lasoty	3,673	1,326	2,347	D
120339C	Balin - Wyręba	1,445	0,0	1,445	D
120340C	Borzymin - Nadróż	1,855	1,855	0,0	D
120341C	Borzymin - Żałe	1,408	1,408	0,0	L
120342C	Głowinsk - Głowinsk	0,800	0,800	0,0	D
120343C	Cetki - Borzymin	1,170	0,0	1,170	D
120344C	Głowinsk - Czyżewo	2,430	0,0	2,430	D
120345C	Cetki - Czyżewo	2,980	2,890	0,0	L
120346C	Ławy - Rusinowo	1,895	1,895	0,0	L

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

120347C	Rusinowo - Rusinowo	1,242	0,0	1,242	D
120348C	Czyżewo - Długie	1,348	0,768	0,580	D
120349C	Rusinowo - Strzygi	1,370	1,370	0,0	D
120350C	Rusinowo - Rusinowo	1,925	1,925	0,0	L
120351C	Rusinowo - Marianki	3,235	2,738	0,497	L
120352C	Iwany - Rypałki	2,132	2,132	0,0	D
120353C	Starorypin - Prywatny - Rypin	1,250	0,723	0,527	D
120354C	Sadłowo Nowe - Sadłowo Rumunki	1,052	1,052	0,0	D
	Razem	140,290	73,038	67,145	
	%	100	52	48	

*klasa drogi: L – lokalna, D – dojazdowa

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy Rypin

Na terenie gminy Rypin swój przebieg mają 54 drogi publiczne kategorii gminnej. 17 dróg gminnych to drogi klasy lokalnej, a 37 klasy dojazdowej. Długość dróg gminnych wynosi 140,290 km (ok. 140,3 km), co stanowi 67,3% wszystkich dróg na terenie gminy. Drogi o nawierzchni twardej bitumicznej mają długość 73,038 km i stanowią 52%. Pozostałe drogi gminne o długości 67,145 km (48%) to drogi o nawierzchni tłuczniowej, żuźlowej lub gruntowej, które w okresie jesienno-zimowym sprawiają trudności przejazdu lub wręcz stają się nieprzejezdne. Rodzaj nawierzchni na poszczególnych drogach gminnych przedstawia powyższa tabela.

Niezależnie od dróg uznanych jako drogi gminne, występują drogi o funkcji porównywalnej z drogami gminnymi, drogi wewnętrzne oraz dojazdy. Powstawały one wraz z rozwojem zabudowy mieszkaniowej oraz infrastruktury. Zaliczenie tych dróg do kategorii dróg gminnych powinno nastąpić w drodze uchwały Rady Gminy po zasięgnięciu opinii właściwej Rady Powiatu. Drogi te są przeważnie drogami gruntowymi.

Na terenie gminy nie występują samodzielne trasy przeznaczone tylko i wyłącznie dla ruchu rowerowego (drogi rowerowe). Istnieje potrzeba budowy dróg rowerowych, przede wszystkim wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych i w terenach atrakcyjnych turystycznie.

14.1.2. Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy Rypin przebiega trasa linii kolei normalnotorowej nr 33 relacji Kutno-Brodnica. Ta linia kolejowa nie prowadzi ruchu pasażerskiego, jest wykorzystywana jedynie do przewozu towarów.

14.1.3. Komunikacja autobusowa

Gmina Rypin obsługiwana jest komunikacją autobusową realizowaną głównie przez Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy S.A. z siedzibą we Włocławku. Spółka zapewnia powiązania w zakresie podmiejskim i dalekobieżnym. W centrum Rypina, na ul. Dworcowej zlokalizowany jest dworzec PKS. Na terenie gminy zlokalizowane są przystanki autobusowe.

Należy z dużym prawdopodobieństwem założyć, że podstawowym środkiem komunikacji zbiorowej na terenie gminy Rypin pozostanie nadal autobus.

14.1.4. Parkowanie pojazdów

Zespoły parkingowe umożliwiające parkowanie większej liczby pojazdów występują w sąsiedztwie głównych obiektów usługowych - Urzędu Gminy (na terenie miasta Rypina), szkół, a także większych sklepów.

Mieszkańcy gminy posiadają garaże samochodowe (najczęściej pojedyncze) zlokalizowane na działkach prywatnych zarówno w zabudowie jedno- jak i wielorodzinnej.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

14.1.5. Zaplecze techniczne motoryzacji

Na terenie gminy Rypin funkcjonują następujące stacje paliw: w Starorypinie Prywatnym na działce oznaczonej nr ewid. 13/1, w Sadłowie na działce oznaczonej nr ewid. 255/1, w Dylewie na działce oznaczonej nr ewid. 29/2, w Rusinowie na działce oznaczonej nr ewid. 443/24.

Na terenie miejscowości Ławy, bezpośrednio przy drodze publicznej kategorii wojewódzkiej znajduje się Stacja Obsługi Pojazdów AUTOCENTRUM oraz Okręgowa Stacja Kontroli Pojazdów. Jest to obiekt usytuowany na działce nr ewid. 50/2. Stacja Obsługi Pojazdów znajduje się również w Rusinowie na działce nr ewid. 388/3.

14.2. Uwarunkowania wynikające z istniejącej infrastruktury technicznej

14.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Rypin zaopatrywana jest w wodę do picia z czterech gminnych ujęć wody posiadających udokumentowane zasoby, w miejscowościach: Kowalki, Borzymin, Sadłowo i Starorypin Prywatny.

Ujęcie wody Kowalkach o zasobach eksploatacyjnych 164 m³/h, pobór wody 1000 m³/dobę
Ujęcie wody położone na działce o nr ewidencyjnym 81 (obręb Kowalki). Ujęcie pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody i zaopatruje miejscowości Kowalki, Sikory, Dylewo, Ławy, Zakroczy, Dębiany, Puszcza Miejska i Puszcza Rządową.

Ujęcie wody w Sadłowie o zasobach eksploatacyjnych zatwierdzonych w kategorii „B” Q = 37 m³/h, wraz ze stacją uzdatniania wody.

Ujęcie wody położone na działkach o nr ewidencyjnych 612/2 i 612/4. Ujęcie pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody i zaopatruje miejscowości: Sadłowo, Sadłowo Nowe, Kwiatkowo, Godziszewy - Jasin i Stępowo, Linne i Stawiska.

Ujęcie wody w Borzyminie o wydajności 37 m³/h, pobór wody 282 m³/dobę (decyzja Starosty Rypińskiego z dnia 28.12.2017 r., znak: ROL 6223-13/07)

Ujęcie wody położone na działkach o nr ewidencyjnych 73/1 i 73/3. Ujęcie pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody i zaopatruje miejscowości: Borzymin, Cetki, Czyżewo, Rakowo, Balin, Rusinowo i Głowińsk.

Ujęcie wody w Starorypinie Prywatnym o wydajności 60 m³/h, pobór wody 300 m³/dobę
Ujęcie wody położone na działkach o nr ewidencyjnych 74/1, 74/4, 74/6, 72/6. Ujęcie pracuje w układzie dwustopniowego pompowania wody i zaopatruje miejscowości: Starorypin Prywatny - Iwany, Starorypin Rządowy, Rypałki, Podole i Marianki.

Dla przedmiotowych ujęć nie zostały ustanowione w drodze aktu prawa miejscowego oraz decyzji strefy ochronne obejmujące tereny ochrony pośredniej. Do rezygnacji z wyznaczenia terenu ochrony pośredniej przedmiotowych ujęć oraz do ograniczenia strefy ochronnej tylko do terenu ochrony bezpośredniej upoważniły warunki geologiczne i hydrogeologiczne.

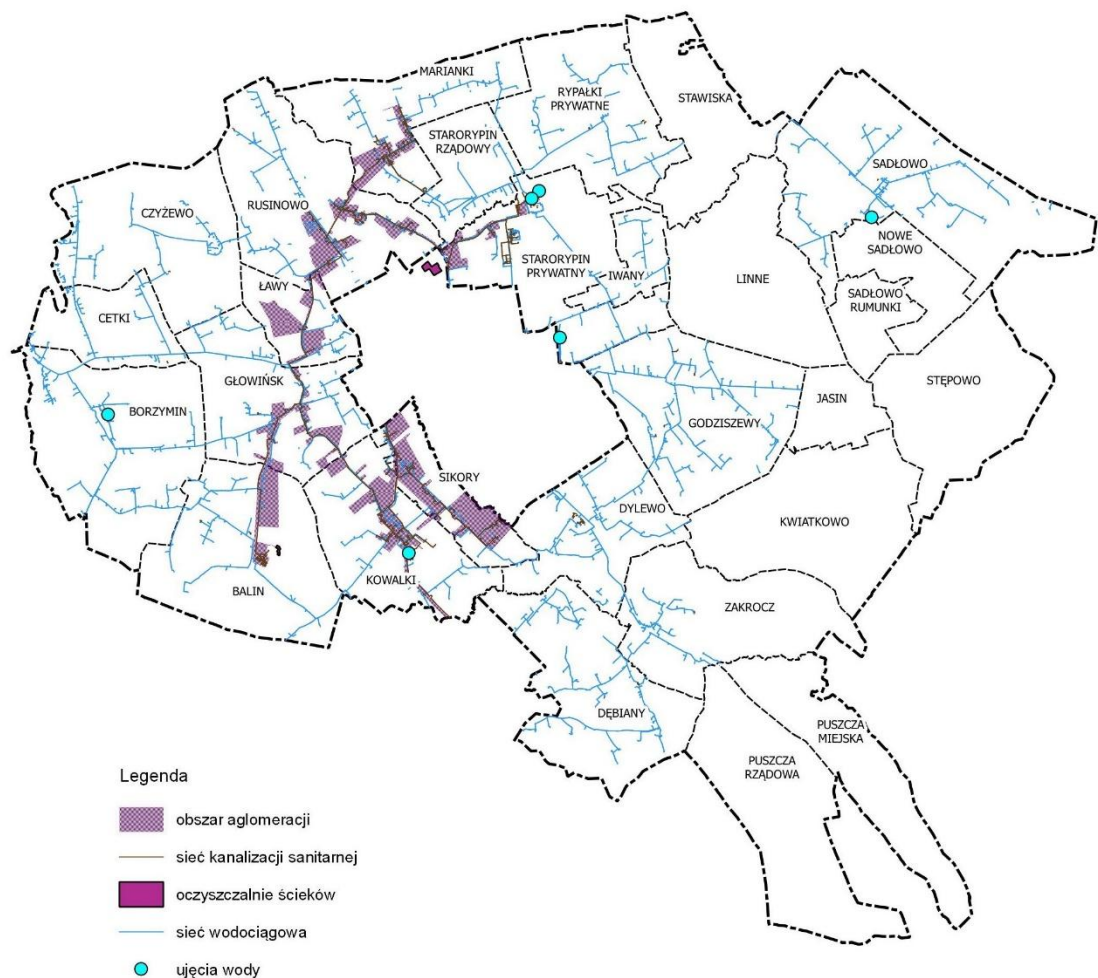
Na terenie stref ochrony bezpośredniej obowiązują następujące warunki jej utrzymania:

- teren ochrony bezpośredniej obejmuje grunty, na których usytuowane jest ujęcie, ograniczony jest ogrodzeniem stacji uzdatniania,
- teren ochrony bezpośredniej ujęcia jest ogrodzony i oznakowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 maja 2004r. w sprawie wzorów tablic informacyjnych o strefie ochronnej ujęcia wody (Dz. U. z 2004 r. nr 136, poz. 1457 z późn. zm.). W obszarze tym zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia,
- na terenie ochrony bezpośredniej ujęcia wody należy:

- odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
 - zagospodarować teren zielenią,
 - odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
 - ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- na terenie ochrony bezpośredniej ujęcia wody nie wolno składować materiałów grożących skażeniu wód podziemnych.

Gmina posiada wystarczające zasoby wodne dla zaopatrzenia w wodę odbiorców w swoich granicach administracyjnych. Dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa.

Na terenie gminy Rypin na dz. nr ewid. 143 w obrębie Starorypin Prywatny zlokalizowana jest również stacja uzdatniania wody dla m. Rypina. W obrębie przedmiotowej działki nie są zlokalizowane studnie.

Rysunek 25 Gospodarka wodno-ściekowa

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy w Rypinie

Tabela 21 Długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej w latach 2010-2017 [km]

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
POLSKA	272 888,0	278 300,4	283 102,5	287 651,3	292 455,7	297 871,1	300 989,7	303 903,1
WOJEWÓDZTWO	21 782,0	22 133,2	22 551,3	22 725,1	22 985,7	23 239,8	23 360,1	23 596,9
POWIAT	749,1	756,0	823,1	824,6	835,1	836,7	840,2	842,3
m. Rypin	31,0	31,0	31,0	31,0	35,7	35,7	36,8	37,1
Brzuze	62,3	63,6	129,8	130,5	130,9	130,9	130,9	131,6
Rogowo	141,1	145,3	145,3	145,3	148,5	148,5	148,5	148,5
Rypin	186,4	187,8	188,2	188,8	191,0	191,9	193,1	193,4
Skrwilno	181,1	181,1	181,1	181,3	181,3	181,2	182,0	182,0
Wąpielsk	147,2	147,2	147,7	147,7	147,7	148,5	148,9	149,7

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

W ostatnich latach nastąpiła znaczna rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy. W 2013 r. jedynie 77,15 mieszkańców gminy korzystało z wodociągu. Natomiast już rok później wskaźnik ten wyniósł 95,7%. Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej w gminie wynosiła w 2010 r. 186,4 km, w 2014 – 191,0 km, a w 2016 – 193,1 km. Z analizy zasięgu sieci systemu gminnych wodociągów wynika, że na terenie gminy istnieją pojedyncze tereny poza zasięgiem obsługi sieci wodociągowej, wymagające rozbudowy sieci. Dotyczy to rejonów, gdzie zabudowa mieszkaniowa znajduje się w stanie rozproszonym, głównie na obrzeżach gminy. Niezbędna jest rozbudowa systemu wodociągowego dla uzyskania jakości wody dostarczanej odbiorcom zgodnej z przepisami krajowymi i UE, zapewnienie ciągłości i dostępności usług zaopatrzenia w wodę.

Tabela 22 Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności w latach 2010-2016

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
POLSKA	87,4	87,6	87,9	88,0	91,6	91,9	91,9
WOJEWÓDZTWO	90,9	90,9	91,1	91,1	95,2	95,2	95,3
POWIAT	85,9	86,3	86,7	86,9	95,7	95,8	95,9
m. Rypin	97,2	97,2	97,3	97,3	100	100	100
Brzuze	77,7	77,7	79,8	80,1	92,0	92,1	92,3
Rogowo	81,1	83,2	83,4	83,6	97,7	97,7	97,7
Rypin	75,6	76,2	76,2	77,1	95,7	95,7	95,7
Skrwilno	80,9	81,1	81,3	81,5	89,9	90,0	90,3
Wąpielsk	82,0	82,0	82,4	82,7	90,1	90,2	90,4

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Stopień zwodociągowania gminy w 2016 r. wyniósł 95,7% i był znacznie wyższy niż średni w Polsce (91,9%) oraz zbliżony do średniego wskaźnika w województwie kujawsko-pomorskim (95,3%) i w powiecie rypińskim (95,9%). Wśród gmin powiatu jedynie miasto Rypin (z oczywistych uwarunkowań) oraz gmina Rogowo posiadały wyższe niż w gminie Rypin wskaźniki zwodociągowania.

Tabela 23 Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2010-2017

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
POLSKA	4 947	5 063	5 177	5 272	5 372	5 478	5 576	5 647
	378	038	232	977	455	971	199	282
WOJEWÓDZTWO	254 341	260 157	265 257	269 640	273 399	276 286	280 422	283 392
POWIAT	7 458	7 623	7 851	7 972	8 071	7 878	7 970	8 168

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

m. Rypin	1 706	1 738	1 766	1 792	1 886	1 623	1 646	1 661
Brzuze	1 096	1006	1 120	1 137	1 145	1 156	1 187	1 195
Rogowo	985	1 140	1 157	1 174	1 197	1 213	1 218	1 218
Rypin	1 511	1 556	1 590	1 622	1 662	1 684	1 656	1 760
Skrwilno	1 427	1 444	1 463	1 477	1 407	1 423	1 467	1 532
Wąpielsk	733	739	755	770	774	779	796	802

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Na koniec 2016 r. na terenie gminy Rypin wykonanych było 1760 podłączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W ciągu ostatnich ośmiu lat liczba ta wzrosła o 249 podłączeń, co stanowi 14 punktów procentowych.

Tabela 24 Zużycie wody na jednego mieszkańca w latach 2012-2016

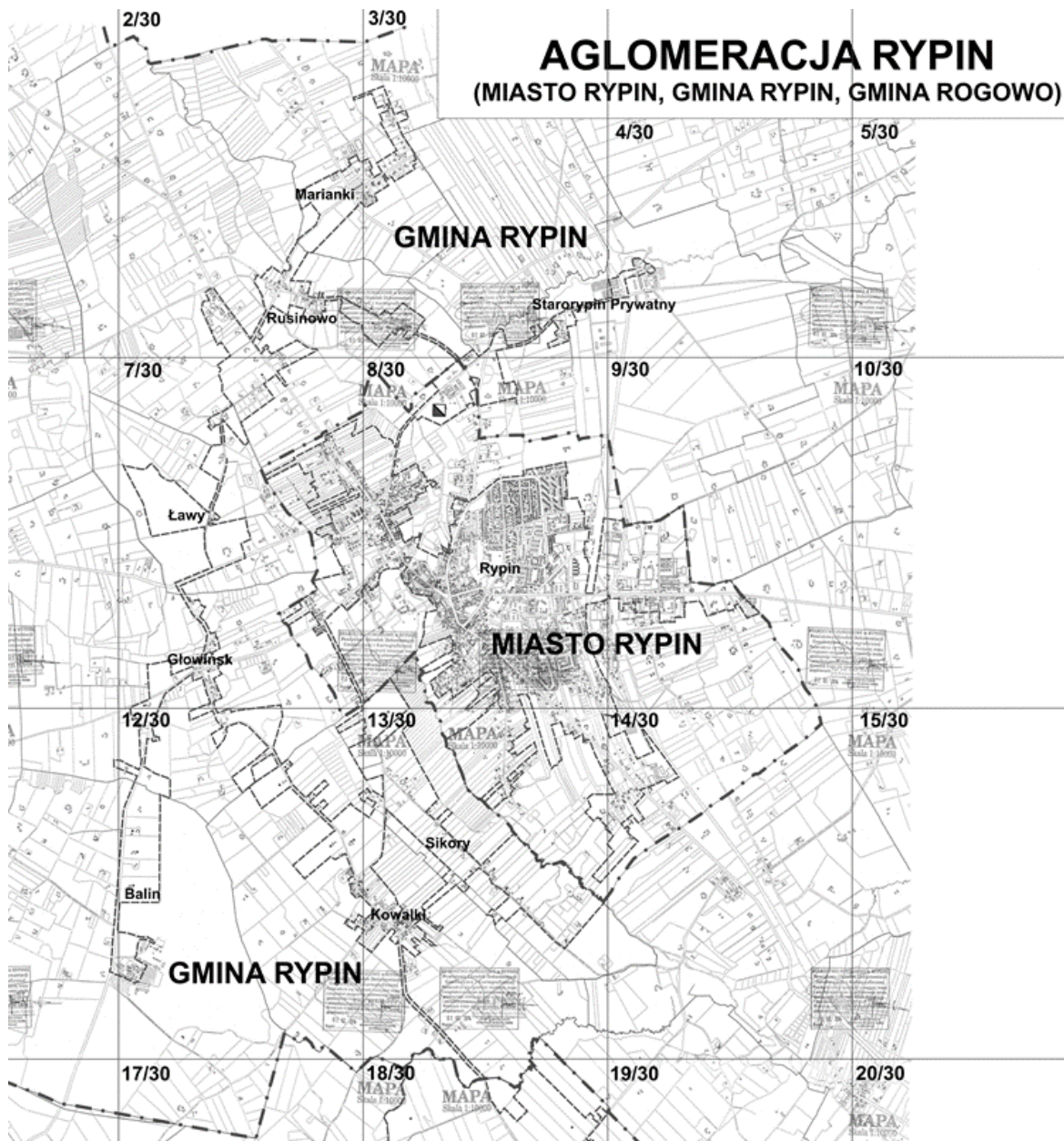
Jednostka terytorialna	2012	2013	2014	2015	2016
POLSKA	31,2	30,9	31,1	32,2	32,2
WOJEWÓDZTWO	32,0	32,0	33,2	34,0	34,1
POWIAT	30,8	33,4	35,3	36,3	36,7
m. Rypin	27,8	28,4	28,9	28,7	28,9
Brzuze	35,0	37,8	40,8	41,4	41,6
Rogowo	34,7	36,3	35,4	38,3	39,8
Rypin	32,2	39,4	41,4	45,4	45,3
Skrwilno	31,8	35,1	38,5	40,6	40,6
Wąpielsk	28,9	31,1	38,0	35,7	36,9

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Zużycie wody na jednego mieszkańca w gminie Rypin na koniec 2016 r. wynosiło 45,3 m³ i jest to najwyższe zużycie wśród gmin powiatu rypińskiego, jak również jest wyższe od zużycia dla województwa kujawsko-pomorskiego i kraju.

14.2.2. Gospodarka ściekowa

Uchwałą nr IV/84/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 marca 2015 r. wyznaczono aglomerację Rypin o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 20830 z oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną na terenie miejscowości Rypin, położoną w powiecie rypińskim, której obszar obejmuje miasto Rypin oraz wsie: Balin, Głowińsk, Kowalki, Ławy, Rusinowo, Starorypin Prywatny, Marianki, Sikory, położone w gminie Rypin; wsie: Rogowo, Rojewo, Świeżawy, Zamość, Sosnowo, Karbowizna, Lasoty, Nadróż, Pręczi, położone w gminie Rogowo.

Rysunek 26 Mapa ogólna zasięgu aglomeracji Rypin

Źródło: Uchwała nr IV/84/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 marca 2015 r.:
http://www.edzienniki.bydgoszcz.uw.gov.pl/WDU_C/2015/720/akt.pdf

Na terenie aglomeracji funkcjonuje sieć kanalizacyjna o długości 142,45 km. Gmina Miasto Rypin posiada 57,05 km istniejącej sieci kanalizacyjnej (w tym sanitarnej 44,05 km a ogólnospławnej 13,0 km), gmina Rypin 32 km (z czego sanitarnej tłocznej 22,1 km, a grawitacyjnej 9,9 km), a gmina Rogowo posiada 53,4 km sieci kanalizacyjnej (w tym 9,40 km stanowi sanitarna grawitacyjna i 44 km sanitarna tłoczna) zakończoną mechaniczno-biologiczną oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w miejscowości Rypin, powiat rypiński. Średnia przepustowość hydrauliczna oczyszczalni wynosi 3946 m³/d. Projektowana wydajność oczyszczalni ścieków wynosi 25 517 RLM. Eksploatacja oczyszczalni oraz zrzut ścieków oczyszczonych do odbiornika odbywa się na podstawie decyzji Starosty Rypińskiego z dnia 21 listopada 2007 r., znak: ROL.6223-4/06/07 obowiązującej do dnia 19 listopada 2017 r. Ilość ścieków obecnie wytwarzanych w aglomeracji i kierowanych do oczyszczalni ścieków komunalnych wynosi 2075,7 m³/d, z czego 2061,5 m³/d to ścieki dostarczane zbiorczym systemem kanalizacyjnym (w tym ścieki gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Rogowo - 131,9 m³/d, gminy Rypin - 309,3 m³/d, miasta Rypin - 1620,3 m³/d) i 14,2 m³/d to ścieki dowożone taborem asenizacyjnym (w tym ścieki dowożone z gminy Rogowo - 0,39 m³/d, gminy Rypin - 4,04 m³/d, miasto Rypin - 7,25, inne gminy poza aglomeracją 2,52 m³/d). Na terenie aglomeracji planuje się wybudowanie sieci kanalizacji sanitarnej, na której wykonanie zostały pozyskane środki finansowe, o długości 4,08 km (w tym 0,40 km kanalizacji grawitacyjnej w mieście Rypin i 1,1 km w gminie Rypin, oraz 0,29 km kanalizacji tłocznej w mieście Rypin i 2,29 km w gminie Rypin). W wyniku realizacji inwestycji związanych z gospodarką ściekową do nowo budowanej sieci kanalizacyjnej podłączonych zostanie 1426 mieszkańców. Przewidywane średnie obciążenie oczyszczalni po zrealizowaniu planowanego zakresu sieci kanalizacji sanitarnej i przyłączeniu planowanych dostawców ścieków wyniesie 2070 m³/d. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Rypienica.

Gmina Rypin mieści się w grupie gmin województwa o najniższym wskaźniku skanalizowania. W 2016 r. wskaźnik skanalizowania w gminie wyniósł 14,8%. Był on wyjątkowo niski w stosunku do średniego wskaźnika dla kraju (70,2%), województwa kujawsko-pomorskiego (69,9%) oraz powiatu rypińskiego (50,8%). Długość czynnej sieci rozdzielczej kanalizacyjnej w 2016 r. wyniosła 28,7 km. Od 2005 r. nastąpił wzrost długości sieci o ok. 81%.

Ze względu na konieczność przesyłania ścieków na duże odległości większość kanalizacji sanitarnej na terenie gminy stanowi kanalizacja tłoczna, która wymaga budowy wielu przepompowni ścieków.

Tabela 25 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2017 [km]

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
POLSKA	107 509,1	117 745,6	125 580,6	132 916,0	142 876,1	149 668,0	154 013,7	156 780,5
WOJEWÓDZTWO	6 365,4	6 959,4	7 006,9	7 384,2	7 648,0	7 887,5	8 003,5	8 085,8
POWIAT	116,9	136,0	144,0	160,1	169,2	171,0	171,1	171,3
m. Rypin	41,4	41,4	41,7	41,9	51,0	51,5	51,6	51,6
Brzuze	2,0	2,0	2,0	17,9	17,9	17,9	17,9	17,9
Rogowo	31,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	46,8	47,0
Rypin	16,9	21,0	28,7	28,7	28,7	28,7	28,7	28,7
Skrwilno	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7
Wąpielsk	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	14,4	14,4	14,4

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Długość istniejącej na terenie gminy sieci kanalizacyjnej wynosi na koniec 2017 r. 28,7 km.

Tabela 26 Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w latach 2010-2016 r. [dam³]

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
POLSKA	62,0	63,5	64,3	65,1	68,7	69,7	70,2
WOJEWÓDZTWO	64,3	65,2	65,6	66,1	69,1	69,6	69,9
POWIAT	43,3	44,5	45,1	47,0	51,2	50,8	50,8
m. Rypin	86,5	86,9	87,1	87,2	96,9	96,9	96,9
Brzuze	9,5	9,5	9,5	21,2	24,2	22,5	23,9
Rogowo	23,7	28,0	28,0	32,1	34,0	34,0	34,0
Rypin	8,1	11,7	14,8	14,8	14,9	14,8	14,8
Skrwilno	27,3	27,6	27,7	27,8	27,8	28,1	28,2
Wąpielsk	21,0	21,1	21,1	21,1	21,1	19,3	19,4

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Średnia skanalizowania dla gminy Rypin wynosiła na koniec 2016 r. 14,8% i jest to najniższy wskaźnik wśród gmin powiatu rypińskiego, również zdecydowanie niższy niż średni dla powiatu rypińskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju .

Tabela 27 Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2010-2017

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
POLSKA	2 318 987	2 493 943	2 632 391	2 763 988	2 912 618	3 073 079	3 225 214	3 307 168
WOJEWÓDZTWO	128 778	134 732	138 172	141 316	145 197	149 031	152 135	153 704
POWIAT	2 074	2 236	2 321	2 515	2 912	2 897	2 935	2 690
m. Rypin	1 219	1 232	1 256	1 269	1 679	1 693	1 706	1 414
Brzuze	14	14	14	115	145	127	151	156
Rogowo	257	328	328	406	406	406	406	411
Rypin	92	165	223	223	224	223	222	258
Skrwilno	350	355	358	360	316	323	324	324
Wąpielsk	142	142	142	142	142	125	126	127

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Na koniec 2017 r. na terenie gminy Rypin wykonanych było 258 podłączeń kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W porównaniu z 2010 r. ich ilość wzrosła o 166 sztuk co stanowi 64 punkty procentowe.

Tabela 28 Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w latach 2010-2017

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
POLSKA	39,4	42,3	44,4	46,2	48,9	50,3	51,2	51,6
WOJEWÓDZTWO	29,2	31,4	31,1	32,5	33,3	33,9	34,3	34,3
POWIAT	15,6	18,0	17,5	19,4	20,3	20,4	20,4	20,4
m. Rypin	133,6	133,6	134,5	135,2	142,9	144,3	140,4	139,1
Brzuze	3,2	3,1	1,5	13,7	13,7	13,7	13,7	13,6
Rogowo	22,5	32,2	32,2	32,2	31,5	31,5	31,5	31,7
Rypin	9,1	11,2	15,3	15,2	15,0	15,0	14,9	14,9
Skrwilno	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,4	6,4
Wąpielsk	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	9,7	9,7	9,6

Źródło: Opracowano na podstawie danych BDL

Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w gminie Rypin na koniec 2017 r. wynosiła 14,9, co oznacza, że na każdych 100 km sieci wodociągowej przypada 14,9 km sieci kanalizacyjnej.

Na terenie gminy jest wiele miejscowości o rozproszonej zabudowie, na terenie których wykonanie sieci kanalizacyjnych nie ma ekonomicznego uzasadnienia. W tej sytuacji możliwym do realizacji rozwiązaniem mogą być małe przydomowe oczyszczalnie ścieków. Na terenie gminy Rypin, według stanu na koniec 2017 r., funkcjonuje 1020 przydomowych oczyszczalni ścieków. Gmina Rypin wspiera ich budowę, szczególnie w miejscach rozproszonej zabudowy, gdzie nie ma możliwości włączenia do gminnej kanalizacji, a realizacja sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieopłacalna. Gmina stara się również kontrolować właściwe opróżnianie oraz eksploatację zbiorników wchodzących w skład przydomowych oczyszczalni ścieków.

14.2.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 220 kV relacji Olsztyn I - Włocławek Azoty oraz wysokiego napięcia 110 kV relacji: Rypin – Brodnica Podgórz, Puszca Miejska – Rypin oraz Lipno – Puszca Miejska.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Dla ww. linii elektroenergetycznej 220 kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości 50 m (po 25 m od osi linii w obu kierunkach).

Dla linii elektroenergetycznych 110 kV wymagany jest pas ograniczonego użytkowania o szerokości 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach), a dla linii elektroenergetycznych średniego napięcia SN15kV pas techniczny o szerokości po 6,5 m w obie strony od osi linii.

Zaopatrzenie gminy Rypin w energię elektryczną oparte jest na dostawach Zakładu Energetycznego Energa-Operator S.A. Oddział w Toruniu.

Źródłem zasilania gminy Rypin w energię elektryczną jest Główny Punkt Zasilania 110/15 kV usytuowany w mieście Rypin. Zasilanie gminy w energię elektryczną odbywa się poprzez sieć rozdzielczą, wyprowadzonych z GPZ napowietrznych linii elektroenergetycznych SN 15 kV zasilających stacje transformatorowe SN/15 kV i dalej poprzez sieć rozdzielczą linii nn 0,4 kV. Na terenie Puszczy Miejskiej zlokalizowany jest drugi GPZ. Rozwój sieci elektroenergetycznej będzie następował w oparciu o rezerwy istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej oraz budowę nowych linii w zależności od potrzeb gminy i możliwości finansowych gestora sieci.

14.2.4. Odnawialne źródła energii

Nie ma jednoznacznej definicji, która charakteryzowałaby czym są odnawialne źródła energii. W Ustawie Prawo Energetyczne jest napisane, że odnawialne źródła energii to: "źródła wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także z biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątek roślinnych i zwierzęcych".

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2020 r. poz. 261 ze zm.) odnawialne źródło energii to odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów.

Energetyka wiatrowa

Farmy wiatrowe są obcym elementem w polskim krajobrazie, choć z uwagi na wzrost zapotrzebowania na energię odnawialną coraz bardziej powszechnym.

Na terenie gminy Rypin, zgodnie z pismem Starostwa Powiatowego w Rypinie z dnia 12 sierpnia 2019 r. (wpływ do Urzędu Gminy w Rypinie w dniu 10.08.2019 r., zlokalizowanych jest 11 generatorów energii wiatrowej:

- Starorypin Prywatny, dz. nr 85/15 - moc 1,5 MW, wybudowano w 2012r. – całkowita wysokość¹⁹ 150 m;
- Starorypin Prywatny, dz. nr 83/5 - moc 1,2 MW, wybudowano w 2012r. – całkowita wysokość 150 m;
- Starorypin Prywatny, dz. nr 83/4 - moc 1,9 MW, wybudowano w 2014r. – całkowita wysokość 150 m;
- Starorypin Prywatny, dz. nr 85/9 - moc 2,0 MW, wybudowano w 2011r. – całkowita wysokość 150 m;
- Starorypin Rządowy, dz. nr 20/3 – moc 0,85 MW, wybudowano w 2015r. – całkowita wysokość 69,05 m;
- Rypałki Prywatne, dz. nr 28 - moc 2,0 MW, wybudowano w 2011r. – całkowita wysokość 150 m;

¹⁹ Zgodnie z art. 4.1 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych „jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowl, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami”

- Puszcza Miejska, dz. nr 121/6 - moc 0,5 MW, wybudowano w 2013r. – całkowita wysokość 64,95 m;
- Puszcza Rządowa, dz. nr 25/2 - moc 0,5 MW, wybudowano w 2013r. – całkowita wysokość 64,95 m;
- Godziszewy, dz. nr 145/1 (2 sztuki) - moc 0,5 MW, wybudowano w 2009r. – całkowita wysokość każdej z nich 45 m;
- Cetki, dz. nr 46 - moc 2,0 MW, wybudowano w 2011r. – całkowita wysokość 150 m;

Elektrownie wiatrowe zlokalizowane na terenach gmin sąsiednich: Osiek, Brzuze i Rogowo, swoimi zasięgami (10-krotnością całkowitej wysokości) oddziałują również na teren gminy Rypin. Są to następujące elektrownie wiatrowe:

- Borowo (gmina Rogowo), dz. nr 11 – dwie elektrownie o całkowitej wysokości każdej z nich 152 m;
- Żałe (gmina Brzuze), dz. nr 695, 608/1, 700/3 cztery elektrownie o całkowitej wysokości każdej z nich 101,5 m;
- Sumin (gmina Osiek, dz. nr 319/4 i 321 dwie elektrownie wiatrowe o całkowitej wysokości każdej z nich 101,7 m.

Energetyka wodna

Na obszarze gminy znajduje się jedna mała elektrownia wodna w miejscowości Kamionka o mocy 5,8 kW na rzece Rypienicy. Obecnie jest nieczynna.

Ze względu na uwarunkowania hydrologiczne, a zwłaszcza brak cieków charakteryzujących się odpowiednim przepływem oraz odpowiednimi spadkami, na terenie gminy Rypin nie występują eksploatowane urządzenia hydroenergetyczne i należy wykluczyć możliwości rozwoju hydroenergetyki.

Energetyka geotermalna

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego jak i całego kraju istnieje znaczny potencjał geotermalny. Występujące na terenie gminy Rypin zasoby geotermalne należą do Zbiornika górnourajskiego. Temperatura tych wód waha się w granicach 20-70°C. Podstawowym jednak problemem rozwoju tej dziedziny energetyki odnawialnej są wysokie koszty realizacji instalacji, które w praktyce wykluczają inwestycje indywidualne.

Zbiorcze systemy grzewcze oparte o źródła geotermalne nie mają racji bytu na terenie gminy Rypin ze względów zarówno technicznych jak i ekonomicznych.

Energetyka słoneczna

Na terenie gminy istnieje możliwość powszechnego wykorzystania kolektorów słonecznych, ponieważ pod względem wielkości nasłonecznienia gmina lokuje się na poziomie porównywalnym z przeciętnymi wartościami krajowymi. Kolektory słoneczne preferowane są do wykorzystania jako inwestycje indywidualne, przede wszystkim do ogrzewania wody użytkowej oraz ogrzewania mieszkań.

Zgodnie z danymi Planu gospodarki niskoemisyjnej, na terenie gminy funkcjonują kolektory słoneczne o powierzchni ok. 32m², mocy 16 000 kWh/m²/rok, co daje 57,6 GJ/rok. W instalacje te wyposażone są także budynki komunalne: Szkoła Podstawowa w Starorypinie Rządowym (8 sztuk), gimnazjum w Kowalkach (5 sztuk), Szkoła Podstawowa w Sadłowie (3 sztuki).

Energetyczne wykorzystanie biomasy

Biomasa to biodegradowalna część produktów i odpadów oraz pozostałości z rolnictwa, leśnictwa i pokrewnych przemysłów. Do biomasy zalicza się również biodegradowalną część odpadów komunalnych i przemysłowych. W zależności od stopnia przetworzenia biomasy, wyodrębnić można następujące rodzaje surowców:

- surowce energetyczne pierwotne: drewno, słoma, rośliny energetyczne,

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

- surowce energetyczne wtórne: gnojowica, obornik, inne produkty odpadowe i odpady organiczne, osady ściekowe,
- surowce energetyczne przetworzone: biogaz, bioetanol, biometanol, estry olejów roślinnych, biodyzel, biooleje, biobenzyna i wodór.

Biomasę można podzielić w zależności od kierunku pochodzenia na trzy grupy:

- biomasa pochodzenia leśnego,
- biomasa pochodzenia rolnego,
- odpady organiczne.

Biomasa stanowi również produkt wejściowy do produkcji biopaliw płynnych, zwanych powszechnie „biopaliwami”.

Gmina Rypin, ze względu na rolniczy charakter, może być dostawcą surowców energetycznych - biomasy pochodzenia rolnego.

W gminie funkcjonują dwa podmioty gospodarcze zajmujące się produkcją biomasy w celu dostosowania jej do wykorzystania energetycznego. Jest to Zakład Stolarski „Zakopianka” w Mariankach przetwarzający trociny na brykiet oraz Tartak Cetki – produkujący trociny. Biomasa wykorzystywana jest w systemach grzewczych w instytucjach państwowych. W Szkole Podstawowej w Starorypinie Rządowym oraz w Gimnazjum w Kowalkach udział biomasy w systemie grzewczym wynosi 100%, w Szkole Podstawowej w Borzyminie – 60%, natomiast w Szkołach Podstawowych w Sadłowie i Zakroczu 30%.

Produkcja biogazu

Biogaz jest to gaz pozyskany z biomasy. Biogaz może być otrzymywany z odpadów organicznych, których miejscem powstawania są gospodarstwa hodowlane, zakłady produkcji rolniczej i przemysłu przetwórczego, składowiska odpadów komunalnych i oczyszczalnie ścieków. Należą do nich:

- ✓ gnojowica, gnojówka, obornik, pomiot kurzy,
- ✓ odpady roślinne,
- ✓ ścieki z zakładów przetwórstwa spożywczego: rzeźni, mleczarni, przetwórstwa mięsnego, cukrowni,
- ✓ ścieki z zakładów farmaceutycznych, papierniczych i innych zawierających frakcje organiczne,
- ✓ osady ze ścieków komunalnych,
- ✓ frakcja organiczna na składowiskach.

Biogazownie to instalacje, które służą do celowej produkcji biogazu z biomasy roślinnej, odchodów zwierzęcych lub odpadów organicznych. Biogaz składa się z metanu i dwutlenku węgla, powstaje w procesie beztlenowej fermentacji biomasy. Podstawowymi jego źródłami są oczyszczalnie ścieków i wysypiska śmieci (oraz inne miejsca, w których fermentacja odbywa się samoczynnie, bez nadzoru i kontroli), a także biogazownie. Lokalizacja instalacji do produkcji biogazu wymaga przeprowadzenia analizy ekonomicznej oraz środowiskowej.

Na terenie gminy Rypin, w miejscowości Starorypin Prywatny zlokalizowana jest biogazownia rolnicza o mocy 1,9 MW, działająca od wiosny 2013 r. Jest to pierwszy w Polsce tego typu obiekt wybudowany przez grupę rolników.

Większościowym udziałowcem w spółce „Biogazownia Rypin”, będącej investorem instalacji w Starorypinie, jest Spółdzielcza Grupa Producentów Trzody Chlewnej, skupiająca 16 rolników. Zaś mniejszościowym - firma „Wiatrak”, do której należy elektrownia wiatrowa o mocy 2,8 MW, usytuowana w sąsiedztwie wybudowanej biogazowni. Swój wkład w inwestycję ma także Spółdzielnia Samopomoc Chłopska oraz dwóch inwestorów prywatnych.

Na powstaniu instalacji biogazowej w Starorypinie skorzystało także miasto Rypin. Jej właściciele wybudowali bowiem na swój koszt ciepłociąg, łączący ich biogazownię z siecią ciepłowniczą Rypina, należącą do Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej. Dzięki temu ciepło produkowane z biogazu jest wykorzystywane do ogrzewania wielu budynków w Rypinie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Również Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „RYPIN” Sp. z o.o. w Puszczy Miejskiej produkuje energię z biogazu. Zakład ten wykorzystuje gaz wysypiskowy powstający w wyniku fermentacji związków organicznych na składowisku odpadów. Zakład oferuje produkcję i sprzedaż energii elektrycznej wytworzonej z biogazu. Średnia produkcja w roku to 16 650 kW energii elektrycznej.

14.2.5. Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy Rypin nie przebiega żaden gazociąg wysokiego ciśnienia systemu krajowego. Przebiega natomiast gazociąg średniego ciśnienia o długości 12 146 m, relacji Brodnica – miasto Rypin, stanowiący źródło zasilania dla MPEC w Rypinie oraz odbiorców na obszarze miasta Rypin. Według danych BDL, w gminie Rypin na koniec 2016 r. z gazu przewodowego korzystało tylko 7 odbiorców.

Z powyższego wynika, że na terenie gminy nie została rozwinięta gospodarka gazem przewodowym. W gospodarstwach domowych używany jest gaz bezprzewodowy.

14.2.6. Gospodarka odpadami

Zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia, zdrowia ludzi i ochronę środowiska określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

Odpady zbierane w gminie Rypin unieszkodliwiane są w ramach Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (region 2 wschodni) z regionalnymi instalacjami przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w Osnowie (gmina Chełmno), Niedźwiedziu (gm. Dębowa Łąka), Puszczy Miejskiej (gm. Rypin) i Lipnie (gm. Lipno). RIPOK te wyposażone są w instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów; instalacje do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Jedna z RIPOK zlokalizowana jest w miejscowości Puszcza Miejska na terenie gminy Rypin. RIPOK wybudowany został w 2003 r. przez Związek Gmin Rypińskich. Projekt inwestycyjny był dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego. Instalacja ta jest po gruntownej przebudowie, rozbudowie i modernizacji. Instalacja posiada status RIPOK dla przetwarzania odpadów komunalnych zmieszanych, odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz składowania pozostałości z sortowania i mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych. W skład Zakładu wchodzi m.in. składowisko odpadów obojętnych, kopce bioenergetyczne służące do mineralizacji odpadów organicznych z możliwością przemiany powstającego biogazu na energię elektryczną oraz linia do segregacji odpadów. Na terenie ww. RIPOK zlokalizowany jest również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

W 2010 r. w Puszczy Miejskiej zlikwidowano mogiłnik przeterminowanych środków ochrony roślin, który powstał ok. 40 lat temu. Wydobyto, przetransportowano i termicznie unieszkodliwiono 315,62 ton odpadów agrochemikaliów. Wywieziono również zbiorniki i zanieczyszczoną glebę. Prace rekultywacyjne objęły teren o powierzchni 0,5 ha. Odtworzono urodzajną warstwę glebową, a teren zalesiono 2700 sztukami sosny. Celem monitoringu wód gruntowych zamontowano sieć piezometrów.

14.2.7. Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie gminy w ciepło oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła i kotłowniach osiedlowych i zakładowych. Urządzenia te emitują do atmosfery SO₂, NO₂, CO w ilościach, które dla pojedynczego pieca czy kuchni wydają się znikomo małe, ale bardzo uciążliwe ze względu na bezpośredniość oddziaływania.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin – uwarunkowania

Urządzenia grzewcze należy modernizować poprzez zainstalowanie paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń (paliwa ekologiczne).

14.2.8. Telekomunikacja i teleinformatyka

W ostatnich latach nastąpił szybki rozwój sieci telefonicznej, przede wszystkim telefonii komórkowej dlatego konieczna była realizacja stacji bazowych telefonii komórkowej. Na terenie gminy zlokalizowany jest jeden taki obiekt w miejscowości Rusinowo.

Gmina w zakresie telefonii komórkowej obsługiwana jest również przez stacje bazowe różnych operatorów usytuowane na terenie miasta Rypin.

W ramach uzyskanych przez Polskę funduszy unijnych związanych z rozwojem infrastruktury społeczeństwa informacyjnego wybudowana została w województwie kujawsko – pomorskim szerokopasmowa sieć teleinformatyczna w celu zapewnienia powszechnego dostępu do szerokopasmowego Internetu jako bazy do realizacji warstwy aplikacji i usług: e-government, e-learning, e-health.

W każdym powiecie utworzony został węzeł dystrybucyjny, a w każdej gminie (w tym gminie Rypin) punkt dostępowy.

Szerokopasmowa sieć informatyczna jest niezbędnym narzędziem kształtującym konkurencyjność i atrakcyjność poszczególnych gmin jak i całego województwa.

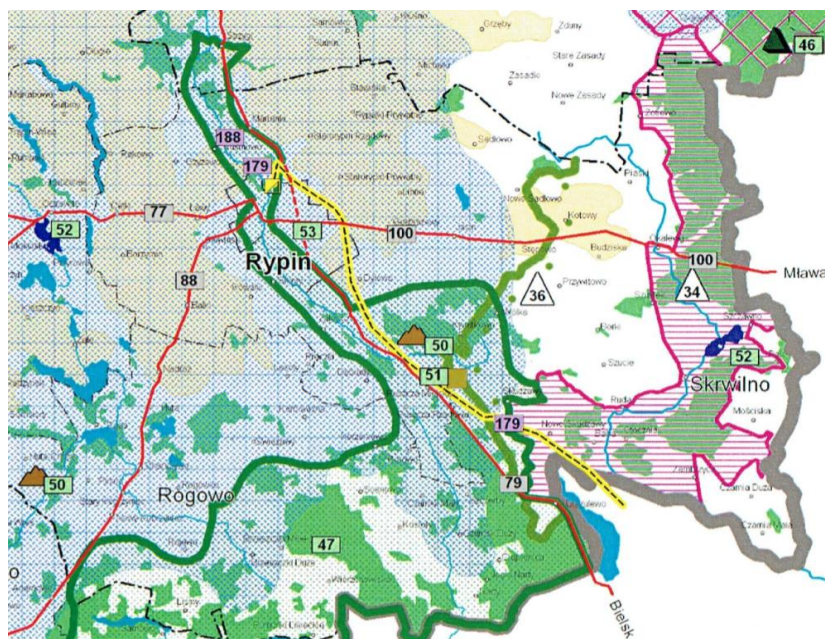
14.2.1. Rurociąg ropy naftowej wraz ze stacją pomp

Przez teren gminy Rypin, z południa na północ przebiega „Pomorski” rurociąg ropy naftowej Płock-Gdańsk wraz ze stacją pomp zlokalizowaną w miejscowości Puszcza Miejska.

15. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

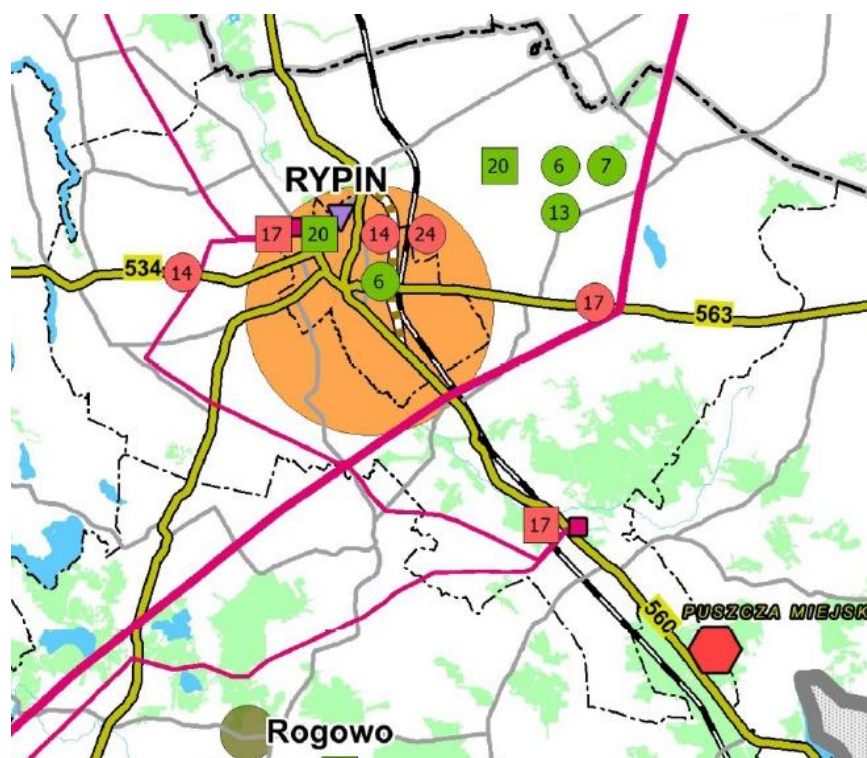
Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych wskazane zostały w obowiązującym Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przyjętym uchwałą Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r. oraz w projekcie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przyjętym uchwałą Nr 14/588/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 12 kwietnia 2018 r.

Wykaz zadań wynikający z wyżej wymienionych dokumentów przedstawiony został w pkt 8.1. *Analiza dokumentów strategicznych*, a ich przestrzennego rozmieszczenie na poniższych rysunkach.

Rysunek 27 Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym w gminie Rypin

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przyjęty uchwałą nr XI/135/2003 Sejmiku Województwa Kujawski-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r. (fragment mapy)

Rysunek 28 Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym w gminie Rypin

Źródło: Projekt Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przyjęty uchwałą Nr 14/588/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 12 kwietnia 2018 r. (fragment mapy)

16. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

Planowanie przestrzenne uwzględniające prawidłowo wszelkie uwarunkowania i potrzeby wynikające z zagrożeń oraz ochrony przed powodzią, działa prewencyjnie dając w efekcie zmniejszenie skutków ewentualnej powodzi.

Zgodnie z art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne, ochrona przed powodzią jest zadaniem Wód Polskich oraz organów administracji rządowej i samorządowej. Prowadzi się ją z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Obowiązek sporządzenia map spoczywa na Prezesie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Sporządzone przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej mapy zagrożenia powodzią oraz mapy ryzyka powodziowego, opublikowane zostały na Hydroportalu KZGW (www.isok.gov.pl).

Studia ochrony przeciwpowodziowej sporządzone przez dyrektorów Regionalnych zarządów gospodarki wodnej, zachowują ważność do dnia sporządzenia map zagrożenia powodziowego. Wyznaczone w nich obszary bezpośredniego zagrożenia dla cieków, dla których nie zostały sporządzone mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego uznaje się w myśl artykułu 17 „Ustawy o zmianie ustawy Prawo wodne i niektórych innych ustaw” z dnia 5 stycznia 2011 r. za obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 15 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

W gminie Rypin bezpośrednie zagrożenie powodzią stanowi rzeka Rypienica, dla części której sporządzone zostały wyżej wymienione mapy zagrożenia powodziowego (w granicach miasta Rypin oraz na północ i częściowo na południe od miasta Rypina w granicach gminy Rypin). Część rzeki Rypienica, w południowej części gminy pozostawiona została do drugiego etapu prac nad obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Dla tego odcinka rzeki obowiązuje wykonane na zlecenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku w ramach prac nad Studium Ochrony Przeciwpowodziowej Regionu Wodnego w latach 2004/2005 opracowanie pt. „Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia obszarów zalewowych” etap II - Rypienica. Opracowanie wyznacza strefy bezpośredniego zagrożenia powodziowego od wody 1% i 10% (stuletniej i dziesięcioletniej). Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały oznaczone na rysunku „*Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego*”. Podstawą do wyznaczenia granic stref były punkty pomiarowe przekrojów poprzecznych oraz podkład mapowy ze szczególnym uwzględnieniem informacji o rzeźbie terenu doliny rzeki tj. warstwic i pikiet wysokościowych.

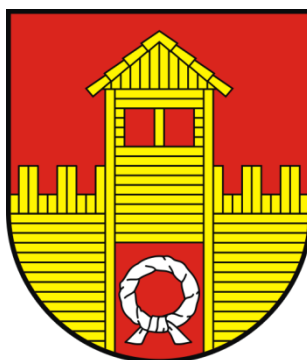
Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie gminy Rypin na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu rypińskiego	9
Rysunek 2 Obszary objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	13
Rysunek 3 Lokalizacja wydanych decyzji o warunkach zabudowy dla nowych inwestycji w gminie Rypin (w latach 2003-2017)	16
Rysunek 4 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Rypin	20
Rysunek 5 Gmina Rypin - mapa glebowa	24
Rysunek 6 Kompleksy łąkowo-bagiennie	29
Rysunek 7 Klimatyczny bilans wodny rolnictwa	42
Rysunek 8 Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)	44
Rysunek 9 Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)	46
Rysunek 10 Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 215	47
Rysunek 11 Zmiany liczby ludności w gminie Rypin w latach 2010-2016	69
Rysunek 12 Rozmieszczenie ludności w gminie Rypin	70
Rysunek 13 Zmiany liczby ludności w gminie Rypin w latach 2012 - 2018	71
Rysunek 14 Ludność w gminie Rypin wg ekonomicznych grup wieku	72
Rysunek 15 Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej w gminie Rypin	75
Rysunek 16 Zmiany przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie w latach 2006-2016	86
Rysunek 17 Zmiany przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań w latach 2006-2016	87
Rysunek 18 Wyznaczenie obszarów o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej	90
Rysunek 19 Obszary zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej na tle istniejących dróg i infrastruktury technicznej	91
Rysunek 20 Obszary o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej na tle dotychczasowego przeznaczenia terenów w SUIKZP	94
Rysunek 21 Obszary i tereny górnicze – Puszcza Miejska II	102
Rysunek 22 Obszary i tereny górnicze – Stępowo, Nowe Sadłowo i Sadłowo Rumunki	103
Rysunek 23 Obszary i tereny górnicze – Zakrocz	104
Rysunek 24 Drogi publiczne kategorii wojewódzkiej, powiatowej i gminnej w gminie Rypin	106
Rysunek 25 Gospodarka wodno-ściekowa	110
Rysunek 26 Mapa ogólna zasięgu aglomeracji Rypin	113
Rysunek 27 Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym w gminie Rypin	121
Rysunek 28 Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym w gminie Rypin	121

Spis tabel

Tabela 1 Sołectwa i miejscowości wydzielone w gminie Rypin	8
Tabela 2 Zasoby mieszkaniowe w latach 2007-2016 [szt.]	17
Tabela 3 Zestawienie użytków rolnych w gminie Rypin w 2017 roku	33
Tabela 4 Liczba i struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w gminie Rypin wg Powszechnych Spisów Rolnych w 2002 i 2010 roku [szt.]	34
Tabela 5 Rodzaj zasiewów w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Rypin wg Powszechnych Spisów Rolnych w 2002 i 2010 roku [ha]	35
Tabela 6 Liczba zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych ogółem na terenie gminy Rypin wg Powszechnych Spisów Rolnych w 2002 i 2010 roku [szt.]	35

Tabela 7 Zabytki nieruchome w gminie Rypin wpisane do rejestru zabytków	51
Tabela 8 Obiekty zabytkowe w gminie Rypin znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków	52
Tabela 9 Wykaz zabytków archeologicznych na obszarze gminy Rypin, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP)	54
Tabela 10 Ludność (mieszkańcy stali) w poszczególnych obrębach gminy Rypin	69
Tabela 11 Zmiany liczby ludności, saldo migracji i przyrost naturalny w gminie Rypin i powiecie rypińskim	71
Tabela 12 Zmiany liczby ludności, saldo migracji i przyrost naturalny w gminie Rypin i powiecie rypińskim	72
Tabela 13 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2006-2016 [%]	73
Tabela 14 Prognoza liczby ludności na rok 2047	87
Tabela 15 Zapotrzebowanie na nową zabudowę	88
Tabela 16 Bilans zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie oraz terenów możliwych do zainwestowania w obszarach zurbanizowanych.....	92
Tabela 17 Struktura własnościowa gruntów.....	95
Tabela 18 Wykaz udokumentowanych złóż kopalin – stan na 31.12.2018 r.	99
Tabela 19 Wykaz dróg powiatowych	105
Tabela 20 Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Rypin	107
Tabela 21 Długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej w latach 2010-2017 [km]	111
Tabela 22 Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności w latach 2010-2016	111
Tabela 23 Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2010-2017	111
Tabela 24 Zużycie wody na jednego mieszkańca w latach 2012-2016	112
Tabela 25 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2017 [km]	114
Tabela 26 Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w latach 2010-2016 r. [dam ³]	114
Tabela 27 Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2010-2017	115
Tabela 28 Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w latach 2010-2017.....	115

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RYPIN

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Spis treści

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENEGO GMINY RYPIN.....	5
1. Cele polityki przestrzennej	5
2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego	6
2.2. Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów	14
2.3. Kierunki zmian wynikające z audytu krajobrazowego	17
3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.....	18
3.1. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów przeznaczonych pod zabudowę	18
3.2. Tereny wyłączone spod zabudowy	21
4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	22
4.1. Obszary oraz zasady ochrony krajobrazu kulturowego	24
4.2. Obszary oraz zasady ochrony uzdrowisk	25
4.3. Kierunki rozwoju turystyki	25
5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	25
5.1. Kierunki kształtowania polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego	26
5.2. Obszary i zasady ochrony dóbr kultury współczesnej	26
6. Kierunki rozwoju systemu komunikacji	27
6.1. Kierunki rozwoju systemu drogowego i kolejowego	27
6.2. Kierunki rozwoju komunikacji zbiorowej.....	29
6.3. Polityka parkingowa	29
6.4. Ruch pieszy i rowerowy	30
6.5. Zaplecze techniczne.....	30
7. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	30
7.1. Zaopatrzenie w wodę	30
7.2. Gospodarka ściekowa	31
7.3. Gospodarka energetyczna	32
7.3.1. Zaopatrzenie w gaz	32
7.3.2. Zaopatrzenie ciepło	32
7.3.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną	33
7.3.4. Rurociąg ropy naftowej wraz ze stacją pomp	34
7.3.5. Odnawialne źródła energii	35
7.4. Telekomunikacja i teleinformatyka	36
7.5. Gospodarka odpadami	36
8. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	37
9. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1.....	37

10. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.....	39
11. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	40
12. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	42
12.1. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej	42
12.2. Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej	43
13. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	44
13.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią	44
13.2. Obszary osuwania się mas ziemnych.....	45
13.3. Wymagania dotyczące przeciwdziałania skutkom żywiołów	45
14. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	45
15. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady	45
16. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	46
16.1. Tereny wymagające przekształceń	46
16.2. Tereny wymagające rehabilitacji	46
16.3. Tereny wymagające rekultywacji	47
16.4. Tereny wymagające remediacji	47
17. Obszary zdegradowane	48
18. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	48
19. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym	49
20. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW	49
21. Wytyczne do uwzględnienia przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	49
IV. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	51
1. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań	51
2. Synteza ustaleń projektu studium	52
SPIS RYSUNKÓW	57

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENEGO GMINY RYPIN

1. Cele polityki przestrzennej

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy dotyczą przede wszystkim dążenia do maksymalnie wysokiej jakości życia mieszkańców, głównie poprzez działania w sferze jakości funkcjonowania i dostępności usług publicznych oraz rozwoju infrastruktury technicznej (głównie kanalizacyjnej i informatycznej).

Strategia rozwoju gminy Rypin na lata 2014-2020 jako wizję wskazała: „**Gmina Rypin jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, inwestowania oraz rozwoju sektora rolno-żywnościowego i turystycznego**” oraz trzy priorytetowe kierunki rozwoju gminy:

- Społeczność i usługi publiczne – podniesienie poziomu kapitału ludzkiego i społecznego gminy, a także zapewnienie wysokiego standardu usług publicznych dla mieszkańców gminy,
- Gospodarka i zrównoważony rozwój - zwiększenie liczby miejsc pracy, a więc ograniczenie bezrobocia poprzez aktywne działania związane z poprawą warunków tworzenia miejsc pracy i zwiększania zatrudnienia, ale celem pośrednim jest także rozwój przedsiębiorczości, rozumiany zarówno jako zwiększanie liczby zarejestrowanych podmiotów, jak i zwiększanie potencjału podmiotów już funkcjonujących w sektorze rolno-spożywczym i okołorolniczym,
- Infrastruktura techniczna i środowisko naturalne - zmodernizowane, bezpieczne drogi, sprawnie działająca komunikacja zbiorowa, chodniki i sprawnie działające oświetlenie w każdej wsi wpłyną na poczucie zadowolenia mieszkańców z życia w gminie. Racjonalne rozplanowanie przestrzenne inwestycji, zabudowań, szlaków komunikacyjnych, a także podnoszenie estetyki gminy przekłada się na odczuwany przez mieszkańców komfort życia w gminie;

oraz cele strategiczne:

- Wysoka jakość życia mieszkańców oraz dostęp do profesjonalnych sprawnych usług publicznych opartych na wiedzy, zdrowiu oraz tożsamości i dziedzictwie kulturowym,
- Wysoka konkurencyjność innowacyjnej gospodarki opartej na nowoczesnym rolnictwie i przetwórstwie spożywczym oraz wzrost przedsiębiorczości z wykorzystaniem potencjału endogenicznego Gminy,
- Spójne zagospodarowanie przestrzenne Gminy bogate w infrastrukturę techniczną, wysoki poziom inwestycji oraz ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego.

Zadaniem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest określenie polityki przestrzennej i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Priorytetem planowania przestrzennego jest dążenie do osiągnięcia ładu przestrzennego. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, termin ten oznacza takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Polityka przestrzenna realizowana przez Gminę powinna umożliwić realizację nakreślonych w Strategii celów. Składa się ona z polityk odnoszących się do poszczególnych komponentów tworzących całość środowiska funkcjonowania Gminy i życia mieszkańców, między innymi sposobu zagospodarowania, rozmieszczenia różnorodnych funkcji, dostępności i stanu infrastruktury technicznej, transportowej i społecznej, środowiska przyrodniczego i kulturowego, bezpieczeństwa.

Przyjmuje się, że gmina Rypin będzie rozwijać się w oparciu o posiadane potencjały, do których należą w szczególności stosunkowo korzystne warunki do produkcji rolniczej i związana z tym

możliwość rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego zgodnie z wyznaczonymi w studium terenami produkcyjno-usługowymi. Ponadto istotnym kierunkiem rozwoju Gminy powinno być ożywienie turystyki opartej o posiadane zasoby przyrodnicze oraz kulturowe.

Gmina powinna w swoim rozwoju wykorzystywać również szanse związane z położeniem w sąsiedztwie miasta Rypina stanowiącego ośrodek powiatowy, będący dla mieszkańców gminy centrum usługowym (w tym mieszczącym siedzibę gminy Rypin), a także rynkiem pracy. Przede wszystkim jednak gmina oferuje mieszkańcom miasta Rypina atrakcyjne, położone blisko miasta, tereny mieszkaniowe oraz tereny pod różnego rodzaju działalności gospodarcze.

Rozwój gminy wspierany będzie poprzez:

- rozwój infrastruktury technicznej - zapewnienie możliwie powszechnej obsługi, wysokich standardów i pewności działania,
- rozwój infrastruktury transportowej - budowę nowych dróg i sukcesywne podnoszenie ich standardu technicznego oraz modernizację linii kolejowej nr 33 w celu zapewnienia dobrej dostępności m.in. do miasta Rypin, łatwego przemieszczania się pomiędzy miejscowościami oraz dobrego dostępu do dróg wyższej rangi (krajowych, wojewódzkich i powiatowych),
- zapewnienie łatwego dostępu do usług publicznych oraz wysokiej jakości ich funkcjonowania, w tym dostosowanie oferty do prognozowanych zmian struktury wiekowej ludności gminy, a zwłaszcza poszerzenie oferty skierowanej do osób starszych (np. w zakresie domu opieki, usług medycznych, wspierania działań profilaktycznych, możliwości spędzania czasu wolnego), tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, podejmowanie działań na rzecz zwiększenia zatrudnienia na rynku lokalnym i związanego z tym zmniejszenia bezrobocia (w tym ukrytego w rolnictwie),
- działania na rzecz rozwoju gospodarczego, w tym wyznaczanie terenów pod rozwój inwestycji gospodarczych i ich promocja; jeśli to możliwe i zasadne dla rozwoju funkcji produkcyjnej, magazynowej, usługowej jako pierwsze powinny być wyznaczone obszary w terenach brownfield,
- działania w sferze środowiska, polegające na ochronie najcenniejszych walorów, sanacji obszarów przekształconych i zdegradowanych, wykorzystaniu gospodarczym środowiska (rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna) oraz racjonalnym gospodarowaniu złożami kopalin przy uwzględnieniu równowagi pomiędzy potencjałem przyrodniczym, odpornością na antropopresję, a możliwością gospodarczej eksploatacji,
- wykorzystanie posiadanych przez Gminę potencjałów do rozwoju funkcji turystycznej.

2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego

Ustalenia zawarte w kolejnych rozdziałach niniejszego Studium określają kierunki działań, jakie należy podjąć w celu realizacji przyjętej polityki przestrzennej gminy. Nie przesądzają one jednak o granicach zainwestowania i użytkowania terenów.

Teren gminy Rypin ma typowo wiejski charakter. Ze względu na predyspozycje środowiskowe, a zwłaszcza występowanie gleb o wysokich klasach bonitacyjnych, nadal najważniejszą funkcją gminy pozostanie rolnictwo.

W przestrzeni Gminy wyróżnia się kilka miejscowości o dość zwartej zabudowie stanowiących obszary wielofunkcyjne. Gmina otacza miasto Rypin i w jego sąsiedztwie widoczny jest dość intensywny rozwój zabudowy mieszkaniowej oraz, zwłaszcza przy drodze wojewódzkiej nr 570 Brodnica-Bielsk, rozwój zabudowy usługowej i produkcyjno-usługowej.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy sformułowane zostały w oparciu o uwarunkowania rozwoju gminy, w tym:

- preferencje rozwoju,
- progi i ograniczenia rozwoju,
- cele określone w strategii rozwoju gminy.

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy należy uznać za ukształtowaną, nie wymagającą większych korekt. Zachowany jest ład przestrzenny – zabudowa lokalizowana zasadniczo w sposób zwarty, bez nadmiernego rozproszenia, nawiązująca do istniejącego sąsiedztwa i uwzględniająca funkcjonowanie środowiska przyrodniczego – rysunek nr 4 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Rypin (tekst uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego).

Osiągnięcie trwałego, zrównoważonego rozwoju gminy oraz realizacja strategicznych celów przyjętych w strategii rozwoju gminy Rypin nie wymaga zdecydowanych zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Ograniczenia rozwoju przestrzennego w zakresie inwestycji stanowią obszary objęte ochroną konserwatorską, obszary o niekorzystnych warunkach fizjograficznych, duże kompleksy gruntów wysokich klas bonitacyjnych, strefy ochronne ujęć wody, obszary korytarzy ekologicznych, inne obszary chronione lub planowane do ochrony oraz strefy ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenu wynikające z usytuowanych na terenie gminy elektrowni wiatrowych, a także zależne od przebiegu sieci infrastruktury technicznej (np. ropociągu, gazociągu itp.).

Preferencjami rozwoju przestrzennego gminy Rypin w zakresie inwestowania są grunty niskich klas bonitacyjnych, obszary o dobrych i dogodnych warunkach fizjograficznych, tereny stanowiące własność komunalną i państwową, a przede wszystkim tereny uzbrojone i z możliwością łatwego przyłączenia do sieci infrastruktury technicznej.

Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów muszą wynikać również z audytu krajobrazowego, w tym uwzględnić zawarte w nim rekomendacje i wnioski. Dotychczas nie sporządzono audytu krajobrazowego dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego. Po jego uchwaleniu konieczna będzie weryfikacja i uzupełnienie ustaleń Studium o zapisy zawarte w audycie krajobrazowym.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest kontynuacją polityki przestrzennej przyjętej w Studium (...) uchwalonym w 2001 r. Pozostaje w zgodzie z przyjętymi kierunkami zmian, jednocześnie aktualizując je i dostosowując do obecnych potrzeb rozwoju gminy i wymogów prawa.

Przyjmuje się podstawowe zasady kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej:

- koordynowanie polityki przestrzennej prowadzonej na wszystkich poziomach, a zwłaszcza z gminami sąsiednimi, w celu realizacji działań służących wzmocnieniu i optymalnemu wykorzystaniu potencjałów wyróżniających poszczególne obszary gminy oraz przełamywaniu zidentyfikowanych w tych obszarach barier rozwojowych,
- tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju miejscowości o dość zwartej zabudowie,
- utrzymanie rolniczego charakteru gminy i związane z tym ograniczanie możliwości zabudowy niezwiązanej z funkcją rolniczą na obszarach produkcji rolnej,
- dążenie do zapewnienia właściwej obsługi ludności w zakresie dostępu do usług publicznych, a także w zakresie sfery gospodarczej i technicznej,
- wykorzystanie rezerw terenowych w obrębie obszarów zainwestowanych poprzez ich restrukturyzację (zmiana przeznaczenia) z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego,

- zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej w zabudowie produkcyjnej i produkcyjno-usługowej,
- zakaz lokalizacji nowych dużych ferm chowu i hodowli zwierząt (powyżej 90 DJP), poza strefami PU,
- wyznaczenie terenów koncentracji działalności gospodarczych,
- minimalizowanie konfliktów wynikających z przesłanek funkcjonalnych i przestrzennych, wywołujących negatywne skutki środowiskowe, społeczne i gospodarcze,
- dążenie do utrzymania istniejących terenów zieleni, wód powierzchniowych oraz lasów,
- utrzymanie korytarzy ekologicznych: migracji dużych ssaków w południowo-wschodniej części gminy oraz lokalnych korytarzy wzdłuż cieków wodnych, w tym Rypienicy i zbiorowisk leśnych.

Dla zdefiniowania szczegółowych polityk przestrzennych w oparciu o analizę istniejącego zainwestowania i zagospodarowania oraz na podstawie analiz dotyczących:

- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- ograniczeń dla zabudowy i zagospodarowania terenu wynikających z wymogów ochrony przyrody, ochrony zabytków, ochrony środowiska i zdrowia ludzi, zagrożeń powodziowych, lokalizacji złóż kopalin i ich wydobywania, ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, stref ograniczeń od obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
- istniejącego wyposażenia gminy Rypin w obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i społecznej oraz możliwości jej rozwoju,
- dotychczasowego przeznaczenia terenów określonego w obowiązującym do chwili obecnej studium,
- złożonych wniosków do studium,
- wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

wyznaczono:

1) strefy funkcjonalne:

W – wielofunkcyjna (w obrębach Balin, Starorypin Rządowy oraz Godziszewy)

MU – mieszkaniowo-usługowa obejmująca obszary o ukształtowanej strukturze przestrzennej (w obrębach Godziszewy-Dylewo, Sadłowo, Stępowo, Kowalki-Sikory, Głowińsk, Zakrocz, Dębiany, Borzymin, Cetki, Czyżewo, Rusinowo, Marianki, Rypałki Prywatne)

PU – produkcyjno-usługowa – obejmuje obszary o ukształtowanej już lub kształtującej się zabudowie produkcyjnej i usługowej oraz tereny wskazane do poszerzenia tych obszarów jak również tereny dla których sporządzone zostały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pod taką funkcję (w obrębach Marianki, Puszcza Miejska, Dylewo, Starorypin Prywatny, Starorypin Rządowy, Sadłowo)

ML – rekreacyjno-turystyczna – obszary położone wzdłuż zachodniej granicy gminy, nad jeziorem Długim i nad jeziorem Czarownica (w obrębach Borzymin, Czyżewo i Cetki)

RO – rolniczo – osadnicza obejmująca tereny położone poza strefami funkcjonalnymi wielofunkcyjnymi, mieszkaniowo-usługowymi, mieszkaniowo-usługowymi (potencjalnymi), produkcyjno-usługowymi, rekreacyjno-turystyczną oraz ekologiczną

E – ekologiczna (pas w środkowej części gminy, wzdłuż rzeki Rypienicy przebiegający z północy na południe)

a w nich kierunki zmian w przeznaczeniu terenów;

2) obszary ochrony środowiska i jego zasobów oraz ochrony przyrody:

- tereny rolnicze (gleby wysokich klas bonitacyjnych),
 - lasy
 - korytarze ekologiczne – migracji dużych ssaków i lokalne,
 - obiekty objęte formami ochrony przyrody (pomniki przyrody),
 - tereny zieleni urządzonej (parki, w tym dawne parki dworskie i założenia dworsko-parkowe, które zostały wpisane do rejestru zabytków lub wojewódzkiej ewidencji zabytków),
 - wody powierzchniowe,
 - Główny Zbiornik Wód Podziemnych,
 - obszary występowania surowców naturalnych;
- 3) chronione obszary i obiekty dziedzictwa kulturowego i zabytki
 - zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków lub ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
 - zabytki archeologiczne,
 - 4) obszary kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
 - gleby wysokiej przydatności rolniczej,
 - lasy;
 - 5) obszary problemowe - wymagające podjęcia działań w celu ich przekształcenia (w tym poprawy jakości) lub stanowiące ograniczenia w zagospodarowaniu
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
 - obszary ograniczonego użytkowania związane z przebiegami infrastruktury technicznej,
 - obszary ograniczeń w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związane z istniejącymi elektrowniami wiatrowymi,
 - jednolite części wód powierzchniowych zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych,
 oraz obszary szczególnej polityki w zakresie kształtowania ładu przestrzennego - obszary wymagające rewitalizacji;
 - 6) obszary obsługi w zakresie komunikacji
 - planowana obwodnica,
 - drogi wojewódzkie,
 - drogi powiatowe,
 - drogi gminne,
 - linia kolejowa;
 - 7) obszary obsługi w zakresie infrastruktury technicznej
 - gminne ujęcia wody,
 - obszar aglomeracji,
 - regionalną instalację przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK),
 - napowietrzne linie elektroenergetyczne: najwyższych napięć 400kV i 220kV, wysokiego napięcia 110 kV i średnich napięć,
 - Główny Punkt Zasilania (GPZ),
 - stacje transformatorowe,
 - gazociągi średniego ciśnienia,
 - rurociągi ropy naftowej wraz ze stacją pomp,
 - stację bazową telefonii komórkowej.

Powyższe elementy oznaczone zostały na rysunku „*Kierunki polityki przestrzennej*”.

Zakres przekształceń i kierunków zmian w strukturze przestrzennej i przeznaczeniu terenów dla obszarów gminy sformułowano w odniesieniu do wyodrębnionych stref funkcjonalnych.

W – wielofunkcyjna

obejmuje tereny położone w miejscowościach Balin, Starorypin Rządowy oraz Godziszewy - obszary o zróżnicowanej zabudowie i zagospodarowaniu terenu. Balin i Starorypin Rządowy to miejscowości związane z funkcjonującymi tu dawniej PGR, Godziszewy to miejscowość związana z planowanym wielofunkcyjnym zainwestowaniem.

- Dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych¹ w tym handlu, jako zabudowy usługowej wolnostojącej na wydzielonych działkach oraz w ramach zabudowy mieszkaniowej zgodnie z przepisami odrębnymi.
- W wyznaczonych terenach zabudowy produkcyjno-usługowej, dopuszcza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – pod warunkiem, że uciążliwość inwestycji zamknie się w granicach własności inwestora oraz z zastosowaniem zabezpieczeń przed oddziaływaniem na sąsiednie tereny o funkcjach mieszkaniowych.
- Tereny rolne włączone w obszar strefy, przy przekształcaniu na cele mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe i usługowe wymagają rozwiązań projektowych w zakresie podziałów geodezyjnych, wydzielenia dróg wewnętrznych dla obsługi komunikacyjnej i uzbrojenia terenu.
- Zabudowa gruntów zmeliorowanych musi zapewniać ochronę melioracji na terenach sąsiednich.
- Utrzymuje się istniejący układ dróg publicznych zakładając ich przebudowę do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych klasom dróg oraz zakłada się budowę nowych dróg publicznych i wewnętrznych związanych z planowaną nową zabudową.
- W zakresie gospodarki ściekowej - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych. Docelowo ustala się podłączenie posesji do gminnej sieci kanalizacyjnej (tereny włączone w obszar aglomeracji), do czasu wybudowania kanalizacji ustala się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.
- W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne niskoemisyjne i bezemisyjne.
- Ustala się zakaz lokalizowania w ww. jednostkach elektrowni wiatrowych.

MU – mieszkaniowo-usługowa

obejmuje obszary o ukształtowanej strukturze przestrzennej w obrębach: Godziszewy-Dylewo, Sadłowo, Stępowo, Kowalki-Sikory, Głowińsk, Zakrocz, Dębiany, Borzimin, Cetki, Czyżewo, Rusinowo, Marianki, Rypałki Prywatne.

Są to obszary o dominującej funkcji mieszkaniowej realizowanej w formie zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej oraz wielorodzinnej.

- Zakłada się utrzymanie istniejącego zagospodarowania z możliwością przebudowy i rozbudowy istniejących obiektów, w celu podniesienia walorów architektonicznych i standardu warunków życia mieszkańców, uwzględniając ład przestrzenny.
- W strefie zakazuje się lokalizacji usług i działalności uciążliwych wymienionych w przepisach odrębnych oraz działalności niepożądanych społecznie, jak usługi motoryzacyjne, stolarnie i obiekty przechowywania zwłok (np. zakłady pogrzebowe). Nowe obiekty o takiej funkcji powinny być lokalizowane w strefach produkcyjno-usługowych. Istniejąca zabudowa produkcyjno-usługowa może być rozbudowana,

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

przebudowana pod warunkiem, że nie zwiększy się jej oddziaływanie na tereny sąsiadujące.

- Dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych w tym handlu oraz rzemiosła usługowego (nie produkcyjnego), jako zabudowy usługowej wolnostojącej na wydzielonych działkach oraz w ramach zabudowy mieszkaniowej zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Tereny rolne włączone w obszar strefy, przy przekształcaniu na cele mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe i usługowe wymagają rozwiązań projektowych w zakresie podziałów geodezyjnych, wydzielenia dróg wewnętrznych dla obsługi komunikacyjnej i uzbrojenia terenu.
- Zabudowa gruntów zmeliorowanych musi zapewniać ochronę melioracji na terenach sąsiednich.
- Utrzymuje się istniejący układ dróg publicznych zakładając ich przebudowę do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych klasom dróg oraz zakłada się budowę nowych dróg publicznych i wewnętrznych związanych z planowaną nową zabudową.
- W zakresie gospodarki ściekowej - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych. Docelowo ustala się podłączenie posesji do gminnej sieci kanalizacyjnej (tereny włączone w obszar aglomeracji), do czasu wybudowania kanalizacji ustala się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych bezodpływowych okresowo wybieralnych zbiorników na ścieki zgodnie z przepisami odrębnymi.
- W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne niskoemisyjne i bezemisyjne.
- Ustala się zakaz lokalizowania w tych strefach elektrowni wiatrowych.

W zwartych terenach wsi kreowanie przestrzeni publicznych służących integracji mieszkańców (świetlic, placów zabaw itd.) wraz z infrastrukturą towarzyszącą (oświetlenie, drogi, zieleń) oraz lokalizowanie usług służących lokalnej społeczności.

W strefie tej, w miejscowościach: Rypałki Prywatne, Marianki, Rusinowo, Cetki, Borzymin, Dębiany, Godziszewy, Starorypin Rządowy, część obszarów zurbanizowanych położona jest w strefie związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikającej z sąsiedztwa istniejących elektrowni wiatrowych² - oznaczona na rysunku Studium symbolem MUp- zabudowa mieszkaniowo-usługowa (potencjalna), MWp- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (potencjalna). W przypadku zmiany stanu faktycznego (rozbiórki lub wymiany ww. elektrowni na elektrownię skutkującą mniejszą strefą) lub zmiany stanu prawnego (zmiana przepisów regulujących odległość zabudowy od elektrowni wiatrowych) dla obszaru tego ustala się kierunek zmian w przeznaczeniu terenu MU – teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej, MW – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

PU - produkcyjno-usługowa

obejmuje tereny produkcyjno-usługowe koncentrujące się w obrębach: Starorypin Prywatny, Starorypin Rządowy, Marianki, Sadłowo, Puszcza Miejska i Dylewo.

² Strefa obejmuje obszar położony w odległości 10x całkowita wysokość elektrowni wiatrowej zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Zgodnie z art. 4. 1. Ustawy „Odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane: 1) elektrownia wiatrowa – od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, oraz 2) budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – od elektrowni wiatrowej – jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej)”. Zgodnie z art. 4. 3. Ustawy „Odległość, o której mowa w ust. 1, nie jest wymagana przy przebudowie, nadbudowie, rozbudowie, remoncie, montażu lub odbudowie budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa”.

W strefach tych dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko³.

Strefy w obrębach: Marianki, Starorypin Rządowy, Sadłowo to tereny w znacznej części zabudowane. Nową zabudowę produkcyjną w strefie w obrębie Marianki, Sadłowo, Dylewo lokalizować w sposób jak najmniej uciążliwy dla sąsiadującej strefy mieszkaniowo-usługowej oraz istniejącej i planowanej w niej zabudowy mieszkaniowej. W bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej wykluczyć możliwość realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Stosować rozwiązania chroniące zabudowę mieszkaniową przed uciążliwościami, w tym pasy zieleni wielopiętrowej, zimozielonej.

W strefie w miejscowości Starorypin Prywatny utrzymuje się istniejącą biogazownię o mocy przekraczającej 100kW, z dopuszczeniem jej rozbudowy i przebudowy.

Dla każdej lokalizacji zakładu przemysłowego, produkcyjno-usługowego lub usług uciążliwych, zgodnie z obowiązującymi przepisami, należy przeprowadzić postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

Tereny pod nowe inwestycje wyposażyć w odpowiednie systemy komunikacji wewnętrznej (drogi, parkingi).

W strefach PU nie dopuszcza się lokalizacji nowych elektrowni wiatrowych, dopuszcza się lokalizację innych odnawialnych źródeł energii, w tym systemów fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW.

ML – rekreacyjno-turystyczna

obejmuje obszary położone wzdłuż zachodniej granicy gminy, nad jeziorem Długim i nad jeziorem Czarownica.

Utrzymuje się na tym terenie istniejącą zabudowę rekreacji indywidualnej i mieszkaniową jednorodziną oraz istniejące zagospodarowanie z zakresu infrastruktury technicznej wraz z możliwością wyposażenia terenów w nowe obiekty oraz dostosowania ich do szerokiej oferty sportowo-rekreacyjnej. W strefie zakazuje się lokalizacji usług i działalności uciążliwych wymienionych w przepisach odrębnych.⁴ W zabudowie zagrodowej zakazuje się lokalizowania nowych obiektów związanych z hodowlą i chowem zwierząt, a także innych obiektów mogących stanowić zagrożenie dla jeziora Długiego i jeziora Czarownica (np. płyt gnojowych). Obszary dotychczas niezagospodarowane, niekwalifikujące się do zabudowy, pozostawia się w dotychczasowym użytkowaniu, jako tereny zieleni.

E – ekologiczna

obejmuje pas w środkowej części gminy, wzdłuż rzeki Rypienicy przebiegający z północy na południe. Korytarz ekologiczny jest elementem struktury ekologicznej gminy. Jest on kontynuowany na terenie strefy ekologicznej w mieście Rypinie. Priorytetem w tej strefie jest zachowanie funkcji przyrodniczych, zapobieganie fragmentacji środowiska i ograniczenie aktywności inwestycyjnej. Kierunki działań podporządkowane są wymogom zawartym w przepisach odrębnych z zakresu ochrony przyrody.

Utrzymuje się na tym terenie istniejącą zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodziną wraz z możliwością jej rozbudowy i przebudowy, teren eksploatacji kruszywa naturalnego w Zakroczu oraz istniejące zagospodarowanie z zakresu infrastruktury technicznej i transportu.

W obrębie strefy dopuszcza się następujące rodzaje działalności: zabudowę mieszkaniowo-usługową w Zakroczu, Dylewie i Rusinowie, rolnictwo z preferowaną produkcją rolną przyjazną środowisku, rolnictwo ekologiczne, zabudowa agroturystyczna. Dopuszcza się usługi podstawowe – głównie dla obsługi mieszkańców oraz związane z kompleksową obsługą rolnictwa.

³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

W zabudowie zagrodowej zakazuje się lokalizowania nowych obiektów związanych z chowem i hodowlą zwierząt, a także innych obiektów mogących stanowić zagrożenie dla środowiska (np. płyt gnojowych).

RO – rolniczo-osadnicza

obejmuje tereny położone poza strefami funkcjonalnymi: wielofunkcyjnymi, mieszkaniowo-usługowymi, mieszkaniowo-usługowymi (potencjalnymi), produkcyjno-usługowymi oraz strefą rekreacyjno-turystyczną i ekologiczną.

Tereny obejmujące rolniczą przestrzeń produkcyjną wraz z rozproszoną zabudową zagrodową i sporadycznie występującą zabudową mieszkaniową jednorodzinną, wielorodzinną, usługową i produkcyjno-usługową.

W strefie występują dobre gleby, wskazane do wykorzystania na cele intensywnej produkcji rolnej. Wskazana jest komasacja areałów. Istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej podlegają zachowaniu (z możliwością rozbudowy, przebudowy) oraz uzupełnieniu.

W strefie utrzymuje się istniejące działalności usługowe i produkcyjno-usługowe, również nie związane z funkcją rolniczą wraz z możliwością ich przebudowy, rozbudowy i zmiany sposobu użytkowania na funkcję, która nie będzie kolidowała z istniejącym w sąsiedztwie zainwestowaniem.

W zwartych terenach wsi kreowanie przestrzeni publicznych służących integracji mieszkańców (świetlic, placów zabaw itd.) wraz z infrastrukturą towarzyszącą (oświetlenie, drogi, zieleni) oraz lokalizowanie usług służących lokalnej społeczności.

Wskazane jest lokalizowanie nowej zabudowy zagrodowej w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych, wzdłuż istniejących dróg gminnych i powiatowych, przy jednoczesnym utrzymaniu parametrów proponowanych klas dróg, zapewniając należyte z niej korzystanie.

Uciążliwą działalność rolniczą (mogącą być źródłem uciążliwych zapachów, hałasu itp.) lokalizować od terenów MU (mieszkaniowo-usługowych) i MW (zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej) w odległości zapewniającej brak uciążliwości dla tych terenów. Działalność taką umiejscawiać wyłącznie w obszarach i w sposób zapewniający zachowanie odpowiednich norm, z uwzględnieniem opinii społeczności lokalnej o ich lokalizacji.

- W zakresie gospodarowania rolniczą przestrzenią produkcyjną ustala się ochronę gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych (wraz z urządzeniami melioracji podstawowych i szczegółowych) przed wyłączeniem z produkcji rolnej. Zabudowa gruntów zmeliorowanych musi zapewniać ochronę melioracji na terenach sąsiednich.
- Zaleca się zalesianie i zadrzewianie gruntów niskich klas bonitacyjnych oraz gruntów o niekorzystnych warunkach orograficznych.
- W zakresie gospodarki ściekowej - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych poprzez budowę ekologicznych oczyszczalni przydomowych. Dopuszcza się odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników okresowo opróżnianych, w przypadku gdy warunki gruntowo-wodne nie będą odpowiednie dla lokalizacji oczyszczalni przydomowych.
- W zakresie stanu czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne niskoemisyjne i bezemisyjne.
- Dopuszcza się lokalizację instalacji do produkcji odnawialnych źródeł energii (w tym budowę systemów fotowoltaicznych) o mocy przekraczającej 100 kW, z wykluczeniem lokalizacji nowych elektrowni wiatrowych.

2.2. Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów

Uwzględniając bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, w poszczególnych strefach funkcjonalnych wyodrębniono tereny o różnych kierunkach zmian przeznaczenia i użytkowania (oznaczone na rysunku „*Kierunki polityki przestrzennej*”):

MU – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej

Tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług, w tym rzemiosła.

Dopuszcza się realizację usług podstawowych związanych z obsługą mieszkańców, terenów zieleni urządzonej, infrastruktury technicznej oraz urządzeń sportowych. Powierzchnia terenów przeznaczonych pod usługi nie może być większa niż 25% powierzchni terenu inwestycji. Dopuszcza się wyłącznie realizację obiektów usługowych nie zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych oraz działalności niepożądanych społecznie, jak usługi motoryzacyjne, stolarnie i obiekty przechowywania zwłok (np. zakłady pogrzebowe).

Kształtowanie nowej zabudowy uwzględniać powinno zapewnienie odpowiedniego układu komunikacyjnego (drogi przystosowane do celów przeciwpożarowych), wyposażenie terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Nową zabudowę kształtować z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych. Dbałość o ład przestrzenny zapewnią ustalenia dotyczące form zabudowy określone w planach miejscowych.

MUp -tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej (potencjalne)

Obejmuje obszary zwartej zabudowy położone w strefie związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikającej z sąsiedztwa elektrowni wiatrowych⁵. Dla obszarów oznaczonych na rysunku „*Kierunki polityki przestrzennej*” symbolem MUp-zabudowa mieszkaniowo-usługowa (potencjalna) w przypadku zmiany stanu faktycznego (rozbiórki lub wymiany istniejących elektrowni wiatrowych na elektrownie skutkujące mniejszą strefą) lub zmiany stanu prawnego (zmiana przepisów regulujących odległość zabudowy od elektrowni wiatrowych) dla obszaru tego ustala się kierunek zmian w przeznaczeniu terenu MU – teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

W zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych dla środowiska, związanych z obsługą mieszkańców; również jako zabudowy usługowej wolnostojącej na wydzielonych działkach, stanowiącej nie więcej niż 30% terenu zabudowy mieszkaniowej.

W obszarach pozbawionych czytelnej struktury przestrzennej, a także w terenach przeznaczonych pod nowe zainwestowanie należy dążyć do jednego charakteru zabudowy w obrębie określonej jednostki urbanistycznej.

Zaleca się tworzenie przestrzeni publicznych, m.in: skwerów, placów, zieleńców wzbogaconych małą architekturą.

W terenach planowanych pod nowe zainwestowanie wprowadzać rozwiązania komunikacyjne (drogi przystosowane do celów przeciwpożarowych) zapewniające sprawną komunikację wewnątrz jednostki urbanistycznej oraz bezpieczne połączenie z istniejącym układem sieci drogowej.

Zaleca się tworzenie ogólnodostępnych miejsc parkingowych oraz zespołów garażowych. Unikać lokalizacji garaży blaszanych i innych obiektów tymczasowych.

Należy zmierzać do uporządkowania zabudowy we wnętrzach urbanistycznych, podwórkach.

Nową zabudowę kształtować z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych.

⁵ Strefa obejmuje obszar położony w odległości 10x całkowita wysokość elektrowni wiatrowej zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Zgodnie z przepisami tej ustawy w strefie tej nie mogą być lokalizowane budynki mieszkalne

MWp – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (potencjalne)

Obejmuje obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej położone w strefie związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikającej z sąsiedztwa elektrowni wiatrowych⁶. Dla obszarów oznaczonych na rysunku „Kierunki polityki przestrzennej” symbolem MWp- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (potencjalna) w przypadku zmiany stanu faktycznego (rozbiórki lub wymiany istniejących elektrowni wiatrowych na elektrownie skutkujące mniejszą strefą) lub zmiany stanu prawnego (zmiana przepisów regulujących odległość zabudowy od elektrowni wiatrowych) dla obszaru tego ustala się kierunek zmian w przeznaczeniu terenu MW – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

ML – tereny zabudowy letniskowej

Tereny o dominującej funkcji rekreacji indywidualnej. Dopuszcza się realizację nowej zabudowy rekreacji indywidualnej oraz usług podstawowych związanych z sezonową obsługą mieszkańców (usługi handlu, obiekty gastronomii, urządzeń sportowych itp.), terenów zieleni urządzonej, infrastruktury technicznej. Powierzchnia terenów przeznaczonych pod usługi nie może być większa niż 25% powierzchni terenu inwestycji. Dopuszcza się wyłącznie realizację obiektów usługowych nie zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych.

Kształtowanie nowej zabudowy uwzględniać powinno zapewnienie odpowiedniego układu komunikacyjnego (drogi przystosowane do celów przeciwpożarowych), wyposażenie terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Nową zabudowę kształtować z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych. Dbałość o ład przestrzenny zapewnią ustalenia dotyczące form zabudowy określone w planach miejscowych.

U – tereny zabudowy o funkcji usługowej

Tereny przeznaczone na działalność usługową nieuciążliwą (niezaliczoną do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko).

W zabudowie usługowej dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na podstawie analiz urbanistycznych, w nawiązaniu do zabudowy sąsiedniej, z uwzględnieniem spójności kompozycji przestrzennej.

US – tereny rekreacyjno-sportowe

Tereny o dominującej funkcji usług sportu i rekreacji. Utrzymuje się dotychczasowe zagospodarowanie wraz z możliwością wyposażenia w nowe obiekty, urządzenia sportowe i rekreacyjne oraz dostosowanie terenów do szerokiej oferty sportowej. Dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń towarzyszących usługom sportu i rekreacji takich jak, między innymi: usługi gastronomii, handlu, kultury, obiekty administracyjno-socjalne lub techniczne, tereny zieleni urządzonej, parkingi oraz tereny infrastruktury technicznej.

PU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej

Dla rozwoju działalności produkcyjno-usługowej wyznacza się tereny w strefie PU – produkcyjno-usługowej i utrzymuje się istniejące tereny zabudowy produkcyjno-usługowej w pozostałych strefach.

Dopuszcza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – pod warunkiem, że uciążliwość inwestycji zamknie się w granicach własności inwestora (nie dotyczy urządzeń infrastruktury łączności), przy

⁶ Strefa obejmuje obszar położony w odległości 10x całkowita wysokość elektrowni wiatrowej zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Zgodnie z przepisami tej ustawy w strefie tej nie mogą być lokalizowane budynki mieszkalne

zastosowaniu zabezpieczeń przed oddziaływaniem na sąsiednie tereny o funkcjach mieszkaniowych.

Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

W terenach planowanych pod nowe zainwestowanie wprowadzać rozwiązania komunikacyjne (drogi przystosowane do celów przeciwpożarowych) zapewniające sprawną komunikację wewnętrzną oraz bezpieczne połączenie z istniejącym układem sieci drogowej.

W obszarach tych rozmieszczone mogą być urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (z wyłączeniem elektrowni wiatrowych). Granica stref z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związanych z ich lokalizacją zamknąć się musi w granicy terenów PU.

ZP – tereny zieleni urządzonej (w tym parki podworskie)

Utrzymuje się istniejącą zieleń i wprowadza się obowiązek uzupełniających nasadzeń zieleni. Dopuszcza się realizację obiektów małej architektury służących wypoczynkowi i rekreacji. Dla obiektów zabytkowych obowiązują ustalenia zawarte w rozdziale 5.

PG – tereny powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych (piasków i żwirów)

W granicach gminy Rypin występują tereny górnicze pn.: „Stępowo I” ; „Stępowo II” ; „Stępowo III” ; „Stępowo VII” ; „Stępowo VIII” ; „Puszcza Miejska II” ; „Zakrocz” ; „Nowe Sadłowo I” ; „Sadłowo-Rumunki”.

Tereny te zostały szczegółowo omówione w części uwarunkowań w rozdziale 13.

W terenach tych ustala się:

- konieczność spełnienia wymogów dotyczących ochrony elementów środowiska, w tym obiektów budowlanych, racjonalnej gospodarki złożem, określenie filarów ochronnych dla obiektów lub obszarów wymagających ich ustanowienia,
- zakaz zabudowy, z dopuszczeniem do realizacji obiektów budowlanych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych, bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni,
- uciążliwość dla środowiska wywołana funkcjonowaniem obiektów i urządzeń związanych z eksploatacją nie może wykraczać poza granice wyznaczonego terenu powierzchniowej eksploatacji kruszywa,
- wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją,
- wykonanie rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji złóż kopalni w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji.

ZL – lasy

Utrzymuje się istniejące kompleksy leśne. Podstawowe kierunki kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej dotyczą ochrony i zachowania istniejących powierzchni lasów oraz ochrony przed włączeniami ich z produkcji leśnej. Proekologiczne zasady gospodarowania ich zasobami określone w rozdziale 12.2.

ZC – tereny istniejących i planowanych cmentarzy

Utrzymuje się dotychczasową funkcję usytuowanych na terenie gminy czynnych cmentarzy:

- komunalnego usytuowanego w miejscowości Starorypin Prywatny (zarządca Burmistrz Miasta Rypina) wraz z planowaną rozbudową,
- parafialnego rzymskokatolickiego w Sadłowie z historycznymi nagrobkami (początek XX w).

Zagospodarowanie ww. cmentarzy winno odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi⁷. Dopuszcza się zabudowę gospodarczą związaną z obsługą cmentarza, lokalizację pomników, małej architektury, zieleni, infrastruktury technicznej i terenów komunikacji (parkingi, drogi wewnętrzne).

Dopuszcza się lokalizację usług handlu wyłącznie o charakterze ściśle związanym z cmentarzem: kwiaty, znicze. Zakaz prowadzenia handlu artykułami spożywczymi.

Na terenie gminy usytuowane są również cmentarze nieczynne:

- cmentarz żydowski w Ławach – Kirkut (XIX/XX w),
- cmentarz ewangelicki w Głowińsku (historyczne nagrobki, pozostałości, starodrzew, druga połowa XIX w),
- cmentarz przykościelny wraz z dz. nr 666 w Sadłowie (połowa XIX w, wpisany do rejestru zabytków 2004.09.01 – A/189).

Obszar wymagający rewitalizacji

Sołectwo Sadłowo jako obszar rewitalizacji wskazany w Programie Rewitalizacji Gminy Rypin na lata 2016-2023 objęty działaniami wynikającymi z tego Programu.

Tereny wód powierzchniowych (rzeki, jeziora, ciek)

Tereny istniejących wód powierzchniowych.

EW – istniejące elektrownie wiatrowe

Istniejące elektrownie wiatrowe wraz ze strefami związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikającymi z przepisów odrębnych⁸.

Dopuszcza się rozbiórkę istniejących elektrowni wiatrowych. Możliwa jest przebudowa istniejących elektrowni w tym zastąpienie istniejącej elektrowni nową pod warunkiem nie powiększania istniejących obecnie stref związanych z ograniczeniami w zabudowie.

2.3. Kierunki zmian wynikające z audytu krajobrazowego

Audyt krajobrazowy jest dokumentem obligatoryjnie sporządzanym przez samorząd województwa⁹. Celem dokumentu jest identyfikacja krajobrazów występujących na terenie województwa (również krajobrazów priorytetowych), określenie ich charakterystycznych cech oraz dokonanie oceny ich wartości.

⁷ Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze, *odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.*

⁸ Obecnie jest to ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Zgodnie z art. 4. 1. Ustawy „*Odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane: 1) elektrownia wiatrowa – od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, oraz 2) budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – od elektrowni wiatrowej – jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej)*”.

⁹ Wymóg ten został wprowadzony Zmianą niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu z dnia 06.10.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 774) zmieniającą ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dniem 11 września 2015 r.

Zgodnie z art. 13 ww. ustawy dotyczącej zmiany niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu „*Sejmiki poszczególnych województw uchwalą audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy*”.

Studium nie ustala kierunków zmian wynikających z audytu krajobrazowego, ponieważ województwo kujawsko-pomorskie nie posiada dotychczas takiego dokumentu. Podjęta została uchwała Nr 7/235/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego oraz wyznaczenia jednostki odpowiedzialnej za wykonanie zadania.

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy

Wskazane w Studium kierunkowe przeznaczenie terenów nie wyklucza możliwości zachowania dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów, a także możliwości dokonywania remontów i rozbudowy istniejących obiektów.

Dopuszcza się również ustalenie w planie miejscowym przeznaczenia terenu zgodnego z dotychczasowym użytkowaniem i zagospodarowaniem, niezależnie od kierunku przeznaczenia wyznaczonego w studium, zwłaszcza w sytuacji gdy istniejący sposób zagospodarowania ma utrwalony charakter.

3.1. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów przeznaczonych pod zabudowę

MU – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej

zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

- powierzchnia zabudowy – nie mniej niż 10% i nie więcej niż 30% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- powierzchnia biologicznie czynna – nie mniej niż 50% i nie więcej niż 80% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- wysokość zabudowy – nie mniej niż jedna, a maksymalnie do trzech kondygnacji, ale nie więcej niż 12m,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – nie określa się.

zabudowa usługowa

- powierzchnia zabudowy – nie mniej niż 15% i nie więcej niż 60% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- w przypadku usług handlu powierzchnia sprzedaży nie większa niż 2000 m²,
- powierzchnia biologicznie czynna – nie mniej niż 20% i nie więcej niż 70% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- wysokość zabudowy – nie mniej niż jedna, a maksymalnie do czterech kondygnacji, ale nie więcej niż 12 m,
- minimalna powierzchnia działki – powinna co najmniej zapewnić zachowanie minimalnych odległości wynikających z przepisów odrębnych, w tym przeciwpożarowych, przestłania i warunków nasłonecznienia terenów sąsiednich, a także możliwości zbilansowania w jej obrębie potrzeb parkingowych określonych na etapie sporządzania planu miejscowego.

MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (z możliwością realizacji usług w parterach budynków)

- powierzchnia zabudowy – nie mniej niż 20% i nie więcej niż 50% powierzchni działki lub terenu inwestycji,

- powierzchnia biologicznie czynna – nie mniej niż 30% i nie więcej niż 50% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- wysokość zabudowy – nie mniej niż dwie, a maksymalnie do czterech kondygnacji, ale nie więcej niż 15 m,
- minimalna powierzchnia działki – powinna co najmniej zapewnić zachowanie minimalnych odległości wynikających z przepisów odrębnych, w tym przeciwpożarowych, przesłaniania i warunków nasłonecznienia terenów sąsiednich, a także możliwości zbilansowania w jej obrębie potrzeb parkingowych określonych na etapie sporządzania planu miejscowego.

U – tereny zabudowy usługowej

- powierzchnia zabudowy – nie mniej niż 20% i nie więcej niż 60% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- w przypadku usług handlu powierzchnia sprzedaży nie większa niż 2000 m²,
- powierzchnia biologicznie czynna – nie mniej niż 20% i nie więcej niż 60% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- wysokość zabudowy – nie mniej niż jedna, a maksymalnie do trzech kondygnacji, ale nie więcej niż 12 m (nie dotyczy wież i wieżyczek obiektów sakralnych i użyteczności publicznej),
- minimalna powierzchnia działki – powinna co najmniej zapewnić zachowanie minimalnych odległości wynikających z przepisów odrębnych, w tym przeciwpożarowych, przesłaniania i warunków nasłonecznienia terenów sąsiednich, a także możliwości zbilansowania w jej obrębie potrzeb parkingowych określonych na etapie sporządzania planu miejscowego.

Gabaryty i standardy obiektów użyteczności publicznej oraz zagospodarowanie terenów usług publicznych należy kształtować indywidualnie w dostosowaniu do wielkości i rodzaju pełnionej funkcji.

PU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej

zabudowa produkcyjna

- powierzchnia zabudowy – nie mniej niż 20% i nie więcej niż 70% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- powierzchnia biologicznie czynna – nie mniej niż 10% i nie więcej niż 60% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- wysokość zabudowy – obiekty produkcyjne zgodnie z wymaganiami technologicznymi, obiekty usługowe i administracyjno-socjalne – nie mniej niż jedna, a maksymalnie do trzech kondygnacji,
- minimalna powierzchnia działki – powinna co najmniej zapewnić zachowanie minimalnych odległości wynikających z przepisów odrębnych, w tym przeciwpożarowych, przesłaniania i warunków nasłonecznienia terenów sąsiednich, a także możliwości zbilansowania w jej obrębie potrzeb parkingowych określonych na etapie sporządzania planu miejscowego.

zabudowa usługowa

- powierzchnia zabudowy – nie mniej niż 20% i nie więcej niż 60% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- w przypadku usług handlu powierzchnia sprzedaży nie większa niż 2000 m²,
- powierzchnia biologicznie czynna – nie mniej niż 25% i nie więcej niż 60% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- wysokość zabudowy – nie mniej niż jedna, a maksymalnie do trzech kondygnacji,
- minimalna powierzchnia działki – powinna co najmniej zapewnić zachowanie minimalnych odległości wynikających z przepisów odrębnych, w tym przeciwpożarowych, przesłaniania i warunków nasłonecznienia terenów sąsiednich, a także możliwości zbilansowania w jej obrębie potrzeb parkingowych określonych na etapie sporządzania planu miejscowego.

Ustala się wprowadzenie pasa zieleni izolacyjnej w formie zwartych, zróżnicowanych nasadzeń drzew i krzewów o całorocznej wegetacji o szerokości uzależnionej od rodzaju zabudowy produkcyjno-usługowej i przeprowadzonej w ramach wydawania pozwolenia na budowę oceny oddziaływania danej inwestycji na środowisko, pomiędzy terenami zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej a sąsiednimi terenami zabudowy mieszkaniowej, w celu ochrony zabudowy mieszkaniowej przed uciążliwościami.

US – tereny usług sportu

Utrzymuje się dotychczasowe funkcje sportowo-rekreacyjne z wyposażeniem w nowe obiekty sportowe oraz dostosowanie terenów do szerokiej oferty sportowej.

- powierzchnia zabudowy – nie określa się,
- powierzchnia biologicznie czynna – nie określa się,
- wysokość zabudowy – nie mniej niż jedna, a maksymalnie do trzech kondygnacji (ograniczenie nie dotyczy instalacji, urządzeń i obiektów sportowo-rekreacyjnych),
- minimalna powierzchnia działki – powinna co najmniej zapewnić zachowanie minimalnych odległości wynikających z przepisów odrębnych, w tym przeciwpożarowych, przesłaniania i warunków nasłonecznienia terenów sąsiednich, a także możliwości zbilansowania w jej obrębie potrzeb parkingowych określonych na etapie sporządzania planu miejscowego.

ML – tereny zabudowy lotniskowej

- powierzchnia zabudowy – nie mniej niż 10% i nie więcej niż 30% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- powierzchnia biologicznie czynna – nie mniej niż 50% i nie więcej niż 80% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- wysokość zabudowy – nie mniej niż jedna, a maksymalnie do dwóch kondygnacji, ale nie więcej niż 8m,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – nie określa się.

Tereny rolniczo-osadnicze:

zabudowa zagrodowa

- powierzchnia zabudowy - nie ustala się,
- powierzchnia biologicznie czynna – nie ustala się,
- wysokość zabudowy – nie mniej niż jedna a maksymalnie do trzech kondygnacji,
- dla budowli rolniczych (np. silosy) nie ogranicza się.

ZP – tereny zieleni urządzonej (w tym parki podworskie)

ZC – tereny cmentarzy

ZL – Lasy

- powierzchnia zabudowy – dla cmentarzy maksymalnie do 5% powierzchni działki lub terenu inwestycji, dla pozostałych terenów – nie ustala się,
- powierzchnia biologicznie czynna – nie ustala się,
- wysokość zabudowy – nie ustala się,
- minimalna powierzchnia działki – nie ustala się.

Tereny infrastruktury technicznej:

Gospodarka wodna – gminne ujęcie wody

Gazociągi

Rurociągi ropy naftowej wraz ze stacją pomp

EW – elektrownie wiatrowe

Tereny elektroenergetyki

Stacja bazowe telefonii komórkowej

dla terenów z zabudową kubaturową (poza inwestycjami liniowymi)

- powierzchnia zabudowy – nie mniej niż 5% i maksymalnie do 100% powierzchni działki lub terenu inwestycji,
- powierzchnia biologicznie czynna – nie ustala się, zachować możliwie największą powierzchnię biologicznie czynną,
- wysokość zabudowy – nie ustala się,
- minimalna powierzchnia działki – nie ustala się,
- zagospodarowanie terenów oraz terenów z nimi sąsiadującymi - zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.2. Tereny wyłączone spod zabudowy

Terenami wyłączonymi spod nowej zabudowy są:

- tereny wód powierzchniowych (wody otwarte, rowy, oczka wodne), za wyjątkiem obiektów służących gospodarce wodnej,
- tereny lasów – dla których nie dokonano zmiany przeznaczenia na cele inne niż leśne,
- pasy drogowe dróg publicznych i wewnętrznych, za wyjątkiem obiektów związanych z drogą oraz infrastrukturą techniczną,

Terenami występowania ograniczeń dla zabudowy są:

- obszary znajdujące się w strefie szczególnego zagrożenia powodzią, zagospodarowanie tych terenów należy podporządkować ograniczeniom wynikającym z przepisów odrębnych. Dopuszcza się odstępstwa wskazane w przepisach odrębnych¹⁰,
- tereny wyposażone w podziemną sieć drenarską. W przypadku lokalizacji obiektów budowlanych na terenach zdrenowanych należy dokonać przebudowy sieci drenarskiej,
- tereny występowania gleb I - III klasy bonitacyjnej,
- tereny lokalnych korytarzy ekologicznych i korytarza migracji dużych ssaków,
- tereny zadrzewień, torfowisk, tereny łąkowo - bagienne i pastwiska,
- tereny o trudnych warunkach geoinżynierskich,
- cmentarze oraz strefy ochrony sanitarnej o szerokości 50m od terenu czynnego cmentarza,
- pasy technologiczne przebiegu napowietrznych linii elektroenergetycznych WN i SN (dopuszcza się odstępstwa zgodnie z przepisami odrębnymi) oraz pasy technologiczne gazociągów i ropociągów,
- tereny ograniczeń wynikające z ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych¹¹. W przypadku zmiany przepisów prawnych, studium nie wyklucza możliwości realizacji inwestycji w obszarach zwartej zabudowy wskazanych w opracowaniu.

¹⁰ obecnie ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne

¹¹ obecnie jest to ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Zgodnie z art. 4. 1. Ustawy „Odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane: 1) elektrownia wiatrowa – od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, oraz 2) budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – od elektrowni wiatrowej – jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej)”.

4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Prawidłowo realizowana polityka przestrzenna na obszarze gminy winna być postrzegana jako powiązanie założonych celów rozwoju z pożądanymi jego zmianami w strefach funkcjonalnych z zachowaniem i kształtowaniem jej systemu ekologicznego, zachowaniem obszarów i obiektów podlegających ochronie prawnej oraz eliminacją wszelkich zagrożeń mogących zakłócić jego stan i funkcjonowanie. Przestrzenny rozwój gminy powinien uwzględniać istniejące wartości przyrodnicze i krajobrazowe własne, jak również zasoby gmin sąsiednich. Uwarunkowania środowiskowe stanowią potencjał danego obszaru, ale jednocześnie są determinantą rozwoju powodując ograniczenia inwestycyjne.

Ocena aktualnego stanu środowiska przyrodniczego na obszarze gminy oraz identyfikacja najważniejszych problemów ekologicznych i przestrzennych pozwalają określić ogólne przyrodnicze kierunki rozwoju przestrzennego gminy:

- zapewnienie trwałości istnienia systemu przyrodniczego gminy i jego ekologicznych funkcji,
- ochronę i promocję potencjału Zielonych Płuc Polski,
- racjonalizację wykorzystania terenów zieleni oraz lasów na cele rekreacji,
- zachowanie bogactwa bioróżnorodności biologicznej,
- zachowanie właściwych proporcji terenów otwartych (powierzchni terenów biologicznie czynnych) do terenów zainwestowanych,
- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planami urzędzenia lasów; zachowanie i powiększanie powierzchni terenów leśnych,
- kształtowanie pasów zieleni o funkcji izolacyjnej i ochronnej wzdłuż ciągów komunikacji,
- przeprowadzanie prac pielęgnacyjnych i rewitalizacyjnych w zespołach dworsko-parkowych,
- zachowanie istniejącego zagospodarowania w obrębie korytarza migracji dużych ssaków oraz w otoczeniu lokalnych korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość przyrodniczą w skali gminy oraz poza jej granicami, w tym korytarz ekologiczny wzdłuż rzeki Rypienicy mający swoją kontynuację na terenie miasta Rypin i terenach gmin sąsiednich,
- uwzględnienie działań prowadzących do poprawy jakości wód powierzchniowych (w tym wód jezior i cieków wodnych), a zwłaszcza rozbudowa i przebudowa gminnej sieci kanalizacyjnej (przede wszystkim w obszarze aglomeracji),
- uwzględnienie działań prowadzących do poprawy jakości wód podziemnych oraz bezwzględna ochrona i przestrzeganie zasad zagospodarowania terenów ujęć wód,
- ze względu na typowo rolniczy charakter gminy należy podejmować działania ograniczające i przeciwdziałające dalszej eutrofizacji wód,
- odpowiedzialne korzystanie z wód, w tym racjonalne wykorzystywanie wód do celów nawodnień w rolnictwie,
- uwzględnienie działań prowadzących do poprawy stanu jakości powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego, w szczególności poprzez ograniczenie niskiej emisji, wyeliminowanie spalania odpadów w piecach domowych, termomodernizację budynków (zwłaszcza użyteczności publicznej), utrzymanie hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- uwzględnienie zasad ochrony gruntów przed erozją, podejmowanie wszelkich działań służących zapobieganiu erozji wietrznej i erozji wodnej (powodujących degradację fizyczną i wyjąławianie gleb) oraz przeciwdziałających skutkom suszy, w tym m.in. zwiększanie małej retencji poprzez utrzymanie enklaw zieleni śródpolnej, przydrożnej i przyzagrodowej, a także terenów okresowo podmokłych i bagiennych, retencjonowanie wody,

- zachowanie w niezmienionej postaci lokalnego krajobrazu oraz szaty roślinnej terenów podmokłych i przywodnych oraz ochrona znajdujących się tam gatunków,
- utrzymanie w dotychczasowej postaci łąk ze specyficzną występującą tam roślinnością,
- prowadzenie eksploatacji kopalin jedynie w oparciu o uzyskane koncesje,
- uwzględnienie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią z dopuszczeniem możliwości zainwestowania zgodnie z przepisami odrębnymi,
- eliminacja niezgodności pomiędzy użytkowaniem terenu a warunkami przyrodniczymi,
- wdrażanie nowoczesnego systemu gospodarki odpadami wraz z pełną realizacją obowiązującego *Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028*¹²,
- osiągnięcie celów środowiskowych wyznaczonych w różnych dokumentach strategicznych, w tym osiągnięcie udziału energii ze źródeł odnawialnych zawartego w pakiecie klimatycznym.

Prawidłowo realizowana polityka przestrzenna na obszarze gminy musi w pełni uwzględniać ochronę istniejącego systemu ekologicznego, eliminować wszystkie źródła zagrożeń, które mogą negatywnie oddziaływać na jego stan i funkcjonowanie. Konieczna jest też poprawa jakości środowiska wraz z wzbogaceniem jego zasobów i walorów krajobrazowych. Realizacja powyższych zadań jest istotnym warunkiem rozwoju zrównoważonego, polegającego na gospodarowaniu w harmonii z przyrodą, z zachowaniem zasad i wymogów ochrony środowiska, wynikających z głównych założeń polityki ekologicznej państwa, województwa, powiatu i gminy.

Ważnym elementem docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej są i będą obszary decydujące o zasobach i jakości środowiska biotycznego gminy oraz warunkach życia człowieka tj. lasy, kompleksy łąkowo - bagienne, ciek i tereny zieleni pełniące w krajobrazie gminy funkcje ochronne, krajobrazowo-estetyczne, regulacyjne w zakresie gospodarki wodnej oraz ważne węzły ekologiczne. Mimo że obszary te nie podlegają ochronie prawnej, pełnią ważne funkcje środowiskotwórcze, co powinno decydować o ich ochronie i ograniczeniu zabudowy, z możliwością wzbogacania ich naturalnych zasobów oraz przystosowania do pełnienia funkcji rekreacyjnych.

W stosunku do uznanych pomników przyrody [dwóch jesionów wyniosłych (*Fraxinus excelsior*), lipy drobnolistnej (*Tilia cordata*), modrzewia europejskiego (*Larix decidua*) zlokalizowanych w parku podworskim w Sadłowie oraz dębu szypułkowego (*Quercus robur*) – Dąb Julki i Daški, zlokalizowanego w obrębie Balin] zabrania się: niszczenia, uszkodzenia obiektu lub obszaru wokół, uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby oraz umieszczania tablic reklamowych. Pożądane jest dalsze rozpoznawanie zasobów przyrodniczych gminy oraz w miarę konieczności i możliwości wyznaczanie nowych przyrodniczych obszarów chronionych.

Obszary zurbanizowane, obejmujące zwartą zabudowę oraz tereny planowane do zurbanizowania, na których wystąpiły bądź wystąpią znaczne przekształcenia środowiska, powinny w swej strukturze charakteryzować się wysokim udziałem powierzchni biologicznie czynnej.

¹² *Obowiązujący Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016 -2022 z perspektywą na lata 2023-2028 przyjęty został Uchwałą Nr XXXII/545/17 Sejmiku Województwa Kujawsko- Pomorskiego z dnia 29 maja 2017 r. W planie tym dla gminy Rypin przewidziano 1) w ramach punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych - modernizację i budowę infrastruktury PSZOK (nawierzchnie, oświetlenie, wiaty, magazyny); zakup wyposażenia PSZOK (waga, wózek, pojemniki, kontenery); budowa infrastruktury dla celów edukacyjnych; 2) w ramach instalacji do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów (w tym przyjmujące zmieszane odpady komunalne) - modernizację sortowni odpadów w celu zwiększenia odzysku surowców (zakup separatorów optycznych, balistycznych, separatorów do metali żelaznych, metali nieżelaznych i perforatora) oraz w celu oddzielenia frakcji odpadów wysokokalorycznych; wykonanie termomodernizacji budynków sortowni wraz budową zaplecza technicznego, wyposażenie obiektu w solary; 3) w ramach innych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych - budowę linii paliw alternatywnych - dobudowa do linii sortowniczej; doposażenie instalacji w maszyny i urządzenia (rozdrabniarka do odpadów wielkogabarytowych, rozdrabniarka do gruzu, sito mobilne, tadowarka, waga, samochody do odbioru odpadów selektywnie zbieranych, kontenery)*

Tworzyć je powinna użytkowa i ozdobna zieleń przydomowa, zieleń pełniąca funkcje ochronne, wykształcona wzdłuż ciągów komunikacji, obiektów usługowych i przemysłowych oraz ogólnodostępne tereny zieleni (skwery, zieleńce, place zabaw i rekreacji itp.).

Kierunkowym działaniem skutecznie łagodzącym narastające dysfunkcje w rozwoju przestrzeni poszczególnych obszarów jest zachowanie środowiskowych normatywów urbanistycznych gwarantujących zachowanie istniejących i tworzenie nowych przestrzeni zieleni.

W terenach zainwestowanych w poszczególnych strefach funkcjonalnych kierunek zmian w zagospodarowaniu będzie wpływał na poprawę warunków bio- i topoklimatycznych poprzez dążenie do:

- eliminowania bądź łagodzenia sąsiedztwa funkcji sobie przeciwstawnych,
- wydzielania terenów pełniących funkcje stref izolacyjnych pomiędzy terenami o przeciwstawnych funkcjach, które urządzone jako tereny zieleni mogą pełnić funkcję ochronną, izolacyjną i biernego wypoczynku,
- łagodzenia przeinwestowania terenów poprzez biologiczne wzbogacanie ich w elementy środowiskotwórcze.

Równie ważnymi czynnikami decydującymi o zasobach i jakości środowiska przyrodniczego oraz warunkach życia człowieka a związanymi ze strukturą funkcjonalno-przestrzenną gminy są:

- gospodarka ściekowa - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych,
- stan czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk domowych poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń,
- ochrona powierzchni ziemi - jako zadanie priorytetowe uznaje się objęcie zorganizowanym systemem gromadzenia, wywozu i utylizacji odpadów z wszystkich posesji na terenie gminy.

4.1. Obszary oraz zasady ochrony krajobrazu kulturowego

Istniejące elementy przyrodnicze, pola uprawne, tereny zabudowane oraz towarzysząca jej infrastruktura komunikacyjna tworzą charakterystyczny krajobraz kulturowy. Rozwijające się osadnictwo oraz działalność człowieka powodują głębokie zmiany w środowisku, trwałe je przekształcając. Znaczącą rolę odgrywa głównie rozwój osadnictwa wiejskiego. Towarzysząca mu intensyfikacja produkcji rolniczej prowadzić może do powstania m.in. wielkoobszarowych monokultur roślinnych. W efekcie krajobraz kulturowy ulega znacznym niekorzystnym przekształceniom.

Ze względu na predyspozycje gminy, zmierza się do zachowania i wzmocnienia funkcji rolniczej wraz z utrzymaniem towarzyszącego jej krajobrazu. Ponadto nie ustala się lokalizacji nowych elektrowni wiatrowych, które negatywnie wpływają na walory krajobrazowe.

Ochrona krajobrazu kulturowego podlega zasadom ochrony na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których określone są zasady ochrony terenów wartościowych krajobrazowo.

W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego Studium postuluje:

- ✓ Wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego gminy poprzez rewitalizację zespołów i obiektów zabytkowych, a także utrzymanie objętych ochroną prawną układów urbanistycznych (w tym ruralistycznych).
- ✓ Zachowanie elementów związanych z ekspozycją krajobrazową.
- ✓ Projektowanie nowej zabudowy (szczególnie zagrodowej) wraz z zielenią towarzyszącą, ogródkami przydomowymi, sadami itd.

- ✓ Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych sprzyjających integracji społecznej i budowaniu lokalnej tożsamości, projektowanych z dbałością o wysokie walory architektoniczno-urbanistyczne oraz uwzględniających potrzeby osób o ograniczonej percepcji lub mobilności.
- ✓ Przestrzeganie zasad i standardów kształtowania zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.
- ✓ Zachowanie istniejących w krajobrazie elementów tj. kompleksy leśne, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, przydrożne, zbiorniki i ciek wodne, zieleń towarzysząca zabudowie zagrodowej itp. wraz z zachowaniem istniejącego ukształtowania terenu.
- ✓ Rewitalizację obszarów i obiektów dysharmonizujących z otoczeniem ze szczególnym uwzględnieniem odnowy i kształtowania centrów miejscowości.
- ✓ Ochronę tradycyjnych form zabudowy i zagospodarowania na obszarach o czytelnej tożsamości kulturowej – nowe lub przebudowywane obiekty powinny nawiązywać skalą i formą do lokalnej tradycji architektonicznej oraz harmonizować z zabudową istniejącą i otaczającym krajobrazem.
- ✓ Ograniczanie działalności inwestycyjnej na terenach otwartych.
- ✓ Zakaz lokalizacji nowych elektrowni wiatrowych.

4.2. Obszary oraz zasady ochrony uzdrowisk

Nie ustala się ponieważ na terenie gminy Rypin nie znajdują się obszary i obiekty uzdrowiskowe.

4.3. Kierunki rozwoju turystyki

Celem polityki gminy będzie wzbogacanie oferty turystycznej w oparciu o lokalne walory, tradycję, historię i postacie historyczne. Związana jest z tym także szeroko rozumiana promocja.

Gmina Rypin posiada atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo tereny, w tym liczne obiekty zabytkowe. Obszarami o wysokich walorach rekreacyjno-wypoczynkowych są jeziora w zachodniej części gminy (jezioro Długie i Czarownica). Na obszarach tych wskazane jest zorganizowanie bazy turystycznej (zwłaszcza rozwój turystyki letniskowej), w tym wynikającej z ustalonych tam miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Położenie gminy na obszarze Zielonych Płuc Polski, uznawanych za obszar cennych systemów ekologicznych, stwarza możliwość wykorzystania tego w promocji gminy.

Na cele rekreacji można wykorzystywać obszary leśne a także parki zabytkowe. Część z nich wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych i przywrócenia im utraconych funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych.

Ze względu na swój charakter gmina posiada możliwości rozwoju agroturystyki. Obecnie predyspozycje te nie są wykorzystywane (funkcjonuje jedno gospodarstwo agroturystyczne). W związku z tym pożądanym jest rozwój i upowszechnianie tego typu działalności. W ramach rozwijającej się infrastruktury turystycznej niezbędna będzie także budowa/modernizacja ścieżek pieszych, pieszo-rowerowych i rowerowych powiązanych funkcjonalnie z systemem w sąsiednich gminach, a zwłaszcza w mieście Rypinie.

5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru, zabytków znajdujących się w gminnej

ewidencji zabytków oraz wyznacza się strefy ochrony konserwatorskiej w oparciu o analizę stanu istniejącego, analizę materiałów wejściowych, w tym kartograficznych, ikonograficznych.

Celem prowadzonej w Studium polityki przestrzennej jest zachowanie wartości dziedzictwa kulturowego i zabytków, jak również dziedzictwa archeologicznego w stanie możliwie niezmiennym, ich konserwacja, rewaloryzacja oraz ochrona przed przekształceniami i degradacją. Konieczne jest wspieranie i rozwój tożsamości lokalnej i regionalnej.

5.1. Kierunki kształtowania polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego

Zasady ochrony i utrzymania zabytków architektury i budownictwa wpisanych do rejestru zabytków (wymienionych w tabeli 7 - uwarunkowania)

Obowiązuje:

- trwałe zachowanie historycznej formy architektonicznej i substancji budowlanej obiektu wpisanego do rejestru,
- utrzymanie (ewentualnie rewaloryzacja) otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem,
- opracowanie rozwiązań inwestycyjnych na podstawie zaleceń konserwatorskich, zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi - Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zasady ochrony i utrzymania zewidencjonowanych zabytków architektury i budownictwa o lokalnych walorach zabytkowych – obiekty figurujące w wojewódzkiej ewidencji zabytków (wymienionych w tabeli 8 - uwarunkowania).

Obowiązuje:

- utrzymanie historycznej formy architektonicznej obiektu (gabaryty, forma dachu i rodzaj pokrycia, kompozycja i wystrój elewacji, forma stolarki okiennej i drzwiowej),
- zapewnienie zachowania walorów funkcjonalnych i użytkowych obiektu,
- zagospodarowanie na nowe funkcje przy utrzymaniu walorów zabytkowych,
- opracowanie dokumentacji konserwatorskiej obiektu w przypadku jego rozbiórki,
- współpraca z wojewódzkim konserwatorem zabytków zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

W oparciu o Ustawę o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, uwzględnia się ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków oraz ich otoczenia, a także innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

Zasady ochrony zabytków archeologicznych (wymienionych w tabeli 9 - uwarunkowania)

Obowiązuje:

- ochrona konserwatorska wszystkich zabytków archeologicznych,
- w przypadku prowadzenia inwestycji w obrębie zabytków archeologicznych powiadomienie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o przystąpieniu do przygotowania inwestycji.

Zabytki archeologiczne o ustalonej lokalizacji oznaczone zostały na rysunku „*Kierunki polityki przestrzennej*”.

5.2. Obszary i zasady ochrony dóbr kultury współczesnej

Dobra kultury współczesnej to, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki,

miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznaniem dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

Na obszarze gminy nie zostały zidentyfikowane dobra kultury współczesnej.

6. Kierunki rozwoju systemu komunikacji

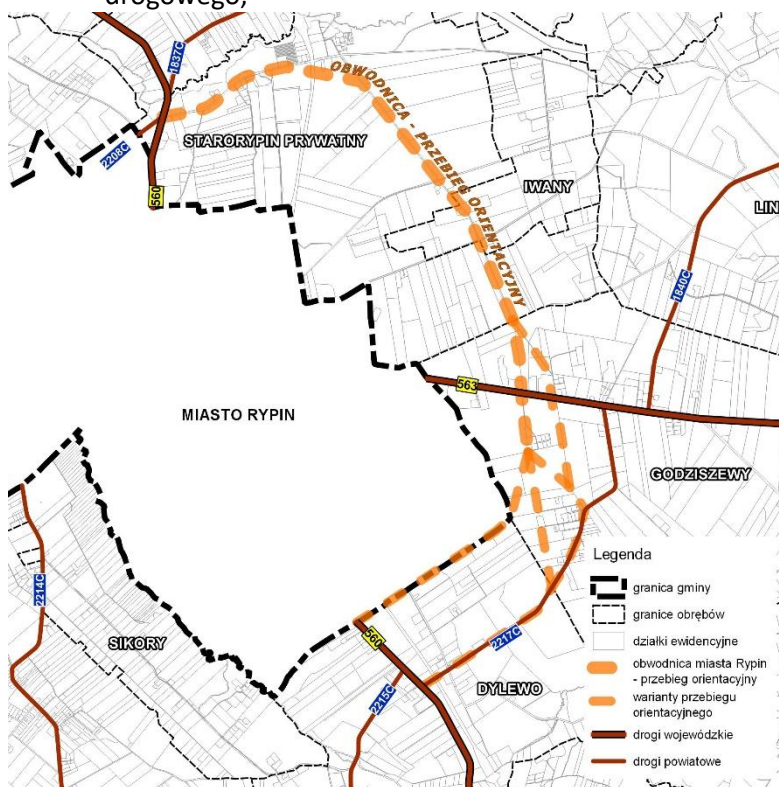
Celem polityki rozwoju systemów transportowych gminy, opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju, jest stworzenie warunków dla sprawnego, bezpiecznego i ekonomicznego przemieszczania się osób i towarów, przy ograniczaniu szkodliwego wpływu na środowisko i warunki życia mieszkańców gminy.

6.1. Kierunki rozwoju systemu drogowego i kolejowego

Układ podstawowy będzie wypełniał nadrzędne funkcje, wynikające z kierunków rozwoju systemu transportowego kraju i województwa, służąc powiązaniom krajowym, regionalnym, a także powiązaniom zewnętrznym i częściowo wewnętrznym gminy. Zadaniem tego układu będzie przede wszystkim prowadzenie ruchu. Obsługa zagospodarowania przy pomocy dróg układu podstawowego odbywać się będzie w zakresie wynikającym z klas dróg i dopuszczonym przepisami dotyczącymi warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne. Zadaniem układu obsługującego będzie zapewnienie bezpośredniego dojazdu i obsługa zagospodarowania, wyprowadzenie ruchu na układ podstawowy oraz zapewnienie powiązań zewnętrznych i wewnętrznych, nieobsługiwanych przez układ podstawowy.

Podstawowy układ drogowy gminy Rypin tworzyć będą:

- planowana obwodnica (przebieg nieustalony), realizowana wspólnie z miastem Rypin i powiatem rypińskim jako działanie strategiczne, ważne dla bezpieczeństwa ruchu drogowego,

Rysunek 1 Planowana obwodnica – przebieg orientacyjny (warianty)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rypin

- drogi wojewódzkie nr 534 Grudziądz – Wąbrzeźno – Golub Dobrzyń – Rypin, nr 557 Lipno-Rypin, nr 560 Brodnica – Rypin – Sierpc – Bielsk, nr 563 Rypin – Żuromin – Mława,
- drogi powiatowe.

Ponadto zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2017-2038 planowana jest przebudowa drogi wojewódzkiej nr 534 Grudziądz-Wąbrzeźno-Golub-Dobrzyń-Rypin (od km 76+705 do km 81+719) oraz drogi wojewódzkiej nr 563 Rypin-Żuromin-Mława (od km 2+475 do km 16+656).

Obsługujący układ drogowy gminy Rypin tworzyć będą drogi publiczne kategorii gminnej i drogi wewnętrzne (gminne nie ujęte w wykazie dróg gminnych).

W zakresie układu obsługującego przewiduje się:

- budowę dróg gminnych usprawniających ruch, poprawiających spójność sieci drogowej i obsługę zagospodarowania w gminie,
- rozbudowę i przebudowę istniejących dróg gminnych lokalnych i dojazdowych,
- budowę nowych dróg na terenach planowanego zagospodarowania, szczególnie na terenach rozwojowych.

Kształtowanie systemów transportowych w gminie powinno zapewniać dostępność zwłaszcza do ośrodka powiatowego, jakim jest miasto Rypin oraz integrację lokalnych systemów transportu publicznego z systemem regionalnym.

Przedstawione na rysunku drogi gminne nie wyczerpują możliwości ich rozwoju. W szczególności w sporządzanych planach miejscowych mogą być wyznaczane kolejne drogi gminne oraz uszczegółowiane przebiegi planowanych dróg wskazanych w Studium (obwodnica).

W celu określenia wymagań technicznych i użytkowych wprowadza się następujące klasy dróg na terenie gminy Rypin:

- zbiorcze, oznaczona symbolem Z (drogi wojewódzkie i wszystkie drogi powiatowe),
- lokalna, oznaczona symbolem L (drogi gminne zgodnie z tabelą 19 – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego),
- dojazdowa, oznaczona symbolem D (drogi gminne zgodnie z tabelą 19 – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego).

Należy zapewnić możliwości przestrzenne dla rozbudowy i przebudowy dróg, których parametry powinny zostać poprawione z uwagi na ich znaczenie komunikacyjne i spójność sieci drogowej.

Kierunki kształtowania systemu drogowego:

- budowa obwodnicy miasta Rypina – przebieg drogi i klasa drogi nieustalona, (brak obwodnicy jest podstawowym mankamentem układu komunikacyjnego miasta Rypin, gdzie ruch tranzytowy oraz międzydzielnicowy prowadzony jest przez centrum miasta. Objawia się to nadmiernym przeciążeniem śródmieścia. Budowa obwodnicy poprawi bezpieczeństwo mieszkańców miasta Rypin,
- połączenie poszczególnych miejscowości z układem dróg krajowych i wojewódzkich, miastem Rypin oraz siedzibami gmin sąsiednich za pośrednictwem dróg powiatowych i gminnych wyszczególnionych w uwarunkowaniach,
- dostosowanie parametrów technicznych do normatywnych dla danej klasy,
- zwiększenie bezpieczeństwa w terenach zabudowanych poprzez budowę chodników, ścieżek rowerowych i zatok autobusowych,
- układ dróg gminnych należy wzbogacić o drogi obsługujące zabudowę na terenach wsi i lokalne drogi dojazdowe,
- sukcesywne dążenie do realizacji nawierzchni utwardzonych (w tym asfaltowych) na drogach gminnych,
- sukcesywna realizacja spójnej sieci dróg rowerowych, prowadzonych w terenie niezależnie od układu jezdni, dotyczy to zarówno dróg turystycznych jak i dojazdów do szkół, obiektów usługowych, miejsc pracy,

- zapewnienie możliwości korzystania z komunikacji zbiorowej dla wszystkich mieszkańców w gminie oraz integracja lokalnych systemów transportu publicznego z systemem regionalnym,
- w przypadku rozbudowy poszczególnych obiektów oraz budowy nowych – już na etapie sporządzania projektu należy każdorazowo dokonywać analizy potrzebnej liczby miejsc parkingowych i rezerwować odpowiedniej wielkości tereny,
- wyposażenie dróg układu podstawowego (klasy zbiorczej) i wybranych układu obsługującego (dojazdowych) w drogi rowerowe lub pieszo-rowerowe,
- drogi rowerowe powinny zapewniać bezpieczne poruszanie się w dogodnych warunkach środowiskowych,
- rozwój zaplecza technicznego powinien następować w oparciu o nowoczesne rozwiązania i wyposażenie gwarantujące zaspokojenie potrzeb motoryzacyjnych, a także ochronę środowiska.

Przez teren gminy Rypin przebiega linia kolejowa nr 33 relacji Kutno-Brodnica. Wykorzystywana jest jedynie do przewozu towarów. Linia ta zgodnie ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju przewidziana jest do modernizacji.

6.2. Kierunki rozwoju komunikacji zbiorowej

Podstawowym środkiem komunikacji zbiorowej na terenie gminy Rypin jest komunikacja autobusowa. Celem rozwoju komunikacji zbiorowej jest poprawa standardu obsługi, w tym zapewnienie możliwości korzystania z niej wszystkim mieszkańcom gminy.

Komunikację autobusową będzie realizować:

- powiązania z ośrodkami wojewódzkimi,
- powiązania z ośrodkiem powiatowym,
- powiązania międzygminne i wewnątrzgminne.

Układ linii autobusowych zależeć będzie od decyzji podmiotu prowadzącego połączenia komunikacyjne. Dla potrzeb funkcjonowania komunikacji autobusowej, w planach miejscowych oraz projektach budowlanych dróg należy przewidywać lokalizację przystanków z zatokami i wiatami oraz w miarę potrzeb i możliwości pętli końcowych.

Działaniem priorytetowym powinna być poprawa warunków ruchu na najważniejszych ciągach drogowych tj. na drogach wojewódzkich i powiatowych, zapewniających powiązania zewnętrzne. Konieczna jest ścisła współpraca z zarządcami tych dróg, szczególnie w ustalaniu zakresu działań modernizacyjnych, ich przebiegu i potrzeb terenowych w planach miejscowych oraz kształtowaniu otoczenia dróg, zgodnie z wymaganiami wynikającymi z ich funkcji i klasy.

Wyposażenie istniejącego układu w nawierzchnie twarde, chodniki i urządzenia dla komunikacji zbiorowej oraz budowa dróg dla obsługi zagospodarowania na nowych terenach powinno być działaniem ciągłym.

6.3. Polityka parkingowa

Wraz ze wzrostem motoryzacji oraz realizacją wyznaczonych terenów rozwojowych na terenie gminy Rypin będzie rosła potrzeba zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc parkingowych.

W przypadku rozbudowy poszczególnych obiektów oraz budowy nowych – już na etapie sporządzania projektu należy każdorazowo dokonywać analizy potrzebnej liczby miejsc parkingowych i rezerwować odpowiedniej wielkości tereny.

Realizacja miejsc postojowych w liniach rozgraniczających ulic w formie zatok i pasów postojowych, dopuszczalna jest na warunkach określonych w przepisach odrębnych¹³.

6.4. Ruch pieszy i rowerowy

Należy uwzględniać potrzeby ruchu pieszego poprzez tworzenie dogodnych, krótkich i bezpiecznych powiązań dla pieszych i odpowiednie kształtowanie przestrzeni publicznych. Celem rozwoju dróg rowerowych jest zapewnienie poruszania się bezpiecznie w dogodnych warunkach środowiskowych oraz uczynienie z roweru konkurencyjnego środka lokomocji, szczególnie w stosunku do samochodu osobowego.

Przyjęto następujące zasady kształtowania sieci dróg rowerowych:

- zapewnienie powiązań rejonów mieszkalnych z miejscami pracy, szkołami, handlem i usługami,
- wyposażenie dróg układu podstawowego (klasy zbiorczej) i wybranych układu obsługującego (dojazdowych) w drogi rowerowe lub pieszo-rowerowe.

Ponadto konieczne będzie tworzenie miejsc do przechowywania i parkowania rowerów, szczególnie przy szkołach, obiektach handlowych i usługowych.

W planach miejscowych oraz w miarę budowy nowych dróg i przebudowy istniejących, każdorazowo powinna być przeanalizowana możliwość i celowość budowy dróg rowerowych.

6.5. Zaplecze techniczne

W dziedzinie zaplecza technicznego motoryzacji należy dążyć do równoważenia popytu i podaży. Lokalizacja stacji paliw, stacji obsługi pojazdów powinna być realizowana stosownie do popytu na usługi motoryzacyjne. Rozwój zaplecza technicznego powinien następować w oparciu o nowoczesne rozwiązania i wyposażenie gwarantujące zaspokojenie potrzeb motoryzacyjnych, a także ochronę środowiska.

7. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

Podstawowym celem z zakresu infrastruktury technicznej jest wzrost poziomu rozwoju poszczególnych mediów infrastruktury technicznej jako czynnika powodującego wzrost poziomu życia ludności i rozwoju społeczno-gospodarczego, jak również osiągnięcia odpowiedniej jakości środowiska przyrodniczego.

7.1. Zaopatrzenie w wodę

Jednym z celów polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do spożycia oraz niezbędnej ilości na potrzeby socjalno-bytowe. Docelowy układ gminnej sieci wodociągowej zasilany będzie z dwóch istniejących stacji wodociągowych. Zakłada się 100% zaopatrzenia mieszkańców w wodę z wodociągów gminnych.

W tym celu konieczna jest realizacja następujących przedsięwzięć:

- dalsza rozbudowa sieci wodociągowej w zależności od potrzeb, umożliwiających bezawaryjną dostawę wody do nowych odbiorców,
- remont starych sieci wodociągowych,
- remont i rozbudowa istniejących gminnych ujęć wody w zależności od potrzeb.

¹³ Obecnie - rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi i ich usytuowanie

Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej zagwarantuje nieprzerwane dostawy wody mieszkańcom gminy, zmniejszy ilość występujących awarii sieci wodociągowych oraz wpłynie na obniżenie kosztów eksploatacji sieci i zapewni poprawę jakości wody.

Ujęcia wody oznaczone zostały na rysunku „Kierunki polityki przestrzennej”.

Dla istniejących gminnych ujęć wody wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej w obrębie istniejących ogrodzeń ujęć i studni.

Na terenie ochrony bezpośredniej ujęcia wody zgodnie z obowiązującymi przepisami¹⁴ należy:

- odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
- zagospodarować teren zielenią,
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Dla gminnych ujęć wody nie zostały wyznaczone strefy ochrony pośredniej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami właściciel ujęcia wody realizujący zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę jest zobowiązany do przeprowadzenia analizy ryzyka¹⁵, o której mowa w art. 133 ust. 3¹⁶ ustawy prawo wodne, i przekazać ją do właściwego wojewody. Na podstawie wykonanej analizy ryzyka ustanawia się strefę ochrony pośredniej ujęcia wody.

Przy przebudowie i rozbudowie sieci wodociągowej należy zapewnić zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożarów.

7.2. Gospodarka ściekowa

W zakresie systemu kanalizacji głównym kierunkiem rozwoju jest objęcie systemem kanalizacji sanitarnej miejscowości o zwartej zabudowie, w pierwszej kolejności na obszarze wyznaczonej aglomeracji kanalizacyjnej.

W zakresie ścieków sanitarnych i ich oczyszczania zakłada się:

- budowę sieci kanalizacji sanitarnej dla istniejących i planowanych do zagospodarowania terenów, zgodnie z wyznaczonymi kierunkami rozwoju w studium,
- zmianę granic obszaru aglomeracji w celu dostosowania do ustalonych w studium terenów rozwoju o różnych kierunkach przeznaczenia i użytkowania¹⁷,
- realizację indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie jest niemożliwa technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnych,

¹⁴ obecnie art. 128 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne

¹⁵ Zgodnie z art. 11 ust. 5 Analizę ryzyka przeprowadza się dla: 1) ujęć wody dostarczających więcej niż 10 m³ wody na dobę lub służących zaopatrzeniu w wodę więcej niż 50 osób, 2) indywidualnych ujęć wody dostarczających do 10 m³ wody na dobę lub służących zaopatrzeniu w wodę do 50 osób, jeśli woda jest dostarczana, jako woda przeznaczona do spożycia przez ludzi w ramach działalności handlowej, usługowej, przemysłowej albo do budynków użyteczności publicznej.

¹⁶ Zgodnie z art. 133 ust. 3 ustawy Prawo wodne, strefę ochrony pośredniej dla ujęć wody ustanawia się na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka obejmującej ocenę zagrożeń zdrowotnych z uwzględnieniem czynników negatywnie wpływających na jakość ujmowanej wody, przeprowadzonej w oparciu o analizy hydrogeologiczne lub hydrologiczne oraz dokumentację hydrogeologiczną lub hydrologiczną, analizę identyfikacji źródeł zagrożenia wynikających ze sposobu zagospodarowania terenu, a także o wyniki badania jakości ujmowanej wody.

¹⁷ zgodnie ze sporządzonym na potrzeby studium bilansem terenów przeznaczonych pod zabudowę, tereny istniejącej zwartej zabudowy jak i tereny planowanego do rozwoju nie pokrywają się w całości z wyznaczonym obszarem aglomeracji, w związku z powyższym, po uchwaleniu studium gminna powinna doprowadzić do zmiany granic obszaru aglomeracji w celu dostosowania do ustalonych w studium terenów rozwoju o różnych kierunkach przeznaczenia i użytkowania

- dopuszcza się tymczasowo, do czasu pełnego skanalizowania terenów o zwartej zabudowie jak i terenach o rozproszonej zabudowie, poza obszarem aglomeracji, realizację szczelnych zbiorników bezodpływowych z koniecznością wywozu do punktu zlewnego przy oczyszczalni w mieście Rypinie,
- bieżący remont sieci, w celu zmniejszenia dopływu wód infiltracyjnych i przypadkowych, głównie poprzez likwidację podłączeń kanałów deszczowych do sanitarnych i uszczelnianie sieci.

W zakresie odprowadzania wód opadowych zakłada się:

- budowę urządzeń podczyszczających ścieki deszczowe (separatory, piaskowniki) oraz właściwą eksploatację wpustów ulicznych, które stanowią pierwszy stopień oczyszczania ścieków deszczowych,
- budowę kolektorów i kanałów deszczowych w ramach rozbudowy układu komunikacyjnego,
- bieżące prowadzenie prac remontowych i modernizacyjnych poprawiających stan techniczny rowów odwadniających oraz zachowanie cieków powierzchniowych dla swobodnego spływu wód,
- wody opadowe i roztopowe pochodzące ze szczelnych powierzchni niezanieczyszczonych (np. dachy budynków) zagospodarować w sposób zrównoważony, stosując infiltrację powierzchniową (odpowiedni wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej) lub podziemną (odwodnienia liniowe wraz z komorą drenażową).

Obszar aglomeracji oznaczony został na rysunku „Kierunki polityki przestrzennej”.

7.3. Gospodarka energetyczna

7.3.1. Zaopatrzenie w gaz

Mając na uwadze wysokie walory gazu ziemnego jako czynnika energetycznego, umożliwiającego realizację polityki proekologicznej i podnoszenie standardu życia ludności zakłada się możliwość rozbudowy istniejącej i budowy nowej gazowej sieci rozdzielczej i zaopatrzenie w gaz przede wszystkim terenów o zwartej zabudowie i przewidzianych do zagospodarowania w studium. Budowa sieci i podłączeń zależna jest od wyników analiz ekonomicznych.

7.3.2. Zaopatrzenie ciepło

Zmiany zachodzące w udziale paliw w zaopatrzeniu w ciepło, polegające na wycofywaniu się ze spalania węgla na rzecz gazu, oleju oraz korzystania z energii elektrycznej do celów grzewczych zmieniają strukturę pokrycia zapotrzebowania na ciepło przez poszczególne media. Podstawowe znaczenie w wyborze mediów energetycznych mają koszty, ograniczenia wynikające z ochrony środowiska oraz pewność dostawy.

W związku z powyższym w zakresie ciepłownictwa zakłada się:

- sukcesywną przebudowę urządzeń grzewczych w celu zastosowania paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń do środowiska oraz instalowaniu sprawnych urządzeń zmniejszających emisję szkodliwych substancji do atmosfery,
- opracowanie i sukcesywne wdrażanie programu restrukturyzacji gospodarki ciepłej, (sukcesywna likwidacja indywidualnego ogrzewania piecami węglowymi, szczególnie w obszarach zabudowy zwartej – strefach mieszkaniowo usługowych - MU),
- rozwiązywanie potrzeb cieplnych budownictwa mieszkalnego w zależności od ekonomicznych uwarunkowań ze źródeł lokalnych lub indywidualnych z zastosowaniem systemów grzewczych opartych o paliwa ekologiczne niskoemisyjne i/lub bezemisyjne.

7.3.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Jednostką zaopatrującą gminę w energię elektryczną jest ENERGA-OPERATOR S.A. Oddział w Toruniu.

W zakresie zadań ponadlokalnych w zakresie elektroenergetyki zakłada się:

- budowę napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej 400 kV relacji Płock - Olsztyn Mątki:
 - odcinek jednotorowy po nowej trasie (wariant preferowany),
 - odcinek dwutorowy po nowej trasie zbliżonej do trasy istniejącej linii 220 kV – wariant preferowany (w okresie przejściowym jeden tor może pracować na napięciu 220 kV)
- adaptację przebiegającej przez teren gminy napowietrznej linii elektroenergetycznej 220 kV relacji Olsztyn I – Włocławek Azoty, z możliwością jej rozbudowy, przebudowy, modernizacji,
- adaptację przebiegających przez teren gminy napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia – 110 kV relacji Rypin – Brodnica Podgórz, Puszcza Miejska – Rypin oraz Lipno – Puszcza Miejska z możliwością ich rozbudowy, przebudowy, modernizacji,
- budowę nowych sieci wysokiego napięcia nie wskazanych na rysunku studium, umożliwiających zasilanie nowych odbiorców, związanych z bezpieczeństwem energetycznym województwa i kraju.

W zakresie zadań lokalnych w zakresie elektroenergetyki zakłada się:

- adaptację przebiegających przez teren gminy istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych do planowanego zagospodarowania terenu,
- przebudowę starych linii energetycznych w celu zwiększenia pewności i jakości zasilania jak również sukcesywne wprowadzanie podziemnych sieci kablowych w obszarach zabudowanych,
- rozbudowę sieci rozdzielczej 15 kV związanej z rozwojem gminy,
- realizację stacji transformatorowych na terenach zainwestowanych oraz planowanych do zainwestowania, wynikających ze zwiększonego obciążenia,
- budowę lokalnych, ekologicznych źródeł energii, z wyłączeniem lokalizacji nowych elektrowni wiatrowych,
- racjonalizację gospodarki energią (nowoczesne technologie, energooszczędne źródła światła, maszyny i urządzenia elektryczne),
- właściwą eksploatację i konserwację urządzeń, zmniejszających straty energii zagrożenia porażeniowego i pożarowego.

Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących ww. urządzenia energetyczne, należy uwzględnić tereny pod budowę i rozbudowę tych obiektów. Korzystne z punktu widzenia systemu energetycznego jest działanie w kierunku istotnego zwiększenia skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepłej (opartej na paliwie gazowym). Byłoby to zgodne z aktualnymi trendami w energetyce krajowej, zmierzającymi do minimalizacji udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej.

Dla planowanej elektroenergetycznej linii 400 kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości 70m (po 35m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym).

Dla istniejącej elektroenergetycznej linii 220 kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości 50m (po 25m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym).

Dla istniejącej linii napowietrznej 110 kV wynikają konsekwencje przestrzenne w postaci zajęcia terenu szerokości 40m (po 20m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym).

W pobliżu i w pasie technologicznym elektroenergetycznych linii przesyłowych 220kV i 400kV obowiązują następujące ograniczenia:

- w pasach technologicznych linii obowiązuje zakaz realizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi; warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych nieprzeznaczonych na stały pobyt ludzi muszą uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych,
- zakaz tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości 5,5 m dla linii 220kV oraz 6,5 m dla linii 400kV od rzutu poziomego skrajnego przewodu fazowego (w świetle koron),
- teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) właściciela linii.

W pobliżu i w pasie technologicznym elektroenergetycznych linii przesyłowych 110kV obowiązują następujące ograniczenia:

- w pasach technologicznych nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
- dopuszcza się odbudowę, rozbudowę, przebudowę istniejących linii,
- pod liniami nie należy sadzić roślinności wysokiej – zalesienia terenów rolnych w pasach technologicznych linii mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów,
- wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasów technologicznych linii i w ich najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,
- dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych.

Przebieg istniejących i planowanych linii najwyższego i wysokiego napięcia oraz linii średniego napięcia wraz ze stacjami transformatorowymi pokazano na rysunku „*Kierunki polityki przestrzennej*”.

7.3.4. Rurociąg ropy naftowej wraz ze stacją pomp

Utrzymuje się przebiegający przez teren gminy „Pomorski” rurociąg ropy naftowej Płock – Gdańsk wraz ze stacją pomp zlokalizowaną w miejscowości Puszcza Miejska.

Ustala się budowę drugiej nitki „Pomorskiego” rurociągu ropy naftowej DN 800, która będzie przebiegać wzdłuż istniejącej nitki tej magistrali, tak by rurociąg mógł być obsługiwany przez istniejącą stację pomp.

Celem planowanej inwestycji jest stworzenie infrastruktury o charakterze redundantnym, która zapewni bezpieczeństwo tłoczeń i stanowić będzie dodatkowe zabezpieczenie dla transportu ropy naftowej na Odcinku Północnym, niezbędnej dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Zarówno istniejący jak i planowany rurociąg są ograniczeniem dla różnych form zagospodarowania terenu. Możliwość lokalizowania zabudowy w ich pobliżu regulują przepisy odrębne¹⁸. Przebieg istniejącego i planowanego rurociągu ropy naftowej wraz ze stacją pomp pokazano na rysunku „*Kierunki polityki przestrzennej*”.

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie

7.3.5. Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy utrzymuje się istniejące lokalizacje elektrowni wiatrowych (11 sztuk) zgodnie z wykazem zamieszczonym w uwarunkowaniach, w miejscowościach: Starorypin Prywatny, Starorypin Rządowy, Rypałki Prywatne, Puszcza Miejska, Puszcza Rządowa, Godziszewy, Cetki. Ponadto utrzymuje się istniejące biogazownie w Starorypinie Prywatnym oraz na terenie Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „RYPIN” Sp. z o.o. w Puszczy Miejskiej.

Istniejące elektrownie wiatrowe powodują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu wynikające z ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych¹⁹.

W odległości mniejszej niż 200 metrów od istniejących elektrowni wiatrowych, w celu ograniczenia przywabiania ptaków i nietoperzy, wprowadza się zakaz zalesień i nasadzenia zieleni wysokiej oraz tworzenia zbiorników wodnych.

Na terenie gminy Rypin nie wskazuje się nowych lokalizacji farm wiatrowych i pojedynczych elektrowni wiatrowych o mocy powyżej 100 kW.

Dopuszcza się rozbiórkę lub wymianę istniejących elektrowni wiatrowych na elektrownie o takiej samej lub mniejszej wysokości całkowitej.

Dopuszcza się na terenie gminy:

- rozwój energetycznych systemów rozproszonych w oparciu o źródła odnawialne, przede wszystkim biomasę oraz energię słoneczną (w tym zwłaszcza w obiektach użyteczności publicznej),
- lokalizowane urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym farm fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW (z wyłączeniem elektrowni wiatrowych) w strefach funkcjonalno-przestrzennych: produkcyjno-usługowej (PU) oraz rolniczo-osadniczej (RO),
- utrzymanie oraz rozbudowę i przebudowę istniejących biogazowni,
- rozwój zawodowych systemów energetycznych opartych na dostępnych źródłach biogazu z odpadów organicznych, odpadów zwierzęcych w gospodarstwach rolnych oraz z zakładów produkcyjnych,
- rozwój kogeneracyjnych systemów energetycznych (jednoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej) z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Obiekty i urządzenia do produkcji energii odnawialnej lokalizować na terenach niskich klas bonitacyjnych. Dopuszczenie lokalizacji obiektów generujących hałas, dokuczliwe zapachy, pole elektromagnetyczne lub inne znaczne uciążliwości dla mieszkańców możliwe jest wyłącznie w obszarach i w sposób zapewniający zachowanie odpowiednich norm, z uwzględnieniem opinii społeczności lokalnej o ich lokalizacji. Na rysunku „*Kierunki polityki przestrzennej*” wskazano strefy w których dopuszcza się lokalizację instalacji fotowoltaicznych. Granica stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związanych z ich lokalizacją zamknąć się musi w granicy wskazanych stref. Przy wyznaczaniu obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii należy uwzględnić stanowisko Zarządu Województwa z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie lokalizacji inwestycji odnawialnych źródeł energii na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

¹⁹ Obecnie jest to ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Zgodnie z art. 4. 1. Ustawy „Odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane: 1) elektrownia wiatrowa – od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, oraz 2) budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – od elektrowni wiatrowej – jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej)”. Zgodnie z art. 4. 3. Ustawy „Odległość, o której mowa w ust. 1, nie jest wymagana przy przebudowie, nadbudowie, rozbudowie, remoncie, montażu lub odbudowie budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa”.

7.4. Telekomunikacja i teleinformatyka

Sieć telekomunikacyjna musi umożliwiać korzystanie z szerokiego wachlarza nowoczesnych usług telekomunikacyjnych, które zaspakajają potrzeby użytkowników telefonów i komputerów.

W zakresie telekomunikacji utrzymuje się istniejące na terenie gminy sieci i urządzenia telekomunikacyjne (w tym stacja bazowa telefonii komórkowej), przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i przebudowę infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, rozwój sieci bezprzewodowych, urządzenie publicznych punktów dostępu do Internetu.

7.5. Gospodarka odpadami

Podstawowym dokumentem na terenie gminy w zakresie gospodarki odpadami jest Regulamin o utrzymaniu czystości i porządku w gminie. Głównym kierunkiem będzie doskonalenie systemu selektywnej zbiórki i segregacji odpadów.

Zakłada się:

- ograniczenie wytwarzania odpadów podczas produkcji oraz konsumpcji dóbr i towarów,
- podjęcie działań w kierunku zmiany w strukturze wytwarzanych odpadów: zmniejszania ilości odpadów zmieszanych, na rzecz odpadów segregowanych,
- zastosowanie praktycznych działań w zakresie odzysku, w tym recyklingu odpadów z jednoczesną minimalizacją ilości odpadów poddawanych unieszkodliwianiu poprzez składowanie: odzysk odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, odzysk i recykling odpadów opakowaniowych, wydzielenie odpadów wielogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych poprzez selektywną zbiórkę, wydzielenie odpadów budowlanych, wydzielenie odpadów niebezpiecznych w miejscu ich powstawania, aby zapobiec skażeniu innych odpadów i zwiększyć przydatność pozostałych do odzysku,
- konieczność realizacji programu usuwania z terenu Gminy wyrobów zawierających azbest, w tym szczególnie pokryw dachowych,
- prowadzenie działań zwiększających świadomość ekologiczną społeczeństwa.

Polityka w zakresie gospodarki odpadami prowadzona będzie zgodnie z ustaleniami *Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028*²⁰ poprzez kompleksowe i systemowe rozwiązania z uwzględnieniem najnowocześniejszych dostępnych technik ich unieszkodliwiania i odzysku, dążenie do objęcia 100% mieszkańców gminy selektywną zbiórką odpadów, unieszkodliwianie odpadów w sposób najefektywniejszy, sprowadzający odpad końcowy do postaci najmniej szkodzącej środowisku oraz wdrażanie systemu eliminacji odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, ich zbiórki i unieszkodliwiania. Wskazuje się także na konieczność przeprowadzenia uwzględnionych w planie gospodarki odpadami inwestycji dotyczących modernizacji i rozbudowy RIPOK funkcjonującego w Puszczy Miejskiej oraz modernizacji i budowy infrastruktury PSZOK.

Unieszkodliwianie odpadów następować będzie w regionalnych instalacjach przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) usytuowanych w 2 wschodnim Regionie Gospodarki Odpadami

²⁰ Obowiązujący Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016 -2022 z perspektywą na lata 2023-2028 przyjęty został Uchwałą Nr XXXII/545/17 Sejmiku Województwa Kujawsko- Pomorskiego z dnia 29 maja 2017 r.

Komunalnymi (w Osnowie - gmina Chełmno, Niedźwiedziu - gm. Dębowa Łąka, Puszczy Miejskiej - gm. wiejska Rypin i Lipnie - gm. miejska Lipno). Ponadto na terenie Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Puszczy Miejskiej funkcjonuje punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, do którego mieszkańcy gminy mogą dostarczyć wybrane frakcje selektywnie zebranych odpadów komunalnych.

8. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Do obszarów inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, których realizację przewiduje się na terenie gminy Rypin należą:

- ✓ teren dróg gminnych oraz obiektów i urządzeń transportu publicznego w tym ogólnodostępnych parkingów,
- ✓ sieci elektroenergetyczne SN i nn wraz z transformatorami,
- ✓ teren gminnych ujęć wody wraz z całą siecią wodociągową,
- ✓ sieć kanalizacyjna,
- ✓ teren szkół i przedszkoli,
- ✓ teren kultu religijnego – kościoły, kaplice, domy parafialne, itp.,
- ✓ teren obiektów kultury,
- ✓ teren obiektów administracji lokalnej,
- ✓ teren jednostek straży pożarnej,
- ✓ teren obiektów ochrony zdrowia,
- ✓ teren cmentarzy,
- ✓ teren lasów i zieleni publicznej,
- ✓ teren usług sportu, rekreacji i place zabaw.

Wszelkie niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gminy obiekty i urządzenia, a w szczególności: obiekty obsługi technicznej, urządzenia wodne i melioracji, drogi wewnętrzne, zieleń parkową, ciągi pieszo-jezdne, ciągi piesze, drogi rowerowe można realizować na każdym terenie w sposób nie kolidujący z funkcją tych terenów i przepisami odrębnymi.

Zabudowa usługowa w zakresie usług publicznych (oświata, zdrowie, kultura, w tym świetlice wiejskie, itp.) może być realizowana w terenach U (zabudowy usługowej), MU (zabudowy mieszkaniowo-usługowej) oraz MW (zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej).

W Starorypinie Prywatnym, zgodnie z obowiązującym planem miejscowym, wyznacza się teren na poszerzenie istniejącego cmentarza komunalnego zarządzanego przez Burmistrza Rypina.

9. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1

Na terenie gminy Rypin do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wskazanych w obowiązującym Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego przyjętym uchwałą Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.²¹ wskazanych w tabeli zadań ponadlokalnych realizujących cele publiczne, do realizacji pozostały:

Zadania o znaczeniu krajowym:

²¹ Przestrzenne rozmieszczenie zadań ponadlokalnych realizujących cele publiczne pokazano na rysunku 27 w części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz na rysunku studium *Kierunki polityki przestrzennej*

Zad. nr 2 – Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze (zadanie ciągłe, w trakcie realizacji)

Zadania wymagające współpracy z województwami ościennymi

zad. Nr 38 - likwidacja źródeł zanieczyszczeń wód w zlewniach Drwęcy (w trakcie realizacji)

Zadania o znaczeniu wojewódzkim:

Zad. nr 77 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 534

Zad. nr 79 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 560, w tym budowa obwodnicy m. Rypin

Zad. nr 88 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 557

Zad. nr 100 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 563

Dla ww. inwestycji celu publicznego nie istnieje konieczność opracowania planu miejscowego. Powyższy wykaz zawiera numer i nazwę zadania, nie rozstrzyga natomiast czy zadanie to pozostaje nadal aktualne. Zadania zapisane w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego były sukcesywnie realizowane, częste są też przypadki częściowej ich realizacji (np. modernizacja wybranych odcinków dróg). Tym samym nie jest możliwe jednoznaczne rozstrzygnięcie, które z powyższych zadań straciły już swoją aktualność.

Obecnie trwają prace nad nowym planem zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego. Zgodnie z projektem planu przyjętym Uchwałą Nr 14/588/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 12 kwietnia 2018 r. w gminie Rypin przewiduje się realizację następujących inwestycji celu publicznego:

Zadania o znaczeniu krajowym,

z zakresu transportu:

- zadanie nr 17 (wiersz 1.58) – modernizacja linii kolejowych (prędkość poniżej 120 km/h): modernizacja linii nr 33;

z zakresu ochrony środowiska:

- zadanie nr 20 (wiersz 1.326) – kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych (nadleśnictwa Skrwilno, Włocławek, Miradz, Gołąbki, Solec Kujawski, Bydgoszcz, Dąbrowa, Zamrzenica, Trzebciny, Lutówko)

Zadania o znaczeniu regionalnym:

z zakresu transportu:

- zadanie nr 14 (wiersz 2.20) – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 534 Grudziądz-Wąbrzeźno-Golub-Dobrzyń-Rypin od km 76+705 do km 81+719

- zadanie nr 17 (wiersz 2.23) – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 563 Rypin-Żuromin-Mława od km 2+475 do km 16+656

z zakresu ochrony środowiska:

- zadanie nr 6 (wiersz 2.201) – punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych: modernizacja i budowa infrastruktury PSZOK (nawierzchnie, oświetlenie, wiaty, magazyny); zakup wyposażenia PSZOK (waga, wózek, pojemniki, kontenery); budowa infrastruktury dla celów edukacyjnych

- zadanie nr 7 (wiersz 2.229) – instalacje do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów (w tym przyjmujące zmieszane odpady komunalne): modernizacja sortowni odpadów w celu zwiększenia odzysku surowców (zakup separatorów optycznych, balistycznych, separatorów do metali żelaznych, metali nieżelaznych i perforatora) oraz w celu oddzielenia frakcji odpadów wysokokalorycznych; wykonanie termomodernizacji budynków sortowni wraz z budową zaplecza technicznego, wyposażenie obiektu w solary

- zadanie nr 13 (wiersz 2.269) – inne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych: budowa linii paliw alternatywnych – dobudowa do linii sortowniczej; doposażenie instalacji w maszyny i urządzenia (rozdrabniarka do odpadów wielkogabarytowych, rozdrabniarka do gruzu, sito mobilne, ładowarka, waga, samochody do odbioru odpadów selektywnie zbieranych, kontenery).

Ponadto gmina Rypin wchodzi w skład wskazanego w Planie województwa obszaru funkcjonalnego o znaczeniu ponadregionalnym: wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych. Dla obszaru tego określone zostały następujące zasady zagospodarowania:

- wyposażenie miast i miejscowości wiejskich w usługi publiczne zapewniające prawidłową obsługę ludności w zakresie sfery społecznej, gospodarczej i technicznej;
- odnowa i kształtowanie centrów miast i miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem rewitalizacji;
- kształtowanie przestrzeni publicznych, sprzyjających integracji społecznej i budowaniu lokalnej tożsamości, projektowanych z dbałością o wysokie walory architektoniczno-urbanistyczne oraz uwzględniających potrzeby osób o ograniczonej percepcji lub mobilności;
- zapewnianie przestrzennych warunków dla rozwoju turystyki w oparciu o lokalne walory, tradycję, historię i postacie historyczne;
- wskazywanie obszarów dla rozwoju funkcji produkcyjnej, magazynowej, usługowej w pierwszej kolejności w terenach brownfield;
- ograniczanie możliwości zabudowy niezwiązanej z funkcją rolniczą na obszarach produkcji rolnej dla zachowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej niezbędnej dla rozwoju rolnictwa;
- dopuszczanie lokalizacji obiektów generujących hałas, dokuczliwe zapachy, pole elektromagnetyczne lub inne znaczne uciążliwości dla mieszkańców, wyłącznie w obszarach i w sposób zapewniający zachowanie odpowiednich norm, z uwzględnieniem opinii społeczności lokalnej o ich lokalizacji;
- wskazywanie obszarów do lokalizacji elektrowni wiatrowych, biogazowni i elektrowni fotowoltaicznych z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa oraz stanowiskiem Zarządu Województwa z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie lokalizacji inwestycji odnawialnych źródeł energii na terenie województwa kujawsko-pomorskiego;
- kształtowanie systemów transportowych w sposób zapewniający dostępność do ośrodków powiatowych oraz integrację lokalnych systemów transportu publicznego z systemem regionalnym.

Wszystkie wymienione w tym rozdziale inwestycje celu publicznego/zadania realizujące cele publiczne, zarówno o znaczeniu krajowym jak i regionalnym, winny być realizowane przy współpracy z samorządem województwa, samorządem powiatu oraz samorządami gmin na terenie których wymienione zadania mają swoją kontynuację.

10. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej

W studium wyznacza się obszary, dla których ustala się obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jeśli tego wymagają przepisy odrębne lub wynika on z ustaleń studium.

Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Tereny rolne wskazane w studium do zmiany sposobu użytkowania, szczególnie strefy W, MU i PU, na etapie sporządzania miejscowych planów, mogą wymagać scaleń i podziałów w rozumieniu art. 102 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Potrzeby przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości określa się w szczegółowych zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych, o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Na terenie gminy Rypin nie wyznacza się obszarów, w których mogą być lokalizowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², o których mowa w art. 10 ust. 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obszary przestrzeni publicznej o znaczeniu lokalnym

Obszar przestrzeni publicznej to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – definicja zawarta w Ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Za obszary przestrzeni publicznej uznaje się obszary silnie identyfikowane przez mieszkańców jako miejsca kształtujące tożsamość gminy, sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na swoje położenie, charakter i świadomość mieszkańców gminy. Przestrzenie publiczne kreują wizerunek gminy, stanowią charakterystyczne i łatwo rozpoznawalne tło dla organizowanych imprez masowych, ich jakość zależy od wyposażenia w elementy zagospodarowania wyróżniające je spośród innych.

Należy dążyć do rehabilitacji zdegradowanej zabudowy towarzyszącej przestrzeniom publicznym, eliminować zagrożenia bezpieczeństwa publicznego i patologie społeczne.

Wzbogacanie atrakcyjności przestrzeni publicznych poprzez koncentrację atrakcyjnych usług, wprowadzanie obiektów małej architektury, poprawę dostępności do komunikacji zbiorowej czy wprowadzanie zieleni wpłynie na ich rangę i podniesie atrakcyjność gminy. Istotne jest również kształtowanie przestrzeni publicznych projektowanych z dbałością o wysokie walory architektoniczno-urbanistyczne oraz uwzględniających potrzeby osób o ograniczonej percepcji lub mobilności.

Na terenie gminy nie przewiduje się konieczności sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla istniejących obszarów przestrzeni publicznej z uwagi na fakt, że w części są to tereny chronione przepisami odrębnymi lub ich zagospodarowanie bądź rodzaj zainwestowania stanowi trwałe formy osiadłe w krajobrazie.

11. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Obszary objęte uchwałami Rady Gminy w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów

Rada Gminy Rypin nie podjęła uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszary, dla których gmina zamierza lub dla których zalecane jest opracowania planów miejscowych

Opracowanie planów miejscowych zalecane jest dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, mieszkaniowo-usługowej i produkcyjno-usługowej wyznaczonych poszczególnych strefach funkcjonalnych.

Rada Gminy Rypin w dniu 21 lipca 2016 r. podjęła uchwałę Nr XV/113/16 w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów

zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin. Wieloletni Program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stanowiący załącznik do ww. uchwały wskazuje do opracowania następujące plany:

- Zastąpienie obowiązujących planów sporządzonych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 z późn. zm.) oraz nierealizowanych planów sporządzonych na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych położonych nad jeziorem Długie wieś Rakowo (obecnie obowiązują plany przyjęte uchwałami: Nr 103/96 Rady Gminy w Rypinie z dnia 29 czerwca 1996 r.; Nr XXVII/199/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 22 września 2009 roku; Nr XXIV/142/12 RADY GMINY RYPIN z dnia 28 grudnia 2012 roku);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin w części wsi Marianki (obecnie obowiązuje plan przyjęty Uchwałą nr 171/02 Rady Gminy Rypin z dnia 25 czerwca 2002 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszarów położonych w miejscowości Puszcza Miejska (Obecnie obowiązują plany przyjęte uchwałami: Nr 105/96 Rady Gminy w Rypinie z dnia 29.06.1996 roku; Nr XXXVII/255/10 RADY GMINY RYPIN z dnia 29 września 2010 roku; Nr XXXVII/257/10 RADY GMINY RYPIN z dnia 29 września 2010 roku);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Cetki (Obecnie obowiązuje plan przyjęty uchwałą Nr XXIV/141/12 Rady Gminy Rypin z dnia 28 grudnia 2012 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszarów położonych w miejscowości Dylewo (Obecnie obowiązują plany przyjęte uchwałami: Nr XVIII/126/08 RADY GMINY RYPIN z dnia 2 września 2008 roku ;Nr XXII/159/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 roku; Nr XXII/160/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 roku);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Głowińsk (Obecnie obowiązuje plan przyjęty uchwałą Nr XXII/161/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 roku);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w fragmencie wsi Rusinowo (Obecnie obowiązuje plan przyjęty uchwałą Nr XXVI/194/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 11 sierpnia 2009 roku);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Starorypin Rządowy (Obecnie obowiązuje plan przyjęty uchwałą Nr IV/24/11 RADY GMINY RYPIN z dnia 15 lutego 2011 roku).

Wskazanie obszaru do opracowania planu każdorazowo poprzedzone musi być stosowną analizą. W planach tych wskazane jest wyznaczenie w obszarach urbanizowanych przestrzeni publicznych, głównie pełniących funkcję wypoczynkowo-rekreacyjną, dla umożliwienia mieszkańcom wypoczynku, także aktywnego. Postulowane jest również wprowadzenie zapisów o uzupełnianiu zagospodarowywanych obszarów, w tym zwłaszcza zabudowy wielorodzinnej, terenami zieleni urządzonej.

Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Na obszarze gminy, w poszczególnych strefach funkcjonalnych, wskazano nowe tereny inwestycyjne. Ich zagospodarowanie zgodnie ze wskazanymi kierunkami zmian przeznaczenia terenów wiązać się będzie ze zmianą przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Dopuszcza się tylko niewielkie wyłączenia gruntów z użytkowania leśnego – związane z realizacją poszczególnych inwestycji, ponieważ żadne z ustaleń Studium nie ma na celu ograniczania powierzchni lub zwartości lasów, jak też osłabiania ich potencjału ekologicznego w inny sposób.

12. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

12.1. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Dominującym kierunkiem rozwoju przestrzennego gminy pozostaje funkcja rolnicza.

Dla ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyznacza się strefę rolniczo-osadniczą oznaczoną na rysunku „Kierunki polityki przestrzennej”. Są to tereny zwartych kompleksów gruntów rolnych w części zmeliorowanych lub łąk i pastwisk. W miarę możliwości ewentualne przekształcenia gruntów rolnych najwyższych klas bonitacyjnych w obrębie gminy Rypin powinny być poprzedzone wielokierunkowymi analizami oraz wykluczeniem możliwości wykorzystania alternatywnych gruntów niższych klas.

Gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną na terenie gminy Rypin winno odbywać się w oparciu o jej zasoby naturalne, z zachowaniem rozwoju zrównoważonego, zgodnego z wymogami ochrony środowiska. Kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej polegać będą głównie na:

- wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dostosowaniem kierunków produkcji, jej intensywności, kultury rolnej do walorów i ograniczeń przyrodniczych;
- utrzymywanie zwartych kompleksów rolniczej przestrzeni produkcyjnej przy jednoczesnym unikaniu wielkoobszarowych monokultur roślinnych;
- ochrona gruntów rolnych, a zwłaszcza wysokich klas bonitacyjnych, przed innym niż rolnicze zagospodarowaniem terenów w obszarach nie wskazanych do zainwestowania;
- utrzymanie i ochrona przed zmianą użytkowania gleb pochodzenia organicznego;
- gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną zgodnie z Polskim Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej, w tym m.in.:
 - wprowadzenie rolnictwa opartego o ekologiczne zasady gospodarowania,
 - zmiana użytkowania gleb o niskich klasach bonitacji i przeznaczenie ich pod użytki zielone, zalesienie,
 - indywidualna ochrona naturalnych siedlisk występujących w obrębie gospodarstwa rolnego (naturalne zbiorniki wodne, oczka wodne, kępy drzew i krzewów, miedze, trwałe zadarnienia wzdłuż cieków itp.),
 - wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, przydrożnych, wzdłuż miedz,
 - przeciwdziałanie degradacji gleb, ochrona przed erozją,
 - racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
 - szeroka promocja edukacji ekologicznej;
- budowa nowych śródpolnych oczek wodnych, które działać będą jak sorbent biogenów spływających z pól uprawnych (ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych z terenów rolniczych);
- podejmowanie działań zapobiegających erozji eolicznej i wodnej, a zwłaszcza utrzymanie, zachowanie i wprowadzanie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych; wzbogacanie obszarów bezpośredniej zabudowy (głównie zagrodowej) o zieleni ogródków przydomowych, sadów itp.;
- regulacja stosunków wodnych na gruntach rolnych – poprawa działania systemów melioracyjnych w celu zminimalizowania deficytu wody;
- wspieranie upraw roślin energetycznych i zbóż na cele energetyczne oraz wspieranie lokalnego sektora przetwórstwa biomasy na cele energetyczne oraz technologii grzewczych bazujących na lokalnie pozyskiwanej biomasie;
- preferowanie dogęszczania istniejącej zabudowy oraz uporządkowanie jej struktury;

- zapobieganie szkodliwym wpływom prowadzonej produkcji rolnej na środowisko;
- zachowanie naturalnego krajobrazu, ochrona przed wprowadzaniem elementów „obcych” z zakresu architektury i zagospodarowania;
- unowocześnianie gospodarstw;
- rozwój zaplecza dla rolnictwa, a także magazynowania, przetwórstwa rolno-spożywczego oraz funkcji towarzyszących rolnictwu, w tym tworzenie miejsc wsparcia i obsługi dla rolnictwa;
- wyposażanie terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną, m.in. drogową, energetyczną itd. oraz przebudowa istniejącej infrastruktury;
- reelektryfikacja polegająca na przebudowie sieci i częściowej eliminacji nadmiaru linii biegnących przez tereny rolne (słupy energetyczne ograniczające mechanizację).

12.2. Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Gmina Rypin charakteryzuje się dość niską lesistością wynoszącą 8,7% (znacznie poniżej średniej dla kraju równej 29,5%). Większe kompleksy leśne znajdują się zwłaszcza w południowo-wschodniej części gminy w rejonie wsi Kwiatkowo, Puszczy Miejskiej i Zakrocza. Niewielkie kompleksy leśne występują także w północnej części gminy – głównie w rejonie Rusinowa oraz we wschodniej – w rejonie Sadłowa. Leśną przestrzeń produkcyjną tworzą lasy o łącznej powierzchni 1149 ha, w tym blisko 46% powierzchni gruntów leśnych stanowią lasy prywatne. Lasy Państwowe na terenie gminy znajdują się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu. Gospodarkę leśną na tych terenach prowadzi Nadleśnictwo Skrwilno.

Podstawowym dokumentem dotyczącym gospodarowania w kompleksach leśnych Lasów Państwowych jest plan urządzania lasu. Określa się w nim m.in. przyrodnicze i ekonomiczne warunki gospodarki leśnej, cele i zasady polityki leśnej oraz sposoby realizacji zidentyfikowanych zadań. Zasady gospodarki leśnej dotyczącej lasów prywatnych zawarte są w uproszczonych planach urządzania lasów. Działania ochronne istniejących lasów i zalesienia dodatkowych terenów powinny być prowadzone zgodnie ze stosowanymi zasadami określonymi w przepisach odrębnych.

Podstawowe kierunki kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej mają na celu ochronę lasów przed włączeniami ich z produkcji leśnej i zachowanie istniejących powierzchni lasów. Podejmowanie działań powinny skutkować zwiększeniem lesistości na terenie gminy, przebudową gatunkową drzewostanu oraz ochroną tych siedlisk. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa powinny służyć mieszkańcom gminy do wypoczynku i rekreacji.

Wymienione ogólne kierunki działań winny być realizowane przez:

- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z zasadami określonymi w planach urządzania lasów (zarówno państwowych jak i prywatnych);
- dążenie do zwiększenia udziału lasów w ogólnej powierzchni gminy (dolesienia);
- zachowanie i wzbogacanie funkcji lasów, zwłaszcza funkcji ekologicznych;
- zapobieganie degradacji i zanieczyszczeniu lasów;
- poprawa stanu sanitarnego lasów, w tym przebudowa drzewostanów zmienionych lub silnie uszkodzonych; podejmowanie działań zapobiegających przedostawaniu się szkodników i chorób grzybowych;
- ochrona i wzbogacanie bioróżnorodności gatunkowej lasów, a w tym eliminowanie gatunków inwazyjnych wypierających rodzimą florę oraz preferowanie nowych nasadzeń rodzimych gatunków uwzględniając warunki siedliskowe obszaru;
- w ramach ochrony przeciwpożarowej lasów należy zachować w należyтым stanie wszelkie drogi i dojazdy przeciwpożarowe oraz punkty zaopatrzenia w wodę;
- ze względu na niewiele atrakcyjnych terenów do rekreacji i wypoczynku w gminie, niezbędne są działania podnoszące walory krajobrazowo-estetyczne lasów w celu rozwoju rekreacji, sportu i wypoczynku;

- gospodarkę leśną w obrębie wyznaczonych na terenie gminy lasów ochronnych należy prowadzić w sposób zapewniający utrzymanie ich wielofunkcyjnej roli ze szczególnym uwzględnieniem celów i funkcji, dla których zostały uznane za ochronne.

Do zalesień w pierwszej kolejności preferuje się tereny nieużytków oraz grunty bezpośrednio przylegające do kompleksów leśnych. Uwzględniając aspekty ekologiczne i ekonomiczne także grunty rolne słabych klas bonitacji, głównie V i VI należy zaprzestać użytkować rolniczo i przeznaczyć je pod inne funkcje, zwłaszcza pod dolesienia i zadrzewienia. Przed zalesieniem należy dokonać rozpoznania przyrodniczego terenu celem uniknięcia zniszczenia siedlisk i gatunków chronionych, szczególnie jeśli dotyczy to gruntów innych niż orne.

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć na terenach leśnych nadleśnictwa Skrwilno (w skład którego wchodzi m.in. gmina Rypin) jest planowana inwestycja pod nazwą: kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych.

Lasy wskazuje się na rysunku „*Kierunki zagospodarowania przestrzennego*”.

13. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

13.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Ryzyko wystąpienia powodzi w gminie Rypin związane jest z jej położeniem w zlewni rzeki Rypienicy.

Dla części rzeki Rypienicy sporządzone zostały mapy zagrożenia powodziowego (w granicach miasta Rypin oraz na północ i częściowo na południe od miasta Rypin w granicach gminy Rypin). Część rzeki Rypienica, w południowej części gminy pozostawiona została do drugiego etapu prac nad obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Dla tego odcinka rzeki obowiązuje wykonane na zlecenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku w ramach prac nad Studium Ochrony Przeciwpowodziowej Regionu Wodnego w latach 2004/2005 opracowanie pt. „Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia obszarów zalewowych” etap II - Rypienica²².

Kierunkowe działanie w ww. terenach musi skupiać się na ochronie istniejącej zabudowy poprzez wykonanie budowli zabezpieczających – wałów ochronnych. Natomiast w stosunku do obszarów obecnie niezabudowanych, a planowanych do zagospodarowania, na ścisłym przestrzeganiu wymogów ustawy Prawo wodne. Inwestycje w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zawarte zostały w przepisach odrębnych z zakresu gospodarowania wodami. W Studium nie wyznaczono terenów, w granicach których możliwa byłaby realizacja działań zakazanych do realizacji na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały oznaczone na rysunku „*Kierunki polityki przestrzennej*”.

²² Zgodnie z art. 14 oraz art. 17 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw studium ochrony przeciwpowodziowej sporządzone przez właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej zachowuje ważność do dnia sporządzenia mapy zagrożenia powodziowego, a art. 17 te same ustawy stanowi, że obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią określone przez właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej na podstawie dotychczasowych przepisów (w przedmiotowym przypadku na podstawie ww. „Studium ...”) uznaje się za obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Jak wskazano powyżej dla gminy Rypin mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały sporządzone na wybranych odcinkach rzeki Rypienicy.

13.2. Obszary osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy Rypin brak udokumentowanych terenów występowania naturalnych zagrożeń geologicznych – obszarów osuwania się mas ziemnych.

13.3. Wymagania dotyczące przeciwdziałania skutkom żywiołów

Nadzwyczajne zagrożenie życia, zdrowia, mienia ludzi i środowiska wywołane siłami natury lub działalnością człowieka narasta we współczesnych czasach, ponieważ jest ono m. in. także pochodną postępu cywilizacyjnego. Sytuacja ta wymaga podjęcia przez odpowiednie władze gminy i służby, działań adekwatnych do rozmiaru zagrożenia i jego rodzaju. Większości wypadków (katastrof) jako zdarzeń losowych nie da się uniknąć – możliwe jest jednak ograniczenie skutków i strat jakie one powodują. Ograniczenie skutków nadzwyczajnych zagrożeń jest możliwe poprzez działania:

- ✓ zapobiegawcze (techniczne i nietechniczne) przed zdarzeniem,
- ✓ ratownicze (organizacyjno-techniczne) w trakcie zdarzenia.

Sprawne reagowanie jest podstawowym warunkiem skuteczności podejmowanych działań ratowniczych. Wymaga to opracowania i wdrożenia przez gminę kompleksowego Planu Zarządzania Kryzysowego, zgodnie z ustawą z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. Celem „Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego” powinno być zapewnienie systemowego, skoordynowanego i efektywnego reagowania gminy na zdarzenia kryzysowe oraz określenie potencjalnych rodzajów zagrożeń mogących wystąpić na terenie gminy, a także funkcji poszczególnych organów zapewniających właściwe prowadzenie działań głównie w zakresie odpowiedzialności dotyczącej kierowania i nadzoru, łączności, ostrzegania i alarmowania, informowania ludności, ewakuacji ludności, pomocy medycznej i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, porządku publicznego i oceny szkód. Ma on za zadanie umożliwić Wójtowi Gminy Rypin sprawne kierowanie akcją ratunkową oraz realizację procedur i programów reagowania, a także likwidację skutków wystąpienia klęski żywiołowej.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego studium zawiera ustalenia wpływające na ograniczanie skutków żywiołów oraz umożliwiające właściwe prowadzenie działań ratowniczych:

- zapewnienia parametrów dróg umożliwiających sprawne poruszanie się pojazdów ratowniczych,
- zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnych w obszarach zabudowanych (możliwość retencji wód z deszczy nawalnych),
- szczególne zasady zagospodarowania w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej (umożliwienie sprawnego przesyłania informacji o zagrożeniu oraz koordynację akcji ratowniczych),
- prowadzenie zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w Starorypinie Prywatnym w sposób zapobiegający awariom i ograniczający ich skutki dla ludzi i dla środowiska zgodnie z programem zapobiegania poważnym awariom przemysłowym.

14. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na obszarze gminy Rypin nie wskazuje się obiektów i obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

15. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie

z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady

W granicach administracyjnych gminy Rypin nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne, w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

16. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

16.1. Tereny wymagające przekształceń

Przekształcenie obszaru polega na zmianie bądź uzupełnieniu istniejącego zagospodarowania, poprawie standardu architektonicznego istniejących obiektów jak również przystosowaniu terenu do nowych funkcji poprzez likwidację lub przebudowę istniejącego zagospodarowania.

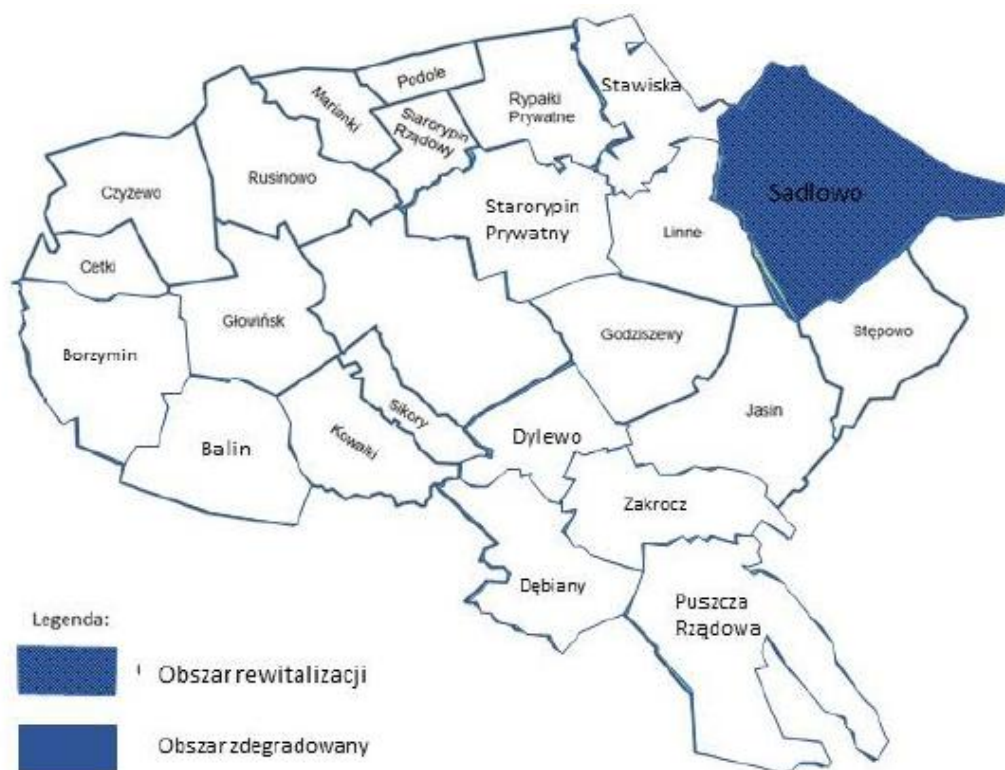
Na terenie gminy Rypin przebudowy będą wymagały tereny zdegradowane wyznaczone w Programie Rewitalizacji Gminy Rypin na lata 2016-2013.

16.2. Tereny wymagające rehabilitacji

Celem rehabilitacji jest zachowanie jednostek przestrzennych gminy o szczególnych walorach kulturowych, utrzymaniu ich podstawowego układu architektonicznego i urbanistycznego.

Obszarami wymagającymi rehabilitacji są:

- założenia dworko-parkowe, w których należy doprowadzić i utrzymać zabudowę w należyтым stanie technicznym, zachować lub odtworzyć układy kompozycyjne, uzupełnić i właściwie prowadzić pielęgnację zieleni (w nawiązaniu do dotychczasowego charakteru w oparciu o specjalistyczną dokumentację), zachować lub odtworzyć małą architekturę, unikać podziałów własnościowych, unikać wprowadzania w sąsiedztwie funkcji i obiektów kolizyjnych, dysharmonijnych, zwłaszcza dominant przestrzennych. Dopuszcza się adaptację obiektów do pełnienia nowych funkcji zgodnych z charakterem założeń:
 - produkcyjno-usługowych,
 - wypoczynkowych, rekreacyjnych lub usługowych w przypadku założeń dworsko-parkowych;
- sołectwo Sadłowo (obszar rewitalizacji wskazany w Programie Rewitalizacji Gminy Rypin na lata 2016-2023 – zgodnie z rysunkiem nr 2 zamieszczonym poniżej) – objęte działaniami wynikającymi z tego Programu,
- obszary po dawnych Państwowych Gospodarstwach Rolnych (PGR), w których obok poprawy standardów architektonicznych należy stworzyć przyjazne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości.

Rysunek 2 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Rypin

Źródło: Program Rewitalizacji Gminy Rypin na lata 2016-2023

Obszar rewitalizacji został oznaczony na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.

16.3. Tereny wymagające rekultywacji

Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych; art. 4 pkt 18 – pod pojęciem *rekultywacji* gruntów rozumie się nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Starosta prowadzi okresowe badania jakości gleby i ziemi oraz corocznie aktualizowany rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenia standardów jakości gleby lub ziemi, ze wskazaniem obszarów, na których powstaje obowiązek rekultywacji.

Na terenie gminy Rypin rekultywacji wymagają tereny powierzchniowej eksploatacji kruszywa po ich wyeksploatowaniu zgodnie z kierunkiem wskazanym przez Starostę Rypińskiego.

16.4. Tereny wymagające remediacji

Pojęcie remediacji zdefiniowane zostało w Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska i rozumiane jest jako poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu; remediacja może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska.

Na terenie Gminy Rypin nie stwierdzono występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi lub wystąpienia bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku lub szkód w środowisku.

W związku z powyższym nie określa się obszarów wymagających remediacji. Rozpoznanie i wyznaczenie obszarów wymagających remediacji może być przeprowadzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

17. Obszary zdegradowane

W opracowanym dla gminy Rypin Programie Rewitalizacji, w oparciu o analizę koncentracji negatywnych zjawisk, w szczególności wysokiego udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem, występowania miejscowości przynależącej do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia oraz istnieniu przestrzeni zdegradowanych, wyznaczony został obszar zdegradowany obejmujący sołectwo Sadłowo. Położenie i granice obszaru zdegradowanego zostały przedstawione na schematycznym rysunku (rysunek 2). Przedmiotowy obszar stanowił podstawę do wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Interwencja w tym obszarze będzie polegała na przeprowadzeniu działań aktywizujących społeczność lokalną, a zwłaszcza ożywieniu społecznym osób z grup faworyzowanych, głównie osób w wieku poprodukcyjnym oraz zapewnieniu optymalnych warunków umożliwiających wzrost efektów nauczania.

18. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Pojęcie terenów zamkniętych definiuje Ustawa prawo geodezyjne i kartograficzne w art. 2 ust. 9. Definicja ta stanowi, że terenami zamkniętymi są tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

Prace na terenie zamkniętym mogą być wykonywane na zlecenie organów, które zdecydowały o zamknięciu terenu lub za ich zgodą.

W wykonaniu delegacji zawartej w prawie geodezyjnym, Minister Transportu i Gospodarki Morskiej decyzją nr 3 z dnia 24 marca 2014 r. opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej z 2014 r. poz. 25, ustalił granice terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako tereny zamknięte. Wykaz stanowiący załącznik do przedmiotowej decyzji zawiera oznaczenie obrębów i działek zgodnie z ewidencją gruntów. Ww. akt obejmuje poszczególne działki objęte klauzulą „tereny zamknięte” bez określenia stref ochronnych dla tych terenów. Na wskutek zmian w ewidencji gruntów wykaz ten jest sukcesywnie aktualizowany.

W gminie Rypin tereny zamknięte zajmują łączną powierzchnię 31,5047 ha i obejmują niżej wymienione działki:

- obręb Dylewo, działka nr ewid. 36 o powierzchni 4,3400 ha,
- obręb Dylewo, działka nr ewid. 130 o powierzchni 1,1400 ha,
- obręb Marianki, działka nr ewid. 201 o powierzchni 2,0200 ha,
- obręb Puszcza Rządowa, działka nr ewid. 13 o powierzchni 0,0800 ha,
- obręb Puszcza Rządowa, działka nr ewid. 40 o powierzchni 8,1000 ha,
- obręb Starorypin Prywatny, działka nr ewid. 144 o powierzchni 5,7600 ha,
- obręb Starorypin Rządowy, działka nr ewid. 38 o powierzchni 4,4900 ha,
- obręb Zakrocz, działka nr ewid. 99/5 o powierzchni 5,5747 ha.

Działki te położone są na trasie kolei normalnotorowej, jednotorowej, relacji Kutno – Brodnica.

Na terenach zamkniętych mogą być planowane inwestycje związane z infrastrukturą specyficzną dla terenów kolejowych lub niezwiązane z nimi, np. rozwiązania komunikacyjne.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 15 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium określa się obowiązkowo granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

Na mapach studium: „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” i „Kierunki polityki przestrzennej” wskazano wymienione wyżej, występujące na terenie gminy Rypin tereny zamknięte. Nie posiadają one wyznaczonych stref ochronnych.

19. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

Na terenie gminy Rypin nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

20. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW

W obszarze gminy nie przewiduje się możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych²³.

Elektrownie słoneczne wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW mogą być lokalizowane w strefach produkcyjno-usługowych oraz w terenach rolniczo-osadniczych wskazanych na mapie studium „kierunki polityki przestrzennej”, przy czym granica stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu związanych z ich lokalizacją zamykać się musi w graniach strefy funkcjonalnej.

21. Wytyczne do uwzględnienia przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W zakresie określenia przeznaczenia terenów oraz wskaźników intensywności wykorzystania terenu

Przeznaczenie terenów w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno zapewniać rozwój wiodącej funkcji terenu wskazanej w Studium. Inne funkcje, towarzyszące funkcji wiodącej, a wskazane w Studium jako „dopuszczalne”, mogą być dopuszczone w ramach jednego terenu (wraz z funkcją wiodącą) lub na terenie wydzielonym na cele tej funkcji. Dopuszcza się zachowanie istniejących elementów zagospodarowania z możliwością ich rozwoju, o funkcji innej niż wskazane przeznaczenie, w tym z możliwością ich wydzielenia, o ile nie powoduje to konfliktów przestrzennych – uciążliwości lub ograniczeń w możliwości rozwoju funkcji podstawowej - wiodącej.

Wskaźniki kształtowania zabudowy zawarte w Studium stanowią zgeneralizowanie ramy ustalania wskaźników w planach miejscowych. Dopuszcza się przyjęcie innych wskaźników, jeśli uzasadnia to istniejący stan zagospodarowania i potrzeba przekształceń istniejącej zabudowy oraz, w szczególności uzasadnionych przypadkach, względy funkcjonalne planowanych inwestycji.

Na wszystkich terenach dopuszcza się lokalizację infrastruktury technicznej związanej z obsługą terenu, terenów komunikacji, terenów zieleni urządzonej.

Warunki realizacji funkcji dopuszczalnych wskazanych w Studium na wyznaczonych terenach – do ustalenia w planie miejscowym.

²³ Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

W zakresie zasad zagospodarowania przestrzennego

Ustalane w planach miejscowych zasady ochrony środowiska muszą zapewniać ochronę, rozwój, a także rewaloryzację istniejących zasobów środowiska przyrodniczego, niwelować ewentualny niekorzystny wpływ działalności człowieka na środowisko oraz nie naruszać ustaleń zawartych w Studium.

Dla spełnienia powyższych wymogów w planach miejscowych należy między innymi: określić wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu tj. minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do działki budowlanej, minimalną i maksymalną intensywność zabudowy w dostosowaniu do specyfiki lokalizacji i funkcji terenu; określić zasady gospodarowania wodami, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, zgodnie z kierunkami zawartymi w Studium oraz uwzględnić zasady ochrony obszarów i obiektów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych.

W ustaleniach planów miejscowych należy zagwarantować ochronę krajobrazu kulturowego zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach odrębnych.

Ustalenia planów winny respektować wskazane kierunki działań w zakresie ochrony obiektów zabytkowych i krajobrazu kulturowego.

Zasady ochrony, zakres dopuszczalnych przekształceń przy obiektach zabytkowych oraz ich otoczeniu winny zostać określone indywidualnie dla poszczególnych obiektów w planie miejscowym zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi i ogólnymi kierunkami zawartymi w Studium.

W planach miejscowych parametry techniczne dróg należy przyjąć odpowiednio do klasy technicznej drogi, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz ustaleniami Studium. Dopuszcza się zmianę klasy technicznej drogi, jeśli będzie to wynikać z analizy zmian natężenia ruchu oraz przyjęcie innych parametrów technicznych, o ile będzie to wynikało z istniejącego stanu zagospodarowania.

W planach miejscowych należy określić sposób realizacji miejsc parkingowych oraz ich minimalną liczbę, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. Niezależnie od przyjętych ustaleń, szerokość pasów drogowych ustalona w planach miejscowych powinna uwzględniać możliwość lokalizacji ogólnodostępnych miejsc parkingowych.

W planach miejscowych należy zapewnić możliwość rozwoju wszystkich sieci infrastruktury technicznej jak i ich eksploatacji, konserwacji i remontu. Urządzenia infrastruktury technicznej lokalizować w terenach ogólnodostępnych, a ich lokalizacja na terenach działek prywatnych nie może powodować istotnego ograniczenia w możliwościach zagospodarowania nieruchomości. Ustalenia planu miejscowego powinny umożliwiać docelowy rozwój sieci zgodnie z przyjętymi założeniami rozwoju sieci z ewentualnym wprowadzeniem rozwiązań tymczasowych.

IV. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń projektu studium

1. Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań

Obowiązujące Studium gminy Rypin sporządzone zostało zgodnie z przepisami nieobowiązującej już ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, która w bardzo ograniczonym zakresie określała formę studium oraz tok prac nad jego sporządzeniem. Koncentrowała się przede wszystkim na zakresie problematyki studium nakładając równocześnie obowiązek badania, przez zarząd gminy „spójności” rozwiązań projektowych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „z polityką przestrzenną gminy” określoną w studium.

Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie wydane na jej podstawie Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233), w odmienny od dotychczasowego sposób zdefiniowały wymagany zakres ustaleń oraz formę opracowania studium.

Zgodnie z obowiązującą ustawą zależność pomiędzy studium i planem miejscowym traktowana jest łagodniej ponieważ ustalenia planu miejscowego nie mogą naruszać ustaleń studium.

Ocenę stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami studium należy ocenić już na etapie wstępnych analiz przed podjęciem przez radę gminy stosownej uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzania planu miejscowego.

Celem niniejszego opracowania było sporządzenie dokumentu w oparciu o obowiązujące aktualnie przepisy.

Na rozwiązania przyjęte w studium miały wpływ:

- położenie gminy w regionie,
- stan zagospodarowania przestrzennego,
- infrastruktura techniczna i transport,
- gospodarka,
- środowisko przyrodnicze i kulturowe,
- bilans terenów.

Na potrzeby studium sporządzone zostało opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru całej gminy wyodrębniające między innymi obszary wymagające szczególnej ochrony w nawiązaniu do polityki ekologicznej państwa (między innymi: ochrona gleb wysokich klas bonitacyjnych i terenów leśnych przed zmianą sposobu użytkowania) oraz obszary zagrożeń naturalnych (obszary szczególnego zagrożenia powodzią) spowodowanych działalnością człowieka.

W projekcie studium uwzględnione zostały uwarunkowania wynikające z różnych przepisów prawa, które należy uwzględnić w zagospodarowaniu przestrzennym. Projekt studium zawiera kompleksową identyfikację takich uwarunkowań, zgodną z aktualnym stanem prawnym i stanem rozpoznania tych uwarunkowań, a także wymaganymi dokumentami i decyzjami innych organów, we wszystkich dziedzinach rzutujących na strefę zagospodarowania przestrzennego.

Studium zostało sporządzone w formie wymaganej przez rozporządzenie w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z zachowaniem procedury określonej w art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Analizy planistyczne sporządzane w trakcie opracowania studium oraz wszystkie dokumenty związane z poszczególnymi fazami procedury formalno-prawnej sporządzania studium zawiera dokumentacja planistyczna.

Na etapie prac nad koncepcją rozwoju gminy, po dokonaniu diagnozy stanu i analizy uwarunkowań (wewnętrznych i zewnętrznych) oraz przy uwzględnieniu zamierzeń władz gminy co do dalszego rozwoju, rozważono różne warianty dalszego rozwoju – optymalnego z punktu realizacji zakładanych celów.

Elementy „wariantowania” (czyli wyboru optymalnego wariantu) rozwoju gminy dotyczyły:

- wyboru pomiędzy koncepcją „zachowawczą” a „agresywną” w kreowaniu rozwoju gminy,
- wyboru funkcji/rodzajów działalności do stymulowania rozwoju,
- wyboru lokalizacji nowych przedsięwzięć,
- wyboru szczegółowych rozwiązań w zakresie niektórych rodzajów lokalnej infrastruktury technicznej lub parametrów zagospodarowania (część infrastruktury lokalnej nie wymaga planowania, ponieważ jest już zrealizowana lub aktualnie podlega realizacji).

Za wariant optymalny uznano rozwiązanie:

- zapewniające realne szanse realizacji przyjętych celów i założeń rozwoju,
- minimalizujące straty środowiskowe (dążenie do osiągnięcia zamierzonych celów przy eliminacji lub jak mniejszym oddziaływaniu na środowisko),
- minimalizujące koszty realizacji,
- dostosowujące skalę proponowanych zmian zagospodarowania do prognozowanych zmian charakteru gminy - zwłaszcza liczby ludności i przebiegu procesów zachodzących w gminie (unikanie przewymiarowania ustaleń Studium).

2. Synteza ustaleń projektu studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowane zostało dla całego obszaru gminy Rypin, w jej granicach administracyjnych. Określa ono politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające spełnienie zadań własnych gminy w zakresie ładu przestrzennego, ochrony wartości przyrodniczych, kształtowania komunikacji i infrastruktury technicznej.

Decyzja o podjęciu prac nad studium wyniknęła przede wszystkim z potrzeby doprowadzenia do zgodności treści studium z dynamicznie zmieniającym się w kraju prawodawstwem.

Obowiązująca od 11 lipca 2003 r. ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadziła zasadnicze zmiany dotyczące toku formalno-prawnego nad sporządzeniem studium, określiła jego formę a także zmieniła zakres jego problematyki. Wymagany zakres projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w części tekstowej i graficznej określony został w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233).

Studium uchwalone przez radę gminy nie jest aktem prawa miejscowego, stanowi tzw. „akt kierownictwa wewnętrznego” wykorzystywany przy podejmowaniu decyzji w zakresie działań dotyczących polityki przestrzennej gminy. Ustalenia studium realizowane są poprzez plany miejscowe, których ustalenia nie mogą naruszać ustaleń studium²⁴.

Studium jest opracowaniem o charakterze strategicznym, długookresowym, które określa politykę przestrzenną rozwoju gminy rozumianą jako ustalenie celów rozwoju, ich hierarchii oraz kierunków i sposobu działań prowadzących do osiągnięcia ich na obszarze całej gminy.

Zakres studium obejmuje problematykę zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, na którą składa się część tekstowa i graficzna.

Niniejsze Studium uwzględnia zapisy obowiązującej „Strategii rozwoju gminy Rypin na lata 2014-2020”. Zawiera również zapisy uwzględniające nowe zadania w zakresie kształtowania struktury

²⁴ art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - *Plan miejscowy uchwała rada gminy, po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium,*

funkcjonalno-przestrzennej gminy wynikające z „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego” uchwalonego Uchwałą nr VIII/135/19 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. oraz zasady zagospodarowania w wiejskim obszarze funkcjonalnym wymagającym wsparcia procesów rozwojowych, w skład którego wchodzi m.in. gmina Rypin.

Rozwój przestrzenny gminy jest zdeterminowany warunkami naturalnymi oraz istniejącym zainwestowaniem. Istotne znaczenie ma również zainwestowanie poza granicami administracyjnymi, na obszarze gmin przyległych.

Rozwój gminy polegać będzie z jednej strony na przekształceniach funkcjonalnych i przestrzennych oraz wypełnieniu istniejących struktur w ramach terenów już zurbanizowanych, z zachowaniem walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, z drugiej strony na przygotowaniu technicznym i planistycznym nowych terenów wynikających ze sporządzonego na potrzeby studium bilansu terenów.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy sformułowane zostały w oparciu o uwarunkowania rozwoju gminy. Strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy należy uznać za ukształtowaną, nie wymagającą większych korekt. Zachowany jest ład przestrzenny – zabudowa lokalizowana zasadniczo w sposób zwarty, bez nadmiernego rozproszenia, nawiązująca do istniejącego sąsiedztwa i uwzględniająca funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

Osiągnięcie trwałego, zrównoważonego rozwoju gminy oraz realizacja strategicznych celów przyjętych w strategii rozwoju gminy Rypin nie wymaga zdecydowanych zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Przyjęto podział gminy na następujące strefy funkcjonalno-przestrzenne:

W – wielofunkcyjna (w obrębach Balin, Starorypin Rządowy, Godziszewy)

MU – mieszkaniowo-usługowa obejmująca obszary o ukształtowanej strukturze przestrzennej (w obrębach Godziszewy-Dylewo, Sadłowo, Stępowo, Kowalki-Sikory, Głowińsk, Zakroczyce, Dębiany, Borzymin, Cetki, Czyżewo, Rusinowo, Marianki, Rypański Prywatny)

PU – produkcyjno-usługowa – obejmuje obszary o ukształtowanej już lub kształtującej się zabudowie produkcyjnej i usługowej oraz tereny wskazane do poszerzenia tych obszarów jak również tereny dla których sporządzone zostały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pod taką funkcją (w obrębach Marianki, Puszcza Miejska, Dylewo, Starorypin Prywatny, Starorypin Rządowy, Sadłowo)

ML – rekreacyjno-turystyczna – obszary położone wzdłuż zachodniej granicy gminy, nad jeziorem Długim i nad jeziorem Czarownica (w obrębach Borzymin, Czyżewo i Cetki)

RO – rolniczo – osadnicza obejmująca tereny położone poza strefami funkcjonalnymi: wielofunkcyjnymi, mieszkaniowo-usługowymi, mieszkaniowo-usługowymi (potencjalnymi), produkcyjno-usługowymi, rekreacyjno-turystyczną oraz ekologiczną

E – ekologiczna (pas w środkowej części gminy, wzdłuż rzeki Rypienicy przebiegający z północy na południe)

Uwzględniając uwarunkowania rozwoju gminy oraz konieczność realizacji przez władze samorządowe polityki przestrzennej, nierozdzielnie związanej z polityką społeczną, ekonomiczno-gospodarczą i ekologiczną, wyznaczono drogę rozwoju poprzez sprecyzowanie kierunków rozwoju przestrzennego gminy, sformułowanych w oparciu o analizę istniejących uwarunkowań oraz przyjętych celów polityki przestrzennej. Przyjęte kierunki rozwoju przestrzennego prowadzą do określenia potencjalnych możliwości wykorzystania przestrzeni oraz niezbędnych z punktu widzenia realizacji celów zmian w zagospodarowaniu.

Kierunki rozwoju przestrzennego gminy

Głównym kierunkiem rozwoju przestrzeni gminy jest określenie preferencji poszczególnych obszarów dla różnego sposobu zagospodarowania, w którym wyróżnia się:

- obszary dla których sporządzenie miejscowych planów jest obowiązkowe,

- obszary, dla których zaleca się sporządzenie planów miejscowych,
- obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- obszary wymagające przekształceń, rewitalizacji, rehabilitacji lub rekultywacji oraz obszary zdegradowane.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Zakłada się, że istniejący system obsługi komunikacyjnej gminy Rypin, składający się z komunikacji drogowej, nie ulegnie w najbliższej przyszłości diametralnej zmianie.

Istniejące elementy systemu posiadają aktualnie szereg mankamentów, które kumulując się decydują o słabości systemu. Podstawowe problemy systemu transportowego gminy Rypin są zbieżne z problemami definiowanymi na terenie całego kraju, zarówno w ośrodkach gminnych, jak i poza nimi.

Elementy układu komunikacji drogowej wymagają rozbudowy i przebudowy spójnej z systemem transportowym w gminach sąsiednich. Usprawnienie układu komunikacji drogowej nastąpi poprzez:

- budowę obwodnicy miasta Rypin – obecnie przebieg nieustalony,
- przebudowę dróg wojewódzkich (w tym drogi nr 534 oraz nr 563),
- przebudowę w miarę potrzeb i możliwości gminnych dróg lokalnych i dojazdowych do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych poszczególnym klasom tych dróg, utwardzenie nawierzchni, budowa chodników, zatok postojowych, odwodnienia i oświetlenia,
- modernizację linii kolejowej nr 33,
- sukcesywną realizację dróg ścieżek rowerowych,
- rozwój urządzeń i obiektów komunikacyjnych jak stacje paliw, stacje obsługi pojazdów - stosownie do popytu na usługi motoryzacyjne,
- zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc postojowych.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Podstawowym celem z zakresu infrastruktury technicznej jest wzrost poziomu rozwoju poszczególnych mediów jako czynnika powodującego wzrost poziomu życia ludności i rozwoju społeczno-gospodarczego, jak również osiągnięcia odpowiedniej jakości środowiska przyrodniczego. Cel ten można osiągnąć poprzez:

- zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy dostępu do centralnego zaopatrzenia w wodę,
- w zależności od potrzeb przebudowę i rozbudowę gminnego systemu kanalizacji rozdzielczej w celu skanalizowania obszaru aglomeracji,
- realizację indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie jest niemożliwa technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnych,
- ograniczenie powstawania odpadów podczas produkcji, konsumpcji dóbr i towarów zgodnie z Planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028 oraz objęcie 100% mieszkańców gminy selektywną zbiórką odpadów, a także realizacja innych inwestycji wynikających z tego planu (w tym dotyczących RIPOK oraz PSZOK),
- budowę gazociągów rozdzielczych średniego ciśnienia na terenie gminy w zależności od warunków technicznych i ekonomicznych uzasadniających rozbudowę sieci gazowej,
- stosowanie do celów grzewczych paliw ekologicznych niskoemisyjnych i/lub bezemisyjnych,
- rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne

i teleinformatyczne w gminie i regionie, w celu zapewnienia pełnej dostępności do ww. usług.

Przyrodnicze kierunki rozwoju gminy

Polityka przestrzenna rozwoju gminy winna być postrzegana jako powiązanie założonych celów rozwoju gminy z pożądanymi zmianami w wyznaczonych strefach polityki przestrzennej z zachowaniem i kształtowaniem systemu ekologicznego, zachowaniem obszarów i obiektów podlegających ochronie prawnej oraz eliminacją wszelkich zagrożeń mogących zakłócić jego stan i funkcjonowanie.

W stosunku do terenów zainwestowanych w poszczególnych strefach funkcjonalnych przyjęto taki kierunek zmian w zagospodarowaniu, który będzie wpływał na poprawę warunków bio- i topoklimatycznych. Przyjmując kierunek naprawczy w stosunku do obecnego zagospodarowania terenów należy dążyć do:

- eliminowania bądź łagodzenia sąsiedztwa funkcji sobie przeciwstawnych,
- stosowanie stref izolacyjnych (pełniących funkcję ochronną, izolacyjną i biernego wypoczynku) pomiędzy terenami o przeciwstawnych sobie funkcjach,
- łagodzenia przeinwestowania terenów poprzez ich biologiczne wzbogacanie w elementy środowiskotwórcze.

Równie ważnymi czynnikami decydującymi o zasobach i jakości środowiska przyrodniczego oraz warunkach życia człowieka a związanymi ze strukturą funkcjonalno-przestrzenną gminy są:

- gospodarka ściekowa - jako zadanie priorytetowe zakłada się likwidację wszystkich źródeł zanieczyszczeń gleby, wód powierzchniowych i podziemnych,
- stan czystości powietrza atmosferycznego - jako zadanie priorytetowe uznaje się likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń pochodzących z palenisk domowych poprzez zmianę czynnika grzewczego z tradycyjnego na paliwa ekologiczne o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń,
- ochrona powierzchni ziemi - jako zadanie priorytetowe uznaje się objęcie zorganizowanym systemem gromadzenia, wywozu i utylizacji odpadów z wszystkich posesji na terenie gminy.

Kierunki i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Studium, zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami uwzględnia ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków. Uwzględnia również strefy ochrony konserwatorskiej dla obszarów, na których obowiązują zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się w tym obszarze zabytków, a które szczegółowo określone są ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Studium, podobnie jak Program opieki nad zabytkami dla Gminy Rypin nie wskazuje dóbr kultury współczesnej, nie wyklucza to jednak możliwości ustalenia zasad ochrony szczególnie cennych obiektów lub elementów krajobrazu kulturowego w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Kierunki i zasady gospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią

Część terenu gminy położona w zlewni rzeki Rypienicy narażona jest na zagrożenie wystąpienia powodzi (obszar szczególnego zagrożenia powodziowego).

Zagospodarowania na tych obszarach powinno być zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne.

Kierunki rozwoju i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Ogólne kierunki działań w zakresie kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej winny być realizowane przez:

- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z zasadami określonymi w planach urządzenia lasów;
- dążenie do zwiększenia udziału lasów w ogólnej powierzchni gminy (dolesienia);
- racjonalne i zasadne przeznaczanie obszarów leśnych na cele nieleśne;
- dbałość o stan drzewostanów, w tym przebudowę drzewostanów zmienionych lub silnie uszkodzonych;
- podniesienie walorów krajobrazowo-estetycznych lasów dla celów szeroko rozumianej rekreacji, sportu i wypoczynku.

Kierunki rozwoju i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Dla ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyznaczona została strefa rolniczo-osadnicza. Są to tereny zwartych kompleksów gruntów rolnych w części zmeliorowanych lub łąk i pastwisk.

Gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną na terenie gminy Rypin winno odbywać się w oparciu o jej zasoby naturalne, z zachowaniem rozwoju zrównoważonego, zgodnego z wymogami ochrony środowiska. Wskazuje się głównie na ochronę gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych przed innym niż rolnicze zagospodarowaniem terenów w obszarach nie wskazanych do zainwestowania; gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną zgodnie z Polskim Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej; podejmowanie działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia ludności wiejskiej, w tym m.in. przeciwdziałanie bezrobociu oraz kreowanie odpowiednio wyposażonych przestrzeni publicznych w zwartych terenach wsi.

SPIS RYSUNKÓW

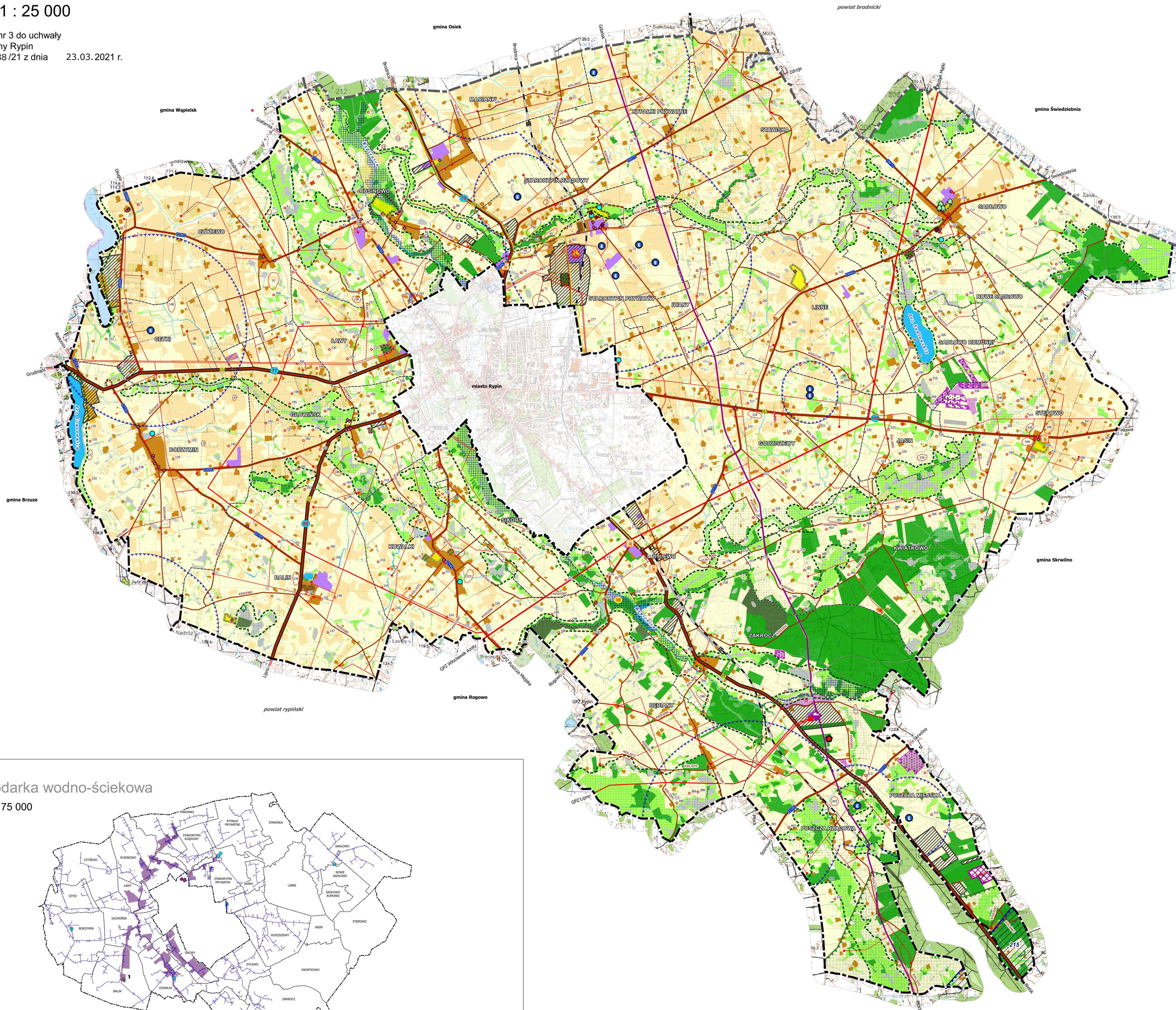
Rysunek 1 Planowana obwodnica – przebieg orientacyjny27
Rysunek 2 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Rypin.....47

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RYPIN

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

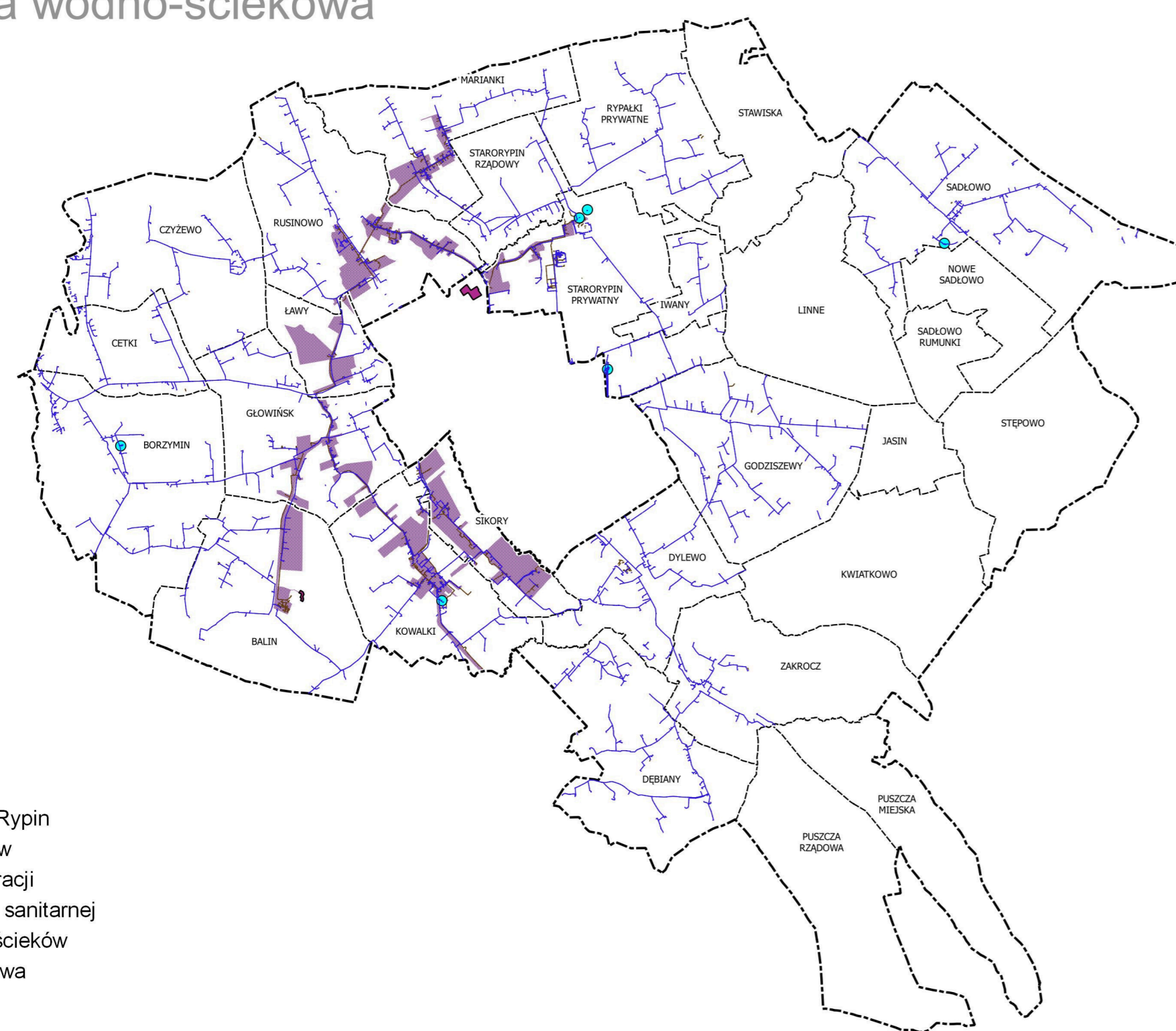
skala 1 : 25 000

Załącznik nr 3 do uchwały
Rady Gminy Rypin
nr XXV/188/21 z dnia 23.03.2021 r.

- Legenda**
- Oznaczenia ogólne**
- granica powiatu
 - granica gminy
 - granice obrębów
- Uwarunkowania środowiska przyrodniczego**
- o pomniki przyrody
 - o korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym - migracji dużych ssaków
 - o korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym
 - o Główny Zbiornik Wód Podziemnych (nr 215)
 - o gleby wysokiej przydatności rolniczej klasy I-III
 - o gleby średniej i niskiej przydatności rolniczej (pozostałe)
 - o łąki i pastwiska
 - o gleby hydrogeniczne - torfowe i mulowo-torfowe
 - o nieużytki
 - o tereny zielone - parki
 - o lasy wodochronne
 - o lasy glebochronne
 - o pozostałe lasy
 - o tereny wód powierzchniowych
 - o obszary szczególnego zagrożenia powodzią
 - o złoża surowców naturalnych
 - o obszary górnicze
 - o tereny górnicze
- Uwarunkowania dziedzictwa kulturowego i zabytków**
- o zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków
 - o zabytki architektury i budownictwa ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
 - o zabytki archeologiczne (numeracja zgodna z wykazem w tekście)
- Zagospodarowanie i użytkowanie terenów**
- o tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej
 - o tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
 - o tereny zabudowy usługowej
 - o tereny zabudowy letniskowej
 - o tereny zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej
 - o tereny intensywnej produkcji zwierzęcej
 - o tereny rekreacyjno-sportowe
 - o tereny zielone - parki
 - o lasy glebochronne
 - o lasy wodochronne
 - o pozostałe lasy
 - o tereny zielone - cmentarze
 - o tereny wód powierzchniowych
 - o Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
 - o teren istniejących elektrowni wiatrowych wraz ze strefami związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu
- Sytuacja planistyczna**
- o obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- Uwarunkowania komunikacji**
- o drogi wojewódzkie klasy głównej
 - o droga wojewódzka klasy zbiorczej
 - o drogi powiatowe klasy zbiorczej
 - o drogi gminne klasy lokalnej/dojazdowej
 - o linia kolejowa
 - o stacje paliw
- Uwarunkowania infrastruktury technicznej**
- o zaopatrzenie w wodę - gminne ujęcia wody oraz stacje uzdatniania
 - o linie energetyczne najwyższego napięcia (220 kV)
 - o linie energetyczne wysokiego napięcia (110 kV)
 - o linie energetyczne średniego napięcia (15 kV)
 - o Główny Punkt Zasilania
 - o stacje transformatorowe
 - o gazociąg średniego ciśnienia
 - o rurociąg ropy naftowej ze stacją pomp
 - o mogilnik (zlikwidowany)
- Zagrożenia bezpieczeństwa ludności**
- o obszary szczególnego zagrożenia powodzią
 - o teren istniejących elektrowni wiatrowych wraz ze strefami związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu
 - o linie energetyczne najwyższego napięcia (220 kV)
 - o linie energetyczne wysokiego napięcia (110 kV)
 - o linie energetyczne średniego napięcia (15 kV)
 - o gazociąg średniego ciśnienia
 - o rurociąg ropy naftowej ze stacją pomp
 - o Główny Punkt Zasilania
 - o zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
 - o stacje paliw
 - o stacja bazowa telefonii komórkowej
- Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych**
- o zadania o znaczeniu krajowym oraz wymagające współpracy z województwami ościennymi
 - o 2 - Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze
 - o 38 - Likwidacja źródeł zanieczyszczeń wód w zlewni Drwęcy
 - o zadania o znaczeniu wojewódzkim
 - o 77 - Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 534
 - o 79 - Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 560, w tym budowa obwodnicy m. Rypin
 - o 88 - Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 557
 - o 100 - Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 563

Gospodarka wodno-ściekowa
skala 1 : 75 000

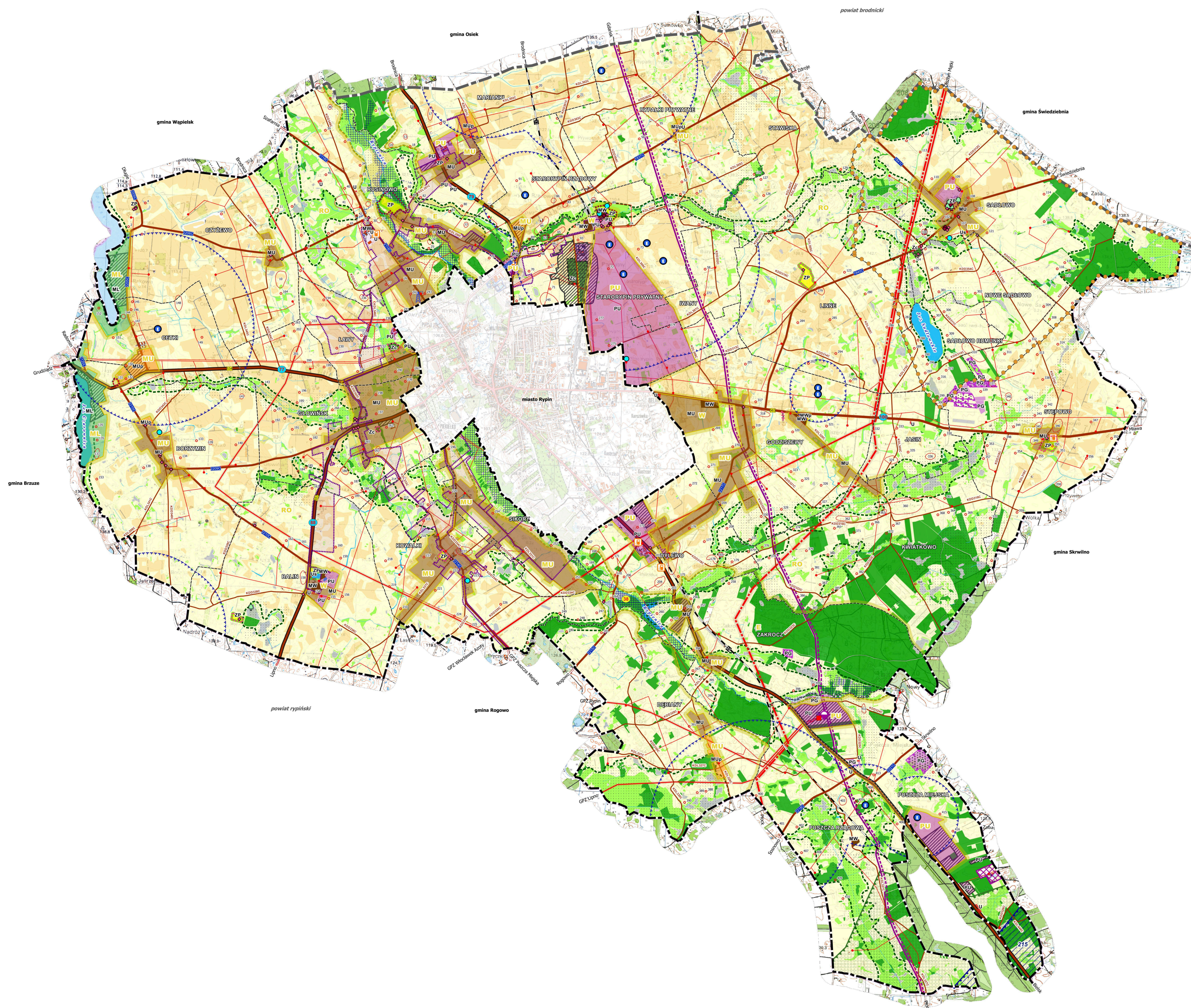
- Legenda**
- o granica gminy Rypin
 - o granice obrębów
 - o obszar aglomeracji
 - o sieć kanalizacji sanitarnej
 - o oczyszczalnie ścieków
 - o sieć wodociągowa
 - o ujęcia wody

STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RYPIN

Kierunki polityki przestrzennej

skala 1 : 25 000

Załącznik nr 4 do uchwały
Rady Gminy Rypin
nr XXV/188/21 z dnia 23.03.2021 r.

- Legenda**
- STRUKTURA PRZESTRZENNA GMINY**
- granicze stref funkcjonalnych
 - W wielofunkcyjna
 - PU produkcyjno-usługowa
 - ML rekreacyjno-turystyczna
 - MU mieszkaniowo-usługowa
 - RO rolniczo-osadnicza
 - E ekologiczna
- OBSZARY DZIAŁAŃ PLANISTYCZNYCH**
- obszary objęte obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego
- KIERUNKI ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENU**
- MU tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
 - MUp tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej (potencjalne)
 - MW tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
 - MWp tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (potencjalnej)
 - ML tereny zabudowy letniskowej
 - U tereny zabudowy usługowej
 - MS tereny rekreacyjno-sportowe*
 - PU tereny zabudowy produkcyjno-usługowej
 - ZP tereny zieleni urządzonej (w tym parki podworskie)
 - PO tereny powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych (piaski i żwiry)
 - lasy*
 - tereny istniejących i planowanych cmentarzy*
 - obszar wymagający rewitalizacji
 - tereny wód powierzchniowych (rzeki, jeziora, cieki)
 - istniejące elektroenergetyczne wiatrowe wraz ze strefami związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu
- OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW ORAZ OCHRONY PRZYRODY***
- pomniki przyrody
 - korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym - migracji dużych ssaków
 - korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym
 - złoża surowców naturalnych
 - obszary górnicze
 - tereny górnicze
 - Główny Zbiornik Wód Podziemnych (nr 215)
 - ZP tereny zieleni urządzonej (parki)
 - lasy
 - gleby wysokich klas bonitacyjnych (I-IIb)
 - gospodarka wodna - gminne ujęcia wody wraz ze stacją uzdatniania wody
 - tereny wód powierzchniowych (rzeki, jeziora, cieki)
- OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW***
- zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków
 - zabytki architektury i budownictwa ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
 - zabytki archeologiczne (numeracja zgodna z wykazem w tekście)
- KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI***
- drogi wojewódzkiej klasy gółnej
 - drogi wojewódzkiej klasy zbiorczej
 - drogi powiatowe klasy zbiorczej
 - drogi gminne klasy lokalnej/dojazdowej
 - stacje paliw
 - linia kolejowa (teren zamknięty)
- KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY***
- gospodarka wodna - gminne ujęcia wody wraz ze stacją uzdatniania
 - granicze aglomeracji (kanalizacyjne)
 - Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
 - projektowana linia energetyczna najwyższego napięcia (400 kV) - jednotorowa wraz z pasem technologicznym
 - projektowana linia energetyczna najwyższego napięcia (400 kV) - dwutorowa wraz z pasem technologicznym
 - linia energetyczna najwyższego napięcia (220 kV) wraz z pasem technologicznym
 - linie energetyczne wysokiego napięcia (110 kV) wraz z pasem technologicznym
 - linie energetyczne średniego napięcia (15 kV)
 - Główny Punkt Zasilania
 - stacje transformatorowe
 - gazociąg średniego ciśnienia
 - rurociąg ropy naftowej wraz z linią światłowodową oraz stacją pomp
 - planowany rurociąg ropy naftowej
 - stacja bazowa telefonii komórkowej
- ROZMIESZCZENIE INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM***
- zadania o znaczeniu krajowym oraz wymagające współpracy z województwami ościennymi
 - 2 - Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze
 - 38 - Likwidacja źródeł zanieczyszczenia wód w zlewni Drwicy
 - zadania o znaczeniu wojewódzkim
 - 77 - Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 534
 - 79 - Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 550, w tym budowa obwodnicy m. Rypin
 - 88 - Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 557
 - 100 - Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 563
- KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ**
- gleby wysokiej przydatności rolniczej klasy bonitacyjnej I-IIb
 - lasy
- OBSZARY PROBLEMOWE**
- obszar wymagający rewitalizacji
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią
 - obszary ograniczonego użytkowania związane z przebiegami mediów infrastruktury technicznej (linia elektroenergetyczne)
 - istniejące elektroenergetyczne wiatrowe wraz ze strefami związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu
- POZOSTAŁE OZNACZENIA**
- granicza powiatu
 - granicza gminy
 - granicza obrębu
 - gleby średniej i niskiej przydatności rolniczej
 - gleby hydrogeniczne
 - łąki i pastwiska trwałe
 - nieużytki

Oznaczenia graniczne poza granicami gminy mają charakter informacyjny i nie są ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin

*tereny publiczne/inwestycje celu publicznego

Rozstrzygnięcie Rady Gminy Rypin o sposobie rozpatrzenia uwag zgłoszonych do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin.

Do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin, w terminie ustalonym zgodnie z art. 11 pkt. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 . poz. 293 z późn. zm.) tj. w dniach od 07 sierpnia do 08 września 2020 r., z możliwością składania uwag w nieprzekraczalnym terminie do dnia 30 września 2020 r., złożono następujące uwagi nieuwzględnione przez Wójta Gminy Rypin

Nr uwagi	Treść uwagi	Sposób rozstrzygnięcia	
		Uwaga uwzględniona	Uwaga nieuwzględniona
1	2	3	4
1	<p>Uwaga osób fizycznych – data wpływu 29.09.2020 r. Uwaga dotyczy działek o nr ewid. 90, 106 i 121/7 położonych w miejscowości Puszcza Miejska</p> <p>Wnoszący uwagę sprzeciwiają się przeznaczeniu wskazanych działek na cele produkcyjno-usługowe, w których możliwe jest lokalizowanie przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w tym również nowych dużych ferm drobiu powyżej 90 DJP.</p> <p>W uzasadnieniu wskazują, że Puszcza Miejska stanowi unikatowy w skali gminy obszar, bogaty w tereny leśne.</p> <p>Uzasadnienie dla odrzucenia uwagi</p> <p>Wszystkie wymienione w skardze działki są objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego - <i>UCHWAŁA Nr XXXVII/257/10 RADY GMINY RYPIN z dnia 29 września 2010 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin dla wybranego obszaru położonego w miejscowości Puszcza Miejska (działki o nr ewidencyjnych 90, 106 i 121/7) w którym określono ich przeznaczenie PU - teren zabudowy produkcyjno-usługowej (przemysł, produkcja, usługi, zabudowa składowo-magazynowa). Ustalenia planu dla terenów PU dopuszczają lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, lecz ewentualne uciążliwości inwestycji dla środowiska i zdrowia ludzi muszą się mieścić w granicach własności.</i></p> <p>Projekt Studium nie wprowadza więc innego niż dotychczas obowiązujące przeznaczenie ani też nie poszerza możliwości realizacji inwestycji uciążliwych dla środowiska. Wprost przeciwnie, ogranicza możliwość realizacji hodowli i chowu do 90 DJP poza strefami PU.</p> <p>Przedmiotowe działki położone są z dala od istniejącej zabudowy, wśród lasów, które stanowią naturalną barierę zmniejszającą ewentualną uciążliwość przyszłej zabudowy produkcyjno-usługowej dla sąsiedniej zabudowy. Wbrew twierdzeniu składających uwagę przedmiotowe działki znajdują się poza korytarzem migracji dużych ssaków oraz Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych nr 15 „Subniecka Warszawska”.</p> <p>W skład wymienionych działek wchodzi grunty niskich klas bonitacyjnych. Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że działki te posiadają predyspozycje do lokalizowania na nich działalności produkcyjno-usługowych.</p> <p>Działki położone są w stosunku do najbliższej zabudowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działka nr ewid. 121/7 w odległości 400 m w linii prostej w kierunku wschodnim od granicy działki do zabudowy zagrodowej (budynku mieszkalnego) zlokalizowanej na działce nr ewid. 264 - działka nr ewid. 90 w odległości 100 m w linii prostej w kierunku północno wschodnim od granicy działki do zabudowy zagrodowej (budynku mieszkalnego) zlokalizowanej na działce nr ewid. 264 - działka nr ewid. 106 w odległości 180 m w linii prostej w kierunku południowo-wschodnim od granicy działki do zabudowy zagrodowej (budynku mieszkalnego) zlokalizowanej na działce nr ewid. 107/1 <p>Zapisy zawarte w projekcie Studium dopuszczają lokalizację nowych dużych ferm chowu i hodowli zwierząt (powyżej 90 DJP) wyłącznie w strefach PU. Z wyżej wymienionych działek jedynie działka nr ewid. 121/7 jest położona w takiej strefie – jest ona jednocześnie najbardziej ze wszystkich działek oddalona od sąsiedniej zabudowy.</p> <p>Pozostałe działki położone są poza strefami PU, w terenach, które zgodnie z projektem Studium posiadają kierunek zmian w ich przeznaczeniu PU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej, Dopuszcza się w nich <i>możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – pod warunkiem, że uciążli-</i></p>		

	<p>wość inwestycji zamknie się w granicach własności inwestora (nie dotyczy urządzeń infrastruktury łączności), przy zastosowaniu zabezpieczeń przed oddziaływaniem na sąsiednie tereny o funkcjach mieszkaniowych oraz zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.</p> <p>W Studium kierowano się zasadą koncentracji obszarów w których dopuszcza się przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, w odpowiedniej odległości od istniejącej zabudowy mieszkaniowej, uwzględniając istniejące już zagospodarowanie o podobnym charakterze.</p> <p>Należy również mocno podkreślić, że wszystkie planowane na przedmiotowych działkach inwestycje w przypadku jeśli stanowią będą przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839) poprzedzone zostaną odpowiednią procedurą wynikającą z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.). Gwarantuje ona stronom postępowania czynny udział w procedurze.</p> <p>Należy również mieć na uwadze, że zmiana kierunku przeznaczenia terenu w Studium a następnie obowiązującego planu spowodować może roszczenia właścicieli terenu wynikające ze zmiany możliwego sposobu zagospodarowania terenu (art. 36 upzp).</p>		
2	<p>Uwaga osoby fizycznej – data wpływu 30.09.2020. r. Uwaga dotyczy działki nr ewid. 264/2 położonej w miejscowości Głowińsk</p> <p>Wnoszący uwagę zwraca się z prośbą o wprowadzenie na działkę nr ewid. 264/2 położonej w miejscowości Głowińsk przeznaczenia na cele produkcyjno-przemysłowe</p> <p>Uzasadnia to położeniem działki o pow. 3,5 ha w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej, dawnej bazy kółek rolniczych, na gruntach niskich klas bonitacyjnych, o przydatności do produkcji rolniczej (suche piaski) które predysponują tę działkę do przeznaczenia na cele produkcyjno-usługowe</p> <p>Wskazuje również na potrzebę wyznaczania takich terenów z uwagi na ograniczoną liczbę takich terenów w gminie oraz sąsiednim mieście Rypin</p> <p>Uzasadnienie dla odrzucenia uwagi</p> <p>Osoba składająca uwagę złożyła w dniu 14.11.2019 roku wniosek do sporządzanego Studium o przeznaczenie działek o nr ewid. 117/8, 261/1 i 264/2 położonych w miejscowości Głowińsk w pierwszej kolejności pod działalność produkcyjną i usługową a dopiero w drugiej kolejności pod budownictwo mieszkaniowe.</p> <p>Wszystkie wymienione we wniosku działki w projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin znajdują się w strefie MU – mieszkaniowo-usługowej (obszarach o dominującej funkcji mieszkaniowej realizowanej w formie zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej oraz wielorodzinnej) z kierunkiem zmian w przeznaczeniu terenu „MU-tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej”</p> <p>Wybrane ustalenia w tej strefie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - W strefie zakazuje się lokalizacji usług i działalności uciążliwych wymienionych w przepisach odrębnych oraz działalności niepożądanych społecznie, jak usługi motoryzacyjne, stolarnie i obiekty przechowywania zwłok (np. zakłady pogrzebowe). Nowe obiekty o takiej funkcji powinny być lokalizowane w strefach produkcyjno-usługowych. Istniejąca zabudowa produkcyjno-usługowa może być rozbudowana, przebudowana pod warunkiem, że nie zwiększy się jej oddziaływanie na tereny sąsiadujące. - Dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych w tym handlu oraz rzemiosła usługowego (nie produkcyjnego), jako zabudowy usługowej wolnostojącej na wydzielonych działkach oraz w ramach zabudowy mieszkaniowej zgodnie z przepisami odrębnymi. <p>Obecnie właściciel ww. działek kwestionuje ustalenia projektu Studium wyłącznie w odniesieniu do działki nr ewid. 264/2</p> <p>Ustalenia projektu Studium wynikają z istniejących uwarunkowań – działka nr ewid. 264/2 graniczy z terenem objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem terenów pod zabudowę mieszkaniowo-usługową (UCHWAŁA NR XXIII/161/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin. Plan obejmuje fragment wsi Głowińsk, działkę o numerze ewidencyjnym 265, z przeznaczeniem pod funkcję mieszkaniowo-usługową). Utrzymane zostało kierunkowe przeznaczenie terenu zgodnie z dotychczas obowiązującym SUIKZP gminy Rypin w którym przedmiotowa działka posiadała przeznaczenie zabudowa mieszkaniowo-usługowa o przewadze budownictwa jednorodzinnego.</p>		

Dane przestrzenne

Rada Gminy Rypin na podstawie art. 67 a ust. 3 i 5, ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 293 ze zm.) przygotowała dane przestrzenne dla Studium, które stanowią załącznik w postaci cyfrowej do uchwały.

Załącznik Nr 7 do uchwały Nr XXV/188/21
Rady Gminy Rypin
z dnia 23 marca 2021 r.
Zalacznik7.gml

Załącznik GML

Uzasadnienie

Rada Gminy Rypin w dniu 19 grudnia 2016 r. podjęła Uchwałę Nr XIX/128/16 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin. Studium opracowane zostało dla całego obszaru gminy w jej granicach administracyjnych.

Przed podjęciem ww. uchwały Wójt Gminy Rypin sporządził analizę dotyczącą zasadności przystąpienia do sporządzenia studium.

Wójt Gminy Rypin sporządził projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w części tekstowej i graficznej zgodnie z zakresem obowiązkowym wynikającym z art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2004 r., Nr 118 poz. 1233).

Niniejsze Studium stanowi zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin” przyjętego Uchwałą Nr 128/01 Rady Gminy Rypin z dnia 26 czerwca 2001 roku sporządzonego na podstawie nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 z późn. zm.).

Pierwszy etap prac nad studium obejmował wstępną analizę zapisów obowiązującego studium oraz ocenę aktualności posiadanych materiałów planistycznych. Drugi etap to sporządzenie diagnozy stanu obejmującej wieloaspektowe rozpoznanie i ocenę uwarunkowań rozwoju gminy Rypin na podstawie aktualnie dostępnych opracowań i materiałów. Trzeci etap obejmował ocenę kierunków i zasad rozwoju przestrzennego gminy przyjętych w obowiązującym studium oraz analizę potrzeb i możliwości rozwojowych gminy. Czwarty etap związany był z opracowaniem celów, zasad rozwoju, kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz formułowaniem zapisów ustaleń studium.

W toku prac nad studium, w kwestii najtrudniejszych i kontrowersyjnych tematów, odbyły się spotkania z pracownikami urzędu gminy, na których zaprezentowane i przedyskutowane zostały poszczególne grupy zagadnień.

Uwarunkowania rozwoju i szczegółowe ustalenia dotyczące kierunków i zasad rozwoju przestrzennego gminy zapisane zostały w tekście studium stanowiącym odpowiednio załącznik nr 1 i nr 2 do uchwały Rady Gminy Rypin w sprawie uchwalenia Studium oraz na rysunkach problemowych w skali 1:25 000: uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego stanowiący załącznik nr 3 oraz kierunki polityki przestrzennej stanowiący załącznik nr 4 do uchwały.

Projekt studium uzyskał wymagane opinie i uzgodnienia stosownie do art. 11 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.) oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.). Wniesione w opiniach i uzgodnieniach uwagi zostały uwzględnione w projekcie studium, w zakresie zgodnym z obowiązującymi przepisami.

Studium zostało sporządzone z zachowaniem jawności i przejrzystości procedur planistycznych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dokonano stosownych ogłoszeń, obwieszczeń umieszczając je w miejscach dostępnych szerokiemu gronu zainteresowanych (prasa, tablica ogłoszeń w Urzędzie Gminy Rypin oraz tablice ogłoszeń we wszystkich sołectwach, strona internetowa gminy). Każdy miał możliwość składania wniosków do studium a następnie miał możliwość składania uwag do projektu studium. Przeprowadzona została strategiczna ocena oddziaływania projektu studium na środowisko, w ramach której zapewniony został udział społeczeństwa poprzez wyłożenie projektu studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu w Urzędzie Gminy w Rypinie:

- na podstawie art. 46 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - w dniach od 17-07-2020 r. do 18-08-2020 r. z możliwością składania uwag do dnia 09-09-2020 r.

- na podstawie art. 11 pkt 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - w dniach od 07-08-2020 r. do 08-09-2020 r. z możliwością składania uwag do dnia 30-09-2020 r.

oraz zorganizowanie w tym czasie (w dniu 24-08-2020 r.) dyskusji publicznej nad przyjętymi w projekcie

studium rozwiązaniami. W procedurze sporządzania studium korzystano ze środków komunikacji elektronicznej poprzez publikację opracowania ekofizjograficznego, projektu studium i prognozy oddziaływania na środowisko na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Do projektu studium złożono dwie uwagi:

1.Uwaga osób fizycznych dotycząca działek o nr ewid. 90, 106 i 121/7 położonych w miejscowości Puszcza Miejska – data wpływu 29.09.2020 r.

Wnoszący uwagę sprzeciwiają się przeznaczeniu wskazanych działek na cele produkcyjno-usługowe, w których możliwe jest lokalizowanie przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w tym również nowych dużych ferm drobiu powyżej 90 DJP. W uzasadnieniu wskazują, że Puszcza Miejska stanowi unikatowy w skali gminy obszar, bogaty w tereny leśne.

1.Uwaga osoby fizycznej dotycząca działki nr ewid. 264/2 położonej w miejscowości Głowińsk – data wpływu 30.09.2020. r.

Wnosząca uwagę zwraca się z prośbą o wprowadzenie na działce nr ewid. 264/2 położonej w miejscowości Głowińsk przeznaczenia na cele produkcyjno-przemysłowe. Uzasadnia to położeniem działki o pow. 3,5 ha w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej, dawnej bazy kółek rolniczych, na gruntach niskich klas bonitacyjnych, o przydatności do produkcji rolniczej (suche piaski) które predysponują tę działkę do przeznaczenia na cele produkcyjno-usługowe. Wskazuje również na potrzebę wyznaczenia

Uwagi zostały odrzucone przez Wójta Gminy Rypin (rozstrzygnięcie z dnia 09.10.2020 r.)

Dokumentacja planistyczna potwierdzająca wykonanie czynności formalno-prawnych przeprowadzonych zgodnie z art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawarta jest w odrębnych segregatorach i nie podlega uchwaleniu.

Stwierdza się, że prace merytoryczne i formalno-prawne związane ze sporządzeniem ww. studium zostały zakończone i projekt studium kwalifikuje się do uchwalenia.

Przewodnicząca Rady

Wiesława Sokołowska